

bilim günleri

9-11 Mayıs 2022

Bildiri Özet Kitabı

Editörler:
Sotiri Kalfoğlu
Caner Avcı
Mert Ülgen

ISBN: 978-605-74387-5-1

İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi

8. Bilim Günleri Kongresi

9-11 Mayıs 2022

İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi

8. Bilim Günleri Kongresi

Bildiri Özet Kitabı

9-11 Mayıs 2022

© İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Yayınları

www.yeniyuzyil.edu.tr Tel: 444 50 01

ISBN:

978-605-74387-5-1

Editörler:

Sotiri Kalfoğlu

Caner Avcı

Mert Ülgen

Tasarım:

Deny Menemşe

Bu Kongre TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir. (BN:1929B022200172)

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

İstanbul, 2022

ÖNSÖZ

İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesinin geleneksel hale gelmiş Bilim Günlerinin sekizinci kongresi çevrimiçi olarak 9-11 Mayıs 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Sağlık, Fen ve Sosyal Bilimler Enstitülerimizin iş birliği ile düzenlenmiş olan kongrede çok çeşitli alanlarda güncel konularının tartışıldığı gibi, bir panel ve bir workshop da yer almıştır.

Kongremiz, Üniversitelerarası Kurul (ÜAK) tarafından Ulusal Bilimsel toplantı olarak tanımlan doçentlik kriterlerini karşılamıştır. Ayrıca kongremiz TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir. (BN:1929B022200172)

Profesyonel bir sunum platformunda düzenlenmiş olan etkinlik Youtube üzerinden yayınlanmıştır.

[İzlemek için tıklayınız](#)

Kongremize 80 farklı Üniversite ve 8 kurumdan toplam 367 kayıtlı katılımcı katılmıştır. Kongreye Fen bilimlerinden 64, Sağlık bilimlerinden 81 ve Sosyal bilimlerden 40 olmak üzere toplam 185 bildiri başvurusu yapılmıştır. Bilim kurulu tarafından kabul edilen ve sunulan 135 bildiriden 96'sı sözlü sunum 39'u ise poster sunumu olarak değerlendirilmiştir.

Hedefimiz: Bilim Günleri ∞

Sevgi ve saygılarımızla...

Düzenleme Ekibi

KURULLAR

ONURSAL BAŞKAN

Prof. Dr. İ. Yaşar HACISALİHOĞLU

KONGRE BAŞKANLARI

Prof. Dr. Ersi Abacı KALFOĞLU

Prof. Dr. Günseli SÖNMEZ İŞÇİ

Doç. Dr. Kadriye KIZILBEY

Dr. Öğr. Üyesi Suna ŞAHİN

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Ayşegül TOPAL SARIKAYA

Prof. Dr. Emir TAN

Prof. Dr. Demir BUDAK

Prof. Dr. Haluk İŞERİ

Prof. Dr. İmer OKAR

Prof. Dr. H. Cüneyt ULUTİN

Prof. Dr. Ömer BENDER

Prof. Dr. Aysel AZİZ

Prof. Dr. Celal ERBAY

Prof. Dr. İsmet Vildan ALPTEKİN

Prof. Dr. Suat Nazmi ÖZTURNA

Prof. Dr. Mine KÜÇÜKER

Prof. Dr. Tülay İREZ

Prof. Dr. Mustafa Fatih YAVUZ

Prof. Dr. Servet ARMAĞAN

Prof. Dr. Necla AKDAĞ GÜNEY

Prof. Dr. Meriç KARACAN

Prof. Dr. Hafız Hulusi ACAR

Prof. Dr. Gül BAKTIR

Prof. Dr. Asiye NURTEN

Prof. Dr. Halis DOKGÖZ

Prof. Dr. Şevki SÖZEN

Prof. Dr. Funda ELMACIOĞLU

Prof. Dr. Akif İNANICI

Prof. Dr. Hüsniye DOĞRUMAN

Prof. Dr. Resul İZMİRLİ

Prof. Dr. Mehmet ÜNAL

Prof. Dr. Ö. Rona TURANLI

Prof. Dr. Gökhan MALKOÇ

Prof. Dr. Sevim CESUR

Prof. Dr. Mehmet SAĞBAŞ

Doç. Dr. Selahattin KÜÇÜK

Doç. Dr. Ertan GÜDEKLİ

Doç. Dr. A. Şefik KÖPRÜLÜ

Doç. Dr. Ş. Şebnem ÖZCAN

Doç. Dr. Serra İ. ÇELEBİ

Doç. Dr. Akın USTA

Doç. Dr. Hüdayi SAYIN

Dr. Öğr. Üyesi Erol ÜLGİN

Dr. Öğr. Üyesi Ayten ARIKAN

Dr. Öğr. Üyesi Elif ŞAHİN

Dr. Öğr. Üyesi Nurten DAYIOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Esra DEMİRBAŞ

Dr. Öğr. Üyesi Gavril PETRİDİS

Dr. Öğr. Üyesi Celal KIZILDELİ

Dr. Öğr. Üyesi Sezen CANIM ATEŞ

Dr. Öğr. Üyesi Safiye İrem DİZDAR

Dr. Öğr. Üyesi A. Aykutalp AKDAĞ

Dr. Öğr. Üyesi Ümran ÖZBALCI ARİA

Dr. Öğr. Üyesi Nergiz KARADAĞ ÖZGÜN

Dr. Öğr. Üyesi Volkan KAYMAZ

Dr. Öğr. Üyesi Pelin YANTUR

Dr. Öğr. Üyesi Şakir ALTINSOY

Dr. Öğr. Üyesi Beyrul CANBAZ

Dr. Öğr. Üyesi Erhan AKARÇAY

Dr. Öğr. Üyesi Perihan EREN BANA

Dr. Öğr. Üyesi Şeyda SAYDAMLI

Dr. Öğr. Üyesi Tahsin Aykan KEPEKLİ

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Mehmet Sunay YAVUZ

Prof. Dr. Emel Hülya YÜKSELOĞLU

Doç. Dr. İtir ERKAN

Dr. Öğr. Üyesi Nurcan HAMZAOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Sevil ÖZER

Dr. Öğr. Üyesi Diyadin Can

Dr. Öğr. Üyesi Duygu BUĞA

Dr. Öğr. Üyesi Taner GÜVEN

Öğr. Gör. Sotiri KALFOĞLU

KONGRE SEKRETERYASI

Arş. Gör. Serhan ŞAHİNLİ

Caner AVCI

BİLİMSEL PROGRAM**9 Mayıs 2022 PAZARTESİ**

08:30-9:30	Kayıt
9:35-10:00	Kongre Açılışı Prof. Dr. Ersi ABACI KALFOĞLU <i>İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi</i> <i>Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü</i> Dr. Öğr. Üyesi Suna ŞAHİN <i>İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi</i> <i>Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü</i> Doç. Dr. Kadriye KIZILBEY <i>İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi</i> <i>Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü</i> Prof. Dr. Günseli SÖNMEZ İŞÇİ <i>İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi</i> <i>Fen Edebiyat Fakültesi Dekanı</i> Prof. Dr. Yaşar HACISALİHOĞLU <i>İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Rektörü</i>
10:00-11:45	OTURUM 1 Oturum Başkanı: Prof. Dr. Asiye NURTEN
10:00-10:10	(SB-01) DÜNYADAKİ KLİNİK ARAŞTIRMALAR VE TÜRKİYE' DEKİ DURUMUN DEĞERLENDİRİLMESİ Buket GÜNGÖR ¹ <i>¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji ABD.</i>
10:10-10:20	(SB-02) DENEYSEL OLARAK DİYABET OLUŞTURULAN SIÇANLARDA ELAJİK ASİDİN KARACİĞER KOLLAJEN DAĞILIMINA ETKİSİ Saadet Özen AKARCA DİZAKAR ¹ <i>¹İzmir Bakırçay Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Histoloji ve Embriyoloji ABD.</i>
10:20-10:30	(SB-03) A PROGNOSTIC MODEL IN HEPATOCELLULAR CARCINOMA PATIENTS UNDERGOING TRANSARTERIAL RADIOEMBOLIZATION: SNAP-SURVIVAL Yakup ÜLGER ¹ , Anıl DELİK ¹ <i>¹ Çukurova University, Faculty of Medicine, Department of Gastroenterology.</i>

10:30-10:40	(SB-04) BİREYLERİN BKİ' LERİ İLE BULİMİYA NERVOZA, ALEKSİTİMİ VE YEME DAVRANIŞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: KUZEY KIBRIS ÖRNEĞİ Neşe ORMANCI ¹ , Burçin KARAVELİOĞLU ² , Sabaa-AI HUMAIRI ³ <i>¹Girne Amerikan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü</i> <i>²Yakındoğu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü.</i>
10:40-10:50	(SB-05) TEK SEMPTOMU PERİFERİK FASİYAL PARALİZİ OLAN MULTİPLE SKLEROZ OLGUSU Oruç ŞAHİN ¹ <i>¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Beyhekim Eğitim Araştırma Hastanesi.</i>
10:50-11:00	(SB-06) SAĞLIK HİZMETİ İLİŞKİLİ ENFEKSİYONLARDA ANTİBİYOTERAPİ GİDERLERİ Hikmet POLAT ¹ , Metin DİNÇER ² <i>¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sağlık Ekonomisi ABD</i> <i>²Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi ABD.</i>
11:00-11:10	(SB-07) PREMATÜRE BEBEKLERDE CİNSİYETİN GETİRDİĞİ RİSKLER Esra BEŞER ¹ , Burak CERAN ² <i>¹Ağrı Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Neonatoloji Kliniği</i> <i>²Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Neonatoloji Kliniği.</i>
11:10-11:20	(SB-08) GEÇ TANI ALAN ERİŞKİN KOMBİNE İMMÜN YETMEZLİK OLGUSU Nurhan KASAP ¹ , Onur İNCEALTIN ² <i>¹İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Çocuk Allerji İmmünoloji Bilim Dalı</i> <i>²İstanbul Medeniyet Üniversitesi Tıp Fakültesi, Acil Servis Bilim Dalı.</i>
11:20-11:30	(SB-09) HIRSCHSPRUNG HASTALIĞI TANILI OLGULARDA CAJAL HÜCRE DAĞILIMI VE KLİNİK YANSIMASI Aliye KANDIRCI ¹ <i>¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Cemil Taşcıoğlu Şehir Hastanesi, Çocuk Cerrahi Kliniği.</i>
11:30-11:45	Soru-Cevap
11:45-12:00	Kahve Arası

12:00-13:40	OTURUM 2 Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mine KÜÇÜKER
12:00-12:10	(SB-10) HEMİPLEJİ HASTALARINDA UYGULANAN EGZERSİZİN İNCE MOTOR KABİLİYETLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ Ezgi Ayşe AÇIKGÖZ ¹ , Zela APAYDIN ² , Banu KURAN ³ , Mehmet ÜNAL ² ¹ <i>İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Lisans Öğrencisi</i> ² <i>İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü</i> ³ <i>Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi.</i>
12:10-12:20	(SB-11) İNME REHABİLİTASYONU PROGRAMI İLE KOMBİNE EDİLEN AYNA TEDAVİSİNİN (MIRROR THERAPY) ÜST EKSTREMİTELERDE MOTOR VE FONKSİYONEL OLARAK İYİLEŞME SÜRECİNE ETKİSİ Çiğdem DANACA ¹ , Şule OKUR ¹ , F. Erkal BİLEN ² , Mehmet ÜNAL ¹ ¹ <i>İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü</i> ² <i>Maçka EMAR Tıp Merkezi.</i>
12:20-12:30	(SB-12) FİZYOTERAPİ VE REHABİLİTASYON BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNDE WEB TABANLI SİMÜLASYON EĞİTİMİNİN PERFORMANSA VE ALGILANAN ÖĞRENMEYE ETKİSİNİN İNCELENMESİ Ozan DEMİRCİ ¹ , Aslı KAYA ² ¹ <i>Biruni Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi,</i> ² <i>İstanbul Üniversitesi, Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi.</i>
12:30-12:40	(SB-13) DUODENAL OBSTRÜKSİYONLA PREZENTE FAMİLYAL ADENOMATÖZ POLİPOZİS: OLGU SUNUMU Mehmet Sait ÖZSOY ¹ , Fatih BÜYÜKER ¹ , Hakan BAYSAL ¹ , Ahmet Aydın TAŞĞIN ¹ ¹ <i>İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi ABD.</i>
12:40-12:50	(SB-14) BİR HASTANEDE ÇALIŞAN SAĞLIK PERSONELİNİN İŞ SAĞLIĞI VERİLERİNİN İNCELENMESİ: SKOLYOZ ŞÜPHESİ PREVALANSI Çağdaş SERTKAYA ¹ , Ece ARIK ¹ , İnci ARIKAN ¹ , Muammer YILMAZ ¹ ¹ <i>Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı ABD.</i>

12:50-13:00	(SB-15) SAĞLIK KURULUŞLARINDA RİSK DEĞERLENDİRME UYGULAMALARI VE HATA TÜRÜ VE ETKİLERİ ANALİZİNİN (HTEA) FAYDALARI <u>Sedat ÜLGÜ</u>¹, Hafız Hulusi ACAR², Tolga BARIŞIK² ¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi ²İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü.
13:00-13:10	(SB-16) İŞ KAZALARINDA İŞ GÜVENLİĞİ ÖNLEMLERİNİN ETKİSİNİ DEĞERLENDİRMEK İÇİN MAKİNE ÖĞRENİMİ DESTEKLİ TANILAMA VE KARŞILAŞTIRMA ARACI <u>Lütfiye ÖZDEMİR</u>¹, Beyrul CANBAZ² ¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü ²İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü.
13:10-13:20	(SB-17) İNŞAAT İŞLERİNDE İNSANSIZ HAVA ARAÇLARININ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ AÇISINDAN KULLANIMI <u>Aşkın BOZKURT</u>¹, Beyrul CANBAZ² ¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü ²İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü.
13:30-13:40	Soru-Cevap
13:40-14:10	Öğlen Yemeği
14:10-15:45	OTURUM 3 Oturum Başkanı: Prof. Dr. Cüneyt ULUTİN
14:10-14:20	(SB-18) SEPTORİNOPLASTİ SONRASI HİPOGLOSSAL SİNİR PARALİZİSİ: TAPİA SENDROMU <u>Yaşar Gökhan GÜL</u>¹, Ali HASPOLAT², Ali Şefik KÖPRÜLÜ³ ¹İstanbul Medipol Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon ABD ²Kolan International Hastanesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Bölümü ³İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon ABD.

14:20-14:30	(SB-19) SEPTORİNOPLASTİ HASTALARINDA POSTOPERATİF AJİTASYON <u>Halil Can CANATAN¹, Ali Şefik KÖPRÜLÜ²</u> ¹ Özel Güngören Hastanesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Bölümü ² İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon ABD.
14:30-14:40	(SB-20) KULAKLIKLA YÜKSEK ŞİDDETLİ MÜZİK DİNLEYEN GENÇ YETİŞKİNLERDE İŞİTSEL BULGULAR <u>Ayşenur AYKUL¹, Hatice KAVRUK²</u> ¹ KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, Odyoloji Bölümü ² Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi.
14:40-14:50	(SB-21) SAĞLIK PERSONELİNİN AŞILANMA DURUMUNUN İNCELENMESİ <u>Ece ARIK¹, Çağdaş SERTKAYA¹, Muammer YILMAZ¹, İnci ARIKAN¹</u> ¹ Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı.
14:50-15:00	(SB-22) THE RELATIONSHIP OF AGE AND GENDER WITH THE DURATION OF INTENSIVE CARE IN COVID-19 PATIENTS WHO WERE DISCHARGED FROM INTENSIVE CARE WITH RECOVERY <u>Fuat POLAT¹, Mehmet DOĞRU¹, İsmail ATEŞ¹</u> ¹ Şişli Kolan International Hospital, Cardiology.
15:00-15:10	(SB-23) PANDEMİ SÜRECİNDE 112 ACİL SAĞLIK ÇALIŞANLARININ TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİ VE İŞ DOYUMUNA ETKİSİ: ELAZIĞ İLİ ÖRNEĞİ <u>Neslihan GÜNAYDIN¹, Ramazan GÜRGÖZE², İtir ERKAN³</u> ¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, ² Elazığ İl Sağlık Müdürlüğü ³ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü.
15:10-15:20	(SB-24) COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNİN AKADEMİK TÜKENMİŞLİĞE ETKİSİNİN İNCELENMESİ <u>Esra DEMİR¹, Aleyna ERAY², Burcu KARADUMAN², Leman ŞENTURAN³</u> ¹ Bezmialem Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Periodontoloji ABD ² Biruni Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Periodontoloji ABD ³ Biruni Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü.
15:20-15:45	Soru-Cevap
15:45-16:00	Kahve Arası

16:00-17:45	OTURUM 4 Oturum Başkanı: Doç. Dr. İtir ERKAN
16:00-16:10	(SB-25) PANDEMİ SÜRECİNDE HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19 KORKUSU VE SALDIRGANLIK DÜZEYLERİ <u>Ayşe BAŞARAN¹, Özlem AKIN¹</u> ¹ Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü.
16:10-16:20	(SB-26) COVID-19 YOĞUN BAKIM SÜRECİNDE HASTA YAKINLARININ DENEYİMLERİ <u>Gülendam HAKVERDİOĞLU YÖNT¹, Gönül DÜZGÜN², Meltem ADAİÇİ²</u> ¹ İzmir Tınaztepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü ² İzmir Tınaztepe Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İlk ve Acil Yardım Pro.
16:20-16:30	(SB-27) PANDEMİ DÖNEMİNDE STRES VE STRESLE BAŞA ÇIKMA YÖNTEMLERİ: BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ <u>Sevde ÇADIR¹, Can METE², Tuğba GÜZ², İpek NAZLI²</u> ¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü Lisans Öğrencisi ² İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü.
16:30-16:40	(SB-28) MOBBING NEDİR? <u>Elenur DOĞAN¹, Rümeysa GÖRÜCÜ¹, Adem AKSAKAL¹, Büşra AÇAR¹</u> ¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü
16:40-16:50	(SB-29) AĞRI' NIN DEĞERLENDİRİLMESİNDE TEK BOYUTLU ÖLÇEKLERİN ARASINDA FARK VAR MI? <u>Deniz GÜRLER¹</u> ¹ Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ortopedi ve Travmatoloji Kliniği.
16:50-17:00	(SB-30) KOMPOZİT OTONOM SEMPTOM SKORU (COMPASS-31) ÖLÇEĞİNİN FİBROMİYALJİ HASTALARINDA TÜRKÇE GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI <u>İbrahim BAL¹, Ömer Osman PALA², Musa POLAT³</u> ¹ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon ABD ² Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon ³ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon ABD.

17:00-17:10	(SB-31) SAĞLIK YÖNETİMİ BÖLÜMÜNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN KARIYER BEKLENTİLERİ: BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ Hatice Hafsa MİRZA ¹ , Tuğba GÜZ ² , Can METE ² , Ö. Rona TURANLI ² <i>¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Lisans Mezunlu</i> <i>²İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü.</i>
17:10-17:20	(SB-32) DETERMINATION OF THE INTERACTION BETWEEN HSA AND GO USING SPECTROSCOPIC METHODS Gökhan DİKMEN ¹ <i>¹Eskisehir Osmangazi University, Central Research Laboratory Application and Research Center.</i>
17:20-17:30	(SB-33) MASA BAŞI ÇALIŞAN BİREYLERDE FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ Hatice AKOSMAN ¹ , Şule OKUR ¹ , F. Erkal BİLEN ² ve Mehmet ÜNAL ¹ <i>¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü</i> <i>²Maçka EMAR Tıp Merkezi.</i>
17:30-17:45	Soru-Cevap
	POSTER BİLDİRİLER
	(PB-01) COVID-19' UN ÜÇÜNCÜ DALGA DÖNEMİNDE HAMİLE KADINLARIN KORONAVİRÜSE KARŞI BİLGİ DÜZEYLERİ VE ALDIKLARI TEDBİRLER Saima TASNEEM ¹ , Neşe ORMANCI ² , Tuğba Büşra ÇALIŞKAN ¹ <i>¹Girne Amerikan Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü</i> <i>² Girne Amerikan Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü</i>
	(PB-02) ERGENLERDE AKRAN ŞİDDETİNİN GENEL SAĞLIK DURUMUYLA İLİŞKİSİ Belkıs BOYDAĞ ¹ <i>¹Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi.</i>
	(PB-03) KÖK HÜCRE İLE KALP KASI TEDAVİSİNDE BİYOMEDİKAL UYGULAMALARI VE HEMŞİRELİK YAKLAŞIMLARI Muhammed Nasrullah ER ¹ <i>¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü Lisans Öğrencisi</i>

(PB-04) THE LINK BETWEEN NUTRITION AND AUTISMNursena ÖZOĞUL¹*¹İstanbul Yeni Yüzyıl Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü***(PB-05) NEUROSCIENTIFIC STUDY OF EATING DISORDERS**Amine IRMAK¹*¹İstanbul Yeni Yüzyıl University, Faculty of Health Sciences & Faculty of Science and Letters, Nutrition and Dietetics & Psychology***(PB-06) KÜTAHYA' DAKİ BESİCİLERİN SAĞLIK ALGISI VE ZONOTİK HASTALIKLAR FARKINDALIĞI**Muammer YILMAZ¹, İ. ARIKAN²*¹Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı AD**²Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı AD.***(PB-07) ENDÜSTRİ 4.0 İLE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ**Sami AYDEMİR¹*¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü, Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi***(PB-08) GEBELİKTE İLAÇ KULLANIMINDA TERATOJENİTE RİSK DEĞERLENDİRMESİ: KISITLILIKLAR VE YAŞANAN ZORLUKLAR**Ender Tekeş¹*¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı***(PB-09) GEBELİKTE ORTAYA ÇIKAN METASTATİK MEME KANSERİ: OLGU SUNUMU**Mehmet Sait ÖZSOY¹*¹İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi Anabilim Dalı***(PB-10) E-SPOR SPORCULARINDA KOGNİTİF PERFORMANSIN ÖNEMİ**Amine ATAÇ¹*¹İstanbul Gedik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü***(PB-11) COVID-19 DÖNEMİNDE POSTPARTUM DEPRESYON**Büşra BOZ¹, Reyhan AYDIN DOĞAN²*¹Karabük Üniversitesi, Lisans Üstü Eğitim Enstitüsü, Ebelik Anabilim Dalı**²Karabük Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü.***(PB-12) COVID- 19 PANDEMİSİNİN GEBELERİN BAĞIŞIKLANMASI ÜZERİNE ETKİSİ**Mihriban ULUCAN¹*¹Munzur Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü*

**(PB-13) EBELİK HİZMETLERİNİN ETKİN YÜRÜTÜLMESİNDE
BLOKZİNCİRİ TEKNOLOJİSİNİN KATKILARI**

Yasemin ÖZTÜRK¹

¹ Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

10 MAYIS 2022 SALI

10:00-11:45	OTURUM 1 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Sezen CANIM ATEŞ
10:00-10:10	(SB-34) İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE KENTSEL DÖNÜŞÜM SORUNU <u>Bülent GÜNEŞ¹</u> <i>¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi</i>
10:10-10:20	(SB-35) SÜLEYMANİYE CAMİİNDE KULLANILAN YAPIM TEKNİKLERİNİN VE YAPI MALZEMELERİNİN İNCELENMESİ <u>Aslı ÇÜÇEN¹</u> , Yusuf Tahir ALTUNCI ² <i>¹Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, ²İsparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Teknik Bilimler MYO, İnşaat Bölümü</i>
10:20-10:30	(SB-36) ATIKSU ARITIMINDA MEMBRAN PROSESLER: MEKANİZMASI, MODÜLLERİ, ÇEŞİTLERİ <u>Ezgi OKTAV AKDEMİR¹</u> <i>¹Dokuz Eylül Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Çevre Mühendisliği Bölümü</i>
10:30-10:40	(SB-37) MAKİNE ÖĞRENME TEMELLİ SALDIRI TESPİT SİSTEMİ GELİŞTİRMEK İÇİN DÜŞÜK HESAPLAMA MALİYETLİ OPTİMİZASYON ALGORİTMASI <u>Hüseyin GÜNEY¹</u> <i>¹ Bahçeşehir Kıbrıs Üniversitesi, Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi, Bilgisayar Mühendisliği Bölümü</i>
10:40-10:50	(SB-38) NATURAL FREQUENCY ANALYSIS OF SOLAR PANEL MOUNTING STRUCTURES UNDER DIFFERENT TILT ANGLES <u>Salih Zeki YILDIR¹</u> , Almila AK ¹ , Osman BAŞKAN ¹ , Yiğit Can YÜCEL ¹ <i>¹ Canakkale Onsekiz Mart University, Canakkale Faculty of Applied Sciences, Department of Energy Management</i>
10:50-11:00	(SB-39) KABLOSUZ İLETİŞİM UYGULAMALARI İÇİN SARMAL ANTEN TASARIMI <u>Şükrü Utku YILMAZ¹</u> , Muhammed Emre YAVUZ ¹ , Emre TUĞCU ¹ , Cihan DÖĞÜŞGEN ERBAŞ ¹ <i>¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü</i>
11:00-11:10	(SB-40) C-BANDINDA FREKANS SEÇİCİ YÜZEY TASARIMI <u>Yağmur BARIŞ¹</u> , Uğur YALÇIN ¹ <i>¹Bursa Uludağ Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü</i>

11:10-11:20	(SB-41) ENDÜSTRİYEL TESİSLERİN ELEKTRİK SİSTEMLERİ İÇİN AKILLI ŞEBEKE TEKNOLOJİLERİ <u>Selahattin KÜÇÜK¹</u> <i>¹Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü</i>
11:20-11:45	Soru-Cevap
11:45-12:00	Kahve Arası
12:00-13:30	OTURUM 2 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Cihan DÖĞÜŞGEN ERBAŞ
12:00-12:10	(SB-42) BİYOMEDİKAL AMAÇLI SOĞUTUCULARIN TASARIMINDA TERMoeLEKTRİK MALZEMELERİN KULLANIMINA YÖNELİK VERİMLİLİK ANALİZİ <u>Bahadır BOZKURT¹</u> , M.Hüsnü DİRİKOLU ² , Savaş DİLİBAL ³ , Yeşim Müge ŞAHİN ⁴ <i>¹İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Makine Mühendisliği (DR), ²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Makine Fakültesi, Makine Mühendisliği Bölümü, ³İstanbul Gedik Üniversitesi, Mekatronik Mühendisliği, ⁴İstanbul Arel Üniversitesi, Biyomedikal Mühendisliği</i>
12:10-12:20	(SB-43) CR(III) VE CR(VI) İYONLARININ SULU ORTAMDAN MONTMORİLLONİT TÜRÜ DOĞAL KİL MİNERALİ İLE UZAKLAŞTIRILMASI VE KİLİN ADSORPSİYON POTANSİYELİNE AKTİVASYON ETKİSİ <u>Fatih SAYIN¹</u> <i>¹Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Kimya Bölümü, 26040, Odunpazarı/Eskişehir</i>
12:20-12:30	(SB-44) ABDOMEN (BATIN) BİLGİSAYARLI TOMOGRAFİ ANJİYOĞRAFİ (BTA) DE ABDOMİNAL AORT VE RENAL ARTERLERDE DERİN ÖĞRENME REKONSTRÜKSİYON YÖNTEMİNİN, DİĞER REKONSTRÜKSİYON YÖNTEMLERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI <u>M. Berkay SEVİNÇ¹</u> , Sevil ÖZER ² <i>¹Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyomedikal Mühendisliği, ²Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyomedikal Mühendisliği</i>
12:30-12:40	(SB-45) ÇİFT TABAKA ANTİBAKTERİYEL VE ANTİOKSİDAN ETKİLİ NANOFİBERLERİN ELEKTROEĞİRME YÖNTEMİ İLE ÜRETİLMESİ VE ÜRETİLEN NANOFİBERLERİN KARAKTERİZASYONU <u>Fatma Tuğçe ÖZER¹</u> , Nalan Oya SAN KESKİN ¹ <i>¹Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Nanosan Laboratuvarı, 06900, Ankara, Türkiye</i>

12:40-12:50	(SB-46) PCL-PEG-PCL TRİBLOK KOPOLİMERİNİN SENTEZİ/KARAKTERİZASYONU, KOENZİM Q10 (CO-Q10) YÜKLÜ ÇİÇEK BENZERİ YAPIDA MİSEL ÜRETİMİ VE ANTİOKSİDAN AKTİVİTESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ <u>Esmenur SARIOĞLU¹, Gamze KIŞKANÇ¹, Melis Işık TOKSOY¹, Serap DERMAN¹</u> ¹ Yıldız Teknik Üniversitesi, Kimya ve Metalurji Fakültesi, Biyomühendislik
12:50-13:00	(SB-47) mPEG-PCL DİBLOK KOPOLİMERİNİN SENTEZİ/KARAKTERİZASYONU, BOSWELLIA EKSTRATI YÜKLÜ POLİMERİK MİSEL ÜRETİMİ VE ANTİMİKROBİYAL ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ <u>Kaan Eren¹, Şafak Berke Yaylalı¹, Melis Işık Toksoy¹, Serap Derman¹</u> ¹Yıldız Teknik Üniversitesi, Kimya Metalurji Fakültesi, Biyomühendislik
13:00-13:10	(SB-48) KLaSe₂ BİLEŞİĞİNİN YAPISAL, ELEKTRONİK VE MEKANİK ÖZELLİKLERİ: AB-İNİTİO ÇALIŞMASI <u>İpek Adeviye UYSAL¹, Engin DELİGÖZ^{1,2} ve Hacı ÖZİŞİK^{1,2}</u> ¹Aksaray Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Nanoteknoloji ABD ²Aksaray Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Fizik Bölümü
13:10-13:20	(SB-49) 2000' DEN 2018' E FEN ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA KUVVET KAVRAMININ SARMAL YAPISI <u>Müzeyyen AĞÖREN¹, Ramazan ÇEKEN²</u> ¹Aksaray Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, ²Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi
13:20-13:30	Soru-Cevap
13:30-14:00	Öğle Yemeği
14:00-15:00	PANEL “BİLİM VE MÜHENDİSLİKTE YENİ GELİŞMELER” Moderatör: Doç. Dr. Kadriye KIZILBEY Panelistler: 1) Prof. Dr. Ahmet DUYAR – CEO Artesis Technology Systems Sunum başlığı: “Motor Condition Monitor (MCM)” 2) Doç. Dr. Ali AKPEK – Yıldız Teknik Üniversitesi Sunum başlığı: “Çip Üstü Organlar” 3) Esma GÜLTEN – CEO Gizil Energy Sunum başlığı: “Endüstriyel Tesislerin Dijital Dönüşümü”

15:00-16:25	OTURUM 3 Oturum Başkanı: Doç. Dr. Selahattin KÜÇÜK
15:00-15:10	(SB-50) POWER FUNCTIONS OF $\mathcal{R}$ GRAVITY MODELS <u>Diyadin CAN¹</u> ¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi
15:10-15:20	(SB-51) BIANCHI TİP-V EVREN MODELİNDE EŞYÖNLÜLEŞME MESELESİ <u>Erhan KARA¹, Ertan GÜDEKLİ¹</u> ¹ İstanbul Üniversitesi, Fen Fakültesi, Fizik Bölümü
15:20-15:30	(SB-52) EINSTEİN ALAN DENKLEMLERİ ÇERÇEVESİNDE BIANCHI TİP-I KOZMOLOJİK MODELİNİN İZOTROPİZASYONU <u>Batuhan ÇİL¹, Ertan GÜDEKLİ²</u> ¹ YÖK-TEBİP Üstün Başarılılar Programı, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 34134, Türkiye ² İstanbul Üniversitesi, Fen Fakültesi, Fizik Bölümü, İstanbul, 34134, Türkiye
15:30-15:40	(SB-53) FİBONACCİ - THUE MORSE KARMA DİZİLİMLİ FOTONİK KRİSTAL YAPININ ÇALIŞMA ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ <u>Umut ALAN¹, Büşra GÖRAL² ve Çiğdem Seçkin GÜREL³</u> ¹ Hilow Teknoloji, Ostim, Ankara, ² Earsis Mühendislik Teknolojileri, Ostim, Ankara ³ Hacettepe Üniversitesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü, Beytepe, Ankara
15:40-15:50	(SB-54) BİYOMEDİKAL UYGULAMALAR İÇİN KANSERLİ KOLOREKTAL DOKU TESPİTİ YAPABİLEN THUE-MORSE SERİSİ DİZİLİMLİ ÇOK KATMANLI OPTİK FİLTRE YAPISININ BİYOSENSÖR OLARAK TASARIMI <u>M. Bahadır MAKTAV¹, Ç. Seçkin GÜREL¹</u> ¹ Hacettepe Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Elektrik ve Elektronik Mühendisliği
15:50-16:00	(SB-55) BAZI MAKRO FUNGUSLARIN BOYARMADDE GİDERİM PERFORMANSI <u>Sema ÇELİK¹</u> ¹ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Kimya Bölümü
16:00-16:10	(SB-56) HUMİDİFİKASYON, HİDROPRİMİNG VE OSMOPRİMİNG UYGULAMALARININ BAMYA TOHUMLARININ ÇİMLENME VE ÇIKIŞ PERFORMANSLARI ÜZERİNE ETKİSİ <u>E. SÖNMEZ¹</u> ¹ Bursa Uludağ Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölümü

16:10-16:20	(SB-57) FİBONACCİ SERİLERİ İLE BAKTERİ TESPİTİ AMAÇLI FOTONİK KRİSTAL BİYOSENSÖR TASARIMI Furkan ÇÖZEL ¹ , Umut UĞURLU ¹ , Çiğdem Seçkin GÜREL ¹ ¹ Hacettepe Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü
16:20-16:25	Soru-Cevap
16:25-16:40	Kahve Arası
16:40-17:50	OTURUM 4 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Diyadin CAN
16:40-16:50	(SB-58) FARKLI MALZEMELERİN BİYOUYUMLULUKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ Neşe EVCİL ¹ , Sezen CANIM ATEŞ ² ¹ Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyomühendislik ABD ² İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü
16:50-17:00	(SB-59) ASKORBİK ASİT VARLIĞINDA DOPAMİN VE ÜRİK ASİDİN BİRLİKTE TAYİNİ İÇİN WSe₂@POLİ(3,4-ETİLENDİOKSİTİYOFEN) NANOKOMPOZİT BAZLI ELEKTROKİMYASAL SENSÖR GELİŞTİRİLMESİ Deniz ÇOBAN ¹ , Yasin TANGAL ² , Sadik COĞAL ³ ¹ Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Malzeme Teknolojisi Mühendisliği Bölümü, ² Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Bölümü. ³ Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Kimya Bölümü.
17:00-17:10	(SB-60) MEKANİK VENTİLATÖR TASARIMI Tolga İNCİ ¹ , Muhammed Yusuf SANCAK ¹ , Gökçe KOÇ ¹ ¹ Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mimarlık-Mühendislik Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü
17:10-17:20	(SB-61) YER TEMİZLEME ROBOTU Özgür SEVİNÇ ¹ , Baran BİLGİÇ ¹ , İpek ÜNLÜ ¹ , Mehmet Emin TÜRKSOY ¹ , Ali ALCAN ¹ , Eren ÖZTÜRK ¹ ¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü

17:20-17:30	(SB-62) EVALUATION OF COMPRESSION FORCE AND HOLE SIZE ON VON MISES STRESS OF PLATES <u>Savas EVRAN</u> ¹ , Salih Zeki YILDIR ¹ ¹ <i>Canakkale Onsekiz Mart University, Canakkale Faculty of Applied Sciences, Department of Energy Management</i>
17:30-18:00	Soru-Cevap
	POSTER BİLDİRİLER
	(PB-14) NANOİNDENTASYON SİMÜLASYONU <u>Burak Aslanca</u> PAK ¹ , Sevil ÖZER ¹ ¹ <i>İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Biyomedikal Müh.</i>
	(PB-15) ELMADA ÇİÇEK TOMURCUĞU OLUŞUMUNDA MEYVE DALLARI ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN BELİRLENMESİ <u>Ali BALTA</u> ¹ ¹ <i>Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü</i>
	(PB-16) BİYOMEDİKAL MİKROSENSÖR ÇOK FONKSİYONLU KONTAKT LENS TASARIMI VE VERİ İLETİMİ Dilan ZÜMRA TÜRK ¹ , <u>Sevgi KARAKUŞ</u> ¹ , Sevil ÖZER ¹ ¹ <i>İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü</i>
	(PB-17) TRABZON HURMASINDAN ÖZÜT ELDESİ VE KARAKTERİZASYONU <u>Dilruba AYDIN</u> ¹ , Sezen CANIM ATEŞ ¹ ¹ <i>İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü</i>
	(PB-18) EVALUATION OF RADIATION SHIELDING POTENTIALS OF HASTELLOY XR, CANDIDATES FOR THE STRUCTURAL MATERIALS FOR VERY HIGH TEMPERATURE REACTORS (VHTRS), BY WINXCOM AND GEANT 4 <u>Hakan US</u> ¹ ¹ <i>Department of Nuclear Engineering, Faculty of Engineering and Architecture, Sinop University, Türkiye</i>
	(PB-19) UNİVERSAL SENSÖR DİZAYNI <u>İbrahim KORKMAZ</u> ¹ ¹ <i>Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Fakültesi Biyomedikal Mühendisliği</i>

**(PB-20) RUMEN ASİDOZU HASTALIĞI TESPİTİNDE PH VERİLERİNİN
KABLOSUZ İLETİŞİM YÖNTEMİYLE ALINMASI**Kamil Aykutaalp GÜNDÜZ¹*¹Selçuk Üniversitesi, Kadınhanı Faik İçil Meslek Yüksekokulu, Elektronik ve Otomasyon Bölümü***(PB-21) NON-İNASIV GLİKOMETRE**Omar Ziad KHALİL¹*¹Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mimarlık-Mühendislik Fakültesi***(PB-22) EĞLENCİLİ ROBOT YAPIMI**Özgür SEVİNÇ¹, Cebrail KAÇAR, Tuncay GÜNEŞ¹*¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü***(PB-23) PİEZOELEKTRİK YOL**Özgür SEVİNÇ¹, Omar AYASH¹, Elif FIRAT¹, Yunus YAPICI¹*¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü***(PB-24) TRABZON HURMASI ÖZÜTÜNÜN ANTİKANSEROJEN ETKİSİNİN
İNCELENMESİ**Hüdanur ÖNDÜ¹, Sezen CANIM ATEŞ¹*¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü***(PB-25) AKILLI OTOPARK SİSTEMİ**Özgür SEVİNÇ¹, Aya SUKKAR¹*¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü***(PB-26) FARKLI ÇÖZÜCÜLER KULLANILARAK EKSFÖLE EDİLEN MOSE₂
NANOKATMANLARININ ELEKTROKATALİTİK DAVRANIŞLARININ
İNCELENMESİ**Yasin TANGAL¹, Deniz ÇOBAN², Sadik COGAL³*¹Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Bölümü**²Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Malzeme Teknolojisi Mühendisliği Bölümü**³Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Kimya Bölümü.*

(PB-27) ISIL İŞLEM SOĞUTMA ORTAMLARININ 316L VE Tİ6AL4V SERTLİKLERİ ÜZERİNDE ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

Sermin ÇAĞLAR¹, Necibe KARADURAN¹, Şakir ALTINSOY¹

¹Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mimarlık-Mühendislik Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü

(PB-28) İÇ MEKANDA SÜRDÜRÜLEBİLİR MOBİLYA TASARIMI KULLANIMININ ÖNEMİ

YELİZ ÖZTÜRK¹

¹Hitit Üniversitesi, İskilip Meslek Yüksekokulu, Tasarım Bölümü

(PB-29) AKUT İLTİHABİ HASTALIĞININ YAPAY SİNİR AĞLARI İLE TEŞHİSİ

Mücahit Osman KAĞNICI¹

¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği

(PB-30) ANTİK İSAURİA

Betül TAĞ¹, Can Şakir BİNAN²

¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü

² Yıldız Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü

(PB-31) ACTIVE MODELS OF FRACTIONAL-ORDER ELEMENTS EMULATOR

Yunus Emre YOKUŞ¹

¹ Yeni Yüzyıl Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü

(PB-32) GSM-1800 UYGULAMASINA YÖNELİK MIKROŞERİT YAMA ANTEN TASARIMI

Burhanettin AKBAŞ¹, Cihan DÖĞÜŞGEN ERBAŞ¹

¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü

(PB-33) ECZACILIKTA DİJİTALLEŞME

Büşra Sude YANARTAŞ¹, Hilal KUDAY²

¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi

² İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Temel Eczacılık Bilimleri Bölümü, Organik Kimya

(PB-34) UV IŞINLARLA STERİLİZASYON

Hüdanur ÖNDÜ, Zeynep Sude KANKUR, Sevgi KARAKUŞ, Mert ÇEVİK

¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü

(PB-35) YAPAY ZEKA İLE TÜMÖR TESPİTİ

Tutku KÜÇÜKERBİR, Sevil ÖZER

¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü

11 MAYIS 2022 ÇARŞAMBA

10:00-11:30	OTURUM 1 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Duygu Buğa
10:00-10:10	(SB-63) İŞLETMELERİN İÇ DENETİM YAPISININ KURUMSAL YÖNETİM SÜRECİNE ETKİSİ <u>Özben YURTLU¹</u> <i>¹Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Bölümü Doktora Öğrencisi</i>
10:10-10:20	(SB-64) COVID-19 EKONOMİK KRİZİ ALTERNATİF PARA POLİTİKASI: HELİKOPTER PARA <u>İbrahim CEVİZLİ¹</u> <i>¹Bağımsız Araştırmacı</i>
10:20-10:30	(SB-65) TÜRKİYE VE DÜNYADAKİ İHRACAT TEŞVİK UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ <u>Mine KARABIYIK¹, Fatih CURA²</u> <i>¹KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Yüksek Lisans Öğrencisi</i> <i>²KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü</i>
10:30-10:40	(SB-66) POLİTİK EŞİTLİĞİ YENİDEN DÜŞÜNMEK: JASON BRENNAN DEMOKRASİYE KARŞI <u>Oğuzhan DEMİRCİ¹</u> <i>¹Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi</i>
10:40-10:50	(SB-67) NAZİZM İDEOLOJİSİNİN TOPLUMA YANSIMALARI: A HIDDEN LIFE FİLMİ ÜZERİNDEN BİR İNCELEME <u>Dilara TEMİZYÜREK¹</u> <i>¹Bağımsız Araştırmacı</i>
10:50-11:00	(SB-68) MİLLİ MÜCADELE VE HÂKİMİYET-İ MİLLİYE GAZETESİNİN ÖNEMİ <u>Tuğba GÖKMEŞE¹</u> <i>¹Selçuk Üniversitesi, Kadınhanı Faik İçil MYO, Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi Bölümü</i>
11:00-11:10	(SB-69) KAFKASYA' DA BARIŞ VE GÜVENLİĞİN TESİS EDİLMESİNDE TÜRK-AZERİ KARDEŞLİĞİNİN ROLÜ: HUKUKİ İŞBİRLİKLERİ ÇERÇEVESİNDE BİR İNCELEME <u>Rabia ÜZÜMCÜ¹, Yasin YILDIRIM¹</u> <i>¹Çankırı Karatekin Üniversitesi Kurşunlu Adalet MYO Hukuk Bölümü</i>

11:10-11:20	(SB-70) ANDREAS PAPANDREU VE TURGUT ÖZAL DÖNEMİ TÜRK VE YUNAN TOPLUMSAL DEĞİŞİMİ <u>Buğra SIZAN¹</u> <i>¹Ankara Üniversitesi, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Doktora Öğrencisi</i>
11:20-11:30	Soru-Cevap
11:30-11:50	Kahve Arası
11:50-13:00	OTURUM 2 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi İtir KAŞIKÇI
11:50-12:00	(SB-71) YAPAY ZEKÂ' NIN ETİK GEREKSİNİMİ ÜZERİNE <u>Erman KAR¹</u> <i>¹Çankırı Karatekin Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü</i>
12:00-12:10	(SB-72) BİLGİNİN TANIMINI DEĞİŞTİRMEK NEYİ DEĞİŞTİRİR? ERDEM EPİSTEMOLOJİSİNE BİR GİRİŞ <u>Gönül EMİRBİLEK¹</u> <i>¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Felsefe Bölümü</i>
12:10-12:20	(SB-73) CARL G. HEMPEL' İN "DEDUCTIVE-NOMOLOGICAL MODEL" İ VE WESLEY C. SALMON' UN "NEDENSELLİK" ELEŞTİRİSİ" <u>Bahtiyar UYGUN¹</u> <i>¹Munzur Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü</i>
12:20-12:30	(SB-74) KARL R. POPPER' İN FELSEFESİNDE EPİSTEMİK VE ETİK BİR DEĞER OLARAK ENTELEKTÜEL SORUMLULUK <u>Buğra KOCAMUSAOĞLU¹</u> <i>¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Felsefe Bölümü</i>
12:30-12:40	(SB-75) HOMEROS IŞIĞINDA TROİA SAVAŞINDA TANRILARIN ROLÜ VE SAVAŞA OLAN ETKİLERİNİN İNCELENMESİ <u>Cansu Damla ÜNAT¹</u> <i>¹Çanakkale Onsekizmart Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi</i>
12:40-12:50	(SB-76) THE URGENT MEASURES TO BE TAKEN IN TURKEY TO PREVENT DEVASTATING CONSEQUENCES OF GLOBAL WARMING <u>Orhan GÖKTEPE¹</u> <i>¹Istanbul Yeni Yüzyıl University Vocational School, Justice Department</i>
12:50-13:00	Soru-Cevap
13:00-13:30	Öğlen Yemeği

13:30-14:40	OTURUM 3 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Sevil BEKTAŞ DURMUŞ
13:30-13:40	(SB-77) MEŞRUTİYETTEN GÜNÜMÜZE DİLDE SADELEŞME MESELESİNE FARKLI BİR BAKIŞ <u>Ömer AKDAĞ¹</u> <i>¹KTO Karatay Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Tarih Bölümü</i>
13:40-13:50	(SB-78) İNGİLİZCE EĞİTİMİNDE TÜRKİYE NEDEN BAŞARISIZ? <u>Eyyüp Yaşar KÜRÜM¹</u> <i>¹İstanbul Aydın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İngilizce Öğretmenliği Bölümü</i>
13:50-14:00	(SB-79) SİNOP BALATLAR KİLİSESİ 18- 20.YÜZYIL RUM MEZARLARINDAN ORTAYA ÇIKARTILMIŞ SEDEF KEMER TOKALARININ BULGARİSTAN ÖRNEKLERİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ <u>Sanem Soylu YILMAZ¹</u> <i>¹Şişli Meslek Yüksek Okulu, Mimari Restorasyon Programı</i>
14:00-14:10	(SB-80) REKREASYONDA AMARTYA SEN' İN KAPASİTE TEORİSİNİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ <u>Ayşe SARITAŞ¹</u> , Bilgehan GÜLCAN ² <i>¹Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi</i> <i>²Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi Bölümü</i>
14:10-14:20	(SB-81) İÇ MEKÂNDAN SÜRDÜRÜLEBİLİR MOBİLYA TASARIMI KULLANIMININ ÖNEMİ <u>Yeliz ÖZTÜRK¹</u> <i>¹Hitit Üniversitesi, İskilip Meslek Yüksekokulu, Tasarım Bölümü, İç Mekân Tasarımı Programı</i>
14:20-14:30	(SB-82) POPULISM AS 'STEALTH' STRATEGY FOR NEO-AUTOCRACIES?: A TRICONTINENTAL ASPECT MAY TELL US <u>Gökhan AK¹</u> <i>¹İstanbul Topkapı University, Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences, Department of Political Science and International Relations</i>
14:30-14:40	Soru-Cevap
14:40-15:00	Kahve Arası
15:00-16:10	OTURUM 4 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Pınar Uysal Cantürk
15:00-15:10	(SB-83) TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞININ GETİRDİKLERİ GÖTÜRDÜKLERİ <u>İbrahim BALCIOĞLU¹</u> <i>¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü</i>

15:10-15:20	(SB-84) SAĞLIKLI YAŞLANMA VE SÖZEL AKICILIK TESTLERİ <u>Pınar UYSAL CANTÜRK¹</u> <i>¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü</i>
15:20-15:30	(SB-85) GENÇ YAŞ VE ÜZERİ KİŞİLERİN AİLE İÇİ TRAVMATİK YAŞANTILARI İLE KANSER TANISI ALMA DURUMLARI <u>Burcu BAŞ¹, Durmuş ÜMMET²</u> <i>¹İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Tezli Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi</i> <i>²Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü</i>
15:30-15:40	(SB-86) DİNİ YÖNELİM, İNTİHAR VE İNTİHARA YÖNELİK TUTUMLAR <u>Betül ÇETİNTULUM HUYUT¹, Mehmet ESKİN²</u> <i>¹Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Doktora Öğrencisi</i> <i>²Koç Üniversitesi, İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü</i>
15:40-15:50	(SB-87) RİTM HOLTER İLE BOZULMUŞ KALP HIZI DEĞİŞKENLİĞİ TESPİT EDİLMİŞ OLAN HASTALARDA ANKSİYETE VE DEPRESYON DÜZEYLERİNİN TESPİTİ <u>Betül ÇETİNTULUM HUYUT¹, Mustafa Ahmet HUYUT²</u> <i>¹Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Doktora Öğrencisi</i> <i>²İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kardiyoloji Anabilim Dalı</i>
15:50-16:00	(SB-88) KADINLARDA MADDE KULLANIM BOZUKLUĞU VE DAMGALAMA <u>Edanur KAYA¹</u> <i>¹Ege Üniversitesi, Madde Bağımlılığı, Toksikoloji ve İlaç Bilimleri Enstitüsü, Madde Bağımlılığı Yüksek Lisans Öğrencisi</i>
16:00-16:10	Soru-Cevap
16:10-16:30	Kahve Arası
16:30-17:40	OTURUM 5 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Yasemin KONUKÇU
16:30-16:40	(SB-89) BAŞKA BİR HAYAT MÜMKÜN <u>Gülçin METE^{1,2}, Pelin YANTUR²</u> <i>¹Vizyoner Kadınlar Derneği</i> <i>²İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü</i>
16:40-16:50	(SB-90) AİLE İÇİ ŞİDDET VE YÖNETİŞİM BAĞLAMINDA KAMU-SİVİL TOPLUM İŞBİRLİĞİNİN ÖNEMİ <u>Duygu BUĞA¹, Zeynep Belma GÖLGE²</u> <i>¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü</i> <i>²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Adli Tıp ve Adli Bilimler Enstitüsü</i>

16:50-17:00	(SB-91) AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ' NDE BEKÂR ANNE VE BABALARIN SOSYOEKONOMİK EŞİTSİZLİK VE YOKSULLUK AÇISINDAN BİR KARŞILAŞTIRMASI A. Kerim ALTUN¹, Hisako MATSUO² ¹<i>Saint Louis University, College of Arts and Sciences, Public and Social Policy,</i> ²<i>Saint Louis University, College of Arts and Sciences, Sociology and Anthropology</i>
17:00-17:10	(SB-92) "EŞİTLİK SAVAŞÇISI" FİLMİNİN ENDÜSTRİ VE ÖRGÜT PSİKOLOJİSİ ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ Şeyma Nur YILMAZ¹, Meryem KARAAZİZ² ¹<i>Yakın Doğu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Klinik Psikoloji Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi</i> ²<i>Yakın Doğu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Klinik Psikoloji Bölümü</i>
17:10-17:20	(SB-93) ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ Abdullah Yavuz AKINCI¹ ¹<i>Süleyman Demirel Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü</i>
17:20-17:30	(SB-94) SPORCULARDA ÖFKE VE SALDIRGANLIK ALGISININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ Hülya CİN¹, Berk Hakan YILMAZ², Arkan EKTİRİCİ² ¹<i>Kastamonu Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yöneticiliği Bölümü</i> ²<i>Kastamonu Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü</i>
17:30-17:40	(SB-95) ALGILANAN DEĞER VE e-WOM' UN AKILLI SAAT SATIN ALMA NİYETİNE ETKİSİ İbrahim Halil EFENDİOĞLU¹ ¹<i>Gaziantep Üniversitesi Enformatik Bölümü</i>
17:40-17:50	Soru-Cevap
	POSTER BİLDİRİLER
	(PB-36) GENETİK-PSİKOLOJİ: BİR SENTEZ ÇALIŞMASI İbrahim Balcıoğlu¹, Özlem Esenkaya² ¹<i>İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü</i> ²<i>İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji/Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü Lisans Öğrencisi</i>

**(PB-37) KÜÇÜK ÇOCUKLARDA GELECEĞE DOĞRU ZİHİNDE YAPILAN
ZAMAN YOLCULUĞU ALT BOYUTLARININ BİRBİRİ İLE OLAN
İLİŞKİLERİNİN İNCELENMESİ**

Dilan SAKAOĞLU¹, Dilara ALACA¹, Melike DEMİRTÜRK¹

¹*İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü Lisans Öğrencisi*

**(PB-38) GENÇLİK MERKEZLERİNİN GENÇLER ÜZERİNDEKİ OLUMLU
ETKİLERİ: SAKARYA GENÇLİK MERKEZİ ÖRNEĞİ**

Batuhan YETİM¹, Sait Emre YAMAN²

¹*Gazi Üniversitesi, Fen Fakültesi, Kimya Bölümü Lisans Öğrencisi*

²*T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı, Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Sakarya
Gençlik Merkezi*

**(PB-39) HELİKOPTER CÖMERTLİĞİNDEN DEZENFLASYON SÜRECİNE
DOĞRU: PARA POLİTİKALARI VE KÜRESEL ÇIKMAZLAR**

Ömer AKÇAYIR¹

¹*Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu*

WORKSHOP**11 MAYIS 2022 ÇARŞAMBA**

10:00-17:00	KOLAY ULAŞILAN BAĞIMLILIKLAR
10:00-11:00	TÜTÜN BAĞIMLILIĞI VE TEDAVİSİ Dr. Öğr. Üyesi Nurcan HAMZAOĞLU
11:00-12:00	ALKOL BAĞIMLILIĞI VE TEDAVİSİ Doç. Dr. Oya BOZKURT
12:00-13:00	PSİKOAKTİF MADDE BAĞIMLILIĞI VE TEDAVİSİ Prof. Dr. Yarkin ÖZENLİ
13:00-14:00	Yemek Arası
14:00-15:00	TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞI TANISI VE KLİNİĞİ Prof. Dr. İbrahim BALCIOĞLU
15:00-16:00	TEKNOLOJİ BAĞIMLIĞIMLIĞINDA PSİKOLOJİK TEDAVİLER Psk. Ayça Anı ATILBAZ
16:00-17:00	YEŞİLAY AKRAN EĞİTİMİ Merve EMRE (Yeşilay Akran Eğiticisi)

*Workshop, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Cevizlibağ Kampüsü'nde Ek Bina 5. Kat E501 Numaralı Salonda gerçekleşmiştir.

bilim günleri

Sözlü Bildiri Özetleri

(SB-01) DÜNYADAKİ KLİNİK ARAŞTIRMALAR VE TÜRKİYE’DEKİ DURUMUN DEĞERLENDİRİLMESİBuket GÜNGÖR¹¹*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji ABD, buket.gungor@comu.edu.tr*

Türkiye’ de ve dünyada yürütülmekte olan veya tamamlanmış klinik araştırmalara ilişkin bilgilere ulaşabilmek için referans kaynak olarak www.ClinicalTrials.gov veri tabanı kullanılmaktadır. Klinik araştırmaları bu veri tabanına kayıt etmek ve güncellemek araştırmancının sponsoru veya sorumlu araştırmacısının görevidir ayrıca bu veri tabanı Ulusal Sağlık Enstitüsü (NIH) Ulusal Tıp Kütüphanesi (NLM) tarafından yönetilmektedir. Bu çalışmada ülkemizde yapılan klinik araştırmalar hakkında güncel genel bilgi vermek amacıyla www.ClinicalTrials.gov veri tabanına 11.04.2022 tarihine kadar kayıt edilen klinik araştırmalar; araştırma türleri, araştırma fazları, araştırma konuları ve fon sağlayıcılarına göre sınıflandırılarak incelenmiştir. Bu veri tabanına göre Türkiye, dünyadaki yürütülmekte/tamamlanmış olan 409217 klinik araştırmadan 8635 çalışmayla %2,1’ lik bir pay almıştır. Girişimsel klinik araştırmalar; %1.49’ u faz I, %7.52’ si faz II, %23,89’ u faz III ve %9.01’ i faz IV şeklinde dağılmış ancak sadece Türkiye’ de değil, tüm ülkelerde, araştırmaların büyük çoğunluğunun fazı tanımlanmamıştır. Tüm araştırmaların %29,64’ ü gözlemsel klinik araştırmadır ve bu araştırmaların yalnızca %9.17’ si Endüstri tarafından desteklenmiştir. Covid 19 konulu klinik araştırmalar incelendiğinde dünyada 7831, Türkiye’ de ise 13’ ü Faz 1 araştırma olmak üzere 401 araştırma yapıldığı tespit edilmiştir.

Türkiye’ nin klinik araştırmalarda payı yıllar içerisinde artış gösterse de bu çalışma ile yapılan klinik araştırmaların sayısının yeterli olmadığı Türkiye’ nin potansiyelini gerçekleştiremediği gösterildi. www.ClinicalTrials.gov ücretsiz çevrimiçi veri tabanının kullanılması sağlanması özellikle araştırmacıların ve gönüllülerin klinik araştırmalar hakkında ki farkındalığını artırabilmenin yollarından biridir.

Anahtar Kelimeler: Endüstri, Faz, Gözlemsel, Girişimsel, Klinik araştırmalar, Türkiye

(SB-02) DENEYSEL OLARAK DİYABET OLUŞTURULAN SIÇANLARDA ELAJİK ASİDİN KARACİĞER KOLLAJEN DAĞILIMINA ETKİSİ

Saadet Özen AKARCA DİZAKAR¹

¹İzmir Bakırçay Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Histoloji ve Embriyoloji ABD, ozen.akarca@bakircay.edu.tr

Diabetes mellitus (DM) birçok komplikasyonla ilişkili yaygın bir sağlık sorunudur. Karaciğer de dahil olmak üzere birçok organı kapsayan akut ve kronik komplikasyon içermektedir. Çalışmada, streptozotosin (STZ) ile indüklenen diyabetik sıçanlarda elajik asitin (EA) karaciğer histolojisi ve kollajen lif dağılımına etkisi değerlendirildi. Çalışmada 24 adet 8 haftalık Sprague Dawley erkek sıçan kullanıldı. Grup 1: Kontrol (n=6), Grup 2: EA (n=6) 100 mg/kg/gün EA, Grup 3: Diyabet (DM) (n=6) ve Grup 4: Diyabet+EA (DM+EA) (n=6), 100 mg/kg/gün EA olarak 4 farklı gruba ayrıldı. Diyabet modeli STZ' nin intraperitoneal (i.p.) olarak (0.1mol/L; 55 mg/kg dozda) enjeksiyonu ile oluşturuldu. EA uygulaması 35 gün boyunca (100 mg/kg/gün) gavaj yolu ile uygulandı. Deney sonunda karaciğer dokularında Hematoksilen-Eosin (HE) ve Masson Trikrom (MT) boyamaları sonrası histopatolojik değişimler; immunohistokimyasal analizler sonucunda Tip I ve Tip III kollajen dağılımı değerlendirildi. Diyabet grubunda karaciğerde meydana gelen histopatolojik değişimlerin EA uygulaması ile kısmen azaldığı, tip I ve tip III kollajen immunoreaktivite yoğunluğunun diyabet grubunda kontrol grubuna göre anlamlı olarak arttığı ($p<0,05$) ve EA uygulaması ile tip I ve III kollajen immunoreaktivitesinin azaldığı izlendi. Sonuç olarak, anti-oksidan ve anti-inflamatuar özelliği olan elajik asitin diyabete bağlı karaciğer fibrozisini azaltabileceği düşünülmektedir. Karaciğer dokusunun yeniden organizasyonu ve modellenmesi üzerindeki potansiyel terapötik etki için bu çalışmanın moleküler ve ileri tekniklerle desteklenmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Diabetes Mellitus, elajik asit, Tip I kollajen, Tip III kollajen

**(SB-03) A PROGNOSTIC MODEL IN HEPATOCELLULAR CARCINOMA PATIENTS UNDERGOING
TRANSARTERIAL RADIOEMBOLIZATION: SNAP-SURVIVAL**

Yakup ÜLGER¹, Anıl DELİK^{1,2}

¹ Çukurova University, Faculty of Medicine, Department of Gastroenterology, yakup73us@yahoo.com

² Çukurova University, Faculty of Science and Literature, Department of Biology

Hepatocellular carcinoma (HCC) is one of the most common causes of cancer-related death worldwide. Survival of HCC patients depends on both tumor stage and liver functional reserve. Curative treatments are only available for patients with HCC diagnosed at an early stage, and this can be applied in 30-60% of cases recently. Trans-arterial radioembolization (TARE) is a form of brachytherapy performed which has recently been used as a new treatment modality in HCC. The effects of TARE on survival may be different for patients with the same tumor stage, due to heterogeneity of patients liver functional reserve. The aim of this study was to retrospectively investigate the effect of SNAP score as a prognostic model on survival in patients who underwent TARE. The data of 50 patients who were followed up with the diagnosis of HCC between 2018 and 2021 in the Gastroenterology clinic of Çukurova University Balcalı Hospital were evaluated retrospectively. The diagnosis of HCC was made by biopsy, contrast-enhanced radiological imaging (CT or MRI), AFP, and histological confirmation. Analyzed by Kaplan-Meier method and compared using log-rank test. Statistical analyzes were performed using SPSS. The mean age of the 50 patients included in the study was $70,52 \pm 8,44$ years. In terms of gender distribution, 80% male population consisted of HCC patients. HBV 46,9%, HCV 28,6% and other etiologies 24,5% were found in etiological causes, respectively. Average survival by SNAP score; SNAP<1; $31,72 \pm 4,57$, SNAP=2; $19,93 \pm 5,15$, SNAP=3; $14,16 \pm 3,37$, SNAP>4; $9,45 \pm 3,32$ (as month). SNAP-HCC scoring system, HCC patients receiving TARE as initial therapy had the best survival in the SNAP<1 group. This model may be useful for identifying HCC patients who are suitable for TARE.

Keywords: HCC, TARE, SNAP, Survival, Prognosis

(SB-04) BİREYLERİN BKİ'LERİ İLE BULİMİYA NERVOZA, ALEKSİTİMİ VE YEME DAVRANIŞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: KUZEY KIBRIS ÖRNEĞİ

Neşe ORMANCI¹, Burçin KARAVELİOĞLU², Sabaa-AI HUMAIRI³

¹Girne Amerikan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, neseormanci@gau.edu.tr

²Yakındoğu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, bkaraveli@hotmail.com

³Girne Amerikan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, saba_1996@hotmail.com

Bu çalışma Beden Kütle İndeksi (BKİ) açısından obez, fazla kilolu ve normal kilolu bireylerin bulimiya nevroza, aleksitimi ve yeme davranışları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma verilerini, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti' nin (KKTC) birçok şehrinde üniversitedeki öğrenciler ve bankada çalışan 203 birey oluşturmaktadır. Katılımcılara araştırmanın amacını açıklayıcı aydınlatılmış onay formu verilerek, araştırma hakkında bilgi verilmiştir. Araştırmaya katılmayı kabul edenlerle anket, araştırmacı tarafından yüzyüze gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında bireylerden genel demografik özellikleri, Hollanda Yeme Davranışı Anketi (DEBQ), Toronto Aleksitimi Ölçeği (TAS20) ve Bulimiya Nervosa Ölçeğini (BITE) içeren anketleri doldurması istenmiştir. Buna göre, katılımcıların yaş ortalaması 33.94 ± 11.59 'dur. Bireylerin Hollanda Yeme Davranışı' na göre %75,4 normal yeme davranışına ve %24,6' sı düzensiz yeme davranışına sahiptir. Düzensiz yeme davranışı olanların %5,4' ü fazla kilolu ve %5,4 obez iken, %42,9' u normal kilodur. Bireylerin Toronto Aleksimi Ölçeğinden aldıkları puan ortalaması 54.59 ± 10.44 tür. Çalışmaya katılanların %37,4'ünde Aleksitimi yokken, %38,4'ü Aleksitimi riski altında ve %24,1'i Aleksitimilidir. Bulimiya Nervosa Ölçeğine göre, katılımcıların %76,4'ünde Bulimiya Nervosa yokken, %23,6'sı Bulimiya Nervozalıdır. Bulimiya Nervozalıların %6,9'u fazla kilolu ve %4,9'u obez bireylerdir. Bu çalışmada, BKİ' nin BITE, TAS20 ve DEBQ ölçekleri ile pozitif yönde korelasyonlu olduğu saptanmıştır. Sonuç olarak, özellikle kilo verme arzusu olan katılımcıların, bir şekilde Bulimiya Nervosa, Aleksitimi ve Yeme Davranışı riski taşıdığı görülmektedir. Bu çalışmanın popülasyonunun küçük oluşu, daha büyük popülasyonlu çalışmalara ihtiyacı beraberinde getirmektedir. Ancak araştırma, KKTC nüfusunda BITE, TAS20 ve DEBQ'nun birlikte uygulanmasına odaklanan az sayıdaki çalışmadan biridir. Bu nedenle literatüre önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Obezite, Beden Kütle İndeksi, Hollanda Yeme Davranışı, Aleksitimi, Bulimiya Nervosa.

(SB-05) TEK SEMPTOMU PERİFERİK FASİYAL PARALİZİ OLAN MULTİPLE SKLEROZ OLGUSUOruç ŞAHİN¹*¹S.B.Üniversitesi Beyhekim Eğitim Araştırma Hastanesi, Nöroloji, Konya, oruc-sahin@hotmail.com*

Multiple skleroz (MS), beyin, optik sinirler ve omurilikte meydana gelen ve tekrarlayan ataklarla karakterize kronik bir hastalıktır. MS'nin spesifik patolojik bulgusu, kraniyal ve spinal sinirlerin kök giriş bölgelerinin ötesine geçmeyen merkezi sinir sisteminin demiyelinizasyonudur. MS'in nadir semptomlarından biride periferik FP' dir. Bu olgu sunumunda acil serviste periferik fasiyal paralizi (PFP) olarak tedavisi düzenlenen, nöroloji polikliniğine geldiğinde kontrol amaçlı çekilen beyin manyetik rezonans görüntüleme (MRG) yaygın demiyelinizan plakları olan ve ileri tetkikleri ile MS tanısı konan 23 yaşında kadın hastaya ait veriler literatür yardımıyla tartışılmaktadır. Tek semptom olarak periferik fasiyal paraliziyle gelen ve diğer nörolojik muayeneleri normal olan hastanın beyin görüntüleme, BOS İFA, BOS ve serum elektrofizyolojik çalışmalarıyla mevcut McDonald tanı kriterlerine göre tanı netleştirilmiş, hastaya MS güncel tedavi protokolu uygulanarak taburculuğu sağlanmıştır. PFP tanısı düşünülerek kortikostereod tedavisi başlamak MS tanısının maskelenmesine ve çok yönlü tedavinin gecikmesine neden olabilir ve bunun sonucunda MS' in yıkıcı etkisinin artmasına yol açabilir. Geçmiş yıllarda da birkaç vaka ile sınırlı olan bu gibi durumlarda MS tanısının atlanmaması için yapılması gerekenler ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Multiple skleroz, periferik fasiyal paraliz, periferik demiyelinizan hastalıklar

(SB-06) SAĞLIK HİZMETİ İLİŞKİLİ ENFEKSİYONLARDA ANTİBİYOTERAPİ GİDERLERİHikmet POLAT¹, Metin DİNÇER²¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık Ekonomisi ABD, hikpolat@gmail.com²Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi ABD, drmetindincer@yahoo.com

Sağlık hizmetleri ile ilişkili enfeksiyonlar (SHİE) günümüzde hastanede yatan hastaları etkileyen en yaygın komplikasyonlardandır. Bunun bir sonucu olarak SHİE ler, sağlık sistemleri ve hastalar üzerinde oldukça büyük bir etki oluşturmaktadır. SHİE ler hastalar ve sistem üzerindeki etkileri ile önemli oranda mortaliteye, morbiditeye ve diğer maliyetlere neden olmaktadır. Sağlık bakım sistemi boyutunda ise antibiyotik tedavisi, enteral ve parenteral beslenme ile diagnostik testler gibi büyük kaynak kullanım uygulamalarına da sebebiyet vermektedir. Bu bağlamda, antibiyoterapi giderlerinin SHİE lerin oluşturduğu maliyetlerin önemli bir bileşeni olduğu görülmektedir. Çalışmamız tanımlayıcı ve retrospektif bir çalışma olup, 1.070 yataklı II. Basamak AII grubu bir kamu hastanesinde ki 2017 ve 2018 yıllarına ait SHİE vakalarındaki antibiyoterapi giderlerinin incelenmesini amaçlamaktadır. Çalışma için Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Etik Kurulundan ve hastanenin bağlı bulunduğu kamu otoritesinden izin alınmıştır. Çalışmaya dahil edilen hastaların 165' i (%52,9) Erkek ve 147' si (%47,1) Kadından oluşmaktadır. Hastaların yaş ortalaması 73,09±15,53 olarak bulunmuştur. Hastalar en fazla 177 hasta ile (%56,7) Anestezi Yoğun Bakım kliniğinde tedavi almıştır. En fazla görülen SHİE 63 hastadaki (%18,8) Ventilator ilişkili Durumdur. SHİE riski oluşturan en yaygın faktörün 280 hastadaki (%89,74) Periferik Venöz Kateter uygulaması olduğu görülmüştür. En sık görülen SHİE etkeni mikroorganizma ise 51 hastada görülen (%15,9) Acinetobacter baumannii' dir Hastanedeki en fazla antibiyotik gideri 258.928,67 ₺ (%26,38) ile Tigesiklin grubu antibiyotiklerde gerçekleşmiş olup, hasta başına ortalama antibiyotik gideri 3.146,24±5.995,10 ₺ dir. SHİE lerin neden olduğu önemli maliyet bileşenleri arasında yer alan antibiyoterapi giderlerini etkileyen faktörlerin daha iyi tanımlanması, enfeksiyon kontrol programlarının geliştirilmesine ve maliyet etkin sağlık hizmetlerinin sunulmasına önemli katkılar sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: sağlık hizmeti ilişkili enfeksiyon, antibiyoterapi gideri, sağlık ekonomisi

(SB-07) PREMATÜRE BEBEKLERDE CİNSİYETİN GETİRDİĞİ RİSKLEREsra BEŞER¹, Burak CERAN²¹Ağrı Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Neonatoloji Kliniği, Ağrı, Türkiye²Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Neonatoloji Kliniği, Ankara, Türkiye

Erişkinlerde bazı hastalıkların cinsiyetle ilişkisi tanımlanmışken, yenidoğanda ve özellikle prematüre morbidite ve mortalitesi üzerine cinsiyetin etkisi konusunda veriler yetersizdir. Çalışmamızda 36 altında gestasyon haftası altında doğan prematüre bebeklerin morbidite ve mortalitesi üzerine cinsiyetin etkisinin olup olmadığının araştırılması amaçlanmıştır.

Çalışmamız Ocak 2021-Nisan 2022 tarihleri arasında yenidoğan yoğun bakım ünitesine yatan prematüre bebeklerde yapıldı. Hastaların demografik ve klinik özellikleri kayıt edildi. Erkek ve kız cinsiyetler arasında prematüre morbidite ve mortalitesi dahil demografik ve klinik özellikler karşılaştırıldı.

Çalışmaya toplam 241 prematüre bebek dahil edildi. Dahil edilen hastaların 126' ı (%52,3) erkek, 115' ü (%47,7) kız olarak tespit edildi. Erkek cinsiyette ciddi intraventriküler kanama (n=17, %13,4) ve kız cinsiyete (n=7, % 6) göre anlamlı yüksek bulundu (p=0,003). Mortalite erkek cinsiyette (n=14, %11,1) kız cinsiyete göre (n=7, % 6) anlamlı yüksek bulundu (p=0,004). Gebelik haftası, doğum ağırlığı, diğer demografik ve klinik özellikler açısından gruplar arasında sonuçlar benzer bulundu (p>0,05).

Prematüre bebeklerde erkek cinsiyet ciddi intraventriküler kanama ve mortalite açısından riskli olabilir. Bu durum mikrovasküler kan akışındaki ve vazodilatör kapasitedeki cinsiyete özgü farklılıkların geçiş dönemindeki dolaşımı etkilemesinden kaynaklanıyor olabilir.

Anahtar Kelimeler: cinsiyet, prematüre, intraventriküler kanama, mortalite

(SB-08) GEÇ TANI ALAN ERİŞKİN KOMBİNE İMMÜN YETMEZLİK OLGUSUNurhan KASAP¹, Onur İNCEALTIN²¹ *İstanbul Medeniyet Üniversitesi Çocuk Allerji İmmünoloji Bilim Dalı, İstanbul Türkiye*² *İstanbul Medeniyet Üniversitesi Tıp Fakültesi, Acil Servis Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye*

Avrupa İmmün Yetmezlikler Derneği (ESID) son dönem raporlarında primer immün yetmezlik (PİY) tanılı hastaların %66.37' si yetişkinlerden oluşmaktadır. Daha iyi bakım, ve PİY ile ilgili farkındalık, erişkinlerde PİY tanı oranının artmasına katkıda bulunmuştur. Erişkin yaşta kombine immün yetmezlik (KİY) olarak geç tanı alan bir olgu sunmak amaçlandı.

Son iki yıla kadar herhangi bir şikayeti olmayan 44 yaşında erkek hasta, ilk olarak bacaklarda şişlik şikayeti ile Acil tıp kliniğine başvurdu. Takiplerinde Nefrotik sendrom, IgA nefropatisi, amiloidozis tanısı alan hasta son bir senede, sağ üveit, ağızda HSV ilişkili lezyonlar, tekrarlayan pnomoni, bronşektaziler, dirençli ishal ve fokal epiletik nöbet ile HSV ensefaliti tanıları aldı. İmmünoloji konsultasyonu yapılan hastanın soygeçmiş sorgulamasında üçüncü derece akrabalık, sekiz aylık kız kardeşte nedeni bilinmeyen exitus öyküsü, babanın genc yaşta larinks kanseri nedeniyle exitus olduğu öğrenildi. Aralıklı lenfopeni (800-1100mm³) ve IgG, IgM ve IgA belirgin düşüklük, immunfenotiplemede CD4⁺T ve CD8⁺T ve sınıf çevrimi yapmış B lenfositlerinde belirgin düşüklük saptandı ve KİY tanısı konarak rutin intravenöz immunoglobulin (IVIG) ile profilaksi tedavileri başlandı. Hasta tedavilerini alamadan sepsis kliniğiyle başvurdu ve yoğun bakımda exitus oldu.

Erişkinlerde immün yetmezlik (İY); altta yatan bir başka hastalık ya da tedaviye ikincil olarak gelişen sekonder immün yetmezlik (SİY), çocukluk çağında PİY veya erişkin yaşta tanı alan PİY olarak üç şekilde karşımıza çıkmaktadır. Sunulan hastada özellikle Acil tıp kliniğine sık tekrarlayan başvuru öyküsü olması, soygeçmiş sorgulamasında immün yetmezlik uyarıcı bulgularının gözlenmesi immün yetmezlik tanısı düşündürülebilir. Bu gibi hastalarda immün yetmezlik tanısı akla getirilip ilgili birimlere hızlıca yönlendirilmelidir. İmmün yetmezlik kliniğinde erken tanı ve tedavi hayat kurtarıcıdır.

Anahtar kelimeler: *immün yetmezlik, primer immün yetmezlik, lenfopeni, sık enfeksiyon*

(SB-09) HIRSCHSPRUNG HASTALIĞI TANILI OLGULARDA CAJAL HÜCRE DAĞILIMI VE KLİNİK YANSIMASI

Aliye KANDIRICI¹

¹ *Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Cemil Taşcıoğlu Şehir Hastanesi, Çocuk Cerrahi Kliniği, kandiricialiye@gmail.com*

Hirschsprung Hastalığı (HH); kolonun distal kısmında, parasempatik plexusu ganglionlarının konjenital yokluğuyla karakterize fonksiyonel bir intestinal obstruksiyondur. Gastrointestinal sistemde yoğun olarak myenterik plexuslar çevresinde bulunan anastomoz yapma özelliği olan sitoplazmik uzantılarıyla barsak düz kasları ile otonomik sinirler arasında bağlantı oluşturan pacemaker hücrelerdir.

Çalışmamızda Hirschsprung Hastalığında definitif operasyon sonrası semptomları devam eden olgularda İCH yoğunluğu açısından değerlendirilerek histopatolojik sonuçların klinik tablolar ile karşılaştırılması amaçlanmıştır. Dr Behçet Uz Çocuk hastalıkları ve Cerrahisi Hastanesi Çocuk Cerrahisi Kliniğinde 1996-2007 tarihleri arasında opere edilen HH tanılı olgular, retrospektif olarak değerlendirilmiştir. HH nedeni ile definitif operasyon (Duhamel - 24, TEP - 80) sonrasında enterokolit ve striktür gelişen 12 olgu 1.grup, definitif operasyon sonrası barsak motilite bozukluğu olmayan 20 olgu II. grup olarak belirlendi. Pozitif kontrol grubu olarak Gastrointestinal sistem yakınması olmayan 5 adet otopside elde edilen inen kolon örnekleri kullanıldı. Her üç gruptan alınan örnekler nöromusküler innervasyon için S-100 protein, interstisyel Cajal hücreleri için C-kit ve ganglion hücreleri için ret-onkoprotein varlığı açısından incelendi.

Patolojik inceleme sonucunda; C-kit (+) Cajal hücre dağılımı I. grup hastaların aganglionik bölümlerinde; ganglionik ve aganglionik bölümler arasında C kit (+) Cajal hücre birim alandaki sayısının kontrol grubu ile karşılaştırıldığında, sayısal olarak, aganglionik bölümde C-kit (+) Cajal hücrelerinin azaldığı saptandı. Ancak istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmadı.

Sonuç olarak, C-kit İCH için iyi bir morfolojik belirteç olmakla birlikte fonksiyonel bütünlüğün gösterilmesine yardımcı olmadığı, bu nedenle elektrofizyolojik çalışmaların morfolojik çalışmalar ile birlikte yürütülmesi uygun olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Hirschsprung Hastalığı, İnterstisyel Cajal Hücresi, Postoperatif komplikasyonlar*

(SB-10) HEMİPLEJİ HASTALARINDA UYGULANAN EGZERSİZİN İNCE MOTOR KABİLİYETLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Ezgi Ayşe AÇIKGÖZ¹, Zelal APAYDIN², Banu KURAN³ Mehmet ÜNAL⁴

¹ *İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü*

² *zelal.apaydin@yeniyyuzuil.edu.tr, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü*

³ *SBÜ Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi*

⁴ *İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü*

Hemipleji, beyin damarlarının tıkanması sonucu ortaya çıkan, vücudun sağ veya sol tarafını etkileyen bir hastalıktır. Hemipleji hastalarının büyük çoğunluğunda üst ekstremitate fonksiyon bozuklukları görülmektedir. Sıklıkla görülen bir hastalık olup bireylerin günlük yaşam aktivitelerini önemli derece kısıtlamaktadır. Hastalardaki ince motor becerilerin kaybı, duyu kaybı, el fonksiyonlarındaki kısıtlanma günlük yaşam aktivitelerini daha da zorlaştırmaktadır. Bu çalışmadaki amacımız hastalara verilecek olan egzersizler ile ince motor kabiliyetlerin iyileşmesini sağlayıp günlük yaşam aktivitelerin kolaylaştırılmasıdır. 20 hasta (n:11 kadın, n:9 erkek) çalışmaya alınıp tedavi öncesi Action Research Arm Testi ve Purdue Pegboard Testi ile değerlendirme yapıp tedavi sonrası tekrar değerler ölçülmüştür. Çalışma kapsamında Cırt cırt el çalışması, Digiflex parmak çalıştırma materyali, parmak direnç bandı kullanılarak gerekli uygulamalar yapıp ek olarak tahtada çivi egzersizleri çalıştırıldı. Çalışmaya katılan hastaların tedavi öncesine göre tedavi sonrası sağ el Purdue Pegboard Testi ölçümündeki ortalama $1,15 \pm 1,27$ birimlik artış ($p=0,001$), sol el Purdue Pegboard Testi ölçümündeki ortalama $1,35 \pm 1,76$ birimlik artış ($p=0,003$) görülüp istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Çalışmaya katılan hastaların tedavi öncesine göre tedavi sonrası Action Research Arm Testi sonucundaki ortalama $10,00 \pm 5,89$ birimlik artış istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p=0,001$). Sonuç olarak hastalara verilen egzersizlerin üst ekstremitate fonksiyonlarını ve ince motor kabiliyetlerini geliştirdiği ve hemipleji hastalarının tedavisinde yer edinmesi gerektiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Hemipleji, İnce Motor, Egzersiz

(SB-11) İNME REHABİLİTASYONU PROGRAMI İLE KOMBİNE EDİLEN AYNA TEDAVİSİNİN (MIRROR THERAPY) ÜST EKSTREMİTELERDE MOTOR VE FONKSİYONEL OLARAK İYİLEŞME SÜRECİNE ETKİSİ

Çiğdem DANACA¹, Şule OKUR¹, F. Erkal BİLEN², Mehmet ÜNAL¹

¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü

¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü,

sule.okur@yeniyyuzuil.edu.tr

²Maçka EMAR Tıp Merkezi İSTANBUL

İnme; yüksek görülme sıklığı ve mortalitesi ile toplumun büyük bir kesimini etkileyen ve hayatta kalan kişilerde özürllülüğe yol açan önemli bir sağlık sorunudur. İnme rehabilitasyonundaki temel hedef; mevcut yetersizliklere rağmen bireye en yüksek fonksiyonel bağımsızlık düzeyinin kazandırılması ve yaşam kalitesinin artırılmasıdır. Bu amaçla kullanılan konvansiyonel tedavi yöntemleri üst ekstremitelerde motor fonksiyonları geri döndürmede çoğu zaman yetersiz kalmaktadır. Ayna tedavisi; basit, ucuz ve en önemlisi hasta odaklı olup, üst ekstremitelerde motor fonksiyonlarını arttırmaya yönelik bir tedavi yöntemidir. Bu çalışmaya Özel Yeni Yüzyıl Üniversitesi Gaziosmanpaşa Hastanesinin fizik tedavi ve rehabilitasyon bölümünde inme tanısı konmuş tedavi amaçlı gelen 20 hasta dâhil edildi. Hastalara 6 hafta, haftanın 4 günü, günlük ortalama 60-120 dakika boyunca konvansiyonel üst ekstremitelerde rehabilitasyon programı uygulandı. Ayna tedavisi grubuna dahil edilen 10 hastaya, ek olarak fizyoterapist gözetiminde, 6 hafta, haftanın 4 günü, günde 20 dakika olacak şekilde sağlam üst ekstremitelerde üzerinde ayna karşısında eğitim verildi. Brunnstrom Hemipleji İyileşme Evrelemesi, Fugl-Meyer Üst Ekstremitelerde Motor Değerlendirme Ölçeği ve Barthel Günlük Yaşam Aktiviteleri İndeksi tedavi öncesi ve sonrası değerlendirildi. Sonuç olarak, inmeli hastalarda konvansiyonel tedavi programına ilave olarak uygulanan ayna tedavisinin üst ekstremitelerde iyileşme gösterdiği görüldü.

Anahtar Kelimeler: İnme, Hemipleji, Üst ekstremitelerde, Ayna tedavisi

**(SB-12) FİZYOTERAPİ VE REHABİLİTASYON BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNDE WEB TABANLI SİMÜLASYON
EĞİTİMİNİN PERFORMANSA VE ALGILANAN ÖĞRENMEYE ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

Ozan DEMİRCİ¹, Aslı KAYA²

¹Biruni Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi, ²İstanbul Üniversitesi, Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi,

Çocuk Gelişimi, 200505800@st.biruni.edu.tr

Günümüzde değişen koşullar sağlık bakım uygulamalarını da aynı ivmeyle değişime itmektedir. Simülasyon uygulamalarının sağlık bölümlerinde eğitim amaçlı kullanımındaki artış bu ivmenin sonuçlarından biridir. Web tabanlı simülasyon uygulamaları ile öğrenciler hastayla bire bir temasa geçmeden önce gerçeğe uygun senaryolar ile pratik yapabilmektedir.

Çalışmamızda oluşturduğumuz web tabanlı simülasyon uygulaması, öğrencilerin gerçek hayatta karşılaşabileceği vakaların interaktif olarak değerlendirme ve müdahale prosedürleri ile ilgili pratik yapmasını sağlamaktadır. Araştırmanın örneklemi 2021-2022 eğitim öğretim döneminde Türkiye’deki Fizyoterapi ve Rehabilitasyon bölümlerinin 3.Sınıflarında öğrenim gören 20 öğrenciden oluşmaktadır. Kişilere bir öğrenci topluluğu üzerinden çağrı yapılarak ulaşılmıştır. Araştırmaya dahil olan öğrenciler deney ve kontrol grubu olarak ayrılmıştır. Her iki grup da yüksek lisans öğrenimine devam eden bir Fizyoterapist tarafından Brachial Pleksus değerlendirmesi ve müdahalesi konusunda verilen eğitime dahil edilmiştir. Deney ve kontrol grubundaki gönüllü katılımcıların tamamına verilen Brachial Pleksus değerlendirme ve müdahale eğitimi 4 hafta boyunca haftada 2 gün birer saat verilmiştir. Bu eğitime ek olarak deney grubuna 4 hafta boyunca haftada 2 gün birer saat web tabanlı simülasyon eğitimi uygulanmıştır. Ön test ve son test düzeninde olan araştırmanın verilerinin toplanmasında veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Performans Değerlendirme Formu ve Algılanan Öğrenme Ölçeği kullanılmıştır.

Çalışmamızın sonucunda deney grubuna dahil edilen öğrencilerin performans ve algılanan öğrenme düzeylerinin kontrol grubundan daha yüksek olduğu görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Teknoloji, Simülasyona Dayalı Öğrenme

(SB-13) DUODENAL OBSTRÜKSİYONLA PREZENTE FAMILİYAL ADENOMATÖZ POLİPOZİS: OLGU SUNUMU

Mehmet Sait ÖZSOY¹, Fatih BÜYÜKER¹, Hakan BAYSAL¹, Ahmet Aydın TAŞĞIN¹

¹*İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi Anabilim Dalı, Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın*

Şehir Hastanesi, mehmentsait.ozsoy@medeniyet.edu.tr

Familiyal adenomatöz polipozis (FAP), kalıtsal kolorektal kanserin iyi tanımlanmış iki formundan biridir ve otozomal dominant geçişlidir. Bu sendromdan ölümün primer nedeni, genellikle yaşamın beşinci on yılında gelişen kolorektal kanserdir. Profilaktik cerrahi ile birlikte genetik testler ve endoskopi ile tarama, FAP hastalarının genel sağ kalımını önemli ölçüde iyileştirmiştir. Bununla birlikte, FAP'de ikinci önde gelen ölüm nedeni duodenal adenokarsinomdur. Bu çalışmada kusma şikayeti nedeniyle tetkik edilen ve yapılan endoskopik incelemede duodenal tıkaçıcı kitle saptanan ve cerrahi olarak tedavi edilen, takiplerinde kolon polipleri saptanan ve total kolektomi yapılan hastanın tanı ve tedavi sürecini sunmayı amaçladık.

Kırk sekiz yaşında kadın hasta, kusma ve kilo kaybı şikayetleri ile başvurdu. Fizik muayenesinde herhangi bir özellik saptanmadı. Endoskopik incelemede duodenum 3. kıtada pasajı tıkayan polipoid lezyon görüldü biyopsi alındı, patolojik incelemede adenokarsinom olarak raporlandı. Hastaya duodenum 3-4. kıta rezeksiyonu + duodenojejunostomi operasyonu yapıldı. Postoperatif dönemde tarama amaçlı yapılan kolonoskopide tüm kolonda yaygın polipler, çıkan kolon ve transvers kolonda dev polipoid kitle olması üzerine total kolektomi + ileorektal anastomoz yapıldı. Rezeksiyon materyalinin patolojisi yüksek displazili tubulovillöz adenom zemininde intramukozal adenokarsinom olarak raporlandı. Postoperatif dönemde hastaya kemoterapi planlanıp uygulandı. Tedavinin birinci yılında yapılan PET CT kontrollerinde nüks saptanması üzerine yapılan değerlendirme sonucu yeniden kemoterapi kararı verildi ve uygulandı. Hasta tanısının üçüncü yılında takip ediliyor.

Anahtar Kelimeler: Duodenal kanser, Segmenter Rezeksiyon, Familiyal adenomatöz polipozis, Total kolektomi

(SB-14) BİR HASTANEDE ÇALIŞAN SAĞLIK PERSONELİNİN İŞ SAĞLIĞI VERİLERİNİN İNCELENMESİ:**SKOLYOZ ŞÜPHESİ PREVALANSI**

Çağdaş SERTKAYA¹, Ece ARIK², İnci ARIKAN³, Muammer YILMAZ⁴

¹Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, cagdas.sertkaya@ksbu.edu.tr,

¹Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, ece.arik@ksbu.edu.tr,

¹Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, inci.arikan@ksbu.edu.tr,

¹Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı muammer.yilmaz@ksbu.edu.tr,

Skolyoz, torasik veya lomber omurganın üç boyutlu açılanmasıdır. Bu araştırmada, hastanemizde çalışan sağlık personelinin skolyoz şüphesinin belirlenmesi, şiddetinin değerlendirilmesi ve bazı risk faktörlerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. 17 Aralık 2021 ile 27 Ocak 2022 tarihleri arasında Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Evliya Çelebi Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde işyeri hekimliğine kayıtlı olan 1014 sağlık çalışanının çekilen akciğer grafileri incelenmiştir. Bu grafilerde Cobb açısı hesaplanarak, 10 derecenin altındaki eğrilik normal, 10-30 derece arası hafif, 30-45 derece arası orta ve 45 derece üstü şiddetli skolyoz olarak değerlendirilmiştir. Bununla birlikte yaş, cinsiyet, çalışma yeri ve süresi, eşlik eden kronik hastalıklar, eğitim durumu, iş kazası öyküsü verileri kaydedilmiştir. Araştırmaya 569 kadın ve 445 erkek, yaş ortalamaları $34,52 \pm 9,34$ (min. 21 maks. 62) olmak üzere toplam 1014 sağlık çalışanı katılmıştır (48 kişi grafisi olmadığı için değerlendirilememiştir). Kadınların 79'unda (%14,7) ve erkeklerin 37'sinde (%8,6), toplamda katılımcıların 116'sında (%11,4) Cobb açısı 10 derece ve üzerinde ölçülmüştür. Kadınlarda skolyoz şüphesi erkeklere göre anlamlı olarak yüksek görülmüştür. Yaş, çalışılan yıl süresi, eğitim seviyesi ve eşlik eden kronik hastalıklar ile skolyoz şüphesi arasında ilişki bulunamamıştır. Dahili bölümlerde çalışanların %7,3'ünde, cerrahi bölümlerde çalışanların %9,7'sinde ve diğer alanlarda çalışanların %14,6'sında Cobb açısı 10 derece ve üzerinde bulunmuştur. Diğer alanlarda çalışanlarda (temizlik, idari, güvenlik ve sekreterlik vb.) skolyoz şüphesi anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. 3 sağlık çalışanında orta ve şiddetli skolyoz şüphesi belirlenmiştir. Hastanemiz sağlık çalışanlarından yaklaşık her 10 kişiden birinde hafif seviyede skolyoz şüphesi saptanmıştır. Bu konu ile ilgili personel farkındalığının artırılması ve çalışma ortamlarının 14ontrol14c şartlarının uygun hale getirilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Skolyoz, Sağlık çalışanı, İş sağlığı

(SB-15) SAĞLIK KURULUŞLARINDA RİSK DEĞERLENDİRME UYGULAMALARI VE HATA TÜRÜ VE ETKİLERİ**ANALİZİNİN (HTEA) FAYDALAR**

Sedat ÜLGÜ¹, Hafız Hulusi ACAR², Tolga BARIŞIK²

¹A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanı, sedat.ulgu@ksbu.edu.tr

²İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi İş Sağlığı ve Güvenliği, hafizhulusi.acar@yeniuyuzil.edu.tr

²İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi İş Sağlığı ve Güvenliği, tolga.barisik@yeniuyuzil.edu.tr

Çalışma alanlarında "hata" kavramı genel ifade ile uygun görülen, tasarlanan ve istenen davranış standardından sapma olarak tanımlanmaktadır. Davranışlara bağlı meydana gelen hatalar işyeri güvenliği ve işyerinin performansını azaltan ya da azaltma potansiyeli olan, istenmeyen veya uygun bulunmayan davranış biçimleridir. Hatalı davranışların sonucunda hem insan faktörü hem de iş sistemi üzerinde nedenleri iki açıdan önemlidir. Birincisi doğrudan etkiler olarak değerlendirebileceğimiz can kaybı, yaralanmalar, çalışanlar üzerindeki psikolojik etkiler gibi doğrudan çalışana yönelik istenmeyen sonuçlardır. İkinci durum ise üretimin kesintiye uğraması, üretim kaybı ve işyeri veriminin olumsuz etkilenmesi gibi iş sisteminde maddi boyutu oluşturan durumlardır. İşyerlerinde yıllar içinde artan proaktif önleme yaklaşımı ile risk değerlendirmesi kavramı daha çok önem kazanmış, her sektörde kendine uygulama alanı bulmuştur. Sağlık sektöründe riski değerlendirmelerindeki belirsizlikler vatandaşların risk algılarını azaltabileceğini ve kurumun saygınlığını artırabileceğini öne söylenmektedir. Kantitatif risk değerlendirme metodları içinde yer alan Hata Türleri ve Etkileri Analizi sağlık sektöründe riskleri tahmin ederek hataları önlemeye yönelik güçlü bir analiz tekniği olarak karşımıza çıkmaktadır. Hata Türleri ve Etkileri Analizi sağlık kurumunda meydana gelebilecek hatanın tespiti, hatanın ortaya çıkması ile doğacak problemin hizmet alan hasta üzerindeki etkilerini analiz etmesi sebebiyle sağlık sektöründe uzun yıllardır kullanılmaktadır. Hata Türü ve Etki Analizi' nin sağladığı faydalar ele alındığında, kurumların mevcut pazarda yüksek güvenilirliğe sahip, kaliteli hizmet ve kötüye giden operasyon maliyetlerini kontrol altına alarak hataların hizmeti alan kişilere yansımadan en erken biçimde önlenmesine yardımcı olduğu görülmektedir. Bu çalışmada kurumlarda görmezden gelinen riskleri tespit etmede HTEA metodunun çok etkin olduğu, kurumda takım çalışmasını desteklediği, birimler arası ilişkiyi arttırdığı ve potansiyel tasarruf alanlarının oluşturulmasına olanak sağlamasıyla avantajları ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: risk analizi, sağlık, faydalar

(SB-16) İŞ KAZALARINDA İŞ GÜVENLİĞİ ÖNLEMLERİNİN ETKİSİNİ DEĞERLENDİRMEK İÇİN MAKİNE**ÖĞRENİMİ DESTEKLİ TANILAMA VE KARŞILAŞTIRMA ARACI**

Lütfiye ÖZDEMİR¹, Beyrul CANBAZ²

¹ *İstanbul Yeni Yüzyıl Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü, lutfiyeozdemir27@hotmail.com*

² *İstanbul Yeni Yüzyıl Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü, beyrul.canbaz@yeniyuzyil.edu.tr*

Ülkemizde iş kazalarını azaltmak için mücadelede 10 yıla girerken, İş sağlığı ve güvenliği kanunun iş kazalarına yönelik verdiği tepkiler mekansal ve zamansal olarak çeşitli olduğu açıktır. Bu nedenle, 30 Haziran 2012 de yürürlüğe giren 6331 sayılı kanunun farklı sektörlerde değişen İSG önlemlerinin iş kazalarının büyüme eğrisini şekillendirmedeki rolü hala net değil. Bu ihtiyacı karşılamak için makine öğrenimini İSG önlemleri kontrol politikalarının rolünü sektörel olarak analiz etmemize ve karşılaştırmamıza olanak tanıyan yeni bir model geliştirdik. Belirli bir bölgedeki İSG önlemlerinin evrimi ile ölüm oranından İş kazalarının sosyo-ekonomik etkisine kadar geniş bir yelpazedeki metrikler arasındaki korelasyonu inceleyen çalışmalar için önemli bir değere sahip olabilir. Bu nedenle iş kazalarının azaltmak için genel olarak çeşitli sektörlerde uygulanan İSG önlemleri politikalarının oynadığı rolün ölçülmesine ihtiyaç vardır. Çalışan, Kazazede, İyileşen (ÇKI) modeli bir sinir ağı modülüne sahip sektörel olarak uygulanabilir bir iş güvenliği önlemlerinin etkisi modeli olarak önermekteyiz. Modelimiz, tüm parametrelerle, herkese açık İş kazası verilerini kullanılan, makine öğrenimi algoritmaları aracılığıyla optimize edilmektedir. Model, iş kazaları dağılımını İSG önlemleri kontrol politikalarının rolünü analiz etmek ve karşılaştırmak için iş kazalarının zaman serisine katkılarını ayırtmaktadır. Makine öğrenimi ile önerilen bu model ile gerçek zamanlı, yerinde durumu iyi bir şekilde taklit eden İSG önlemleri politikası evrimini teşhis etmede güçlü bir araç olarak kullanılabilecektir. Bu çalışmanın amacı makine öğrenimi destekli bu yöntemi iş kazaları ile mücadelede sağlam ve kullanışlı bir araç haline getirmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Yapay Zeka, Makine Öğrenimi, İş güvenliği, İş kazaları*

(SB-17) İNŞAAT İŞLERİNDE İNSANSIZ HAVA ARAÇLARININ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ AÇISINDAN KULLANIMI

Aşkın BOZKURT¹, Beyrul CANBAZ²

¹ *İstanbul Yeni Yüzyıl Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü, askin_78@hotmail.com*

² *İstanbul Yeni Yüzyıl Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü, beyrul.canbaz@yeniyyuzyil.edu.tr*

Dünyada ve ülkemizde inşaat sektörü kazaların en fazla yaşandığı sektörlerin başında gelmektedir. İnşaat işlerinde çalışanlar en çok maddi kayıplara, geçici ve daimî sakatlanmalara maruz kalan kişilerdir. Olabilecek kazaların azaltılması ve sıfır kaza politikasının oluşturulması İş Sağlığı ve Güvenliği' nin (İSG) en önemli hedefidir.

İnsansız Hava Araçlarının (İHA) çok farklı alanda kullanımı bulunmaktadır (Arama kurtarma, bilimsel araştırma, Nükleer-Biyolojik- Kimyasal serpinti yayılımı tespiti, Doğal afetler, Sınır Güvenliği, Tarım, Stratejik öneme haiz alanların güvenliği, Doğal yaşam alanları kontrolü, Askeri vb.). Dünya üzerinde İHA' ların İSG' de kullanımı konusunda farklı uygulamalar mevcuttur. Ülkemizde ise yeteri kadar yer bulmamakla beraber, maliyetlerin azalması, sensör tabanlı faydalı yüklerin artması ile kullanım alanı artacağı değerlendirilmektedir.

Bu çalışma İnşaat işlerinde ki İSG kapsamında İHA' ların kullanımı hususunu içermektedir. İnşaat alanında İHA kullanımı inşaatın proje işlemlerinden, bitimindeki satış aşamasına kadar yer alabilmektedir. İnşaat alanında özellikli kullanım yerleri:

1. Ortam Gözetimi
2. Çalışanların Kişisel Koruyucu Donanım Kullanımının Kontrolü
3. Kule Vinçlerin Emniyetli Çalışması:
4. İş Makinelerinin Kullanımı Esnasında Çalışanlara Zarar Vermemesi Maksadıyla Kontrolü:
5. Çalışanların Üzerine Düşebilecek, Çalışana Zarar Verebilecek Malzemelerin Kontrolü:

İHA' ların İSG kapsamında kullanıldığında maliyet, zaman, kazadan önce potansiyel risklerin tespiti, kaza sonrası olayların incelenebilmesi ve İSG uzmanının karşılaşıacağı risklerin azaltılmasında faydalı olacağı öngörülmektedir. İnsansız hava araçları maliyetlerinin düşmesi, sensör ve yazılımların geliştirilmesi ile İş Sağlığı ve Güvenliği açısından pek çok farklı alanda kullanımı mümkün olacak ve iş kazalarını önlemede önemli bir rol oynayacaktır.

Anahtar Kelimeler: İnşaat, İnsansız Hava Aracı, İş Sağlığı ve Güvenliği, İş kazaları

(SB-18) SEPTORİNOPLASTİ SONRASI HİPOGLOSSAL SİNİR PARALİZİSİ; TAPIA SENDROMU

Yaşar Gökhan GÜL¹, Ali HASPOLAT², Ali Şefik KÖPRÜLÜ³

¹İstanbul Medipol Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon ABD, yasar.gul@medipol.edu.tr

²Kolan International Hastanesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Bölümü

³İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon ABD

Genel anestezi sonrası boğazda kuruluk hissi, ağrı, yutma güçlüğü, uvula ödemi, orofarengeal ülserasyonlar erken dönemde görülebilen, basit izlem/tedaviyle düzelebilen komplikasyonlardır. Ancak nadirde olsa oluştuğunda hasta/hekim açısından sıkıntılar yaşatan lingual, hipoglossal, reküren laringeal sinir paralizi gibi ciddi komplikasyonlar da görülebilir. Bizde bu çalışmamızda benzer bir nadir komplikasyona “septorinoplasti sonrası hipoglossal sinir paralizine” dikkat çektik.

Burunda tıkanıklık/şekil bozukluğu endikasyonu ile septorinoplasti yapılan ASA I hastanın (26, K) postoperatuvar 2. saatte serviste yutkunmada zorluk, ses kısıklığı yakınması olmuş. Ayrıntılı fizik muayenede dil protüzyonu sola deviyeye ve sol vokal kordda paralizi saptanmış. Tıbbi geçmişinde özellik olmayan hastanın operasyon öncesi Mallampati skoru I, tiromental uzaklık >6 cm.den uzun, ağız açıklığı normalmiş. Entübasyon/ekstübasyonunda, peroperatuvar periyotta sorun yaşanmayan hastada rutin dışı olarak septorinoplasti için uzun sayılabilecek operasyon süresi (342 dk.) görüldü. Aspirasyon riski nedeniyle oral alım kesildi. TPN ve 1mg/kg. prednizolon, B vit başlandı. Baş/boyun MR’ ı, toraks BT çekilerek diğer olası nedenler ekarte edildi. Tedaviye solunum/ses fizyoterapisi eklendi. 4. günden sonra yutma güçlüğü belirgin azaldı. TPN kesilerek oral gıdaya geçildi. Hastamız 4 hafta içinde sekelsiz iyileşti.

Tapia’ s sendromu 1904’ de Antonio Garcia Tapia tarafından hipoglossal sinir ve vagal sinirin reküren dalının ekstrakranial bir nedene bağlı felci olarak tarif edildi. Bu sendromun entübasyona bağlı olarak gelişmesi ise ilk kez Boisseau tarafından 2002’ de rapor edilmiştir. Entübasyon esnasında sinirin, hyoid kemik büyük boynuzu ve entübasyon tüpünün kendisi ya da kafı arasında sıkışması sonucu nöropraksi gelişir ve dilde ipsilateral deviasyon ve konuşma zorluğu ile yutma güçlüğü olur.

Vocal kord’ un tek taraflı paralizisinde sesin çatlak bir tonalitesi vardır. Konuşma sırasında tükürüğünü yutma güçlüğü dikkati çekebilir. Nervus recurrens lezyonunda görülür. Bu sinir, nervus vagus’ tan ayrıldıktan sonra göğüs boşluğuna girer. Sağda subclavian arter, solda arcus aorta’ nın altından dolaşır tekrar yukarıya çıkararak

larinkse ulaşır. Bu yol üzerindeki lezyonlar, özellikle toraks içindeki kitleler sinire baskı uygulayabilir. Böyle bir hastada akciğerlerin radyolojik incelemesi ihmal edilmemelidir. Muayenesinde ağzını açmış olan hastadan kuvvetli bir şekilde “Aaaa” demesi istenir. Normalde yumuşak damak simetrik şekilde yukarı kalkar. Bu sırada uvula orta hatta kalır. Farinksin iki tarafı da simetrik olarak kasılır. Tek taraflı lezyon varlığında simetri bozulur ve o taraf kasılmaz.

XII. kranial sinir (nervus hypoglossus) dilin motor siniridir. Çekirdeği bulbusdur. Buradan çıkan lifler hipoglossal kanaldan geçerek kafa tabanını terk eder, ekstrakranial olarak parafarengeal bölgede nazofarengeal karotid boşlukta ilerler. 9, 10 ve 11. kranial sinirlerle ve internal karotid arter ve internal juguler venle yakın ilişki gösterir. Anatomik olarak mandibula köşesi seviyesinde, stilohyoid ligament ve hyoid kemiğin büyük boynuzu arasından geçtiği bölgede entübasyon tüpünün yarattığı basınca duyarlıdır. Muayenesinde ağız açık durumda iken dilin pozisyonuna, atrofi/fasikülasyon bulunup bulunmadığına bakılır. Sonra hastadan dilini çıkarması istenir. XII. kranial sinir felcinde dil felçli tarafa sapar.

Tedavide etyolojide altta yatan başka bir neden (iskemi, tümör vb.) yoksa tedavide B vitamin kompleksiyle birlikte kısa dönem steroid tedavisi ve rehabilitasyon (yutma, konuşma terapisi) uygulanması yeterlidir. Hastaların %50’ sinde ilk iki hafta, %80’ ninde ilk dört haftada düzelme görülür. Genellikle ilk 6 ayda dil paralizisi tamamen iyileşir. Anestezi sırasında supin pozisyonun tercih edilmesi, başın uzun süreli hiperekstansiyonundan kaçınılması, entubasyon/ekstubasyonun nazikçe nontravmatik yapılması, uygun çapta entubasyon tüpü seçimi, tüp seviyesinin düzgün ayarlanması ve kaf basıncının manometre ile aralıklı kontrol edilmesi bu tür komplikasyonları minimize eder. Ancak her türlü önleme karşın özellikle uzun süren vakalarda nadir de olsa görülebilir. Erken postoperatuvar dönemde yakın takip ve bu tür komplikasyonların gelişebileceğinin bilinmesi erken tanıya ve prognoza olumlu katkıda bulunur.

Anahtar Kelimeler: Septorinoplasti, Tapia Sendromu, Hipoglossal sinir paralizisi

(SB-19) SEPTORİNOPLASTİ HASTALARINDA POSTOPERATİF AJİTASYONHalil Can CANATAN¹, Ali Şefik KÖPRÜLÜ²¹ Özel Güngören Hastanesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Bölümü,² İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon ABD

Postoperatif ajitasyon (PA) genel anesteziden uyanmanın erken evresinde ajitasyon, kafa karışıklığı, oryantasyon bozukluğu ve saldırgan davranışla karakterize klinik bir tablodur. Erişkinlerde saptanma oranı %21.3' dür¹. Bu oran KBB operasyonlarından sonra burundaki tampon, boğazda kan/sekresyon birikimiyle oluşan boğulma hissi nedeniyle daha yüksektir². Kesin nedeni bilinmemekle birlikte yaş, erkek cinsiyet, ameliyat tipi, ameliyat sonrası ağrı, trakeal tüp-idrar sondası varlığı gibi faktörler predisposandır. Ayrıca anestezi tekniğinin PA'yı etkilediği düşünülmektedir. İnhalasyon ve total intravenöz anestezi (TIVA) yaygın kullanılan iki genel anestezi tekniğidir. Bizde kliniğimizde 01.10.2021-31.03.2022 tarihleri arasında septorinoplasti yapılan 147 hastayı anestezi tekniğine göre [GI-inhalasyon anestezisi (sevoflorane/remifentanil), GII-TIVA (propofol/remifentanil)] retrospektif olarak iki gruba böldük. PACU' da Richmond ajitasyon/sedasyon skoru >1 olan "PA" tanılı hastaların oranını, demografik verilerini, anestezi/operasyon sürelerini, ağrı düzeylerini (VAS) karşılaştırdık.

	n ^{TOT}	T ^{oper.}	T ^{anes.}	Cins.	Yaş	VKI	VAS	n ^{AJ}	%
GI İnhalasyon	86	261.35 ±67.36	288.64 ±59.45	58 K - %67.44 28 E - %32.56	27.74 ±5.79	23.18 ±5.21	2.36 ±0.61	17	19.76
GIİ TIVA	61	263.03 ±69.52	281.79 ±68.93	42 K - %68.85 19 E - %31.15	26.35 ±6.28	22.79 ±4.35	1.96 ±0.74	8	13.11*

Tablo: Septorinoplasti uygulanan hastaların anestezi tekniğine göre karşılaştırılması

PA çeşitli yaralanmalara, self ekstübasyona, kanamaya, ağrı artışına, kateterlerin, drenlerin, pansumanların zamansız çıkmasına, solunum depresyonuna, bulantı-kusmaya, kan basıncı, kalp hızı, miyokard oksijen tüketiminde artışa hatta sağlık personelinin yaralanmasına neden olabilir. İnsan kaynaklarına olan gereksinimi artırır. Özetle toplam hasta maliyetini yükseltir. Çalışmamızda ameliyat türü, süresi, hastaların yaş/cinsiyetleri, VKI arasında fark olmamasına karşın TIVA grubunda PA yüzdesi istatistiki anlamlı düşük saptandı. VAS değerleri benzer şekilde fark istatistiki anlamlı olmasa da bu grupta daha düşüktü. Ancak her iki gruptaki VAS değerleri de belirgin ağrı göstermiyordu. Biz de diğer bazı araştırmacılar gibi anestezi yöntemi olarak TIVA kullanımının PA' yı önlemekte daha etkin olduğunu³⁻⁵, septorinoplasti operasyonlarında başka bir kontrendikasyon yoksa öncelikli tercih edilmesi gereken anestezi yöntemi olduğunu düşünüyoruz.

Anahtar Kelimeler: Rinoplasti, total intravenöz anestezi, postoperatif ajitasyon

(SB-20) KULAKLIKLA YÜKSEK ŞİDDETLİ MÜZİK DİNLEYEN GENÇ YETİŞKİNLERDE İŞİTSEL BULGULAR

Ayşenur AYKUL¹, Hatice KAVRUK²

¹*KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, Odyoloji Bölümü, ayсенur.aykul@karatay.edu.tr*

²*Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü,*

haticekavruk3@gmail.com

Gürültüye maruziyet, geçici veya kalıcı işitme kaybına yol açabilir. Kulaklıkla yüksek şiddette ve uzun süreli müzik dinlemenin gürültüye maruziyete ve buna bağlı olarak da yüksek frekanslarda işitme kaybına neden olabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmada, kulaklıkla yüksek şiddette uzun süreli müzik dinleyen genç yetişkinlerde yüksek frekans odyometri ile işitme eşiklerindeki değişikliklerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın örneklemini 18-25 yaş aralığında (ort. $22,6 \pm 2,85$) normal işiten 40 genç yetişkin (18 erkek ve 22 kadın) oluşturmuştur. Yüksek şiddette uzun süreli müzik dinleme öyküsü olan 20 genç yetişkin test grubunu, yüksek şiddette müzik dinleme öyküsü olmayan 20 genç yetişkin ise kontrol grubunu oluşturmuştur. Saf ses odyometri ve yüksek frekans odyometri testleri AC-40 klinik odyometre (Interacoustics) ve HDA300 kulaklıklar (Sennheiser) kullanılarak yapılmıştır. Hava yolu işitme eşikleri, modifiye Hughson-Westlake yöntemi kullanılarak 250, 500, 1000, 2000, 4000, 6000, 8000, 10.000, 12.500 ve 14.000 Hz frekanslarında belirlenmiştir. Verilerin istatistiksel analizi SPSS 25 istatistik programı ile yapılmıştır. Grupların karşılaştırılmasında normal dağılım gösteren değişkenler için Bağımsız t testi, normal dağılım göstermeyen değişkenler için Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Gruplar arasında 250 ile 10.000 Hz arasındaki frekanslarda işitme eşikleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$). Bununla birlikte 12.500, 14.000 ve 16.000 Hz frekanslarında kontrol grubuna kıyasla test grubunda işitme eşikleri anlamlı derecede düşük elde edilmiştir ($p<0.05$). Bulgulara göre, kulaklıkla yüksek şiddette uzun süreli müzik dinlemeye bağlı olarak özellikle yüksek frekanslarda işitme eşikleri etkilenmektedir. Bu nedenle yüksek frekans odyometri testi, kulaklıkla yüksek şiddetli uzun süreli müzik dinleme sonucu ortaya çıkabilecek işitme kaybının erken tespitinde kullanılabilir ve kalıcı işitme kaybının önlenmesine yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: *Gürültüye bağlı işitme kaybı, Yüksek Frekans Odyometri, Müzik*

(SB-21) SAĞLIK PERSONELİNİN AŞILANMA DURUMUNUN İNCELENMESİEce ARIK¹, Çağdaş SERTKAYA², Muammer YILMAZ³, İnci ARIKAN⁴¹Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, ece.arik@ksbu.edu.tr²Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, cagdas.sertkaya@ksbu.edu.tr³Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, muammer.yilmaz@ksbu.edu.tr⁴Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, inci.arikan@ksbu.edu.tr

Sağlık çalışanları hastaların solunum sekresyonları, kan ve vücut sıvılarıyla teması nedeniyle toplum geneline göre birçok infeksiyon açısından daha fazla risk altındadırlar. Bu yüzden eğitim ve bağışıklama programlarının uygulanması gibi koruyucu önlemlerin alınması zorunludur. Bu çalışmada hastane ortamında görev alan sağlık çalışanlarının mesleki risk oluşturan hastalıklara karşı bağışıklama durumunun değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Retrospektif tanımlayıcı tipte olan çalışmanın evrenini Kütahya Sağlık Bilimleri Evliya Çelebi Eğitim Araştırma Hastanesi'nde görev alan sağlık çalışanları oluşturmuştur. İş sağlığı güvenliği birimi tarafınca yapılan portör muayenesi sonuçları Ocak-Şubat 2022 tarihleri arasında retrospektif olarak incelenmiştir. 1004 katılımcının %56.1' i kadın, %74.4' ü üniversite mezunu, %17.4' ü hekim, %38.5' i hemşire, %12.6' sı teknisyen, %6.8' i sekreter, %4.4' ü temizlik personeli, %19.6' sı ise diğer bölümlerde çalışanlar olarak saptanmıştır. Çalışanların yaş ortalamasının ise 34.52±9,34 (min:22-max:62) olduğu tespit edilmiştir. %25.6' sı dahili bilimlerde, %20.2' si cerrahi bilimlerde, %51' i ise diğer birimlerde çalışmaktadır. %21,5' i 10 yıl ve üstü, %13' ü 5-10 yıl, %28.7' si ise 5 yıldan az çalıştığını bildirmiştir. Çalışanların %6.4' ü iş kazası geçirmiş olup %3.7' nin eline iğne battığı saptanmıştır. Hastanemiz sağlık çalışanlarında aşılama oranları Hepatit B için %84.9, Hepatit A için %73.9; KKK için ise %82.3 olarak saptanmıştır. Sağlık personelinin yaş ve çalışma yılı süresi arttıkça Hepatit A aşılama oranlarının arttığı (p<0,05) bulundu. Katılımcıların yaş ve çalışma yılı süresi ile Hepatit B ve KKK aşılama oranları arasında bir fark bulunamadı (p>0,05). Bulaşıcı hastalıklardan korunmanın en etkili yollarından biri kişilerin bağışıklanmasıdır. Hastanemiz personeline aşılama oranlarının yüksek olduğu görülmektedir. Bununla birlikte karşılaşılan iş kazalarının yarısının ele iğne batması olması, sağlık çalışanlarının günlük aktiviteleri sırasında karşılaştıkları kazalardan korunmalarında bağışıklamanın önemini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Bağışıklama, İş güvenliği, Sağlık çalışanı

(SB-22) THE RELATIONSHIP OF AGE AND GENDER WITH THE DURATION OF INTENSIVE CARE IN COVID-19 PATIENTS WHO WERE DISCHARGED FROM CORONARY INTENSIVE CARE WITH RECOVERY

Fuat POLAT¹, Mehmet DOĞRU¹, İsmail ATEŞ¹

¹*Şişli Kolan International Hospital, Cardiology*

Mortality of patients hospitalized in the intensive care unit due to Covid-19 infection is higher than patients who do not require intensive care. The relationship between the duration of the intensive care unit and age and gender of patients transferred to the Covid-19 service after clinical recovery in the intensive care unit is not clear.

134 patients who were hospitalized in the intensive care unit due to Covid-19 infection and transferred to the Covid-19 service after clinical recovery were included in the study. Linear regression analysis was used to investigate the relationship of age and gender with duration of intensive care unit.

The mean age of 134 patients was 68.2 ± 14.7 years, and 64.9% of the patients were male. The mean age of men and women was similar (men: 68.22%, women: 68.17). The mean duration of the intensive care unit was 15.4 (1-62) days. The duration of the intensive care unit was statistically similar between women and men ($p=0.45$). The lowest age was 20 and the highest age was 106 in the patients included in the study. There was no statistically significant relationship between age and duration of the intensive care unit ($p=0.80$).

There was no significant relationship between gender and age and the duration of the intensive care unit in patients hospitalized in the intensive care unit due to Covid-19 infection and transferred to the service due to clinical recovery without mortality.

Keywords: Covid-19 infection, Age, Gender, Duration of the intensive care unit

(SB-23) PANDEMİ SÜRECİNDE 112 ACİL SAĞLIK ÇALIŞANLARININ TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİ VE İŞ**DOYUMUNA ETKİSİ: ELAZIĞ İLİ ÖRNEĞİ**

Neslihan GÜNAYDIN¹, Ramazan GÜRGÖZE², İtir ERKAN³

¹*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, nesliatt_23@gmail.com*

²*Elazığ İl Sağlık Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Başkanı*

³*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi*

COVID-19 pandemisi, iş sağlığı ve güvenliği açısından 112 sağlık çalışanlarının sağlığını tehdit eden ciddi bir stres kaynağı olmuştur. Artan vaka sayısı ve beraberindeki iş yükü nedeniyle 112 sağlık çalışanlarının iş doyumu ve tükenmişlik düzeylerini etkilediği düşünülmektedir. Pandemi döneminde çalışanlarının büyük bir bölümünde artan iş yükü ve tükenmişlik sonucunda tükenmişlik duygusal tükenme ve duyarsızlaşma, belirtileri artırmıştır. Henüz önüne geçilememiş olan COVID-19 enfeksiyonunu tespit ve tedavi etmekle sorumlu olan sağlık çalışanlarının, hem fiziksel hem de psikolojik baskı altında kritik kararlar vermek zorunda kalan sağlık çalışanları, mesleklerinin doğası gereği enfekte olan hastalarla temas halindedir. Sağlık çalışanlarını maruz kaldığı bu riskler sağlık çalışanlarını iş doyumunu ve tükenmişliği incelemek çalışmanın önemini artırmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Elazığ ilinde çalışan 112 sağlık çalışanlarının pandemi sürecinde artan iş yükünün iş doyumu ve tükenmişlik düzeyine etkisini demografik veriler kapsamında değerlendirmektir. Bu çalışmada 225 sağlık çalışanına Maslach Tükenmişlik Ölçeği ve İş Doyumu Ölçeği uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 24.00 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Gruplar arası anlamlılığı tespit ederken ($p < 0,05$) sınır değer olarak alınmıştır. Normal dağılıma uyan veri seti t-testi ve ANOVA testi kullanılmış olup, farklılık oluşturan gruplar için Post-hoc LSD testi ile grup içi farklılıklar belirlenmiştir. Çalışma sonucunda pandemi döneminde artan nöbet sayısı iş doyumunu azalttığı, lisansüstü eğitim düzeyine sahip katılımcıları iş doyumlarının daha yüksek olduğu, çocuk sahibi olma durumunun iş doyumunu artırdığı tespit edilmiştir. Nöbet sayısı, çalışma nedeni ve eğitim düzeyi tükenmişliği etkileyen faktörler arasında bulunmuştur. İş doyumu ile tükenmişlik arasında negatif korelasyon olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak 112 sağlık çalışanlarının pandemi döneminde iş doyumunu ve tükenmişliği etkileyen unsurların tespit edilmesi ile iş yükü dağılımlarının incelenmesi, ruhsal sorunların azaltılmasında sosyal destek sağlanması konusunda çözümler geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: 112 Sağlık Çalışanları, İş Doyumu, Tükenmişlik

(SB-24) COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNİN AKADEMİK TÜKENMİŞLİĞE ETKİSİNİN İNCELENMESİEsra DEMİR¹, Aleyna ERAY², Burcu KARADUMAN², Leman ŞENTURAN³¹Bezmialem Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Periodontoloji Ana Bilim Dalı, edemir2@bezmialem.edu.tr²Biruni Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Periodontoloji Ana Bilim Dalı, bkaraduman@biruni.edu.tr³Biruni Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Isenturan@biruni.edu.tr

Akademisyenlerin birçok faktörün etkisiyle tükenmişlik yaşama riski bulunmaktadır. Covid-19 salgını ve stresli çalışma hayatının bir sonucu olarak tükenmişlik sendromu görülme sıklığı artmıştır. Literatürde, Covid-19 salgının akademisyenlerin tükenmişlik düzeylerine etkisini değerlendiren bir çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışmanın amacı, akademisyenlerin tükenmişlik düzeylerini, etkileyen faktörleri ve Covid-19 salgınının akademik tükenmişliğe etkisini incelemektir. Tanımlayıcı tipteki araştırma çevrim içi ortamda, çalışmaya katılmayı kabul eden 81 akademisyen (61 kadın, 20 erkek) ile yürütüldü. Araştırmada "Kişisel Bilgi Formu", "Akademik Tükenmişlik Ölçeği" ve "Covid-19 Tükenmişlik Ölçeği" kullanıldı. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel metotların yanı sıra verinin normallik dağılımı için Kolmogorov-Smirnov testi, karşılaştırmalar ve ilişki aramak için ise Spearman Analizi, Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis testleri kullanıldı. İstatistiksel anlamlılık $p<0.05$ olarak kabul edildi. Katılımcıların yaş ortalaması 41.25 ± 12.25 ve ortalama çalışma süresi 9.83 ± 11.80 yıldır. 18' i devlet, 63' ü vakıf üniversitelerinde çalışmaktaydı ve 8' i Araştırma Görevlisi, 9' u Öğretim Görevlisi, 45' i Doktor Öğretim Üyesi, 4' ü Doçent ve 15' i Profesördü. Akademik Tükenmişlik Ölçeği puan ortalamaları Duygusal Güçsüzlük alt boyutunda 39.78 ± 11.25 , Yönetmel Destek alt boyutunda 38.07 ± 8.33 , Akademik Performans alt boyutunda 27.54 ± 4.02 ve İş Yükü alt boyutunda 18.84 ± 4.31 ; Covid 19 Tükenmişlik ölçeği puan ortalamaları ise 29.89 ± 9.81 bulundu. Yönetmel destek yaşla pozitif, Covid-19 tükenmişliği ile negatif korelasyon; Covid-19 tükenmişlik durumu duygusal güçsüzlükle negatif korelasyon gösterdi ($p<0.05$). Duygusal güçsüzlük ve yönetimsel destek erkeklerde kadınlara göre daha yüksek bulunurken ($p<0.05$), Covid-19 tükenmişliği ise kadınlarda daha yüksekti ($p<0.05$). Duygusal güçsüzlük, iş yükü ve Covid-19 tükenmişlik düzeyleri vakıf üniversitelerinde çalışan akademisyenlerde devlet üniversitelerinde çalışanlara kıyasla daha fazla idi ($p<0.05$). Akademisyenlerde tükenmişliğin, çalışılan kurum, yaş, cinsiyet ve Covid-19 tükenmişliğine göre anlamlı olarak farklılaştığı bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Akademik Tükenmişlik, Covid-19, Tükenmişlik

(SB-25) PANDEMi SÜRECİNDE HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19 KORKUSU VE SALDIRGANLIK DÜZEYLERİ

Ayşe GÜMÜŞLER BAŞARAN¹, Özlem AKIN²

¹*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, ayse.basaran@erdogan.edu.tr*

²*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, ozlem.akin@erdogan.edu.tr*

Covid-19 pandemisi nedeniyle bireyler stres bozukluğu, anksiyete, öfke, korku, saldırganlık yaşayabilmektedir. Katı izolasyon önlemleri, dünya genelinde üniversitelerin kapanmasına neden olarak öğrencilerin ruh sağlığını olumsuz etkilemiştir. Bu çalışmanın amacı, hemşirelik bölümünde okuyan öğrencilerin Covid-19 korkusunu değerlendirerek, saldırganlık düzeylerine etkisini saptamaktır.

Tanımlayıcı-kesitsel olarak planlanan çalışma Mayıs–Temmuz 2021 tarihleri arasında Karadeniz bölgesinde bir üniversitenin hemşirelik bölümünde öğrenim gören 183 öğrenci ile yürütüldü. Veriler araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanmış sosyodemografik bilgi formu, Koronavirüs (Covid-19) Korkusu Ölçeği ve Saldırganlık Ölçeği: Kısa Formu kullanılarak toplandı. Verilerin analizinde yüzde, ortalama, Mann Whitney U, Kruskal Wallis testleri ve Spearman korelasyon analizi kullanıldı.

Çalışmaya katılan öğrencilerin %69’ u kadın, yaş ortalamaları $21.22 \pm 2.05'$ tir. Öğrencilerin %83.6’ sı pandemi sürecinde hastane uygulamasına çıkılmamasının mesleğe hazır oluşlarını etkilediğini düşünmekte, %63.4’ ü kendini yetersiz hissetmektedir. Öğrencilerin Koronavirüs Korkusu Ölçeğinden aldıkları puan ortalaması 13.74 ± 6.08 ; saldırganlık ölçeği toplam puan ortalaması $25.43 \pm 9.98'$ dir. Saldırganlık ölçeğinin alt boyutlarında; fiziksel saldırganlık 5.21 ± 2.6 , sözel saldırganlık 5.46 ± 2.6 , öfke 6.81 ± 3.3 ve düşmanlık 7.95 ± 3.6 olarak belirlendi. Öğrencilerde korku ve saldırganlık orta düzeyde saptandı. Koronavirüs korkusu kadınlarda, sağlık lisesi mezunlarında, çalışmayanlarda, sigara ve alkol kullananlarda anlamlı düzeyde yüksek bulundu. Saldırganlık Ölçeği toplam ve alt boyutları açısından cinsiyet, sınıf, çalışma durumu, yaşadığı yer, anne eğitim durumu, kardeş sayısı ve uyku düzeni anlamlı farklılık oluşturdu. Aile içi şiddete tanık olanlarda düşmanlık anlamlı olarak fazlaydı. Koronavirüs korkusu ile saldırganlık ölçeği ve alt boyutları arasından anlamlı bir ilişki saptanmadı.

Öğrenciler orta düzeyde korku ve saldırganlık yaşamaktadır. Uygulama eğitimlerinin uzaktan yapılması mesleğe hazır oluşlarını olumsuz etkilemiştir. Öğrencilerin kontrollü bir şekilde uygulama eğitimlerini sahada yapmaları önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: COVID-19 korkusu, COVID-19, koronavirüs, saldırganlık, öğrenci

(SB-26) COVID-19 YOĞUN BAKIM SÜRECİNDE HASTA YAKINLARININ DENEYİMLERİ

Gülendam HAKVERDİOĞLU YÖNT¹, Gönül DÜZGÜN², Meltem ADAİÇİ²

¹*İzmir Tınaztepe Üniversitesi, SBF, Hemşirelik Bölümü, gulendam.yont@tinaztepe.edu.tr*

²*İzmir Tınaztepe Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İlk ve Acil Yardım Programı*

Pandemi sürecine bağlı vaka sayılarının giderek artması ile birlikte yoğun bakımlarda doluluk oranları da artmış ve bu durum sağlık çalışanlarını yanı sıra, yoğun bakımda hastası olan hasta yakınlarını da olumsuz yönde etkilemiştir. Hasta yakınlarının izolasyon önlemleri nedeniyle hastasını görememesinden, süreci yakından takip edememesi ve istediği her zaman hastası hakkında bilgi alamamasından kaynaklı fiziksel ve duygusal sorunlar yaşayabileceği düşünülmektedir. Bu araştırma, pandemi sürecinde COVID-19 tanısı ile yoğun bakımda tedavi gören hastaların yakınlarının deneyimlerini ve görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan nitel bir çalışmadır. COVID-19 test sonucu pozitif olan ve yoğun bakım ünitesinde tedavi gören 14 hastanın yakını araştırmaya dahil edilmiştir. Veriler hasta yakınları ile online görüşme yoluyla toplanmıştır. Görüşme sonrasında veriler yazıya dökülmüş ve Colaizzi'nin fenomenolojik yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. İki araştırmacı, temalar oluşturmak için görüşme materyallerini bağımlı olarak kodlama yapmış, ana ve alt temalar belirlenmiştir. Hasta yakınları yoğun bakımda yatan hastanın hayatlarındaki önemini/yerini; “can yoldaşım” , “aile büyüğüm” , “ana gibi yar olur mu anam benim” , “denizin mavisini, balığı ve tuzu bana öğreten insan” , “bizim değerlerimiz, köklerimiz” şeklinde ifade etmişlerdir. Hasta yakınları ile görüşmeler sonrasında 6 ana tema ve alt temalar belirlenmiştir. Çalışmamızda hasta yakınları hastaları yoğun bakımda olduğu için ve pandemi sürecine bağlı korku, endişe, belirsizlik, ümitsizlik, kaygı ve endişe yaşadıklarını belirtmişlerdir. Hasta yakınları pandemi sürecinin bir an önce bitmesi için ve hastalarının bir an önce sağlığına kavuşması için sürekli dua ettiklerini ifade etmişlerdir. Hasta yakınlarının özellikle bu süreçte psikolojik gereksinimlerinin karşılanması, izolasyon kurallarına uygun bir şekilde hastasıyla görüşmesinin sağlanması, endişe ve korkularının azaltılmasına yönelik yaklaşımlarda bulunulması önemlidir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, pandemi, patient relatives, intensive care unit

(SB-27) PANDEMİ DÖNEMİNDE STRES VE STRESLE BAŞA ÇIKMA YÖNTEMLERİ: BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİ**ÖRNEĞİ**

Sevde ÇADIR¹, Can METE², Tuğba GÜZ², İpek NAZLI²

¹ *İstanbul Yeni Yüzyıl Üni., Sağlık Bil. Fak., Sağlık Yönetimi Lisans Mezunu, cadirsevde@gmail.com*

² *İstanbul Yeni Yüzyıl Üni., Sağlık Bil. Fak., Sağlık Yönetimi*

Son zamanlarda tüm dünyayı etkisine alan Covid-19 pandemi sürecinde yaşananlar, insanları bedensel ve ruhsal açıdan önemli ölçüde etkilemiştir. Birçok insanın hayatını kaybettiğine tanık olduğumuz bu süreçte, bu hastalığa yakalanma veya hastalığı başkalarına bulaştırma riskinin kişilerde 28andem yaratan faktörler arasında olduğu görülmüştür. Bu çalışmada, 28andemic sürecinin öğrenciler ve öğretim elemanları üzerinde yarattığı stresin etkileri ve stresle başa çıkma tarzlarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında, sağlık bilimleri fakültesi bünyesinde yer alan toplamda 235 kişiye (200 öğrenci, 35 öğretim elemanı) ulaşılması hedeflenmiş fakat 28andemic koşulları nedeniyle 102 kişiye (88 öğrenci, 14 öğretim elemanı) ulaşılmıştır. Verilerin elde edilmesinde demografik bilgi formu, stresle başa çıkma tarzları ölçeği ve Covid-19 değerlendirme formu kullanılmış; veriler SPSS 24.0 programı ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda; “pandemiden sonra birlikte yaşadığınız kişilerin tutumları 28 and nasıl etiledi” sorusuna verilen yanıtların cinsiyet bağlamında farklılaştığı, kadınların %65’ inin, erkeklerin ise %26’ sının “olumlu/olumsuz etkilendim” şeklinde yanıtladığı görülmüştür ($\chi^2=8.85$, $p=0,01$). “Pandemi sonrasında gündelik hayatımda fazladan stresli hissediyorum” sorusunda ise öğrencilerin %68’ i, öğretim elemanlarının %45’ i fazladan stresli hissettiğini ifade etmiştir. Öğrencilerin %59’ u Covid-19’ a yakalanmaktan korkarken, öğretim elemanlarında bu oranın %64 olduğu bulunmuştur. Çalışmaya katılanların %7’ si hastalığa yakalanırsa hayatta kalamayacağını düşünmektedir ve bu yüzdelik dilimin tamamı öğrencilerden oluşmaktadır. Sorunları paylaşma boyutunun, öğrenci ve öğretim elemanları bağlamında anlamlı şekilde farklılaştığı gözlenmiştir ($p=0,036$). Sonuç olarak; öğrencilerin stresli durumlarda, sorunları paylaşarak stresle başa çıktığını ve öğretim elemanlarına göre daha dışa dönük olduğu söylenebilir. Pandemi gibi olağanüstü koşullarda, pandemi kaynaklarının tespiti önem arz etmekte ve üniversite çatısı altında stresle başa çıkmak için seminer ve eğitim verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Stres, stresle başa çıkma tarzları, pandemi yönetimi, pandemic, covid 19*

(SB-28) MOBBING NEDİR?

Elenur DOĞAN¹, Rümeyza GÖRÜCÜ, Adem AKSAKAL, Büşra AÇAR

¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü,

elenur.dogan@ogr.yeniyuzyil.edu.tr

Mobbing bir veya birden fazla kişinin bir kimseye veya bir gruba yaptığı psikolojik baskı, yıldırmadır. Yapılan baskı üstün astına, astın üstüne, çalışanların ya da yöneticilerin karşılıklı olarak birbirlerine psikolojik şiddet uygulaması şeklinde olabileceği gibi cinsiyetçi tutumlar şeklinde yapılan bir saldırı olabilir.

Yapılan saldırı açıkça veya üstü kapalı şekilde olabilir. Saldırıya maruz kalan kişi, yaşadığı durumun mobbing olduğunun farkında olmadığı için çevresindeki bireylerin tepkilerinden ve yanlış anlaşılmaktan korktuğu için ya da haksız sözleşme feshi gibi durumlarla karşı karşıya kalmamak amacıyla yapılan baskıya sessiz kalıyor olabilir.

Mobbing konusundaki yetersiz bilginin yol açtığı problemler aşikardır. Kişinin mobbinge maruz kaldığının farkında olmaması, farkındaysa bunu ifade edememesi, mobbingi uygulayan kişinin mobbing yaptığının farkında olmaması bu problemlerden bazılarıdır.

Uygulanan mobbing, kişiyi fiziksel, mental ve psikolojik olarak etkileyebilecek bir faktör olduğundan yapılan bezdirmeden çalışanın yalnızca kendisi değil, yakın çevresi ve çalışma arkadaşları da etkilenebilir. Kişi maruz kaldığı baskı sebebiyle uygun olmayan tavırlar sergileyebilir, kolaylıkla yapabileceği işleri yaparken zorlanabilir hatta yapamayacak hale gelebilir. Yorgun bir zihin, beraberinde yorgun bir ruh, yorgun bir ruh ise çeşitli hastalık, kaza ve hatta ölüme açık bir beden meydana getirir. Bu çalışmanın amacı, mobbing hakkında çalışanları bilinçlendirmek, mobbinge karşı karşıya kalındığında çalışanın izlemesi gereken prodesürler hakkında bilgi vermek, örnek olaylar ve Yargıtay kararlarıyla bireyleri bilinçlendirmek, çıkan emsal kararlarla konuya vurguda bulunarak farkındalık yaratmaktır.

Anahtar Kelimeler: Mobbing, Çalışan, Yönetici, Baskı, Farkındalık.

(SB-29) AĞRI'NIN DEĞERLENDİRİLMESİNDE TEK BOYUTLU ÖLÇEKLERİN ARASINDA FARK VAR MI?Deniz GÜRLER¹*¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ortopedi ve Travmatoloji Kliniği*

Ağrı çalışmalarında görsel, sözel ve numerik alternatiflerden üretilen ölçekler ve çok boyutlu bir ölçekle ile karşılaştırılması yapılmamıştır. Bu nedenle, osteoartritli hastalara, yedi farklı tek boyutlu ölçeğin birbiri ile ve çok boyutlu bir ölçek ile kıyaslanması ve aralarındaki ilişki tespit edilmeye çalışılmıştır.

94 hastaya cerrahi öncesi tek bir anket formu doldurtuldu. Formda ölçek sorulara arasında Görsel Analog Ölçek (VAS), Numerik Görsel Ölçek, Numerik Ölçek, Görsel Sözel Ölçek, Sözel Ölçek, Görsel Sözel Numerik Ölçek ve Numerik Sözel Ölçek ve çok boyutlu ölçeklerden biri olan Mc Gill Ağrı Ölçeği de bulunmaktaydı. Ciddi duyma veya görme kusuru olan hastalar ve demans hastaları çalışma kapsamında alınmadılar.

Yaş ortalamaları 65,2 (52-81) olan hastaların formdan ölçek sonuçları kaydedildi. Bunlar Jamovi 2.3.2.0 ile değerlendirildi. Tek boyutlu ölçeklerin güvenirliği için Cronbach' s Alpha=0,928 olarak görüldü. Tüm ölçek Shapiro-Wilk testi ile doğrulandı ve normal dağılım görülmediği için ($p<0.001$) Spearman ve Kendall' s Tau Korelasyon testi ile aralarındaki ilişki incelendi. İstatistiksel olarak edilen Korelasyon Matrisinde, tek boyutlu testler arasında pozitif yönde yüksek korelasyon mevcut iken, çok boyutlu testin Numerik Görsel ile anlamlı ilişkisi tespit edilemedi ($\rho=0,157$ $p=0.119$ ve $\tau_B=0,117$ $p=0,112$). Numerik ve Görsel Sözel Ölçekler ile hafif pozitif ilişki ($p<0,05$), Görsel Analog Ölçek ve Görsel Sözel Numerik Ölçek ile orta pozitif ilişki ($p<0,01$), Sözel ve Numerik Sözel Ölçekler ile güçlü pozitif ilişki ($p<0,001$) olduğu görülmekteydi.

Tek boyutlu testler tamamında yüksek oranda pozitif korelasyon görülmüştür. Çok boyutlu Mc Gill Ağrı Ölçeği diğerleri ile karşılaştırılmasında Sözel olan ölçeklerde kısmen pozitif ilişkiler görülmektedir. Numerik ve Grafik Ölçeklerin Mc Gill Ağrı Ölçeğiyle korelasyonları daha düşük olduğu görülmektedir. Tek boyutlu ölçeklerin arasında anlamlı bir fark ve üstünlük bulunmaz iken, çok boyutlu ölçek ile kıyaslandığında sözel ölçeklerin daha anlamlı sonuçlar verdiği görülmektedir. Bu, formda kullanılan görsel materyalin ve rakamların çalışma grubumuz olan ileri yaş hastalar (ortalama 65,2) tarafından daha zor yorumlandığını düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Diz Osteoartriti, Tek Boyutlu Ağrı Ölçekleri, Ağrı Ölçekleri

(SB-30) KOMPOZİT OTONOM SEMPTOM SKORU (COMPASS-31) ÖLÇEĞİNİN FİBROMİYALJİ**HASTALARINDA TÜRKÇE GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI**

İbrahim BAL¹, Ömer Osman PALA², Musa POLAT³

¹*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı,*

ibrahimbal@cumhuriyet.edu.tr

²*Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü,*

³*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon ABD*

Fibromiyalji, ayırt edici özelliği yaygın ağrı ile birlikte etyolojisi tam olarak bilinmeyen zayıflatıcı psikosomatik bir hastalıktır. Fibromiyalji sendromunda tanımlanan önemli patogenezlere birisi de otonom sinir sistemi bozukluğudur. Bu çalışmanın amacı COMPASS-31 Ölçeğinin fibromiyalji hastalarında Türkçe geçerlik ve güvenirliğini belirlemektir. Çalışmaya Fibromiyali tanısı konmuş, en az 3 aydır ağrısı devam eden 20-60 yaşları arasında olan bireyler dahil edildi. 29 (%96,6)' u kadın 30 katılımcının dahil edildiği bu araştırmada boy ortalaması 1,62 m (0,05), kilo ortalaması 72,26 kg (12,42), yaş ortalaması 40,97 (12,94) olarak bulundu. COMPASS-31 ölçeğinin Cronbach' s Alpha katsayısı ortostatik intolerans için 0,816 vazomotor için 0,876 sekretomotor için 0,083 mesane için 0,626 pupillomotor için 0,684 olarak bulundu. COMPASS-31' in SF36 ölçeği ile orta derecede negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı ($r=-0,46$, $p<0,001$) YFEA ölçeği ile pozitif yönde orta derecede istatistiksel olarak anlamlı ($r=0,51$, $p<0,001$) kolerasyon vardır. Bu sonuçlara göre COMPASS 31' in Türkçeye uyarlanmış halinin fibromiyaljili bireylerde kullanılması geçerli ve güvenilir. COMPASS 31 otonomik fonksiyonları değerlendiren anlaşılması ve puanlaması kolay, hızlı yanıtlanabilen çok yönlü bir ölçektir. Bu nedenlerle Türkçe konuşan toplumlarda fibromiyaljili hastaların otonomik semptomlarını değerlendirilmesini sağlamak için COMPASS 31' in Türkçeye uyarlanmasının kullanılmasını öneririz.

Anahtar Kelimeler: Compass-31, Fibromiyalji, Otonomik disfonksiyon

**(SB-31) SAĞLIK YÖNETİMİ BÖLÜMÜNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN KARIYER BEKLENTİLERİ: BİR
VAKIF ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**

Hatice HAFSA MİRZA¹, Tuğba GÜZ², Can METE², Ö. Rona TURANLI²

¹ *İstanbul Yeni Yüzyıl Üni., Sağlık Bil. Fak., Sağlık Yönetimi Lisans Mezunu*

² *İstanbul Yeni Yüzyıl Üni., Sağlık Bil. Fak., Sağlık Yönetimi, can.mete@yeniuyuzil.edu.tr*

Sağlık sektörü her geçen gün gelişmekte, büyümekte ve değişime uğramaktadır. Bu değişim, gelişim ve büyüme sonucunda sağlık alanında istihdam oranları artmaktadır. İnsan sağlığını temel alan sağlık sektöründe bilgili yöneticilere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyaç doğrultusunda, alanında uzman yöneticiler yetiştirmek üzere üniversitelerde sağlık yönetimi bölümleri faaliyet göstermektedir. Çalışmada, bir vakıf üniversitesinde sağlık yönetimi bölümünde öğrenim görmekte olan öğrencilerin, aldıkları eğitim ile kariyer beklentileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada; eğitim ölçeği, kariyer ölçeği ve demografik verilere yönelik ifadeler kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 01.03.2021-01.04.2021 tarihleri arasında ilgili bölümde öğrenim gören 100 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmaya gönüllü olarak çevrimiçi anket uygulamasıyla belirtilen tarihler arasında 81 öğrenci katılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 24.0 programıyla analiz edilmiştir. Katılımcıların; %75,3(61)' ü kadın, %17,3(14)' ünün ailesinde sağlık çalışanı bulunmakta ve %87,7(71)' si bölümü isteyerek tercih etmiştir. Eğitim ölçeği ($\alpha=0,731$) memnuniyet ve bilgili olma boyutları; kariyer ölçeği ($\alpha=0,808$) ise gelecek odaklı ve güven boyutlarından oluşmuştur. Memnuniyet boyutunda, cinsiyet ve bölüm tercihinde anlamlı farklılaşma tespit edilmiştir. Memnuniyet, kadınlarda ve bölümü isteyerek tercih edenlerde daha yüksektir. Ailesinde sağlık çalışanı olan öğrencilerin bilgili olma boyutunda daha yüksek ortalamaya sahip olduğu tespit edilmiştir. Kariyer ölçeğinde güven boyutunda, cinsiyet ve bölüm tercihinde göre anlamlı farklılık gözlenmiştir. Kadınların ve bölümü isteyerek tercih edenlerin daha fazla güven duygusuna sahip olduğu bulunmuştur. Ayrıca güven boyutunda, sınıflar arasında anlamlı farklılık görülmüştür. Son sınıftaki öğrencilerin güven ortalaması diğer sınıflardan belirgin şekilde düşük çıkmıştır. Sonuç olarak; öğrencilerin aldıkları eğitime yönelik memnuniyetlerini ve kariyer beklentilerini artırmak için eğitim programları gözden geçirilmeli ve geliştirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık yönetimi, kariyer, beklenti, eğitim

(SB-32) DETERMINATION OF THE INTERACTION BETWEEN HSA AND GO USING SPECTROSCOPIC**METHODS**Gökhan DİKMEN¹¹*Eskisehir Osmangazi University, Central Research Laboratory Application and Research Center (ARUM),**Eskisehir, 26040, Turkey, gdikmen@ogu.edu.tr*

Chemical interactions of proteins and organic or inorganic molecules are very important for drugs and drug candidate molecules. In the investigation of the therapeutic effect of a drug, the interaction of the drug with plasma proteins, their binding structures and degree of binding are very important. Because, information about the bonding mechanism is obtained with the characterization of these bonding degrees. These interactions may affect the chemical structure of both proteins and drug molecules and physicochemical properties of the drug.

In this study, interaction between Human serum albumin (HSA) and graphene oxide which is synthesized using Hummer' s methods, (GO) was determined using spectroscopic methods. Obtained FT-IR spectra indicated that some changes were observed in peak of amide I of HSA after the interaction of HSA with GO. Moreover, a decrease in α -helix and an increase in β -sheet were observed. In addition, after this interaction, no significant chemical shift was observed in the amide I peak, however a decrease in its intensity was observed. On the other hand, quenching mechanism between HSA and GO was determined at three different temperatures (298K, 303K and 308K) and it was observed that mainly static quenching performed. Thermodynamic parameters such as enthalpy change (ΔH), entropy change (ΔS) and Gibbs free energy (ΔG) of HSA/GO were determined as all negative. These negative values indicate that interaction between HSA and GO was Van der Waals interactions or hydrogen bond.

Keywords: *HSA, BSA and Chemical Interaction.*

(SB-33) MASA BAŞI ÇALIŞAN BİREYLERDE FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYİNİN DEĞERLENDİRİLMESİHatice AKOSMAN¹, Şule OKUR¹, F. Erkal BİLEN² ve Mehmet ÜNAL¹¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü*sule.okur@yeniyyuzuil.edu.tr*²Maçka EMAR Tıp Merkezi İSTANBUL

Fiziksel aktivite günlük yaşamımızda kas ve eklemlerimizi kullanarak enerji harcanmasını içeren, kalp ve solunum hızını arttıran, farklı şiddetlerde yapılabilen, yorgunlukla sonuçlanan aktivitelerdir. Son yıllarda teknolojinin ilerlemesiyle birlikte bilgisayar başında geçirilen sürenin artması ve e-posta kullanımının yaygınlaşması gibi durumlar fiziksel aktivite seviyesinin (FAS) düşmesine neden olmaktadır. Bu doğrultuda sedanter geçen zamanın artması, serbest zaman FAS'ın da düşmesine neden olmakla beraber obezite ve buna bağlı komplikasyonların ortaya çıkabileceği belirtilmektedir. Çalışmanın amacı hastanede masa başı işlerde çalışan bireylerin fiziksel aktivite düzeylerinin; yaş, cinsiyet, tütün kullanımı ve obezite düzeyine göre incelenmesidir. Araştırmanın evrenini Özel Gaziosmanpaşa Hastanesinde masa başı işlerde çalışan bireyler; örneklemini bu evrenden rastgele seçilen 47'si kadın, 53'ü erkek, toplam 100 kişi oluşturmaktadır. Bireylerin kişisel bilgilerini elde etmede 'Demografik Bilgi Formu', FA düzeylerini belirlemede 'Uluslararası Fiziksel Aktivite Anketi kısa formu (IPAQ-short form) ', obezite sınıflandırılması için ise BKİ kullanıldı. Veriler SPSS 22.0 programı ile analiz edilirken, tüm testler için anlamlılık düzeyi ($p<0,05$) olarak kabul edildi. Verilerin istatistiksel analizinde yüzde, frekans, Independent Samples T Testi ve Mann Whitney U Testi kullanıldı. Katılımcıların haftalık enerji tüketimi ortalamasının 1107,36 MET-dk/hafta olduğu ve bu bireylerin %34'ünün inaktif, %47'sinin minimal aktif ve %19'unun çok aktif fiziksel aktivite düzeyine sahip olduğu saptandı.

Anahtar Kelimeler: Fiziksel aktivite, Obezite, IPAQ, İnaktivite

(SB-34) İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE KENTSEL DÖNÜŞÜM SORUNUBülent GÜNEŞ¹*¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi*

İklim değişikliğinin temel nedenlerinden olan kentleşme sorununun mimarlık ve mekânsal planlama alanındaki disiplinlerle ilişkisi artarak devam etmektedir. Bu çalışmada sorunun tarihsel gelişimiyle birlikte kapitalist modernitenin gelişen aşamalarında sosyoekonomik yapıda ele alınışı ve nasıl yorumlandığı değerlendirilmiştir. Diğer yandan, mimari disiplinin tasarımı ve planlamanın eylemsel dünyasının bu gelişmelerdeki yeri ve önemi analiz edilmiştir.

Sorunun doğal ve yapay nedenleri ile ulusal ve uluslararası düzeydeki 'sürdürülebilirlik' yaklaşımı sosyoekonomik işleyiş çerçevesinde tartışılmıştır. İklim değişikliği ile ilgili literatür taramasıyla elde edilen mevcut yaklaşımlarla, tarihte ve günümüzdeki kentsel dönüşüm uygulamaları, analizleri çalışmaya temel verileri sağlamıştır.

Kentsel dönüşüm uygulamalarında sistemin kendisini yeniden üretmesinin ötesine geçemediği görülmektedir. Bunun yanı sıra, uluslararası topluluğun 'sürdürülebilirlik' yaklaşımı yetersiz kalmış ve sistemin aktörlerinin hedef ve uygulamadaki paradoksları günümüzde de devam etmiştir. İklimsel değişiklik sorunu karşısında, mimarlık ve planlama alanları ile diğer disiplinler ve alanda bulunan ulusal ve uluslararası aktörlerin yasalar ve eylemler düzeyinde bütünsel hareketi sağlayacak sistemleri üretmedikleri görülmüştür. Mekânsal planlar ve iklim değişikliği projeksiyonlarının sürece ilişkin farklılıklarının, azaltım ve uyum çalışmalarını zorlaştırdığı anlaşılmaktadır.

Çalışmada kentsel yapıyı alana, gerek tasarım ve gerekse eylemsel anlamda müdahalenin aracı olan mimarlık ve planlama disiplinlerinin İklimsel Değişikliğe uyumu bakımından ekolojik tasarımlar adına makro düzeyde öneriler araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kent, İklim, Dönüşüm, Sürdürülebilirlik, Plan

**(SB-35) SÜLEYMANİYE CAMİİNDE KULLANILAN YAPIM TEKNİKLERİNİN VE YAPI MALZEMELERİNİN
İNCELENMESİ**

Aslı ÇÜÇEN¹, Yusuf Tahir ALTUNCI²

¹*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü,*

aslicucen@gmail.com

²*Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Teknik Bilimler MYO, İnşaat Bölümü*

Osmanlı imparatorluğu döneminde, toplumun ihtiyaçlarına ve o günkü dönemin yapım tekniklerine göre farklı tipte çok sayıda yapı inşa edilmiştir. Dönemin yapılarına bakıldığında devletin gücünün simgesi olan camilerin ön plana çıktığı görülmektedir. Dönemin en önemli mimarlarından biri olan Mimar Sinan tarafından tasarlanmış olan bu camilerin diğer camilere göre birçok üstün özelliklerinin bulunduğu gözlemlenmektedir. Bu camilerden 1557 yılında Kanuni Sultan Süleyman tarafından inşa ettirilmiş olan Süleymaniye Camii Mimar Sinan' ın en önemli eserleri arasında yer almaktadır. Dönemin tarihi özelliklerinden de izler taşıyan camide bulunan 4 minare İstanbul' un fethinden sonra tahta geçen 4 padişahı temsil etmekte ve minarelerin üzerinde yer alan 10 şerefe ise Kanuni Sultan Süleyman' ın 10. padişah olmasını yansıtmaktadır. Dışarıdan sade olarak görünen, içeri girildiğinde ise büyüleyici bir etkisi olan camide 53 metre yüksekliğe ve 27,5 metre çapa sahip olan büyük bir kubbe ve kubbenin görsel etkisini arttırıcı özellikte olan diğer kubbeler bulunmaktadır. Yapının inşa sırasında bu kubbelerin altına çok sayıda boş küpler yerleştirilmiş ve bu sayede camide akustik konfor en üst düzeye çıkarılmıştır. Yapıda yer alan 32 adet pencere ile caminin doğal aydınlatması sağlanmıştır. Caminin yapımında genellikle taş ve horasan harcı gibi yapı malzemelerinin kullanıldığı görülmektedir. Bunun yanında yapının duvarlarının gereken sağlamlıkta yapılabilmesi için taşlar birbirine demir kenetler aracılığıyla bağlanmıştır. Demir kenetlerin eğri uçlarının taşların içerisine uygun dayanıklılıkta ankre edilebilmesi için de taştaki oyukların içerisine kurşun dökülmüştür. Camiinin yapım aşamalarını oluşturan tüm bu özellikler her detayın büyük bir titizlikle düşünüldüğünü göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Süleymaniye Camii, Yapım Teknikleri, Yapı Malzemesi.

(SB-36) ATIKSU ARITIMINDA MEMBRAN PROSESLER: MEKANİZMASI, MODÜLLERİ, ÇEŞİTLERİEzgi OKTAV AKDEMİR¹*¹Dokuz Eylül Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Çevre Mühendisliği Bölümü, ezgi.oktav@deu.edu.tr*

Evsel ve endüstriyel atıksuların arıtımında membran proseslerin kullanımı son yıllarda oldukça yaygınlaşmıştır. Membran prosesler, gerek kullanım kolaylığı ve gerekse ortaya koydukları arıtma performansı nedeniyle, diğer ayırma proseslerinin arasında oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Gelişmiş ve halen gelişmekte olan birçok membran ayırma prosesi mevcuttur. Bunlar arasında tam anlamıyla gelişimini tamamlamış ve endüstriyelleşmiş olan membran prosesleri sırasıyla mikrofiltrasyon, ultrafiltrasyon, nanofiltrasyon ve ters osmozdur.

Bu çalışma kapsamında öncelikle membran proseslerin mekanizması ayrıntılı olarak sunulacaktır. Daha sonra membran modülleri ve bu modüllerde kullanılan farklı kimyasal doğaya sahip membranlar sınıflandırılacak, her bir modül ve membran ayrı ayrı anlatılacaktır. Çalışmanın bir diğer aşamasında membran prosesler anlatılacak, mikrofiltrasyondan ters osmoza gidildikçe ayırma mekanizmalarında ve işletme parametrelerinde meydana gelen değişimlerden bahsedilecektir. Son olarak membran proseslerin çevre mühendisliğindeki uygulama alanları anlatılacak, özellikle endüstriyel atıksu arıtımında membran proseslerin kullanımı konusu ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Atıksu Arıtımı, Çevre Mühendisliği, Membran Prosesler

**(SB-37) MAKİNE ÖĞRENME TEMELLİ SALDIRI TESPİT SİSTEMİ GELİŞTİRMEK İÇİN DÜŞÜK HESAPLAMA
MALİYETLİ OPTİMİZASYON ALGORİTMASI**

Hüseyin GÜNEY¹

¹Bahçeşehir Kıbrıs Üniversitesi, Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi, Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

huseyin.guney@baucyprus.edu.tr

Son yıllarda bilgisayar ve iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle her gün çok fazla hassas veri İnternet üzerinden paylaşılmaktadır. Bu durum ise saldırganların dikkatini çekmiş ve sürekli yeni saldırı teknikleri geliştirmelerine neden olmuştur. Bu saldırıların izlenmesi, önlenmesi ve sistemlerdeki açıkların giderilmesi için saldırı tespit sistemlerinin (STS) kullanılması kaçınılmazdır. Fakat geleneksel yöntemler tanımlı bir kural listesine ihtiyaç duyduğu için günümüz yüksek veri akışı koşullarında yetersiz kalabilmektedir ve yapay zekâ kullanımı bu sorunun çözülmesinde umut vericidir. Makine öğrenme kullanılarak, tanımlı bir kural listesine ihtiyaç duymadan akıllı bir saldırı tespit sistemi geliştirilmesi mümkündür. Fakat bu sorun makine öğrenme bakış açısı ile bir sınıflandırma problemi olduğu için uygulanabilir bir sınıflandırma optimizasyonu gereklidir. Böylece, bu çalışmada destek vektör makineleri (DVM) için sıralı arama optimizasyon algoritması önerilmiş ve bu algoritmayı kullanan bir model geliştirilmiştir. Önerilen yöntemin başarısı CICIDS2017 veri kümesi kullanılarak değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonuçları göstermiştir ki sıralı arama optimizasyon algoritması ile optimize edilen DVM öznelik seçiminde ve sınıflandırmada yüksek başarı elde etmiştir. Ayrıca, önerilen yöntemin hesaplama maliyeti yaygın kullanılan ızgara arama yöntemi ile kıyaslandığında çok düşüktür ve elde edilen başarı kıyaslanabilir. Sonuçta, bu çalışma başarı seviyesini koruyarak uygulanabilir bir saldırı tespit sistemi geliştirilmesine olanak sağlamaktadır. Ayrıca, geliştirilen modelin hesaplama maliyetinin düşük olması, sistem kurulumundan sonra bile kolaylıkla kendini sürekli olarak yenileyebilecek ve geliştirebilecek akıllı bir saldırı tespit sistemi geliştirilmesine yol açmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Saldırı Tespit Sistemi, Destek Vektör Makinesi, Optimizasyon Algoritması

**(SB-38) NATURAL FREQUENCY ANALYSIS OF SOLAR PANEL MOUNTING STRUCTURES UNDER DIFFERENT
TILT ANGLES**

Salih Zeki YILDIR¹, Almıla AK¹, Osman BAŞKAN¹, Yiğit Can YÜCEL¹

¹*Canakkale Onsekiz Mart University, Canakkale Faculty of Applied Sciences, Department of Energy*

Management, salihzekiyildir@gmail.com

Solar panel mounting structure is one of the important parts of solar systems intended to meaningfully increase the electrical energy generated. Since the angle of incidence of the sunlight changes at different times of the day, the energy efficiency changes. Because of that, the solar panels must be implemented at a critical tilt angle. There are different types of the solar panel mounting structure such as rooftop, tin shed, and ground. Natural factors such as wind create different vibrations on the panels and these vibrations affects the mounting structures of the solar panels. In this numerical study, free vibration behavior of solar panel mounting structure is analyzed in accordance with various tilt angles. Structure steel is used in design of mounting structures. Numerical analyses for the first four modes are carried out using finite element software ANSYS Workbench. Each column is modelled under clamped boundary conditions for bottom ends. As a result of this study, the increase in the tilt angle of solar mounting structures decreases the natural frequency for the first four modes and the minimum affected areas are monitored at bottom ends of columns.

Keywords: *Modal analysis, Mounting structure, Finite element method, Tilt angle*

(SB-39) KABLOSUZ İLETİŞİM UYGULAMALARI İÇİN SARMAL ANTEN TASARIMI

Şükrü Utku YILMAZ¹, Muhammed Emre YAVUZ¹, Emre TUĞCU¹, Cihan DÖĞÜŞGEN ERBAŞ¹

¹*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü,*

cihan.dogusgen@yeniyuzyil.edu.tr

Sarmal antenler frekanstan bağımsız, bant genişliği yüksek ve ışıma verimliliği büyük antenlerdir. Giriş empedansları, kazançları ve ışıma örüntüleri frekansla hemen hemen hiç değişmez. Sarmal antenler bahsedilen özellikleriyle kablosuz iletişim sistemlerinde, askeri uygulamalarda ve uzaktan algılama sistemlerinde tercih edilirler. Bu çalışmada, kablosuz iletişim uygulamalarına yönelik olarak iki kollu bir karesel sarmal anten tasarımı sunulmuştur. Ansys HFSS benzetim programıyla gerçekleştirilen tasarımda, metal malzemeden yapılmış anten kolları Duroid malzemenin üzerine yerleştirilmiştir. İlgili anten 1.0 GHz-2.4 GHz aralığında çalışmaktadır. Frekans 2.4 GHz iken maksimum kazanç 4.6 dB, ışıma örüntüsü maksimum değeri ise 22.2 dB olmaktadır. Tasarımın bant genişliğini artırmak için daha sonra antenin iki yanına elektriksel olarak bağımsız iki parazitik eleman yerleştirilmiştir. Parazitik elemanlar da antenden daha küçük, iki kollu sarmallar şeklinde tasarlanmışlardır. Anten kolları Duroid malzeme üzerine yerleştirilmişlerdir. Parazitik elemanlarla birlikte oluşturulan geometri için çalışma frekans aralığı 1.0 GHz-2.9 GHz şeklindedir. Frekans 2.4 GHz iken maksimum kazanç 4.7 dB, ışıma örüntüsü maksimum değeri ise 22.4 dB olmaktadır. Parazitik elemanların eklenmesiyle bant genişliğinin arttığı, kazanç ve ışıma örüntüsünün hemen hemen sabit kaldığı gözlenmektedir. Tasarlanan her iki anten geometrisi 2.4 GHz frekansında çalıştığı için bu frekans, kazanç ve ışıma örüntüsü parametreleri için seçilmiştir. Bahsedilen frekans WiFi/Bluetooth kablosuz iletişim teknolojileri için çalışma frekansıdır. Bant genişlikleri düşünüldüğünde, her iki antenin de 5G uygulaması (1.5 GHz, 1.7 GHz, 1.8 GHz, 1.9 GHz, 2.0 GHz, 2.1 GHz ve 2.3 GHz çalışma frekanslarında) için uygun olduğu değerlendirilmektedir. Parazitik elemanların kullanılmasıyla birlikte oluşturulan anten ayrıca 2.5 GHz ve 2.6 GHz çalışma frekanslarında çalışan 5G uygulaması için de uygunluk avantajı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kablosuz iletişim, Parazitik eleman, Sarmal anten

(SB-40) C-BANDINDA FREKANS SEÇİCİ YÜZEY TASARIMI

Yağmur BARIŞ, Uğur YALÇIN²

¹Bursa Uludağ Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü Yüksek lisans

Öğrencisi, 501805027@uludag.edu.tr,

²Bursa Uludağ Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi,

uyalcin@uludag.edu.tr

Frekans seçici yüzeyler (FSY), yüzeye gelen elektromanyetik dalgaları belirlenen frekans aralığında iletim, yansıma veya soğurma özelliği gösteren periyodik yapılardır. Bu çalışmada büyük bant genişliğine ihtiyaç duyulan yerlerde sıklıkla tercih edilen ayrıca kısa ve orta menzilli taşınabilir askeri savaş alanı radarlarında kullanılmak amaçlı ayrılmış olan C-bandı kullanılmıştır (4 GHz–8 GHz). Tasarımda merkez frekansı 7 GHz olan, tek katmanlı bant durduran filtre özelliği gösteren, 3x3 elemanlı dairesel halka şekilli mükemmel iletken yamalar kullanılmıştır. Dairesel halka yamaların çapı, kullanılan malzemenin elektriksel sabiti de dikkate alınarak hesaplanıp, dielektrik tabaka üzerine periyodik olarak yerleştirilmiştir. İletken malzeme olarak bakır, dielektrik tabaka olarak ise kolay bulunması ve fiyat olarak diğer malzemelerden uygun olmasından dolayı Epoksi-FR4 ($\epsilon_r = 4.3$ ve $\tan\delta = 0.025$) kullanılmıştır. Tasarım üzerinde optimizasyonlar gerçekleştirerek, belirtilen temel geometrik parametrelere en uygun yapı oluşturulmuştur. Çalışmanın amacı, FSY' nin temel iletim karakteristiğini bozmadan, tasarlanan birim hücre üzerinde optimizasyon çalışmaları yaparak tasarımda kullanılan parametrelerin değiştirilmesinin, S parametreleri, rezonans frekansı ve bant genişliğine olan etkisini incelemektir. Tasarıma ait benzetim ve analizler uygun elektromanyetik simülasyon programı ile gerçekleştirilmiştir. Yapılan analizler doğrultusunda dalga geliş açısı, dielektrik katman kalınlığı ve halkanın yarıçapının, rezonans frekansı ile ters orantılı, birim hücre boyutu ve halka kalınlığının ise rezonans frekansı ile doğru orantılı olduğu görülmüştür. Dalga geliş açısının (θ) arttıkça, bant genişliği ve kalkanlama etkinliğinin artmakta olduğu gözlemlenmiştir. Sonuç olarak temel parametreleri değiştirerek amaca uygun iletim ve yansıma katsayısı değerlerinin sağlanabileceği ve farklı frekanslarda bant durduran filtre yapmanın mümkün olduğuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: C-Bandi, Frekans Seçici Yüzey, Tek Katman, Bant Durduran

(SB-41) ENDÜSTRİYEL TESİSLERİN ELEKTRİK SİSTEMLERİ İÇİN AKILLI ŞEBEKE TEKNOLOJİLERİSelahattin KÜÇÜK¹*¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü,**selahattin.kucuk@yeniyuzyil.edu.tr*

Günümüz dünyasında tüm sektörlerde olduğu gibi endüstriyel tesislerde üretim sürekliliğini doğrudan etkileyen kaynakların başında bilindiği gibi elektrik enerjisi gelmektedir. Elektrik enerjisinin çeşitli kaynaklardan ekonomik ve güvenli bir şekilde sürekli sağlanması ancak çok sayıdaki verinin toplanması, işlenmesi ve gerekli komutların oluşturulması ile sağlanır. Bu taleplerin personel veya konvansiyonel sistemlerle, şartların çok hızlı değiştiği bir ortamda sağlanması mümkün değildir. Bu nedenle teknolojik gelişmelerden yararlanarak hem donanımsal hem de yazılımsal amaçlı kullanmak üzere olarak çok sayıda bilginin toplanması, depolanması, işlenmesi ve komut oluşturması yönüne gidilerek çok sayıda sistemsel sorun giderilmiştir. Enerji güvenliğinin en önemli gerekliliği olan kaynak çeşitliliği yüksek yatırım maliyeti olmasına, önemli teknik ve idari sorumluluklar getirmesine karşın doğalgaza erişimin kolaylaşması nedeniyle kritik tesislerde artık vazgeçilmeyecek öneme ulaşmıştır. Enerji kaynak çeşitliliği fazla olan endüstriyel tesislerin elektrik sistemlerini bir taraftan ekonomik, diğer taraftan da yasal mevzuat vb. beklentilere uygun çalıştırmak, çok hızlı ve doğru kararlar almak için teknik eleman müdahalesine gerek duyulmayan akıllı sistemlere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle elektrik sisteminin, uzantılarının ve eklentilerinin sürekli izlenmesi, denetlenmesi, kontrol edilmesi, kayıt altına alınması ve sistemde bir değişimin olması halinde sistemin devamlılığı için çok hızlı karar verici ve uygulayıcı sistemlerle donatılması gerekir. Bu çalışmada bir endüstriyel tesisin ihtiyaç duyduğu enerjinin sürekli ve istenen kalitede ekonomik olarak sağlanması, elektrik tesisat elemanları ile bağlantılarının izlenmesi, kontrol edilmesi, işletilmesi, gerektiğinde emniyetli bir şekilde durdurulması, ana görevi kontrol olan çok sayıdaki sistemin birbiri ile uyum içinde çalışması için gerekli donanımlar ve bu donanımların birbirleri ile haberleşmesi için gerekli akıllı teknolojiler ve bir endüstriyel tesiste uygulamaları hakkında bilgi verilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı Şebeke, SCADA, Yük kontrolü

(SB-42) BİYOMEDİKAL AMAÇLI SOĞUTUCULARIN TASARIMINDA TERMoeLEKTRİK MALZEMELERİN**KULLANIMINA YÖNELİK VERİMLİLİK ANALİZİ**

Bahadır BOZKURT¹, M. Hüsnü DİRİKOLU², Savaş DİLİBAL³, Yeşim Müge ŞAHİN⁴

¹*İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Makine Mühendisliği,*

bahadir.bozkurt@ogr.iuc.edu.tr

²*İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Makine Fakültesi, Makine Mühendisliği Bölümü*

³*İstanbul Gedik Üniversitesi, Mekatronik Mühendisliği*

⁴*İstanbul Arel Üniversitesi, Biyomedikal Mühendisliği*

Termoelektrik soğutucular (TEC), sahip oldukları boşluklu fononlar sayesinde üzerlerinden elektrik akımı geçirildiğinde akım ile aynı yönde ya da tersine ısı taşınımı sağlayan modüllerdir. İki dielektrik malzeme arasına yerleştirilen n ve p tipi olarak adlandırılan yarı iletken çiftlerden oluşur. Bu çiftler elektriksel olarak seri bağlıdır ancak ısı iletimi konusunda paralel olarak bağlanır. Bu sayede yüzeyler arasındaki ısı farkı elektrik akımının yönüne bağlı olarak bir taraftan diğer tarafa ısı tranferi ile sağlanır. Basit yapıları ve ölçeklendirilebilme özelliklerinden dolayı, geleneksel sistemlerin uygulanamadığı yerlerde kullanılabilirler. Taşınabilir Soğutma uygulamalarında hafif, titreşimsiz, sessiz ve katı hal (mekanik parça içermeyen) özellikleri sebebiyle kullanılmaktadır. Bu üstün özelliklerine karşın TEC' lerin soğutma performansı sınırlıdır. Taşınabilir soğutma sistemlerinde soğutma kapasitesini arttırmak için malzeme, mekatronik, elektronik ve kontrol mühendisliğinde birçok alternatif çözüm önerilmiştir.

Bu çalışmada; kapasiteyi olumsuz yönde etkileyen, ısı taşınımı sırasında TEC' in yüzeyleri arasında oluşan ısı farklılığından süre gelen tersine taşınımından dolayı oluşan ısı kaybını bertaraf etmek maksadıyla dört farklı (Biyosilika Aerojel, Hidroksiapatit ve bu malzemelerin nano boyutta öğütülmüş varyasyonları) biyoyumlu ileri mühendislik malzemelerini TEC' in yüzeyleri arasına yerleştirerek TEC' in biyomedikal uygulamalardaki soğutma kapasitesi üzerindeki etkisi araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Termoelektrik Soğutucu, Peltier, Biyoyum, Biyomedikal

(SB-43) CR(III) VE CR(VI) İYONLARININ SULU ORTAMDAN MONTMORİLLONİT TÜRÜ DOĞAL KİL MİNERALİ İLE UZAKLAŞTIRILMASI VE KİLİN ADSORPSİYON POTANSİYELİNE AKTİVASYON ETKİSİ

Fatih SAYIN¹

¹Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Kimya Bölümü, fsayin@ogu.edu.tr

Krom; çeşitli endüstrilerinde yaygın kullanım potansiyeline sahip, çok toksik bir ağır metaldir. Farklı oksidasyon basamaklarına sahip olan kromun en yaygın türleri Cr(III) ve Cr(VI)' dır. Bu türler birbirinden tamamen farklı özellikler göstermektedir. Kromun en toksik formu olan Cr(VI), güçlü bir oksitleyici ajandır. Kromun daha az zararlı formu olan Cr(III) ise, çok düşük derişimlerde vücut için gerekli bir eser elementtir. Sulu ortamda bulunduğunda bitkiler için toksik olup, hayvanlar için yalnızca yüksek Cr(III) derişimlerinde toksik etki gözlenir. Bu sebeple, her iki krom formunun da su kaynaklarına karışmadan önce sulu ortamdan uzaklaştırılması önem arz etmektedir.

Adsorpsiyon, biyolojik olarak parçalanamayan ve organizmalarda birikme eğilimi olan ağır metallerin su ortamından uzaklaştırılmasında sıkça kullanılan bir teknik olup, kullanılan adsorbanın maliyetinin düşük olması, bol ve kolay bulunabilmesi gerekir. Doğal minerallerden biri olan killer, ülkemizde bolca bulunmakta ve çeşitli endüstrilerde yaygın olarak kullanılmaktadır. Katyonik boyarmadde ve metal iyonu adsorpsiyonunda killerin yüksek kullanım potansiyeline sahip olması, yüzeylerinde bulunan negatif yüklerden kaynaklanmaktadır.

Bu çalışmada, Eskişehir/Mihalıççık yöresinden alınan montmorillonit türü doğal kilin Cr(III) ve Cr(VI) iyonlarını adsorpsiyon yöntemi ile sulu ortamdan uzaklaştırma potansiyeli incelenmiştir. Bu amaçla, Cr(III) ve Cr(VI) iyonlarının kesikli sistemde giderimi için en uygun adsorpsiyon koşulları (pH, karıştırma süresi, başlangıç metal iyonu derişimi) incelenmiştir. Belirlenen en uygun koşullarda kilin maksimum adsorpsiyon kapasitesi Cr(III) ve Cr(VI) için sırasıyla; 16,54 ve 3,61 mg/g olarak hesaplanmıştır. Çalışmanın ikinci bölümünde ise, ısı, kuru ve yaş aktivasyon teknikleri kullanılarak doğal kilin krom adsorpsiyon performansı artırılmaya çalışılmıştır. Bu amaçla gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda, en uygun aktivasyon ajanının 0,01 mol/L H₂SO₄, en uygun sıcaklıkların ise 50 ve 100 °C olduğu gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: adsorpsiyon, aktivasyon, doğal kil, krom, ağır metal

(SB-44) ABDOMEN (BATIN) BİLGİSAYARLI TOMOGRAFİ ANJİYOĞRAFİ (BTA) DE ABDOMİNAL AORT VE RENAL ARTERLERDE DERİN ÖĞRENME REKONSTRÜKSİYON YÖNTEMİNİN, DİĞER REKONSTRÜKSİYON YÖNTEMLERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI

M. Berkay SEVİNÇ¹, Sevil ÖZER²

¹Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyomedikal Mühendisliği,

muhammetberkay.sevinc@ogr.yeniyuzyil.edu.tr

²Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyomedikal Mühendisliği, sevil.ozel@yeniyuzyil.edu.tr

Renal arter insan vücudundaki kan damarlarının en önemli ve anlamlılarından bir tanesidir ve lümen (stenoz) ya da tam tıkanma (oklüzyon) daralması dolaşım bozukluklarının bir nedeni bunlardan kaynaklanabilmektedir. Renal arter stenozu, renovasküler hipertansiyon, düşük kaliteli böbrek kan temini gelişimine yol açan hastalıklardan biri olabilmektedir. Renal arterin stenozu hem erkekleri hem de kadınları etkileyen bir hastalıktır. Arterin daralması, oksijen bakımından zengin kanın böbreklere ulaşmasını engeller. Böbreklerin atık ürünleri filtrelemek ve fazla sıvıları uzaklaştırmak için yeterli kan akışına ihtiyacı vardır. Böbreklerin normal işleyişini kaybetmemesi adına yapılan kontrollerde varsa bu rahatsızlıkların daha erken tanısı için bazı tıbbi görüntüleme cihazları kullanılmaktadır. Bunlara örnek olarak BTA (bilgisayarlı tomografi anjiyografi), MRA (Manyetik rezonans anjiyografi) ve Doppler Ultrason verilebilir. Bu araştırma çalışmasında BTA tekniği ile bu hastalıkların daha erken tanısında klinik imaj görüntülerinin günümüz teknolojisi olan Derin Öğrenme Rekonstrüksiyon (yeniden yapılandırma) tekniği ile geleneksel BT rekonstrüksiyon (yeniden yapılandırma) teknikleri arasındaki kalite farkının ortaya konması amaçlanmaktadır. Bu araştırma 640 kesitli çok kesitli, derin öğrenme rekonstrüksiyon sistemine sahip BT cihazı ile çekilen kontrastlı abdomen (batın) anjiyografi görüntüleri üzerinde DLR (Derin öğrenmeli rekonstrüksiyon), MBIR (Model Tabanlı İteratif Rekonstrüksiyon), HIR (Hibrit İteratif Rekonstrüksiyon) ve FBP (Filtreli Geri Projeksiyon) tekniklerinin görüntü kaliteleri arasındaki farkın sayısal olarak hesaplanmasına dayanmaktadır. Çalışmada abdominal aort, sağ ve sol renal arterler üzerinde CNR (kontrast gürültü oranı), SNR (Sinyal Gürültü Oranı), ERD (kenar yükselme mesafesi) ve ERS (kenar yükseliş eğimi) parametreleri hesaplanarak görüntü kaliteleri kıyaslanacaktır. Bu çalışma sonucunda renal arter hastalıklarının erken tanısı için görüntüleme tekniklerinin ne kadar anlamlı ve önemli olduğunun kanıtı sayısal olarak ifade edilecek ve geliştirilmesi planlanan program ile daha sonra yapılabilecek olan çalışmalarda bu ölçümlerin kolay ve hızlı bir şekilde çalışmaya etkisinin avantaj sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayarlı tomografi, Rekonstrüksiyon, Derin Öğrenme, Renal Arter

**(SB-45) ÇİFT TABAKA ANTİBAKTERİYEL VE ANTİOKSİDAN ETKİLİ NANOFİBERLERİN ELEKTROEĞİRME
YÖNTEMİ İLE ÜRETİLMESİ VE ÜRETİLEN NANOFİBERLERİN KARAKTERİZASYONU**

Fatma Tuğçe ÖZER¹, Nalan Oya SAN KESKİN¹

¹ *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Nanosan Laboratuvarı, 06900,*

Ankara, Türkiye, fatma.oz@hbu.edu.tr

¹ *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Nanosan Laboratuvarı, 06900,*

Ankara, Türkiye, nalan.san@hbu.edu.tr

Bu çalışmanın amacı antibakteriyel ve antioksidan özellik gösteren Çift tabakalı Nanofiber (Nf) üretmek, karakterizasyonu yapmak ve üretilen Nf ile Gıda uygulaması yaparak, Nf' in etkinliğini göstermektir. Bu amaçla insan sağlığını negatif yönde etkilemeyecek, sitotoksik etkisi bulunmayan, biyobozunabilirliği kanıtlanmış, polikaprolakton (PCL) ve hidrokispropil beta siklodekstrin (HPβ-CD) biyopolimerleri seçilmiştir. Nanofiberlerin etkili, antibakteriyel özellik göstermesi amacıyla GRAS sınıfında yer alan Nisin ve antioksidan etki için ise Çörekotu yağı kullanılmıştır. Nf eldesi için iki aşamalı üretim planlanmıştır. İlk aşamada ÇOY' nı ve Nisin' i taşıyabilen nanofiber üretilmiştir. İkinci aşamada ise Dual spin yönteminden yararlanarak PCL_ÇOY_HPβ-CD_Nisin-Nf' i üretilmiş ve Nf' lerin yapısı SEM mikrografı ile değerlendirilmiştir. Üretilmiş olan Nf' lerin antimikrobiyal ve antioksidan analizleri yapılmıştır. Antioksidan çalışmalarında, DPPH yönteminden yararlanarak % antioksidan etkisine bakılmış ve sonuçların ÇOY için %91,77, PCL_ÇOY-Nf için %63,24, PCL_ÇOY_HPβ-CD_Nisin-Nf için %52,99 olduğu bulunmuştur. Antimikrobiyal çalışmalarında ise, Disk difüzyon ve Toplam bakteri sayım yöntemlerinden yararlanılmıştır. Üretilmiş olan PCL_ÇOY-Nf' i *S.aureus* bakterisinde %94,1 inhibisyon etki, *E.coli* bakterisinde %61 inhibisyon etki göstermiştir. HPβ-CD_Nisin-Nf' i *S.aureus* bakterisinde (± 3.5) cm zon çapı ölçülmüş, *E.coli* bakterisi için ise zon çapı ölçülemedi. PCL_ÇOY_HPβ-CD_Nisin-Nf' i *S.aureus* bakterisinde ($\pm 2,8$) cm zon çapı ölçülmüş, *E.coli* bakterisinde zon çapı ölçülemedi. Çalışmanın bir sonraki aşamasında üretilen Nf' ler için 60 günlük depolama deneyi tasarlanmıştır. Sonuçlar, Nf' lerin 15. gününe kadar antioksidan etki gösterdiğini, 60. güne kadarda antimikrobiyal etki gösterdiğini göstermiştir. Çalışmanın son aşamasında içerisinde Nf bulunan ve Nf bulunmayan kutular içerisine çilekler yerleştirilmiş ve bozulma süreçleri gözlenmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen prototipin özellikle Gram (+) bakterilerde antimikrobiyal ve antioksidan etki gösterdiği, gıdanın raf ömrünü uzattığı görülmüştür. Çalışmamız ilerde yapılacak olan çalışmalara temel oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Antimikrobiyal, Antioksidan, Dual elektrospin, Nanofiber, Gıda Kaplama

(SB-46) PCL-PEG-PCL TRIBLOK KOPOLİMERİNİN SENTEZİ/ KARAKTERİZASYONU, KOENZİM Q10 (CO-Q10) YÜKLÜ ÇİÇEK BENZERİ YAPIDA MİSEL ÜRETİMİ VE ANTİOKSİDAN AKTİVİTESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Esmanur SARIOĞLU¹, Gamze KISKANÇ¹

¹Yıldız Teknik Üniversitesi, Kimya ve Metalurji Fakültesi, Biyomühendislik, esmanur.sarioglu@std.yildiz.edu.tr

¹Yıldız Teknik Üniversitesi, Kimya ve Metalurji Fakültesi, Biyomühendislik, gamze.kiskanc@std.yildiz.edu.tr

Nanoteknoloji; biyoloji, mühendislik, kimya ve tıp dahil olmak üzere çeşitli disiplinlerden teknik ve araçları kullanan multidisipliner bir araştırma alanı olup; günümüzde ilaç taşıyıcı sistemler olarak nanopartiküllerin kullanılması farmasötik maddelerin biyoyararlanımının artırılması, kontrollü ve hedefli salımının yapılması için gerekmektedir. Polimerik nanopartiküller, stabilite ve yüzey modifikasyon özellikleri sayesinde sıklıkla nanotaşıyıcı sistemler olarak kullanılmaktadır.

Proje kapsamında taşıyıcı sisteme enkapsüle edilecek olan Koenzim Q10 (CoQ10), ubikinon, doğal olarak insan vücudunda sentezlenen bir kofaktör olup solunum ile bağlantılı olarak elektron taşıyıcı görevi üstlenmektedir. Bu projede Koenzim Q10 çiçek benzeri yapıda polimerik misel içerisine en kapsüle edilerek hidrofobitesinin azaltılması ile biyoyararlanımın iyileştirilmesi ve böylece antioksidan aktivitesinin artırılması hedeflenmektedir. Koenzim Q10 triblok kopolimer yapı sayesinde oluşturulan çiçek benzeri yapıda misellere enkapsülasyonu üzerine gerçekleştirilen bir çalışma henüz literatürde bulunmamaktadır. Taşıyıcı olarak kullanılmak üzere sentezlenecek olan PCL-PEG-PCL triblok kopolimeri FDA tarafından onaylanmış biyoyumlu ve biyobozunur özellikteki PEG ve PCL polimerlerinden oluşmaktadır. Hidrofilik PEG immünojeniteyi ve toksisiteyi azaltarak kanda dolaşım süresini uzatmak için kullanılır. Hidrofobik özellikteki PCL polimeri ise sentezlenecek misel yapısının çekirdek kısmını oluşturarak hidrofobik etken maddenin yüksek oranda enkapsülasyonu sağlamaktadır. Aynı zamanda PCL blok, sahip olduğu hidrofobitesinden dolayı degradasyon hızının düşük olması sebebi ile salım süresinin uzamasına katkı sağlamaktadır. Sentezlenecek polimer sahip olduğu triblok yapısı sayesinde sulu çözeltilerde çiçek benzeri yapıda miseller oluşturur. Bu kapalı yüzey konformasyonu sayesinde fiziksel stabilite artarak olası opsonizasyon sınırlanmakta ve çekirdeğin daha büyük olması ile enkapsülasyon kapasitesi artmaktadır.

Proje kapsamında PCL-PEG-PCL triblok kopolimeri sentezlenerek nanoçöktürme yöntemi ile Koenzim Q10 yüklü çiçek benzeri yapıda polimerik misellerin sentezlenmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: PCL-PEG-PCL, Nanoçöktürme, Misel, Koenzim Q10, Antioksidan Aktivite

(SB-47) mPEG-PCL DİBLOK KOPOLİMERİNİN SENTEZİ/KARAKTERİZASYONU, BOSWELLIA EKSTRATI**YÜKLÜ POLİMERİK MİSEL ÜRETİMİ VE ANTİMİKROBİYAL ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Kaan EREN¹, Şafak Berke YAYLALI¹, Melis Işık TOKSOY¹, Serap DERMAN¹

¹ Yıldız Teknik Üniversitesi, Kimya Metalurji Fakültesi, Biyomühendislik kaan.eren@std.yildiz.edu.tr

¹ Yıldız Teknik Üniversitesi, Kimya Metalurji Fakültesi, Biyomühendislik berke.yaylali@std.yildiz.edu.tr

Boswellia ekstraktı, Boswellia türündeki ağaçlardan elde edilen bitkisel bir ekstraktır. Boswellia ağaç türlerinden elde edilen reçine yüzyıllardır Asya ve Afrika halk tıbbında kronik inflamatuvar hastalıklar başta olmak üzere birçok hastalığa iyi geldiğine inanılarak kullanılmaktadır. Boswellia içindeki biyolojik aktif bileşen olan boswellik asitler, antienflamatuvar başta olmak üzere antikanser, karaciğer koruyucu ve immünomodülatör ve antimikrobiyal özelliklere sahiplerdir. Antimikrobiyal etkinliğe sahip doğal bir bileşen oluşu sayesinde antimikrobiyal tedavilerde de kullanım potansiyeline sahiptir. Sahip olduğu bu geniş etki alanı sayesinde gıda takviyelerinde kullanımı gittikçe artmakta ancak hidrofobik yapısı biyoyararlanımını oldukça kısıtlamaktadır. Bu sebeple nano taşıyıcı sistemlere enkapsülasyonu üzerine çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Sunulan bu projede, hidrofobik özellik gösteren Boswellia ekstraktının PEG-PCL polimerik miseline enkapsüle edilmesiyle hidrofobisitesinin azaltılarak biyoyararlanımının artırılması ve böylece biyolojik aktivitesinin iyileştirilmesi hedeflenmektedir. Yapılması planlanan proje ile Boswellia ekstraktının literatürde ilk defa PEGPCL polimerik misellerine enkapsülasyonu gerçekleştirilmiştir. Kalay oktoat katalizörlüğünde mikrodalga destekli halka açılması poliimerizasyonu ile ϵ -kaprolaktonun mPEG' e katılması sonucunda mPEG-PCL diblok kopolimerinin sentezlenmiş, sentezlenen polimerin FT-IR spektroskopisi ve jel geçirgenlik kromatografisi (GPC) ile karakterizasyonu yapılmış, nanoçöktürme yöntemiyle Boswellia ekstraktı yüklü PEG-PCL polimerik miseller sentezlenmiş, üretilen misellerin karakterizasyonu için boyut, PDI, ve zeta potansiyel analizleri dinamik ışık saçılması (DLS) ve elektroforetik ışık saçılması (ELS) yöntemleri ile yapılmıştır. Reaksiyon verimi, enkapsülasyon etkinliği (%EE), yükleme kapasiteleri ölçümleri 250 nm dalga boyunda sentezlenen misellerin patlatılması ile hesaplanmıştır. Üretilen misel sistemlerin Boswellia ekstraktı ve polimer ile karşılaştırmalı olarak FT-IR spektroskopisi ile fonksiyonel grup analizleri, SEM ile morfolojik incelemeleri ve in vitro salım çalışmasının gerçekleştirilmesi, Serbest Boswellia ekstraktı ile karşılaştırmalı olarak üretilen misellerin antimikrobiyal etkinliğinin değerlendirilmesi gerçekleştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: PEG-PCL, nanoçöktürme, polimerik misel, Boswellia ekstrakt

(SB-48) KLaSe₂ BİLEŞİĞİNİN YAPISAL, ELEKTRONİK VE MEKANİK ÖZELLİKLERİ: AB-INITİO ÇALIŞMASI

İpek Adeviye UYSAL¹, Engin DELİGÖZ^{1,2} ve Hacı ÖZİŞİK^{1,2}

¹Aksaray Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Nanoteknoloji ABD, ipekadeviye.uyasal@asu.edu.tr

²Aksaray Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Fizik Bölümü

KLnX₂ (Ln = Lantanitler) kapalı formüllü 112 stokiyometriye sahip bileşiklerde Ln elementleri kaynaklı sergiledikleri ilginç manyetik özelliklerinden dolayı ilgi çekmektedirler. Henüz yeni yapılan bir çalışmada serinin bir bileşiği olan KLaSe₂ kristalinin trigonal simetriye sahip ve 166 (R-3m) uzay grubunda olduğu belirlenmiştir. Temel durum geometrileri bilinen bu bileşiklerin elektronik ve mekanik özelliklerinde yeterli bilgi bulunmamaktadır.

Bu çalışmada, yoğunluk fonksiyonel teorisi yaklaşımı kullanılarak KLaSe₂ bileşiğinin yapısal, elektronik ve mekanik özellikleri teorik olarak incelendi. Hesaplamalar VASP paket programında, GGA-PBE ve PAW pseudo potansiyel metodu ile gerçekleştirilmiştir. Hesaplanan temel durum örgü parametreleri a= 4.4501 Å ve c = 23.0203 Å deneysel verilerle uyumlu bulundu. 2. dereceden elastik sabitleri belirlenen temel durumda zor-zorlanma yöntemi uygulanarak incelendi. Bulunan elastik katsayıları (C_{ij}) Born mekanik kararlılık şartlarını sağladığı görüldü. Bileşiğin Voigt - Reuss - Hill yaklaşımına göre tahmin edilen Poisson oranı (0.249), Young modülü (47.7 GPa), kayma modülü (19.1 GPa), bulk modülü (31.7 GPa) ve Vickers sertlik (4.17 GPa) verilerinden kırılkan, metalik bağ yapılı ve yumuşak bir malzeme olduğu değerlendirilmiştir. Ayrıca, Ortam ses hızları ve Debye sıcaklığı ve yönelime bağlı polikristal mekanik davranışları da hesaplanarak detaylı analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yapısal, Mekanik, Elektronik Özellikler, Ab-Initio, KLaSe₂

(SB-49) 2000'DEN 2018'E FEN ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA KUVVET KAVRAMININ SARMAL YAPISIMüzeyyen AGÖREN¹, Ramazan ÇEKEN²¹*Aksaray Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi,**muzagoren1999@gmail.com*²*Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi*

Öğretim programı geliştirme modellerinden sarmal program geliştirme yaklaşımı, fen öğretim programında konu dizilimi bakımından kritik önem taşımaktadır. 2000 yılı ve sonrasında geliştirilmiş olan söz konusu programlarda konu diziliminde bu yaklaşımdan sıklıkla faydalanılmış, doğrudan veya dolaylı bir şekilde belirtilen program geliştirme modelinden söz edilmiştir. “Kuvvet kavramı” da sarmal içerik düzenlemesine uygun bakış açısı ile ilgili öğretim programlarına yerleştirilmiştir. Ancak sarmal içerik düzenlemesi sürecinde, konuların “basitten karmaşığa”, “somuttan soyuta” gibi temel öğretim ilke ve yöntemleri ile de uyumlu olarak öğretim programlarına yazılması gerekmektedir. Bu çalışmada 2000, 2005, 2013 ve 2018 yılında uygulamaya konulmuş olan fen öğretim programlarında “kuvvet kavramı” ile ilgili içeriklerinin nasıl bir dizilim gösterdiğine odaklanılmıştır. Belirtilen öğretim programlarına doküman analizi uygulanmıştır. “Kuvvet kavramı” ile ilgili içeriklerden olan “sürtünme”, “itme-çekme”, “elektrostatik”, “manyetizma(mıknatıs)” ve “yer çekimi” kelimelerinin analiz birimi olarak belirlendiği çalışmada, ilgili dokümanlar söz konusu ifadeler bakımından taranmıştır. Sınıf düzeyine göre derlenen içerikler sonucunda 2000 yılında uygulamaya konulmuş olan fen öğretim programının “kuvvet kavramı” ile ilgili içerikleri “temas gerektiren” ve “temas gerektirmeyen kuvvet” sınıflamasına uygun bütüncül bir bakış açısına sahip olacak şekilde beşinci sınıf düzeyinde içerdiği saptanmıştır. Diğer öğretim programlarında söz konusu sınıflandırmaya yer verilse de “elektrostatik” ve “yer çekimi” kuvvetlerinin “sürtünme”, “itme-çekme” ve “mıknatıslar” ile bütünleştirilebilmesine olanak sağlayabilecek konu dizilimi veya içerik düzenlemesine sahip olduğu, anlaşılmaktadır. “Sürtünme kuvveti” nin her dört öğretim programında da beşinci sınıf düzeyinde ele alınması ise araştırmacılar, öğretmenler, öğretim programı geliştirenler ve ders kitabı yazarları için bir standart olarak kabul edilebilir.

Anahtar Kelimeler: *Fen Öğretim Programları, Sarmal Program Geliştirme, Temas Gerektiren Kuvvet, Temas Gerektirmeyen Kuvvet*

(SB-50) POWER FUNCTIONS OF $f(R)$ GRAVITY MODELSDiyadin CAN¹*¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü,**diyadin.can@yeniyuzyil.edu.tr*

General Theory of Relativity has had shown great agreement with the observations for a long time. After the observation of the cosmic acceleration it became apparent that the theory needed some modifications or additions. Some authors imported dark components such as Dark Energy, while others tried to make mathematical corrections to the Einstein's GR. In this study we represent the corrections and discuss the classification of these models. Specifically we will phenomenologically discuss the power functions of $f(R)$ Gravity models with validation restrictions.

Keywords: *Modified Gravity, General Relativity, Dark Energy*

(SB-51) BIANCHI TİP-V EVREN MODELİNDE EŞYÖNLÜLEŞME MESELESİ

Erhan KARA¹, Ertan GÜDEKLİ²

¹*YÖK-TEBİP Üstün Başarılar Programı, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 34134, Türkiye,*

erhan.kara@ogr.iu.edu.tr

²*İstanbul Üniversitesi, Fen Fakültesi, Fizik Bölümü, İstanbul, 34134, Türkiye, gudekli@istanbul.edu.tr*

Bu çalışmamızda, Bianchi tip-IX hariç Bianchi tipi modellerin eşyönlüleşme özelliklerini araştırmak için eğik N-bileşenli akışkan formu için genel bir formalizm oluşturduk. Bu formalizmi, Einstein alan denklemlerinin metrik yaklaşımını kullanarak analitik ve sayısal olarak genel Bianchi tip modellerine uyguladık. Bu çalışmada spesifik olarak Bianchi tip-V evren modelini incelenmiş olmakla beraber; Bianchi tip-V evren modelinin katı akışkanın ve kozmolojik sabitin yokluğunda da eşyönlüleşme olduğu gösterilmiştir. Sonuç, kozmolojik bir sabitin varlığı ile değişmez.

Anahtar Kelimeler: Kozmoloji, Eşyönlüleşme, Bianchi tip-V

**(SB-52) EINSTEİN ALAN DENKLEMLERİ ÇERÇEVESİNDE BİANCHİ TİP-I KOZMOLOJİK MODELİNİN
İZOTROPİZASYONU**

Batuhan ÇİL¹, Ertan GÜDEKLİ²

¹YÖK-TEBİP Üstün Başarılar Programı, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 34134, Türkiye,

batuhan.cil@ogr.iu.edu.tr

²İstanbul Üniversitesi, Fen Fakültesi, Fizik Bölümü, İstanbul, 34134, Türkiye, gudekli@istanbul.edu.tr

Bu çalışma, Bianchi tip-I kozmolojik modelinin izotropizasyonunu N-bileşenli ortogonal akışkan formalizmi üzerinden inceler. Uygulama, Einstein alan denklemleri çerçevesinde yapılmıştır. Bianchi tip-I kozmolojik modelindeki izotropi durumunun kozmolojik sabitle olan ilişkisi incelenmiştir. Bianchi tip-I kozmolojik modelinde stiff akışkanın kozmolojik sabitin yokluğunda modelin anizotropik olmasını gerektirdiği gibi, ileri araştırmalar kozmolojik sabitin varlığının izotropiyi etkilemediğini ifade etmiştir. Dolayısıyla ele aldığımız modelin eşyönlüleşme meselesi ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Einstein alan denklemleri, İzotropizasyon, Bianchi tip-I

(SB-53) FİBONACCİ - THUE MORSE KARMA DİZİLİMLİ FOTONİK KRİSTAL YAPININ**ÇALIŞMA ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ**

Umut ALAN¹, Büşra GÖRAL², Çiğdem Seçkin GÜREL³

¹*Hilow Teknoloji, Ostim, Ankara, umut.alan@hilow.com.tr*

²*Earsis Mühendislik Teknolojileri, Ostim, Ankara, busragoral97@gmail.com*

³*Hacettepe Üniversitesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü, Beytepe, Ankara, cigdem@hacettepe.edu.tr*

Yüksek ve düşük kırılma indisine sahip malzemelerin ince filmler şeklinde çok katmanlı dizilimleriyle farklı frekans bantlarını bloke edici özelliğe sahip fotonik bant boşluklu yapıların çeşitli optik uygulamalar için tasarımları mümkündür. Literatürdeki birçok çalışmada, farklı matematiksel serilere göre katman dizilimleri yapılmış optik filtre tasarımları bulunmaktadır. Bu çalışmada ise Fibonacci ve Thue Morse serilerinin 6. ve 4. hücrelerine göre katman dizilimleri belirlenmiş, literatür için yeni bir filtre tasarlanmıştır (Şekil 1). Tasarlanan bu yapı ile daha ziyade yansıtıcı özellik gösteren Fibonacci diziliminin, çoklu bant özelliği gösteren Thue Morse dizilimi üzerindeki etkileri, Thue Morse ve Fibonacci serilerinden oluşan bölümlerin konum ve tekrar sayıları değiştirilerek incelenmiştir (Şekil 2). Tasarlanan yapının optik haberleşme, renk filtreleri, lazer, detektör ve kaplama uygulamalarında kullanılabileceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çok katmanlı optik filtre, Fibonacci, Thue Morse, Transfer Matris Metodu

(SB-54) BİYOMEDİKAL UYGULAMALAR İÇİN KANSERLİ KOLOREKTAL DOKU TESPİTİ YAPABİLEN THUE-MORSE SERİSİ DİZİLİMLİ ÇOK KATMANLI OPTİK FİLTRE YAPISININ BİYOSENSÖR OLARAK TASARIMI

M. Bahadır Maktav¹, Ç. Seçkin Gürel²

¹Hacettepe Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Elektrik ve Elektronik Mühendisliği,

bahadirmaktav@hacettepe.edu.tr

²Hacettepe Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Elektrik ve Elektronik Mühendisliği, cigdem@hacettepe.edu.tr

Biyolojik dokular onları birbirlerinden ayırt edebilmemizi sağlayan farklı optik özellikler gösterebilmektedir. Özellikle doğrudan ölçülebilen kırılma indisi, klinik pratikte optik teknolojilerin iyileştirilmesi veya geliştirilmesi için önemli bir rol oynamaktadır. Farklı biyolojik dokuların farklı kırılma indislerinin olması, tasarlanabilecek çok katmanlı optik filtre yapıları ile doku tespiti yapabilen sensörlerin geliştirilebilmesine olanak sağlamaktadır. Bu çalışmada farklı kırılma indisine sahip güncel malzemeler Thue-Morse serisine göre dizilerek çok katmanlı, literatür için yeni bir yapı tasarlanmıştır (Şekil 1). Tasarlanan bu yapının ortasına sağlıklı ve hasta bireylerden alınan kolorektal doku örnekleri yerleştirilmiştir. Bu aşamada farklı bireylerden alınan sağlıklı ve patolojik kolorektal doku örneklerinin kırılma indisleri üzerine yapılmış deneysel bir çalışmanın sonuçları kullanılmıştır. Tasarlanan yapının görünür dalga boyu aralığındaki iletim davranışı incelenmiş (Şekil 2) ve özellikle 560-610nm dalga boyu aralığında, sağlıklı ve hasta bireye ait dokularla oluşturulan bu yapılar arasındaki iletim davranışı farkının bireye ait kolorektal dokunun patolojik olup olmadığına yönelik bir tespitin yapılmasına olanak sağlayabileceği düşünülmüştür. Tasarlanan yapının sahip olduğu bu iletim davranışı, yapının kolon kanseri tespiti veya kolon kanseri tedavisi aşamasındaki ilerlemeyi tespit uygulamaları için geliştirilebilecek yeni sensörlerin tasarımında kullanılabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Optik filtre, Kolorektal doku, Sensör, Kırılma indisi, Kolon kanseri.

(SB-55) BAZI MAKRO FUNGUSLARIN BOYARMADDE GİDERİM PERFORMANSISema ÇELİK¹¹*Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Kimya Bölümü, secelik@ogu.edu.tr,*

Boyarmaddeler tekstil, kağıt, deri imalatı dahil olmak üzere çeşitli endüstriyel işlemlerin sonucunda meydana gelen atık suların ortak bileşenleridir. Bu tür atıksular, sulardaki güneş ışığının penetrasyonunu ve sudaki oksijen çözünürlüğünü engellemekte, canlı sistemler üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır. Biyosorpsiyon düşük maliyeti, etkinliği ve uygulanabilirliği nedeniyle atıksu arıtım yöntemleri içerisinde ilgi çeken teknolojilerden biridir.

Bu çalışmada makro funguslardan *Lactarius salmonicolor* (*L. salmonicolor*), *Agaricus campestris* (*A. campestris*) ve *Agaricus bisporus* (*A. bisporus*) reaktif boyarmadde biyosorpsiyonu için biyosorban olarak değerlendirilmiştir. Tekstil endüstrisinde kullanılan Reaktif Kırmızısı 2 (RK2), Reaktif Sarısı 2 (RS2), Reaktif Mavisi 49 (RM49) ve Reaktif Viyolet 1 (RV1) şeker pancarı fungus sorbanları için hedef kirletici olarak seçilmiştir. Çalkalamalı ortamda yapılan biyosorpsiyon deneyleri, 250 devir dk⁻¹ karıştırma hızında çoklu manyetik karıştırıcılar üzerinde, 100 mL' lik beherler içerisinde 25 mL boyarmadde çözeltileri ile gerçekleştirilmiştir. 0,05 g biyosorban örneği 100 mg L⁻¹ (pH: 2.0) derişimdeki boyarmadde çözeltisi ile oda sıcaklığında muamele edilmiştir. Biyosorbanlar, çözeltiden santrifüjleme (5000 devir dk⁻¹) sonrasında ayrılarak çözeltideki boyarmadde derişimleri, UV-GB spektrofotometresi ile her bir boyarmaddenin maksimum dalgaboyunda belirlenmiştir.

Boyarmadde biyosorpsiyon verimleri karşılaştırıldığında her üç biyorban için en yüksek giderim performansları RK2 ve RV1 boyarmaddelerinde gözlenmiş ve %99' un üzerinde giderim kaydedilmiştir. RM49 için ise *A. campestris* ve *A. bisporus* giderim verimleri %97' in üzerinde, *L. salmonicolor* için ise %50 in üzerinde giderim gözlenmiştir. RS2' de biyosorpsiyon verimleri nispeten düşmüş *A. campestris* ve *A. bisporus* giderim verimleri %80 in üzerinde, *L. salmonicolor* için ise %39' un üzerinde giderim elde edilmiştir. Sonuç olarak, önerilen biyosorbanların seçilen boyarmaddeler için biyosorpsiyon performanslarının olduğu ve atıksulardan boyarmadde arıtılmasında kullanılabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Biyosorpsiyon, Boyarmadde, Fungus*

(SB-56) HUMİDİFİKASYON, HİDROPRİMİNG VE OSMOPRİMİNG UYGULAMALARININ BAMYA TOHUMLARININ ÇİMLENME VE ÇIKIŞ PERFORMANSLARI ÜZERİNE ETKİSİ

Eküle SÖNMEZ¹

¹ Bursa Uludağ Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölümü, ekulesonmez@uludag.edu.tr

Ülkemizin birçok bölgesinde doğrudan tohum ekimi yöntemiyle üretilen Bamya (*Abelmoschus esculentus* L.) toprak isteği bakımından seçici değildir. Tohum ekimi sonrası uygun olmayan iklim koşulları ve düşük toprak sıcaklıkları gibi faktörler nedeniyle ekilen tohumlar geç, düşük oranda ya da heterojen (düzensiz) çimlenme ve çıkış gösterebilmektedir. Ekim öncesi yapılan bazı tohum uygulamalarının Sultani Bamya Yalova Akköy-41 çeşidi tohumlarının çimlenme ve çıkış performansının belirlenmesi amacıyla bu çalışma yürütmüştür. Tohumlara ekim öncesi osmopriming (-2,5bar PEG-6000, 15°C de 16 saat), hidropriming (15°C de karanlıkta, 12 saat), humidifikasyon (25°C de % 95 nemli ortamda, 12 saat) uygulamaları yapılmış ve hiç işlem görmeyen tohumlar kontrol olarak belirlenmiştir. Kontrol ve uygulamalar 4 tekerrürlü olarak her bir tekerrüre 25 tohum ekimi gerçekleştirilmiştir. Çimlendirme ve çıkış testleri sıcaklığı 25°C olarak ayarlanmış iklim kabinde yürütülmüştür. Bamya tohumlarına uygulanan ekim öncesi uygulamalarının kontrol grubuyla karşılaştırıldığında elde edilen bulgulara göre uygulama görmüş tohumlarda çimlenme zamanını öne alma gibi etkileri olduğu tespit edilmiştir. Ortalama çimlenme ve çıkış zamanı en iyi (en kısa sürede çimlenme/çıkış gerçekleştiren) ekim öncesi uygulamasının osmopriming PEG-6000 olduğunu belirlenmiştir. Tohum uygulamalarında çimlenme homojenliği bakımından en etkili uygulamanın nemde tohumları bekletme (hidropriming) olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tohum, Bamya, Çimlendirme,

(SB-57) FİBONACCİ SERİLERİ İLE BAKTERİ TESPİTİ AMAÇLI FOTONİK KRİSTAL BİYOSENSÖR TASARIMI

Furkan ÇÖZELİ¹, Umut UĞURLU¹, Çiğdem SEÇKİN GÜREL¹

¹*Hacettepe Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü,*

furkan.cozeli@stu.ee.hacettepe.edu.tr

Fotonik kristal yapılar yüksek ve düşük kırılma indisine sahip malzemelerin farklı şekilde ard arda dizilmesiyle oluşturulan ve ilginç çalışma özellikleri sağlayan yapılardır. Bu çalışmada $Hava/(SiO_2/Te/SiO_2)^N/D/(SiO_2/Te/SiO_2)^N/cam$ şeklinde Fibonacci serilerinin ikinci hücreğine göre dizilmiş ve ara katman (D) içeren fotonik kristal yapı biyosensör olarak tasarlanmıştır. Önerilen yeni sensör yapısı ile amaç, Vibrio Cholera, Escherichia Coli ve Salmonella Flagellin gibi su kaynaklı bakterilerin varlığını tespit etmektir. Fotonik kristal yapıda bir ara katman kullanıldığında özel bir dalga boyunda iletim ortaya çıkmaktadır. Su kaynaklı bakteri içeren ortam fotonik kristal yapısına ara katman olarak eklendiğinde iletilen güç tepesinde oluşan kayma miktarına bakılarak bakteri varlığı ve yoğunluğunun tespit edilebileceği gösterilmiştir. (Şekil 1). Önerilen sensör yapısı literatürdeki benzer yapılarla kıyaslandığında daha ince ve hassaslığının yüksek olduğu gösterilmiş, katman sayısı ve geliş açısının etkileri tartışılmıştır. Sonuç olarak, önerilen çok katmanlı sensör yapısı biyofotonik uygulamalar için etkili ve gerçek zamanlı su kaynaklı bakterilerin tespitinde yeni alternatif bir yapı olarak ileriki çalışmalarda kullanılabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Fotonik Kristal, Biyosensör, Fibonacci, Bakteri Tespiti, Transfer Matris Metodu

(SB-58) FARKLI MALZEMELERİN BİYOUYUMLULUKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Neşe EVCİL¹, Sezen CANIM ATEŞ²

¹Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyomühendislik ABD

²İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü

Bir maddenin biyolojik davranışının belirlenmesi için hücreler üzerindeki toksik ya da non-toksik etkisinin belirlenmesi genellikle in vitro sitotoksikite testleri ile yapılmaktadır. Bu çalışmada, bu testlerden en sık kullanılan test olan Thiazolyl Blue Tetrazolium Bromide (MTT) testi kullanılmıştır. MTT testi, hücre mitokondrilerinin metabolik aktivite seviyelerini ölçmek için kullanılan kolorimetrik bir testtir. Ayrıca malzemelerin biyoyumluluğunun değerlendirilmesinde sıklıkla kullanılır. Canlı hücrelerin aktif metabolizması, mor renkli formazan kristalleri gibi görünür. Kristalleşme ve hücre canlılığı birbiriyle doğru orantılıdır, bu nedenle ne kadar kristalleşme varsa o kadar hücre canlı kalmıştır, yani malzeme o kadar biyoyumludur. Bu çalışmamızda biyoyumluluk değerlendirmesi için L929 fare fibroblast hücre hattı kullanıldı. L929 hücre hattı biyoyumluluk çalışmalarında sıklıkla kullanılan bir hücre hattı türüdür. Çalışmamızda test ettiğimiz malzemeler ise antioksidan, antibakteriyel, antitümör ve antidiyabetik etkiler gibi birçok özelliği ile bilinen *Diospyros kaki* (*D.kaki* - Trabzon hurması)'nin farklı bölgelerinden demleme yöntemiyle elde edilen ekstraktlardır. Bu maddeler L929 hücre hattı üzerine uygulanıp 24 saat boyunca inkübe edilmiştir. Sonuçlar, % Canlılık ve IC50 değerleri açısından değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Biyoyumluluk, MTT Testi, L929 Hücre Hattı

(SB-59) ASKORBİK ASİT VARLIĞINDA DOPAMİN VE ÜRİK ASİDİN BİRLİKTE TAYİNİ İÇİN WSe₂@Poli (3,4-ETİLENDİOKSİTİYOFEN) NANOKOMPOZİT BAZLI ELEKTROKİMYASAL SENSÖR GELİŞTİRİLMESİ

Deniz ÇOBAN¹, Yasin TANGAL², Sadik COGAL²

¹*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Malzeme Teknolojisi Mühendisliği Bölümü,*

deniz_coban_27@hotmail.com

²*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Bölümü.*

Elektrokimyasal sensörler, kimyasal bileşiklere ya da iyonlara seçici ve tersinir bir şekilde cevap veren ve konsantrasyona bağlı elektriksel sinyaller üreten cihazlardır. İki-boyutlu (2D) geçiş metali dikalkojenitlerin önemli bir üyesi olan tungsten diselenür (WSe₂), elektrokimyasal uygulamalarda özel ilgi görmüştür. Bununla birlikte, 2D WSe₂, katmanları arasındaki elektroaktif bölgeleri ve elektrokimyasal performansı azaltan yüksek etkileşimler nedeniyle kolayca istiflenme eğilimi göstermektedir. Bu nedenle, bu çalışmada katman sayısını azaltmak, aktif bölge sayısını artırmak ve elektrokimyasal performansı iyileştirmek için WSe₂@PEDOT kompoziti sentezlenmiştir. Poly(3,4-etilendioksitiyofen (PEDOT), yüksek iletkenliğe ve elektrokimyasal kararlılığa sahip bir iletken polimerdir ve elektrot modifiye malzemesi olarak yüksek potansiyele sahiptir. PEDOT benzeri destekleyici malzemeler, yalnızca WSe₂ katmanlarının üst üste binmesini engellemekle kalmaz, aynı zamanda WSe₂'nin aktif bölgelerini de arttırmaktadır. Bu çalışmada, PEDOT ile 2D WSe₂ nanokatmanlarından oluşan bir nanokompozit hidrotermal yöntemle kolaylıkla hazırlanmış ve aynı zamanda yapısal ve morfolojik analizleri gerçekleştirilmiştir. Bu nanokompozit camı karbon elektrot (GCE) yüzeyine kaplanarak sensör olarak kullanılacak GCE-WSe₂@PEDOT elektrotu elde edilmiştir. Öncelikle, modifiye edilmiş elektrotun elektrokimyasal davranışları döngüsel voltametri (CV) ile gerçekleştirilmiştir. Daha sonra, bu elektrot diferansiyel puls voltametri (DPV) yöntemi kullanılarak askorbik asit (AA) varlığında, dopamin (DA) ve ürik asidin (UA) birlikte tayininde kullanılmıştır. DPV ölçümlerinden sensörün lineer tayin aralığı ve tayin limitleri belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Tungsten diselenide, Poli(3,4-etilendioksitiyofen), Sensör, dopamin, Ürik asit

(SB-60) MEKANİK VENTİLATÖR TASARIMI

Tolga İNCİ¹, Muhammed Yusuf SANCAK¹, Gökçe KOÇ²

¹*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mimarlık-Mühendislik Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü, 4.Sınıf*

Öğrencisi, tolgainci97@gmail.com

¹*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mimarlık-Mühendislik Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü, 4.Sınıf*

Öğrencisi, muhammedyusufsancak@gmail.com

²*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mimarlık-Mühendislik Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü Öğretim*

Üyesi, gokce.koc@yeniyyuzuil.edu.tr

Canlıların yaşamlarını sürdürebilmesi için gerekli olan fonksiyonların en önemlilerinden biri solunumdur. Akciğer rahatsızlığı ve solunum yetmezliği gibi rahatsızlığı olan canlılarda solunum yapay olarak ventilatör cihazları tarafından gerçekleştirilmektedir. Havadaki zengin oksijenin akciğere alınması ve akciğerde bulunan karbondioksit içeren havanın dışarı atılması işlemine de ventilasyon denilmektedir. Mekanik ventilasyon esnasında hastaya başlıca total veya parsiyel solunum desteği sağlanmaktadır. Mekanik ventilasyonda inspirasyonun başlama şekli mod olarak adlandırılmaktadır. Piyasadaki mekanik ventilatörlerde birçok hastalığa spesifik farklı modlar bulunmaktadır. Bu modlar efektif kullanıldığında hastanın solunumunu stabil hale getirmekte büyük fayda sağlamaktadır.

Covid 19 pandemi döneminde tıbbi ekipman eksikliği özellikle mekanik ventilatör cihazına duyulan ihtiyaç ve ventilatör cihazlarının maliyetleri göz önüne alındığında daha düşük maliyetli portatif volüm ve basınç kontrollü yüksek fonksiyonlu mekanik ventilatör ihtiyacını doğurmuştur.

Bu çalışmada, ventilasyon modlarından en sık kullanım modları olan PCV (Pressure Control Ventilation), VCV (Volume Control Ventilation), PRVC(Pressure Regulated Volume Control) Modu ve son olarak BVM (balon valf maske) olarak bilinen manuel kullanıma sahip mod kullanılmıştır. Elektriksel donanımında maliyeti düşük Arduino kullanılarak düşük maliyetli portatif mekanik ventilatör tasarımı ve prototipi gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mekanikventilatör, Pozitif basınçlı ventilasyon, Ventilasyon modları

(SB-61) YER TEMİZLEME ROBOTU

Özgür SEVİNÇ¹, Baran BİLGİÇ¹, İpek ÜNLÜ¹, Mehmet Emin TÜRKSÖY¹, Ali ALCAN¹, Eren ÖZTÜRK¹

¹*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü, ozgur.sevinc@yeniyyuzyil.edu.tr*

Bu çalışmamızda insan hayatını kolaylaştıracak, üzerinde birçok sensörün ve veri aktarımı yapacak kartların bulunduğu yer temizleme robotu üzerinde çalıştık. Çalışmamızı önceden üretilen robotları araştırarak ve bu çalışmalarının yapımlarından aldığımız örnekler yardımıyla tasarlamaya çalıştık. Çalışmaya başladığımızda önceliğimiz projenin planını, tasarımını ve diyagramlarını oluşturmak olmuştur. Projenin taslağını oluşturduktan sonra ise oluşturduğumuz taslaklar yardımıyla projemizi hayata geçirdik. Projemizde bir arduino , bir motor sürücüsü, dört dc motor, bir hc-Sr04 mesafe sensörü, bir tane step motor kullanılmıştır. Robotumuzun gücünü ise altı pil yardımıyla sağladık. Robotumuzun kontrolünü arduino ile, mesafe sensörünü kullanarak da karşılaşılabilecek engellere karşı güvenliğini sağladık. Step motorumuz çalışmamızın fikri olan yer temizlemeyi sağlayacak parçamızdır. Çalışmamız şu anda en basit halindedir ve çalışmamız geliştirilmeye açıktır üzerinde yapacağımız çalışmalarla da daha işlevsel hale getireceğiz. Çalışmamızın kullanım alanıysa oldukça geniştir; iş yerleri, evler, alışveriş merkezleri bu alanlardan birkaçıdır. Çalışmamızın temel amacı insan hayatını kolaylaştırmak ve en önemlisi olan zaman tasarrufu sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Ardionu, Motor, Robot, Sensörler

(SB-62) EVALUATION OF COMPRESSION FORCE AND HOLE SIZE ON VON MISES STRESS OF PLATES

Savaş EVRAN¹, Salih Zeki YILDIR¹

¹*Canakkale Onsekiz Mart University, Canakkale Faculty of Applied Sciences, Department of Energy Management*

sevrans@comu.edu.tr

In this paper, the effect of compression force and hole size on von Mises stress of rectangular plates made of Aluminum material was examined numerically and statistically under clamped-free boundary conditions. Finite element calculations were performed using ANSYS Mechanical Parametric Design Language software in accordance with Taguchi L8 orthogonal array with two control factors. Compression force and hole size were used as the first control factor with four levels and the second control factor with two levels, respectively. The effect and contribution rate of each control factor on the results were carried out using signal to noise ratio and variance analyses. It is clear from the results that von Mises stress increases with the increase of compression force and hole size of plates. Also, the maximum stress on plates was occurred in the axial direction of holes whereas the minimum stress was performed in vertical direction of holes. According to ANOVA data at 95 % confidence level, the effects of compression force and hole size on von Mises stress of plates were calculated as 98.7 % and 1.18 %, respectively.

**This work was supported by The Scientific Research Coordination Unit of Çanakkale Onsekiz Mart University, Project number: FLÖAP-2022-3936*

Keywords: *Compression force, Hole size, Plate, Finite element method, Taguchi method.*

(SB-63) İŞLETMELERİN İÇ DENETİM YAPISININ KURUMSAL YÖNETİM SÜRECİNE ETKİSİÖzben YURLU¹*¹Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Bölümü Doktora Öğrencisi,**ozben.yurtlu@ogr.deu.edu.tr*

İşletmeler gerçekleştirdiği faaliyetlerden hedeflenen verimin alınabilmesi, kendi bünyesinde kurduğu düzenin işlerliği ile doğrudan bağlantılıdır. Kurulan düzen işletmenin finansal ve finansal olmayan tüm bölümlerini kapsadığından yaşanabilecek aksaklıklarda doğrudan işletmeyi etkilemekte bazı vakalarda bu etkinin düzeyi yıkıcı olabileceğinden işletmeleri iflasa dahi sürükleyebilir. Özellikle 90' lı yılların sonu 2000' li yılların başında yaşanan başta Enron ve Worldcom muhasebe ve denetim skandallarının etkilerinin küresel ölçekte olması bu duruma verilebilecek somut örneklerinden bazılarıdır. İşletmelerde kurulan düzenlenin denetlenmesi iç denetim bölümünün sorumluluk alanındadır. Bu çalışmanın amacı, işletmelerin iç denetim yapılarının kurumsal yönetim sürecine olan etkisinin değerlendirilmesidir. Çalışma derleme yöntemi kullanılarak hazırlanmıştır. İç denetim, işletmeye hizmet sunmak amacıyla, faaliyetlerini incelemek ve değerlendirmek için işletme içinde kurulmuş bağımsız bir değerlendirme ve denetleme işlevidir. İç denetim kapsamına gerek finansal nitelikli gerekse finansal nitelikte olmayan işlemler girmektedir. İç denetimin en önemli amacı, işletmedeki çalışanlar tarafından yapılabilecek hileli veya hatalı işlemleri önlemek ve tespit etmektir. Etkin bir iç denetim sonucunda işletmenin kurumsal yönetim uygulamaları sağlıklı şekilde hayata geçirebilir. Kurumsal yönetim, işletmelerin yönetiminin ve faaliyetlerini açıklık, adillik, sorumluluk ve hesap verilebilirlik ilkeleri doğrultusunda yürütülmesini amaçlayan ve bunlarla ilgili işlemleri oluşturan bir süreçtir. Kurumsal yönetimin amacı, sıralanan ilkeler birbirleriyle bir bütünü oluşturacak şekilde birbirleriyle ilişkilendirilerek işletmenin performansının ölçümü ve geliştirilmesi esasına dayanarak işlerlik kazandırılmasıdır.

(SB-64) COVID-19 EKONOMİK KRİZİ ALTERNATİF PARA POLİTİKASI: HELİKOPTER PARAİbrahim CEVİZLİ¹¹*Bağımsız araştırmacı, ibrahimcevizli@hotmail.com*

2008 küresel ekonomik krizinin sebep olduğu olumsuz etkilerden kurtularak toparlanma sürecine giren dünya ekonomisi, 2019 yılı itibarıyla ABD ile Çin arasında patlak veren ve akabinde BRICS ülkelerinin de dâhil olduğu ticaret savaşlarına maruz kalmıştır. Bu savaş dünya mal ticaretindeki büyümeyi gerileterek toparlanma sürecinde olan dünya ekonomisine aksi yönde bir etki oluşturmuştur. Yaşanan bu sürece kısa bir süre içerisinde tüm dünyaya yayılan Covid-19 salgınının dâhil olması dünya toplam talebinde bir azalmaya yol açmıştır. Talepteki bu azalmayı önleyebilmek için ülkeler çeşitli politikalar uygulamışlardır. Şayet Dünya GSYH' nın yarısından fazlasını kapsayarak ekonomilerin itici gücünü oluşturan tüketici harcamalarında yaşanacak olan bir aksaklığın işsizliğin artması başta olmak üzere, işyerlerinin kapanması, arz şoklarının yaşanması ve üretim tedarik zincirlerinin kırılması gibi telafisi zor olan bir sürece sebep olacaktır. Nitekim bunların başında da tüketim harcamalarını artırmaya yönelik genişletici para politikaları gelmektedir. Ancak Covid-19 salgınının neden olduğu ekonomik kriz ile geleneksel para politikalarının talepteki azalmaları önlemede kifayetsiz kaldığı ortaya çıkınca bu durum alternatif politika arayışlarına yol açmış, geleneksel olmayan iktisat politikalarının geleneksel bir hale gelmesine zemin hazırlamıştır. Helikopter para metaforu da bu kapsamda sıklıkla dile getirilmektedir. Helikopter para metaforu adını, Milton Friedman' ın 1969 yılında gökyüzünde dolaşan bir helikopterden insanlara bir defaya mahsus 1000' er dolarlık banknot atılması şeklindeki varsayımından almaktadır. Helikopter para metaforu ile doğrudan halkın eline ulaşan paraların tüketim harcamasında kullanılacağı öngörülmektedir. Böylelikle toplam talepteki azalmanın önüne geçilebilecektir. Bu çalışmada bahse konu metafor açıklanmıştır. Böylelikle özellikle Covid-19 gibi toplam talepte azalmalara yol açan ekonomik krizler karşısında nükleer bir opsiyon olarak öne çıkan Helikopter Para Metaforuna dair farkındalık oluşturulması hedeflenmiştir.

(SB-65) TÜRKİYE VE DÜNYADAKİ İHRACAT TEŞVİK UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Mine KARABIYIK¹, Fatih CURA²

¹*KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, kaya1416@hotmail.com*

²*KTO Karatay Üniversitesi, İİBF, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü, fatih.cura@karatay.edu.tr*

Günümüzde devletler, ekonomilerini kalkındırmak için ihracata dayalı büyümeyi benimsemekte ve bu nedenle, ihracatçı işletmeleri ve ihracat yapmak isteyen potansiyel işletmeleri çeşitli yöntemler ile teşvik etmektedirler. Teşvik edilen ve desteklenen ihracatçı işletmeler uluslararası arenada rakipleriyle rekabet edebilmekte ve dış pazarların ayrıcalıklarından yararlanabilmektedir. Bunun yanında İhracata yönelik devlet teşvikleri, büyük ölçekli ihracatçı işletmelerin ve Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin (KOBİ) üretim ve pazarlama süreçlerini desteklemekte ve pazardaki sorunlarını çözmelerine yardımcı olmaktadır. Günümüz dünyasında deniz aşırı ülkelere ulaşmanın kolaylığı uluslararası ticaret faaliyetlerini hızlandırmış olup, devletlerin yerel işletmelerine sağladığı teşvikler de ihracat pazarlamasının önünü açarak önemini arttırmaktadır. Gelişmekte olan ve yükselen ekonomilerin hükümetleri, sektörlerinin rekabet gücünü arttırmak ve uluslararası ticarete daha yüksek küresel paya sahip olmak için çeşitli önlemler almaktadır. Bu önlemler arasında öne çıkan uygulamaların başında mal ve hizmet ihraç eden ulusal sektörleri desteklemek gelmektedir. İhracatı teşvik edici unsurlar sadece gelişmekte olan ülkelerde değil gelişmiş ülkeler tarafından da sıkça kullanılmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmanın amacı Türkiye ve Dünyanın farklı ülkelerinde uygulanan ihracat teşvik uygulamalarının incelenip karşılaştırılması ve genel bir değerlendirme yapılmasıdır. Sonuç itibarıyla, Türkiye’ de uygulanan başlıca ihracat teşvikleri; uluslararası pazar araştırması ve uluslararası pazarlara giriş desteği, uluslararası sektörel fuarlara katılım desteği, markalaşma (Turquality) desteği, ihracat finansman desteği (Eximbank) ve uluslararası rekabetçiliğin geliştirilmesi (UR-GE) desteği olarak ortaya çıkmakta olup farklı ülkelerde benzer uygulamaların varlığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *İhracat, İhracat teşvikleri, İhracatçı işletmeler*

(SB-66) POLİTİK EŞİTLİĞİ YENİDEN DÜŞÜNMEK: JASON BRENNAN DEMOKRASİYE KARŞIOğuzhan DEMİRCİ¹*¹Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi, Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi**demircio@gmail.com*

Sovyetler Birliği' nin çöküşü ve tarihin sonu kutlamalarıyla evrensel bir değer olarak kutsanmaya başlanan liberal demokrasi rejimi, günümüzde kimi yazarlarca vaatlerini yerine getiremediği gerekçe gösterilerek sanık sandalyesine oturtulmaktadır. En temel nosyonlarına kadar tekrar sorgulanmaya başlanan demokrasi sistemini eleştirenlerden biri de Amerikalı düşünür Jason Brennan' dır. Brennan, demokratik yönetimin değerinin, çoğunluğun isteğinin uygulanmasında değil diğer sistemlere kıyasla daha adil sonuçlara sebebiyet vermesinden kaynaklandığı görüşündedir. Bu nedenle demokrasiyi başlı başına kutsal bir değer olarak görmektense onun sadece ihtiyacımızı karşılayan ve daha iyisini bulmamız halinde yenisiyle değiştirebileceğimiz bir araç olduğunu hatırmamızdan çıkarmamamız gerektiğine dikkat çekmektedir. Brennan, demokrasinin insan hak ve özgürlüklerini güvence altına alan temel kurum ve değerlerini benimserken politik eşitliğe tamamen karşı çıkmaktadır. Siyasal hakların bireyin kendisinden daha çok toplumu ilgilendirdiği vurgusuyla temel hak ve özgürlükler arasında sayılamayacağını iddia eden düşünüre göre bu nedenle seçme ve seçilme haklarına getirilecek kısıtlamalar da insan hakları ihlali anlamına gelmeyecektir. Zira siyasal haklar, doktorluk yapma veya araba sürme gibi ancak belli bir eğitimi başarı ile tamamladıktan sonra kullanılabilen haklardan farksızdır. Ehliyetsiz şoförlüğün trafik kazalarına, diplomasız doktorluğun sağlık sorunlarına neden olması gibi politik hakların bilgisiz kullanımı da başarısız yönetimlere neden olmaktadır. Buradan hareketle Brennan' ın elitizm anlayışı, bilgililerin yönetme yetkisini toplumun diğer fertlerinden daha fazla hak etmelerinden değil, toplumun diğer fertlerinin kötü yönetilmemeyi hak etmelerinden kaynaklanmaktadır. Modern demokrasilerin görece başarısızlığının temelinde politik eşitlik olgusunun yattığı inancındaki Brennan, sisteme epistokratik bir dokunuşun gerekliliğini savunmaktadır. Bu amaçla oy hakkının sınırlandırılması, bilgili kişilere birden fazla oy hakkı verilmesi, veto yetkisine sahip uzman kurulları oluşturulması gibi bazı yöntemleri de tavsiye etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Jason Brennan, Demokrasi Eleştirisi, Epistokrasi, Politik Eşitlik

(SB-67) NAZİZM İDEOLOJİSİNİN TOPLUMA YANSIMALARI: A HIDDEN LIFE FİLMİ ÜZERİNDEN BİR**İNCELEME**Dilara TEMİZYÜREK¹¹*Bağımsız Araştırmacı, dilaratemizyurek@hotmail.com*

Nazizm (Nasyonal Sosyalizm), Adolf Hitler' in bünyesinde gelişim göstermiş totaliter diktatörlüğe dayalı bir ideolojidir. Demokrasinin sunduğu özgürlüklerden faydalanarak iktidarını ilan eden Hitler, sonrasında neredeyse bütün özgürlükleri ortadan kaldırarak demokrasinin anlamını değiştirmiş ve kendi lehine çevirmiştir. Bu haliyle Nazizm tüm yetkilerin tek elde toplandığı, toplumun yalnızca siyasal hayatının değil özel hayatının da kontrol altında tutulduğu bir baskı rejimidir.

Nazizm özellikle benimsediği ırkçılık ve anti-Semitizm yaklaşımları ile toplum içinde gruplanmaların kapısını açmıştır. Alman toplumunun büyük bir kesimi tarafından başlangıçta kurtarıcı olarak görülen Hitler, bu kesimden aldığı güçle ideolojisini korku, şiddet, baskı ve zorbalık üzerinde sağlamlaştırmıştır. Hitler' in yıkıcı gücünün farkında olan azınlık kesim ise Hitler' in eylemlerini durdurma ve toplumu uyarma konusunda etkili olamamıştır. Azınlık grupta Nazizm' e karşı tehdit olarak görülen insanlar Hitler' in şiddetinden nasibini almış, sürgün edilmiş ve öldürülmüştür. Dolayısıyla Nazizm yalnızca Alman ırkı dışında olan insanlara değil, ideolojiyi benimsemeyen tüm insanlara zarar vermiştir. Bu durumun topluma yansması ise Nazizm' i destekleyen kesimin, desteklemeyen kesim üzerindeki baskısı ve ötekileştirmesi şeklindedir.

Terrence Malick tarafından yazılıp yönetilen 2019 yapımı "A Hidden Life" filmi, Nazizm ideolojisinin toplumun en ücra köşesine kadar egemen olduğunu gözler önüne sermektedir. İnsanlara seçme şansı sunmayan Nazizm, bireyi devletin yükümlülüklerini yerine getirmekle görevli bir araç olarak görmüştür. Filmde ailesi ile dağ evinde yaşayan bir adamın bu yükümlülükleri yerine getirmeyi reddetmesiyle başlayan ve ölümüyle sonuçlanan süreç konu edinmiştir. Bu süreç içinde adamın ve ailesinin toplum tarafından nasıl dışlandığı, toplumun Nazizm ideolojisini benimsemese dahi çaresizce kabul etmesi ve aksini dile getirememesi dikkat çekici unsurlardır. Bu çalışmada A Hidden Life filmi üzerinden Nazizm ideolojisinin kendi toplumuna yaşattığı fiziksel ve psikolojik şiddetin bir değerlendirmesi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nazizm, Şiddet, A Hidden Life

(SB-68) MİLLİ MÜCADELE VE HAKİMİYET-İ MİLLİYE GAZETESİNİN ÖNEMİTuğba GÖKMEŞE¹*¹Selçuk Üniversitesi, Kadınhanı Faik İçil Meslek Yüksekokulu, Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi Bölümü,**tugba.gokmese@selcuk.edu.tr,*

Osmanlı Devleti, I. Dünya Savaşından 30 Ekim 1918 tarihinde Mondros Mütarekesini imzalayarak yenilgiyle çıkmıştır. Mütarekenin yedinci maddesini gerekçe gösteren İtilaf güçleri yurdun dört bir yanını işgale başlamıştır. Ülke topraklarının işgal edilmesi üzerine Mustafa Kemal Paşa' nın önderliğinde 'Milli Mücadele' hareketi başlatılmıştır. Milli Mücadelenin başarıya ulaşmasında iç ve dış basının ne kadar önemli olduğunu bilen Mustafa Kemal, işgallere karşı girişilen mücadelenin haklılığının özellikle dış basında yer almasına özen göstermiş, adını bizzat kendisinin koyduğu 'Hakimiyet-i Milliye' gazetesini kurarak yayınlamaya başlamıştır. Asıl amacı milletin iradesini hakim kılmak olan Hakimiyet-i Milliye gazetesinin önemi; Milli Mücadele döneminde, Milli Mücadeleyi başlatan Mustafa Kemal Paşa tarafından çıkartılması, dönemin olaylarını kurtuluş savaşı liderlerinin gözüyle ve bütün gerçekliğiyle yansıtmaktan kaynaklanmaktadır. İlk sayısı 10 Ocak 1920 de çıkan Hakimiyet-i Milliye gazetesinde, Milli Mücadele fırsatları en iyi şekilde değerlendirilerek dış politika basın yoluyla yönlendirilmiş, uluslararası politikada çıkarlar ortasında kalmaktansa, çıkarları yönlendirerek mücadelenin kazanılmasına fayda sağlayacak durumlar oluşturulmaya çalışılmıştır. Gazetede; Milli Mücadele sırasında milletin hakimiyeti için nasıl bir yol izleyeceği, işgalcilere karşı savaşarak hür ve bağımsız bir devlet olmak için nasıl mücadele edileceği anlatılmıştır.

Milli Mücadelenin her safhasının anlatıldığı, Kuvayı Milliye hareketinin başarıya ulaşması için en önemli araç olarak kullanıldığı, bir devleti kurmak için sadece askeri ya da siyasi politikanın değil basın politikasının da ne derece ustalıkla yönetilmesi gerektiğinin ortaya konduğu ve gösterildiği basın organı Hakimiyet-i Milliye Gazetesidir. Hakimiyet-i Milliye gazetesi, milletin hak ve hakimiyet çılgınlıklarını boğmak isteyen Avrupa' nın emperyalist devletlerine karşı verilen mücadele için neşreden dönemin stratejik olarak en önemli yayın organı olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Basın, Gazete, Hakimiyet-i Milliye, I.Dünya Savaşı, Milli Mücadele

(SB-69) KAFKASYA'DA BARIŞ VE GÜVENLİĞİN TESİS EDİLMESİNDE TÜRK-AZERİ KARDEŞLİĞİNİN ROLÜ:***HUKUKİ İŞBİRLİKLERİ ÇERÇEVESİNDE BİR İNCELEME***

Rabia ÜZÜMCÜ¹, Yasin YILDIRIM¹

¹T.C. Çankırı Karatekin Üniversitesi Kurşunlu Adalet MYO Hukuk Bölümü, rabiauzumcu@karatekin.edu.tr

¹T.C. Çankırı Karatekin Üniversitesi Kurşunlu Adalet MYO Hukuk Bölümü, yasinyildirim@karatekin.edu.tr

Türkiye ve Azerbaycan, aralarında muazzam tarihsel, toplumsal ve kültürel bağlar bulunan iki dost ve kardeş ülkedir. İki dost ülkenin ilişkileri Azerbaycan' ın, 1991' de bağımsızlığını kazanması ile daha da güçlenmiştir. Türkiye, yeni kurulan bağımsız Azerbaycan' ı tanıyan ilk ülke olmuş ve o günden bu yana ikili ilişkiler çok boyutlu ve stratejik bir biçimde devam etmiştir. Günümüzde, Ankara ile Bakü arasında enerjiden madencilığe, savunmadan kültüre kadar muhtelif alanlarda akdedilmiş 40' tan fazla ikili anlaşma mevcuttur. Bahsi geçen tüm bu anlaşmalar, Türk-Azeri kardeşliğini pekiştirmekte, kardeş iki milleti birbirine daha da yakınlaştırmaktadır. Dahası bu anlaşmalar ve işbirliği süreçleri, birçok sorunun mevcut olduğu Kafkasya' da genel asayiş, huzur ve refahın tesisine de yardımcı olmaktadır. Ancak iki ülke arasındaki ilişkilerin henüz tam anlamıyla keşfedilmemiş, potansiyeli açığa çıkarılamamış bir yönü daha vardır ki o da hukuktur. Her ne kadar iki ülke arasında 2004 tarihli Hukuki ve Ticari Konularda Adli İşbirliği Anlaşması ve 2001 tarihli Adalet Bakanlıkları Arasında İşbirliğine İlişkin Protokol bulunsun da hukuki işbirliği süreçleri olması gereken noktada değildir. Dahası, günümüzde küreselleşmenin ve teknolojinin de etkisiyle, uluslararası suç ve terör örgütleri çok daha güçlü hale gelmiş, uluslararası ticari ilişkiler daha da kompleks bir yapıya bürünmüş olup başta ceza ve infaz hukuku ile ticaret hukuku olmak üzere hukuk odaklı yeni ve daha kapsamlı anlaşmaların akdedilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu yönde atılacak adımlar ile; Türk-Azeri sosyoekonomik ve diplomatik ilişkileri daha da gelişecek, uluslararası suç ve terörizm ile mücadelede daha güçlü bir ittifak meydana gelecek, Ortadoğu coğrafyasının bir parçası olan Kafkasya' da genel barış, güven ve huzur ortamının tesis edilmesine katkı sağlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Azerbaycan, Hukuk, İşbirliği, Kafkasya

(SB-70) ANDREAS PAPANDREU VE TURGUT ÖZAL DÖNEMİ TÜRK VE YUNAN TOPLUMSAL DEĞİŞİMİBuğra SIZAN¹*¹ Ankara Üniversitesi, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Doktora Adayı, sizan@ankara.edu.tr*

Bu çalışmada Türkiye ve Yunanistan siyasetinin önemli liderlerinden Andreas Papandreu ve Turgut Özal döneminde Türk ve Yunan toplumunun toplumsal değişimi ve dönüşümü işlenecektir. Pan Helenik Sosyalist Partisi (PASOK) ile Andreas Papandreu, Yunanistan' daki yerleşik düzene karşı partisiyle harekete geçmiştir. PASOK, Andreas Papandreu' nun karizmatik liderliği altında var olmuştur. PASOK, kurulduğunda Yunan siyasetinin büyük isimlerinden Konstantinos Karamanlis iktidardır. Papandreu, sosyalist ve milliyetçi söylemleri ile iktidara yürümeye başlamıştır. Yunanistan, Yunanlılarıdır düşüncesi ile hareket eden Papandreu, dış politikada Türkiye' ye karşı tavizsiz tutumu, Avrupa Topluluğu, ABD ve NATO karşıtlığı söylemleri ile iktidar olmuştur. Turgut Özal, başbakanlığı ve cumhurbaşkanlığı döneminde Türkiye' yi değiştiren ve dönüştüren bir lider olmuştur. 12 Eylül 1980 darbesi sonrası, askeri ara rejimin bitip demokrasiye dönüşte seçimleri kazanarak başbakan olmuştur. Anavatan Partisi, Türkiye' deki 4 siyasi eğilimi temsil etmek için yola çıkmıştır. Turgut Özal' ın birinci döneminde, Türkiye dışı açılmaya başlamıştır. Yasaklar kademeli olarak kalkarak, Türk halkının rahatladığı bir döneme girilmiştir. Serbest piyasa ekonomisine ve liberalizme inanan Turgut Özal, bu yönde politikalar izlemiştir. Eleştirilere karşı hoşgörülü tutumu, 80' li yılların Özalizm denecek şekilde Türkiye' nin siyasi, kültürel, ekonomik alanda kısaca yaşanan değişimin her eve girdiği bir dönem yaşanmıştır. Andreas Papandreu ve Turgut Özal, ülkelerini her alanda değiştiren ve dönüştüren liderler olmuştur

Anahtar Kelimeler: *Türkiye, Yunanistan, Andreas Papandreu, Turgut Özal, ANAP, PASOK*

(SB-71) YAPAY ZEKÂ'NIN ETİK GEREKSİNİMİ ÜZERİNEErman KAR¹¹*Çankırı Karatekin Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü*

Pratik ihtiyaçlarımızın yıllar içerisinde artması teknolojik gelişmelerin de bu ihtiyaçları karşılamak amacıyla hızla gelişim göstermesine sebep olmuştur. İletişim amacı ile kullandığımız telefonlar artık *smartlaşmış* ve teknolojik gelişmelerin ürünü olarak yapay zekâlar hayatımızın hemen her alanını paylaştığımız ve sosyal ilişkiler içinde bulunduğumuz şeyler haline gelmiştir. Matematiksel hesaplamalar yapan, bankada para sayan, trafik polisliği yapan ve hatta mahkemelerde savcılık yapan yapay zekâlar ve insanımsı robotlar hayatımızı etkilemeye çoktan başlamış durumdadır. Yapay zekânın hayatımıza kattığı olumlu şeyleri de sıralamak ve üzerinde durmak elbette mümkün. Ancak etik bağlamda vurgulanması gereken mesele ve gerçeklik şöyle özetlenebilir: Yapay zekâlar giderek güç kazanmaktadır ve yakın gelecekte insan hayatı üzerinde yıkıcı etkiler bırakma ihtimalleri yüksektir.

Teknolojik gelişmeler her şeyden önce insan yaşamı içindir ve insan yaşamıyla doğrudan bağlantı halindedir. Hem olumlu gelişmelerin hem de olası olumsuz sonuçların etkileyeceği şey doğrudan doğruya insan yaşamıdır. Bu bakımdan yapay zekâların davranış modelleri ve gelişimi hakkında, onların gelişimine maruz kalan bizleri, onları geliştiren şirketleri ve temelde yapay zekânın gelişimi üzerine çalışan teorisyenleri ilgilendiren temel bazı ahlak felsefesi soruları sormamız gerekmektedir. Yapay zekânın etik ile bir ilişkisi var mıdır? Eğer varsa bu hangi oranda bir ilişkidir? Bu soruyu hem önceleyen hem de kapsayan temel bir soru ise şöyle özetlenebilir: Yapay zekânın etik ilkelere bağlılığı gerekli midir? Eğer değilse, bizleri ne gibi sorunlar beklemektedir. Bu çalışma bilimsel gereksinimden, teknolojik bağımsızlığa uzanan serüveninde yapay zekânın insan hayatı için önemini ve olası tehlikesini, onun etik ilkeleri ile olan ilişkisi bağlamında değerlendirmeyi amaç edinmektedir.

(SB-72) BİLGİNİN TANIMINI DEĞİŞTİRMEK NEYİ DEĞİŞTİRİR? ERDEM EPISTEMOLOJİSİNE BİR GİRİŞGönül EMİRBİLEK¹¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Felsefe Bölümü, gsakar@ybu.edu.tr

Klasik bilgi tanımı olarak kabul edilen “gerekçelendirilmiş doğru inanç bilgidir” tanımı, Edmund Gettier’ in “Gerekçelendirilmiş Doğru İnanç Bilgi midir?” isimli meşhur makalesinde dile getirdiği Gettier örnekleri karşısında geçerliliğini koruyamamış ve haliyle de daha fazla bu kabulü sürdürememiştir. Bu nedenle mevcut tanımın bu zamana kadar kabul görmüş olmasına rağmen modern epistemolojide artık yeni bir bilgi tanımı ortaya koyma ihtiyacı doğmuştur. Bu yeni tanımlar arasında daha çok klasik tanıma eklenen dördüncü bir koşul olarak çeşitli düşünceler karşımıza çıkmakla beraber bunlar dışında klasik tanımı tamamen reddeden ve yeni bir bilgi tanımı ortaya konulması gerekliliğine vurgu yapan Linda Zagzebski dikkat çekmektedir.

Bu çalışmada Linda Zagzebski özelinde “Bilginin tanımını değiştirmek neyi değiştirir?” sorusuna bir cevap aranmakla beraber erdem epistemolojisine bir giriş mahiyetinde konunun felsefi açıdan ele alınması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Linda Zagzebski, erdem epistemolojisi, bilgi ve erdem ilişkisi

(SB-73) CARL G. HEMPEL’İN “DEDUCTIVE-NOMOLOGICAL MODEL” İ VE WESLEY C. SALMON’UN**“NEDENSELLİK” ELEŞTİRİSİ**Bahtiyar UYGUN¹*¹Munzur Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, bahtiyaruygun@munzur.edu.tr*

Carl G. Hempel fenomendeki değişikliği ve bu değişikliğin evrensel açıklamasını soruşturur. Hempel bu değişikliği soruştururken, bu değişikliğin bilimsel açıklamasının kriterini de soruşturur. Bu bağlamda değişikliğin açıklanması iki kısımdan oluşur. Birincisi açıklanmış olan fenomenin benzer zamanlarda önceden incelenmiş olmasıdır. İkincisi, açıklama durumu genel yasalarla ilgilidir. Bu bağlamda şu soru sorulabilir: Fenomen niçin meydana gelir? Genel yasanın ve öncül koşulların ne olduğu fenomeni ortaya çıkarır. “Niçin” sorusu genel yasaya yönelik bir sorudur. Ancak genel yasa bilimsel açıklamanın kendisi değil, ortaya konacak bilimsel açıklamanın evrenselleşebilmesinin koşullarından birisidir. Bu nedenle Hempel, “tesadüfi genellik” ile “genel yasa” arasında bir ayrım yapar. Hempel bu ayrım üzerinden bir olayı bilimsel olarak ele almanın ve açıklamanın koşullarını tartışır. Wesley C. Salmon’ a göre, Hempel’ in bu tartışması kimi noktalarda başarılı olsa da bazı eksiklikler taşımaktadır. Hempel’ deki *Explanans* ile *Explanandum* arasındaki zamansal ilişki bizi felsefedeki “nedensellik” tartışmasına geri götürür. Bu bağlamda bilimsel açıklamada “nedensellik” problemi kendini yeniden üretir. Salmon, bu noktada Hempel gibi nedensellikle ilgili sorunları görmezden gelmek yerine nedensellik bağıntılarını anlamaya çalışır. Burada Salmon, nedenselliğin merkezine sürekliliği değil süreci yerleştirir. Bu ayrım aynı zamanda nedensel bağlantılar ile rastlantısal düzenlilikler arasındaki ayrıma işaret eder. Sonuç olarak, nedensellik ilkesinin açıklama modeline dâhil edilmesi ancak açıklama modelinin *explanans* aşamasında, tikel ile tümel arasındaki ilişkinin bir sonucu olarak yasanın ortaya konabilmesinin koşulu olarak görülebilir. Yasa, tikelin tümele bağlanarak oluşturulmuş genel ve doğru ifade formudur. Bu formu mümkün kılan tikel ile tümel arasında mantıksal olarak kurulmuş olan nedensellik ilkesidir.

Anahtar Kelimeler: *Explanans, Explanandum, Nedensellik, Yasa*

(SB-74) KARL R. POPPER'İN FELSEFESİNDE EPİSTEMİK VE ETİK BİR DEĞER OLARAK ENTELEKTÜEL**SORUMLULUK**Buğra KOCAMUSAOĞLU¹*¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Felsefe Bölümü,**bkocamusaoglu@aybu.edu.tr*

Karl R. Popper, geride bıraktığımız yirminci yüzyıla damgasını vurmuş ve önemli tesirlerde bulunmuş düşünürlerin başında gelmektedir. Özellikle siyaset felsefesi ve tarih felsefesi alanlarında vermiş olduğu eserlerle ülkemizde bilinen Popper, bilim felsefesi ve bilgi felsefesi alanlarında da çığır açıcı ve güncelliğini hâlâ koruyan özgün çalışmalara imzasını atmıştır. Karl Popper' in felsefesi, özellikle de bilim felsefesi ve bilim anlayışı birçok önemli boyuta sahiptir ve birçok yönden çalışılmaya değer bir alan olarak karşımızda durmaktadır. Karl Popper' in felsefesinde genel ve temel bir ilke olarak belirlediği entelektüel sorumluluk da bu yönlerden sadece biridir ve bu çalışmanın ana eksenini oluşturmaktadır. Bu doğrultuda Karl Popper' in entelektüel sorumluluk anlayışı bu çalışmada iki boyutuyla irdelenmektedir. İlk olarak Epistemik bir değer olması bakımından incelenecek olan entelektüel sorumluluk anlayışı, ikinci olarak da Etik bir değer olması bakımından incelenecektir. Epistemik bir değer olarak incelenmesinde özellikle insanın sonlu ve sınırlı bir varlık olarak bilgilerinin yanılabilir olması ve kesinlik taşınamaması hususları ortaya konulmaya çalışılacaktır. Etik bir değer olarak ise kaynağını Sokratesçi tutumdan alan entelektüel alçakgönüllülük ilkesi ile nesnel ve rasyonel bir tartışmanın imkânını sunması ve sağlaması hususları etik birer ilke olması bakımından dile getirilmeye çalışılacaktır. Sonuç bölümünde ise Karl Popper' in entelektüel sorumluluk anlayışının özgünlüğü ve güncelliğine dair değerlendirmeye yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Karl Popper, Entelektüel Sorumluluk, Bilim Felsefesi, Bilgi Felsefesi, Etik.

**(SB-75) HOMEROS IŞIĞINDA TROİA SAVAŞINDA TANRILARIN ROLÜ VE SAVAŞA OLAN
ETKİLERİNİN İNCELENMESİ**

Cansu Damla ÜNAT¹

¹*Çanakkale Onsekizmart Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih, 21414806010@ogr.comu.edu.tr*

Bu çalışma da Homeros' un İlyada Destanı üzerinden Troia Savaşı' na farklı bir bakış açısıyla bakılmaya çalışılmıştır. Mitolojinin olaylar üzerindeki etkisi göz önüne alınarak dönemin inanç sistemine ait bulgular değerlendirilmiştir. Bu çalışma da Ana Kaynak İlyada Destanı ve Hesiodos' un Theogonia adlı eseri olup bunun yanı sıra Modern araştırmalardan da faydalanılmıştır. Konuya Homeros' un Destanı ile bilgi verilerek başlanmaktadır. Bu bilgi aşaması Hesiodos' un Theogonia adlı eseri içinde bulunmakta olup Tanrılar hakkında mitolojik anlamda bir görüş ortaya çıkarılmaktadır. Bu çalışma da amaçlanan Tanrılar ve Tanrıçalara olan inancın bir olay üzerindeki etkisini anlatmak olmuştur. Bu Etkiyi yansıtmak için de Troia Savaşı' nda öne çıkan kahramanlar kullanılmaktadır. Karşılaştırmalı olarak bu kahramanların nasıl yönlendirildiği ve hangi amaçla müdahale edildiği ortaya koyulmaktadır.

Sonuç olarak bu çalışmada hedeflenen M.Ö 8.yy dünyasında inancın önemli olaylara olan etkisini ve toplumun inanca olan bağlılığını aktarmak olup, mitolojik unsurlar ve semboller üzerinden genel bir bakış açısı oluşturulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Homeros, Troia, Mitoloji, Theogonia

(SB-76) THE URGENT MEASURES TO BE TAKEN IN TURKEY TO PREVENT DEVASTATING CONSEQUENCES OF GLOBAL WARMING

Orhan GÖKTEPE¹

¹Istanbul Yeni Yüzyıl University Vocational School, Justice Department, orhan.goktepe@yeniyyuzuil.edu.tr

Climate change is not only an atmospheric event, but also the destiny of humanity. It is an undeniable fact that our world is getting warmer. Rather than being homogeneous, this increase takes place at different degrees in different regions. Even though we did not cause this, the negative consequences of global warming and desertification will be seen more clearly in the southern belt where Turkey is closely located to the region and it will get its share. Since achieving a successful result on a global scale requires cooperation of all countries therefore precautions how to keep carbon emissions at a certain limit are also continued to discuss. However, these measures require radical changes not only on the production methods of countries but also consumption of people's habits. While international cooperation efforts to reduce the global warming continue, how can we, as Turkey, minimize the negative effects of global warming with the measures we have to take ourselves? This subject constitutes the main focus of the article.

The relationship between global warming and agriculture points out to an urgent need so called danger of starvation which has the most basic priority in Maslow's pyramid. Since the inadequacy of agricultural products will be a problem for all countries in the world, you will not be able to import them even if you have plenty of money. Therefore all effort should be given to enhance arable agricultural lands and Turkey should develop agricultural policies in order to reach a self-feeding potential. According to UN data, the geographical zone in which Turkey located is among the areas that experience severe drought in the coming decades. Considering 71% of our current fresh water resources are used for agricultural irrigation, we should make the plans to end traditional irrigated agriculture ways and turn them into the modern methods. Otherwise, we will be in danger of not being able to find clean water in homes and industries. Additionally the ministry data emphasize that 56% of Turkey's surface water resources and 31% of underground water resources are highly polluted. Accordingly, necessary measures should be taken to protect existing water resources and prevent them from being polluted.

Social solidarity and acting together are crucial for the success of the above-mentioned measures.

In parallel with the measures to be taken by the government, an education campaign should be started in every platform from family to school, from mosque to barracks, in order to raise awareness of all members of the society on this issue.

(SB-77) MEŞRUTİYET'TEN GÜNÜMÜZE DİLDE SADELEŞME MESELESİNE FARKLI BİR BAKIŞ

Ömer AKDAĞ¹

¹KTO Karatay Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi Tarih Bölümü, Konya/Türkiye,

omer.akdag@karatay.edu.tr

Kelimeler dilimizin yapı taşlarını oluşturur. Dil/lisan bir milletin müşterek paydalarından en önemlilerinden biridir. Dil bilindiği gibi sadece anlık iletişim görevi ifa etmez aynı zamanda maziden/geçmişten bize tecrübe, bilgi ve hatıralar aktarır. Bu yönüyle dil bir millet için kültürel "otoban" gibidir. Millet olarak müşterek değerlerimizden biri olması itibarıyla dil vatan gibidir. Hatta vatandan daha değerli olduğunu söylemek mümkündür. Zira biliriz ki, vatan elden çıkarsa vatani tekrar kazanacak olan yegâne varlık insandır. Ama dilimizi kaybedersek veya zedelersek kimlik buhranı ile karşı karşıya kalabiliriz. En tehlikelisi de bu olsa gerektir.

Vatansızlık elbette çok zor ve ağır bir sosyal dramdır. Fakat lisanı kaybetmek daha derin ve daha uzun vadeli bir sosyal meşakkattir. "Zor ve uzun" ifadesini özellikle kullandık. Çünkü lisan uzun bir safhada teşekkül eder. Dilin yapı taşlarını teşkil eden kelimeler medeniyet seviyesinin tespitinde önemli bir nişanedir/göstergedir. Dilin önemini bu şekilde özetledikten sonra nesiller arası iletişimin en az lisanın teşekkülü kadar önemli olduğunu ifade etmek gerekir.

"İletişim" kavramı, fertler arası ve nesiller arası iletişim olmak üzere iki şekilde ele alınabilir. Bu çalışmada dilde "sadeleşme" ve tasfiye meselesinin nesiller arası iletişim üzerinde tarihi perstektiften analiz yapılmaya çalışılmıştır. Çalışmamızda; Türkçe üzerinde Tanzimat' tan itibaren ve özellikle Meşrutiyet' in ilanı ile gündeme getirilen "sadeleştirme" ve Cumhuriyet ilk yıllarında "öztürkçe" uygulamasının günümüzde husule getirdiği tahribat üzerinde durulmuştur. Dilin telaffuzu, gramer yapısı, imla vs hususlar üzerinde durulmamıştır. Kelimelerin sosyal yapıda nesiller arası kültürel intikaldeki fonksiyonuna dikkat çekilmiştir.

Anahtar kelimeler: *İletişim, öztürkçe, arı dil, dilde tasfiye, Türkçe, meşrutiyet, sosyal yapı, kelime, sadeleştirme, nesiller arası iletişim*

(SB-78) İNGİLİZCE EĞİTİMİNDE TÜRKİYE NEDEN BAŞARISIZ?Eyüp Yaşar KÜRÜM¹*¹İstanbul Aydın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İngilizce Öğretmenliği Bölümü, eyyupkurum@aydin.edu.tr*

Ülkemizde etkin bir Yabancı Dil Öğretimi bizzat Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ilan edilen stratejik bir hedef olmasına rağmen bu konuda çok da başarılı olamadığımız istatistiklere yansıyan bir sonuçtur. Education First adlı kuruluşun 2020 yılında yayınlanan istatistiklerine göre Türkiye Yabancı Dil Yeterlik endeksinde dünya ülkeleri arasında 70' inci sırada kendisine yer bulabilmiş, 478 ortalama puan ile Avrupa ülkeleri arasında da sondan 2' inci olabilmektedir. Bu başarısızlığın en önemli sebeplerinin başında okullarımızda resmi bir uygulama olarak 1990' lı yılların ortalarından beri kullanılmakta olan İletişimsel Dil Öğretim Yöntemi gelmektedir. Hâlihazırda tüm İngilizce dersleri bu yaklaşımın varsayımlarına dayalı olarak yapılmaktadır. Mevcut modelde ısrar edilmesinin aynı başarısız sonuçları doğurmaya devam edeceği açıktır.

Dört becerinin eşit oranda öğretilerek her birinde yetkinlik kazanılabileceği varsayımına dayalı İletişimsel Yöntemin alternatifi Anlama Odaklı Yabancı Dil Öğretimi Yaklaşımıdır. Bu yaklaşım Amerikalı dilbilimci Stephen Krashen' ın anlaşılabilir girdi hipotezine dayanır. Bu hipotez bir yabancı dilde yetkinlik elde etmenin ancak o dildeki mesajları anlamaya başlamak yoluyla gerçekleştirilebileceğini savunur. Buna göre ideal bir yabancı dil öğretimi programı öğrencilere çok fazla miktarda, dilin çeşitli varyasyonlarını barındıran anlaşılabilir ve onların ilgisini çeken okuma, dinleme ve izleme materyali sağlamak üzerine kurgulanmalıdır. Yalnızca dil ile ilgili bilgilerin öğretildiği fakat dilin kullanımının ihmal edildiği yabancı dil öğretim programları öğrencilere sadece gramer ve kelime bilgisi öğretebilir. Ancak, böyle bir program onları okuduğunu, dinlediğini anlayan, kendisi de akıcı ve hatasız konuşabilen ve yazabilen yetkin birer kullanıcı yapamaz. Bu bildiride Anlama Odaklı Yabancı Dil Öğretimi programına nasıl geçilebileceği konusunda politika geliştiricilere ve öğretmenlere kısa, orta ve uzun vadede uygulayabilecekleri somut önerilerden bahsedilecektir.

Anahtar Kelimeler: İngilizce Öğretimi, Anlama Odaklı Yaklaşım, İletişimsel Dil Öğretimi

**(SB-79) SİNOP BALATLAR KİLİSESİ 18- 20.YÜZYIL RUM MEZARLARINDAN ORTAYA ÇIKARTILMIŞ SEDEF
KEMER TOKALARININ BULGARİSTAN ÖRNEKLERİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ**

Sanem SOYLU YILMAZ¹

¹*Şişli Meslek Yüksek Okulu Mimari Restorasyon Programı, sanem.soylu@sisli.edu.tr,*

Sinop Balatlar Kilisesi' nde 2010 yılından beri Prof. Dr. Gülgün Köroğlu başkanlığında devam etmekte olan arkeolojik kazılarda son dönem kilise yapısının etrafından çok sayıda Rum mezarı ortaya çıkartılmıştır. Ortaya çıkartılan mezar buluntuları arasında damla biçiminde sedef kemer tokaları ele geçmiştir. Söz edilen sedef kemer tokalarının yurt içinde bulunan benzer örnekler kadar Yunanistan ve Bulgaristan örnekleri de tipoloji, malzeme ve kullanım alanı açısından benzerlik göstermektedir. Bu çalışma, Sinop Balatlar Kilisesi sedef kemer örneklerini Sofia ve Plovdiv örnekleri ile karşılaştırılarak değerlendirme yapmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Sinop, Balatlar Kilisesi, Sedef Kemer, Rum Mezar

(SB-80) REKREASYONDA AMARTYA SEN'İN KAPASİTE TEORİSİNİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Ayşe SARITAŞ¹, Bilgehan GÜLCAN²

¹Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Rekreatyon Yönetimi Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi

²Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Rekreatyon Yönetimi Bölümü

Yoksulluk, eşitsizlik ve insani gelişim konularını ele alan kapasite teorisini Amartya Sen öne sürmüştür. Sen, bu teoriyi iktisadi çevrelere bir alternatif olarak sunan Sen, insan kapasitesinin özgürlüğünün önemine vurgu yapmaktadır. Gelir düzeyinin azlığı, sosyal, toplumsal, ekonomik, siyasal ve kültürel alanları kapsayan tercih ve seçenekleri içinde barındıran bir kavram olarak kapasite açıklanmaktadır. İktisadi, genel sağlık ve temel eğitimle ilgili alanların yetersizliği kapasite yoksunluğu olarak ifade edilmektedir. Bu alanların kapasite yoksunluğu giderildikçe rekreatyon faaliyetlerinin pozitif yönlü olarak artacağı düşünülmektedir. Bireysel olarak yaşam standartları ya da kapasiteler bireylerin rekreatyon faaliyetlerine katılabilmeleri için gerekli olan faktörlerdendir. İnsanların rekreatyon aktiviteleriyle var olan potansiyellerini göstermelerinin önündeki en büyük engellerinden birisi kapasite yoksunluğudur. Çalışmanın amacı, Sen' in kapasite teorisinden yararlanan çalışmaların bibliyometrik analizini yaparak, rekreatyon alanındaki akademik çalışmalarda bu teorisin kullanım ağırlığını ortaya koymak ve gelecek çalışmalar için yönlendirici katkılar yapmaktır. Araştırmada tarama sürecinde "kapasite teorisi" , "Amartya Sen" kelimeleri başlıkta, "rekreatyon ve kapasite teorisi" kelimeleri ise anahtar kelimeler olarak taranmıştır. Araştırmanın örneklemini Scopus veri tabanında bu üç anahtar kelime başlığında, teorisin ortaya atıldığı 1985 yılından günümüz 2022 yılları arasında "başlık-title" ve "anahtar kelime-keywords" kullanan çalışmalar oluşturmaktadır. Veri analizi sürecinde frekans analizinden ve Vosviewer istatistik programından faydalanılmıştır. Veriler farklı başlıklarda sınıflandırılarak tasniflenmiş ve yorumlanmıştır. Araştırma bulgularına göre rekreatyon ve kapasite teorisi anahtar kelimeleri kullanılarak yapılan taramada 1990-2022 yılları arasında yapılan herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: *Kapasite Teorisi, Amartya Sen, Rekreatyon, Bibliyometri*

(SB-81) İÇ MEKANDA SÜRDÜRÜLEBİLİR MOBİLYA TASARIMI KULLANIMININ ÖNEMİYeliz ÖZTÜRK¹*¹Hitit Üniversitesi, İskilip Meslek Yüksekokulu, Tasarım Bölümü, İç Mekan Tasarımı Programı,**yelizozturk@hitit.edu.tr*

İnsanlık tarihi kadar eski olan mobilya günümüzde de yaşamın vazgeçilmez unsurlarından birisi olmaya devam etmektedir. Zamanın değişimi ruhunu mobilyaya da her dönem içerisinde yansıtmıştır. Çağlar değiştikçe mobilya tasarımı da değişmiş birçok tasarım üslupları oluşmuştur. Bugünün izlerinde ise sürdürülebilirlik kavramının mobilyaya yansımalarını görmekteyiz. Bunun en önemli sebebi, insanoğlunun kendi eliyle dünyanın ekolojik dengesini yok etmesi ve hem kendi nesline hem de dünya yaşamına geri dönüşü olmayan ciddi zararlar vermesidir. Doğaya ve çevreye verilen zararı olabildiğince en aza indirmeyi amaçlayan sürdürülebilir tasarım yeniden üretmek ve kullanarak atık, maliyet ve enerji tasarrufu sağlar. Doğal kaynakların azalmaya başlaması ve bireylerin tüketim alışkanlıklarının artması mobilya tasarımlarında sürdürülebilirliğin ön plana çıkmasını neden olmuştur. Hem ekolojik olmayan ürünlerin mobilya tasarımında kullanılarak insan sağlığını tehdit etmesi hem de mobilya üretiminde kullanılan yapıştırıcı, boya, kaplama gibi malzemelerin ortama yaydığı zararlı uçucu bileşik emisyonu sürdürülebilir mobilya tasarımına olan ilginin daha da artmasına neden olmaktadır. Bu çalışma ile iç mekanda sürdürülebilir mobilya tasarımı kullanımının günümüzdeki öneminin vurgulanması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Mobilya, sürdürülebilirlik, tasarım*

(SB-82) POPULISM AS ‘STEALTH’ STRATEGY FOR NEO-AUTOCRACIES?: A TRICONTINENTAL ASPECT**MAY TELL US**Gökhan AK¹

¹İstanbul Topkapı University, Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences, Department of Political Science and International Relations (Eng.), gokhanak@topkapi.edu.tr

The main aim of this study is to explore unprecedented global ascendance of neo-autocracies using populism’ s ‘stealth’ strategy through socio-political affairs experienced in the tricontinental geography during near-past. Given the fact that populism is not an ideology but a strategy to get to power and to govern, it is absolutely and cunningly abused by those, who ambitiously run a society or a state. Moreover, populism is evidently the ‘stealth’ tool of autocratic regimes particularly in the tricontinental while some elected, but clever populists there undermined democracy since 1900s so far. Those populist leaders in the tricontinental saw politics as a Manichaeian confrontation between two antagonistic camps; thus in their view, they did not face political rivals, but enemies, who needed to be destroyed via all devilry sorts of deceit and wiliness. Therefore, Bertrand Russell’ s saying; “Democracy; the fools have a right to vote. Dictatorship; the fools have a right to rule.” seems questionable in this manner. While populism has quite a long history, it is certainly a very complex issue to sort out since the term is linked to all aspects of social life, ranging from economics and development to governance and democracy. Just as Noam Chomsky emphasizes; “Under capitalism, we can’ t have democracy by definition. Capitalism is a system in which the central institutions of society are in principle under autocratic control.” This proves for our study that, although the issue seems profoundly inter-linked and entangled, populism will certainly continue to be exploited to the extent blurred minds dissolve.

Keywords: *Populism, Stealth Strategy, Autocracy, Tricontinental, Governance*

(SB-83) TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞININ GETİRDİKLERİ VE GÖTÜRDÜKLERİİbrahim BALCIOĞLU¹¹*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji, ibrahim.balcioğlu@yeniyyuzyil.edu.tr*

Teknoloji bağımlılığı, kimyasal olmayan bağımlılık davranışına ait olup, teknolojik gelişmelerle birlikte son zamanlarda dikkati çeken yeni bir konu kabul edilme özelliğini kazanmıştır. Teknoloji bağımlılığının çeşitleri arasında televizyon, internet, dijital oyun, akıllı telefon, sosyal medya ve bahis oyunları bağımlılığı sayılabilir. Teknolojinin hayatımıza girmesiyle sosyal medyanın önemi ve kullanım oranı artmıştır; sosyal medya aracılığı ile bahis oyunları, veri desteği, araştırma yapma, iletişim gibi ayrı konular gerçekleştirilebilirken; kullanıcılar her türlü ihtiyaçlarını, haberleşmelerini, gerekli olan bilgileri kolaylıkla sağlayabilmektedir. Güvenli olmayan internet eğilimi doğru ve ehil ellerde kullanılmadığı takdirde tehlike göstermektedir. Toplumsal ilişkilerinde sorun yaşayan kişiler yalnızlıktan kurtulmak için sanal yollardan birisi olan internetin bağımlısı olurlar. Sevgiyi, saygıyı ve sıcaklığı eksik olan ailelerin tutumları çocukları, ergenleri ve kimi yaşlıları göz ardı eder. Teknoloji bağımlılığında akran zorbalığına ve siber zorbalığa davetiye vardır. Siber zorbalığa maruz kalanda öfke, korku, düşük benlik saygısı, okul devamsızlığı, akademik başarıda düşüklük, depresyon, intihar fikirleri gibi olumsuz tesirleri olduğunu söylemek mümkündür. Kaygı bozuklukları ve depresyon kişileri internet bağımlılığına götüren bir etkidir. Teknolojik araçların sağladığı imkanlar ve yenilikler aile içi iletişimi olumsuz yönde etkileyebilmektedir. İlginin arttığı dikkate alınırsa, sosyal medya bağımlılığı, belli ki, gelecek yıllarda oranı artarak kişilerin ve ailelerin özel ve iş yaşamlarına müdahale edecektir ve onları etkileyecektir. Bunların, kesinlikle sosyal sonuçları olacaktır. Bu alanda yapılan çalışmalar geçmişte azdır; fakat bu öngörüler daha sonraki yıllardaki araştırmaların sonuçlarına yansiyabilir. Olumsuz ve istenmeyen sonuçlara çözüm arayıp bulmak sorumluların ve ilgililerin görevidir. Bunun için sebepleri tanıyıp tespit etmek gerekir. Denetimsiz ve sınırsız internet (teknoloji) kullanımı iletişimi ve etkileşimi bozar. Buradan yola çıkarak kişilerin motivasyonunda, sorumluluk alma becerisinde, duygusal gelişmeleri yönünde aksama söz konusu olabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Psikoloji, Teknoloji, Bağımlılık*

(SB-84) SAĞLIKLI YAŞLANMA VE SÖZEL AKICILIK TESTLERİUysal CANTÜRK¹¹*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, puysal@hotmail.com*

Sözel akıcılık testi, sözel yeteneğin kısa bir incelemesidir ve iki görevi içerir: Fonemik (leksikal) akıcılık ve Semantik (anlamsal). Fonemik akıcılık görevinde katılımcılara bir dakika içinde verilen bir harfle başlayan mümkün olduğunca çok sayıda farklı kelime üretmeleri talimatı verilir, semantik akıcılık görevinde ise katılımcılara bir dakika içinde hayvanlar gibi bir kategori içinde mümkün olduğunca çok sayıda tek kelime üretmeleri talimatı verilir. Sözel akıcılık görevlerinin nöral alt yapılarını araştıran çalışmalar, her iki görevin de sol alt frontal girus gibi ortak beyin bölgelerini içermesine rağmen, farklı bölgelerin katılımını da içerdiğini göstermektedir. Leksikal akıcılık görevindeki performansın esas olarak frontal lobların aktivasyonunu içerdiği, semantik akıcılık görevindeki performansın ise daha çok temporal lobların aktivasyonunu kapsadığı tespit edilmiştir. Sözel akıcılık görevleri hızlı ve kolay uygulanabilir olması ayrıca yürütücü işlevler ve sözel becerileri ölçmeleri nedeniyle klinikte hasta gruplarına ve araştırmalarda sağlıklı gruplara sıklıkla uygulanmaktadır. Literatürde sağlıklı olarak yaşlanan bireylerde semantik akıcılığın azaldığı ama leksikal akıcılıkta bu azalmanın görülmediği belirtilmektedir. Yaşla birlikte azalan tepki hızının da semantik akıcılıkla ilişkilendirildiği leksikal akıcılıkla ilişkilendirilmediği belirtilmektedir. Son olarak, yaşlanma ile birlikte karşımıza sık olarak çıkan depresif belirtilerde de sözel akıcılık testlerinin belirleyici olabileceği gösterilmektedir. Depresif belirtileri olan katılımcıların, leksikal akıcılık görevlerinde depresif belirtileri olmayan katılımcılara göre daha kötü performans gösterdiğini, semantik akıcılık görevlerinde ise herhangi bir fark bulunmadığı belirtilmektedir. Sonuç olarak, sözel akıcılık testleri sağlıklı yaşlanan ve yaşlanmayan bireylerin tespit edilmesinde kullanılabilecek klinik nöropsikolojik testlerden birisi olarak düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sağlıklı Yaşlanma, Nöropsikolojik Testler, Sözel Akıcılık

(SB-85) GENÇ YAŞ VE ÜZERİ KİŞİLERİN AİLE İÇİ TRAVMATİK YAŞANTILARI İLE KANSER TANISI ALMA**DURUMLARI**

Burcu BAŞ¹, Durmuş ÜMMET²

¹*İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Tezli Bölümü,*

pskburcubas@gmail.com,

²*Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, dummet@marmara.edu.tr*

Kişi stres verici bir olay veya durumla karşılaşmış onunla ruhsal açıdan baş edebilmesinde bir dengesizlik ortaya çıktığında travmatik durum meydana gelmiş olur. Travma kişinin olayı nasıl anlamlandırdığı ile ilişkilidir. Kişi iç dünyasında çözümleyemediği olaylar bedenin de vuku bulabilir. Kanser hastalığı ise başlıca travmatik bir durumdur. Bu durum ölüm ile yaşam arasında sınırlı olduğunu kişiye gösterir. İnsan travma tehlikesi yaşayabilecek bir dünyaya doğar. Bu açıdan aile içinde yaşananlar kişi de travmatik yaşantılar meydana getirebilir. Bu travmatik yaşantılar çözülmez ise kişinin bedeni bu yaşantılara cevap verir.

Bu araştırmada genç ve üzeri yaştaki kanser tanısı almış kişilerin yaş, cinsiyet, eğitim durumu değişkenleriyle incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla İstanbul ilindeki onkoloji hizmeti veren bir hastaneden kanser tanısı almış 172 kişiye sosyo demografik form ve Travmatik Yaşantılar Ölçeği uygulanmıştır. Araştırmanın verileri SPSS 22 programında analiz edilmiştir. Yapılan değerlendirmeler ile kanser tanısı almış kişilerin travmatik yaşantılarının psikolojik destek alıp almamaya göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Ayrıca kanser tanısı almış kişilerin travmatik yaşantı puan ortalamalarının, antidepresan kullanımına bağlı olarak farklılaştığı saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Travma, kanser hastalığı, aile içi travmatik yaşantılar

(SB-86) DİNİ YÖNELİM, İNTİHAR VE İNTİHARA YÖNELİK TUTUMLAR

Betül ÇETİNTULUM HUYUT¹, Mehmet ESKİN²

¹Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Doktora Programı, İstanbul, Türkiye,

pskbetulcetintulum@hotmail.com,

²Koç Üniversitesi, İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi, İstanbul, Türkiye, meskin@ku.edu.tr,

Üniversite öğrencisi gençlerde intihar davranışını, dini yönelim ile intihara ve intihar eden kişiye karşı tutumlar arasındaki ilişkiyi incelemek bu çalışmanın ana amacıdır. Bu bağlamda Aydın ilinde bulunan çeşitli bölümlerde okuyan 697 üniversite öğrencisi katılımcı olarak yer almıştır. Katılımcılara İntihar Davranışı Soru Formu, Eskin İntihara ve İntihara Eden Kişiye Karşı Tutumlar Ölçeği, Müslüman Dini Yönelim Ölçeği ve demografik özellikleri içeren genel bilgi formu uygulanmıştır. Yapılan analizler sonucunda dini yönelim, intihara ve intihar eden kişiye karşı tutumlar arasındaki ilişki incelenmiş içsel dini yönelim ile intiharın kabul edilebilirliği arasında negatif yönde bir ilişki, sorgulama dini yönelim ile intiharın kabul edilebilirliği arasında pozitif yönde bir ilişki saptanmıştır. Ayrıca içsel dini yönelim ile intihar eden kişiyi sosyal kabul etme arasında pozitif yönde bir ilişki bulunmuştur. Dışsal dini yönelim ile intiharla ilgili kendini açma arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki görülmüştür. Cinsiyet farklılıkları açısından bakıldığında en az bir kez kendini öldürme girişiminde bulunmanın erkeklerde kadınlara kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür. Ancak dini yönelimin alt boyutlarında cinsiyete yönelik anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: *Dini yönelim, İntihar davranışı, İntihara karşı tutumlar.*

(SB-87) RİTM HOLTER İLE BOZULMUŞ KALP HIZI DEĞİŞKENLİĞİ TESPİT EDİLMİŞ OLAN HASTALARDA**ANKSİYETE VE DEPRESYON DÜZEYLERİNİN TESPİTİ**Betül ÇETİNTÜLUM HUYUT¹, Mustafa Ahmet HUYUT²¹*Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Doktora Programı, pskbetulcetintulum@hotmail.com*²*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kardiyoloji Anabilim Dalı, ahuyut@yahoo.com*

Bozulmuş kalp hızı değişkenliği (Heart rate variability) otonom sinir sisteminin bozulduğunu gösteren bir parametredir. Bu çalışmanın amacı kardiyoloji polikliniğine başvurup 24 saatlik ambulator ritm holter (RH) cihazı ile bozulmuş kalp hızı değişkenliği (HRV) tespit edilmiş hastalarda anksiyete ve depresyon düzeylerini değerlendirmektir.

Ocak 2021 ile Mart 2022 tarihleri arasında Kardiyoloji polikliniğine başvuran hastalar arasından çalışmaya 56 RH ile HRV bozulmuş hasta, 60 kontrol hastası olmak üzere 116 hasta dahil edilmiştir. Tüm hastaların demografik özellikleri, fizik muayene bulguları, kardiyovasküler risk faktörleri ve laboratuvar parametreleri kayıt edilerek Beck Anksiyete Ölçeği (BAÖ) ve Beck Depresyon Ölçeği (BDÖ) uygulanmıştır. Ayrıca katılımcıların trigliserid, LDL, HDL, Açlık kan şekeri değerleri, kan basıncı, boy, kilo ve bel çevresi de ölçüldü. Çalışma Helsinki ilkeler deklarasyonuna ve iyi klinik uygulamalar etiğine uyularak yapıldı. Çalışmada elde edilen veriler SPSS 22.0 (statistical software, SPSS Inc., Chicago, IL, USA) paket bilgisayar programı kullanılarak değerlendirildi, anlamlılık $p<0.05$ düzeyinde değerlendirildi.

Çalışmaya katılan olguların 59' u kadın (%50.86) olmak üzere, ortalama yaşları 46.46 ± 11.81 olarak bulunmuştur. HRV grubu ile kontrol grubu karşılaştırıldığında BDÖ ölçeği puan ortalamaları arasında anlamlı fark saptanmıştır ($19.83 \pm 10.11'$ e karşı 7.64 ± 3.21 , $p<0.001$). Ayrıca vücut kitle indeksi (VKİ), sistolik tansiyon, diastolik tansiyon, kalp hızı BDÖ ve BAÖ puanları arasında pozitif yönde korelasyon olduğu bulunmuştur. Sistolik tansiyon, çok değişkenli lojistik regresyon analizi ile bozulmuş HRV' nin bağımsız öngördürücüsü olarak saptandı (OR=1.38, %95 CI: 1.01-2.14, $p=0.014$).

RH ile HRV bozulmuş olarak tespit edilmiş hastalarda depresyon ve anksiyete düzeylerinin daha yüksek olduğu görüldü.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, Bozulmuş Kalp Hızı Değişkenliği, Depresyon, Ritm Holter

(SB-88) KADINLARDA MADDE KULLANIM BOZUKLUĞU VE DAMGALAMAEdanur KAYA¹*¹Ege Üniversitesi, Madde Bağımlılığı, Toksikoloji ve İlaç Bilimleri Enstitüsü, Madde Bağımlılığı Yüksek Lisans,**edanurkky@gmail.com*

Madde kullanım bozukluğu, toplumsal sağlığı tehdit eden önemli problemlerden biridir. Yapılan çalışmalar, erkeklerin, kadınlardan daha fazla madde kullanım bozukluğuna sahip olduğunu göstermektedir. Ancak son zamanlarda, madde kullanım bozukluklarında cinsiyetler arası farkın azaldığını bildiren çalışmalar yapılmıştır. Türkiye Uyuşturucu Raporu 2019 verileri ile, yatarak tedavi görme oranının, erkeklerde %94.5 iken; kadınlarda %4.5 olduğu saptanmıştır. Bu fark kadınların tedavi arayışının daha az olduğunu düşündürmektedir. Birleşmiş Milletler bağımlı kadınların tedaviye başvurmama nedenlerini aktaran bir rapor yayımlamıştır. Bu rapora göre utanç, damgalama, fiziksel ve cinsel istismar, çocuklarını/eşlerini kaybetme korkusu, kadınlar için servislerin yetersizliği kadınların tedavi arayışının az olma sebeplerindendir. Bununla birlikte, madde kullanım bozukluğuna sahip kadınların, erkeklerden daha fazla psikolojik ve toplumsal problemler yaşadığı düşünülmektedir. Toplum, bağımlı kadınları eş ve annelik rolü üzerinden damgalamaya maruz bırakmaktadır. Madde kullanan kadınların, kültürel sebepler ve toplumsal cinsiyet rolleri üzerinden damgalamaya maruz kalmaları, tedavi erişimlerini sınırlandırmaktadır. Madde kullanım bozukluğu olan kadınların, daha fazla suçluluk ve utanç duygusu yaşadıkları ve kendilerini damgaladıkları belirtilmektedir. Alan yazında, bağımlı kadınların daha fazla damgalamaya maruz kaldıkları ve daha az tedavi oldukları dikkat çekmektedir. Bu çalışma, bağımlı kadınların maruz kaldıkları damgalamayı ve tedaviye erişim olanaklarını ilgili literatür ışığında tartışacaktır.

Anahtar kelimeler: *Kadınlarda madde kullanım bozukluğu, Damgalama, Tedavi erişimi*

(SB-89) BAŞKA BİR HAYAT MÜMKÜNGülçin METE^{1,2}, Pelin YANTUR²¹*Vizyoner Kadınlar Derneği,*²*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü*

FuHuşa zorlanan ve bu alandan çıkmak isteyen kadınlara fuHuş alanından çıkış sürecinde destek olacak yasal bir mekanizmasının oluşturulması ve kadınlara yeni bir hayat kurmaları sürecinde mesleki ve kişisel gelişim, psikolojik danışmanlık, güvenlik ve istihdam gibi alanlarda destek olmak çok önemlidir. Söz konusu kadınlar genelde hijyenik ve güvenli olmayan yerlerde çalışmaya zorlanmaktadır. Pandemi gibi tüm dünyayı olumsuz anlamda etkilerken, hedef kitlemiz olan dezavantajlı kesimleri de sanıldığından çok çok daha kötü anlamda etkilemiştir. Özellikle pandemiden sonra artan sağlık sorunları, aslında bu kadınların can güvenliklerini de tehlikeye atmaktadır. Bu durumda projenin aciliyet teşkil eden unsuru; bir an önce bu kadınlara ulaşmak, ihtiyaçlarını belirlemek ve bu alandan çıkmaları için onlara destek olmaktır. Bu konuda Üniversite-Kamu-STK iş birliği içerisinde İstanbul Kalkınma Ajansı temelinde bir destek projesi hazırlanmıştır. Söz konusu kadınlar arasından; bu alandan ayrılmak isteyen ve bu konuda devlet desteğine ihtiyaç duyan kadınların başlıca sorunlarından olan; güvenlik, sağlık ve meslek edindirme noktasında somut adımlar atma noktasında, ilgili kamu kurum/kuruluşlar ve STK'lar arası bir diyalog ve iş birliği sürecinin oluşturulması ve gerekli destek mekanizmasının birim, masa, danışma ve destek hattı vs. kurulması amacı ile çalışmalara başlanmıştır. Ayrıca kendilerinin sosyal uyum, sosyal ve bireysel gelişim gibi noktalarda desteklenmesi amacıyla sosyal uyum faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi psiko-sosyal destek, meslek edindirme kursları, sosyal beceri gelişim kursları, atölyeler, workshoplar gibi etkinliklerin organizasyonu amaçlanmaktadır. Projenin sonunda; bu alandan çıkmak istemeleri durumunda danışabilecekleri, yardım talep edebilecekleri, bilgi ve hizmet alabilecekleri bir destek mekanizmasının kurulması için sürdürülebilir bir kamu-STK diyaloğuna oluşturulabilecektir. Bu diyalog sonucunda; bu alanda çeşitli yardım ve destek mekanizmalarının üretilmesine yönelik iş birlikleri gelişecek ve bu alanda çeşitli politikalar üretilcektir.

Anahtar Kelimeler: *FuHuşa zorlanan kadınlar, Üniversite-Kamu-STK iş birliği, sosyal uyum, psiko-sosyal destek*

(SB-90) AİLE İÇİ ŞİDDET VE YÖNETİŞİM BAĞLAMINDA KAMU-SİVİL TOPLUM İŞBİRLİĞİNİN ÖNEMİ

Duygu BUĞA¹, Zeynep Belma GÖLGE²

¹*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, duygu.buga@yeniuyuzuil.edu.tr*

²*İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Adli Tıp ve Adli Bilimler Enstitüsü, zbelma@iuc.edu.tr*

Aile içi şiddet günümüzde ve tüm dünyada bir sorun olarak varlığını devam ettiren, farklı bilim dallarını ve çalışma alanlarını ilgilendiren bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Aile içi şiddet ile mücadelenin güçlendirilmesi bağlamında ihtiyaç alanlarının tespit edilmesi ve daha etkin hizmet modelleri için çözüm önerilerinin geliştirilmesinin amaçlandığı, kamuda ve sivil toplum alanında kadınlara ve çocuklara hizmet veren 60 çalışan ile gerçekleştirilen çalışmada, nitel ve nicel yöntemler birlikte kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında Tükenmişlik Ölçeği, Çalışanlar İçin Yaşam Kalitesi Ölçeği ve araştırmanın nitel kısmı için yarı yapılandırılmış görüşmelerde yardımcı olmak üzere araştırmacı tarafından hazırlanan Uzman Görüşme Formu kullanılmıştır. Kamuda çalışanların tükenmişlik düzeylerinin sivil toplum çalışanlarından daha yüksek olduğu, kamu çalışanlarının daha fazla duygusal tükenme yaşadıkları ve kişisel başarı duygusunun sivil toplum çalışanlarına göre daha düşük olduğu görülmüştür. Bir başka deyişle, sivil toplum alanında çalışanlar duygusal anlamda kendilerini daha iyi hissetmekte, kendilerini daha yeterli ve başarılı görmektedirler. Ayrıca çalışanların yaşam kaliteleri açısından değerlendirildiğinde, sivil toplumda çalışanların mesleki tatminlerinin kamuda çalışanlardan daha fazla olduğu görülmüştür. Katılımcıların kamu ile sivil toplumun birbirinden farklı fakat işbirliği içerisinde hizmet verdikleri takdirde birbirlerini olumlu şekilde etkileyerek oldukça güçlü olacağı konusunda hemfikir oldukları söylenebilir. Yönetişim bağlamında kamu, sivil toplum ve özel sektör işbirliğinde, üniversitelerin de dâhil olduğu bir yapıda, birbirlerini olumlu yönde etkileyerek aile içi şiddetle mücadeleye katılımın, mücadeleyi daha güçlü hale getireceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile içi şiddet, yönetim, sivil toplum

**(SB-91) AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NDE BEKAR ANNE VE BABALARIN SOSYOEKONOMİK EŞİTSİZLİK
VE YOKSULLUK AÇISINDAN BİR KARŞILAŞTIRMASI**

A Kerim ALTUN¹, Hisako MATSUO²

¹*Saint Louis University, College of Arts and Sciences, Public and Social Policy, abdulkerim.altun@slu.edu*

²*Saint Louis University, College of Arts and Sciences, Sociology and Anthropology.*

Mevcut araştırmalar, Amerika Birleşik Devletleri'nde bekar anne ve babalar arasında önemli bir ücret farkı olduğunu öne sürüyor, ancak çoğu çalışma geleneksel aile çerçevesindeki birey ve yaklaşımlarla sınırlıdır. Bu nedenle, bekar anne ve babaların yoksulluk durumu hakkında sınırlı bilgiye sahibiz. Yalnız Amerika Birleşik Devletleri'nde değil dünyanın pek çok ülkesinde, tek ebeveynli haneler ve sosyoekonomik durumları uzun süredir politika yapıcılar için önemli bir gündem maddesidir. Bu çalışma, bekar anneler ve bekar babalar arasındaki yoksulluk durumunu inceleyerek, yoksulluk üzerinde etkisi olabilecek demografik ve ekonomik faktörleri araştırmaktadır. 2013 yılına ait Income Dynamics Panel Study'ye ait verilerin kullanıldığı bu çalışmanın örneklemini 18-65 yaş arasındaki, yaş ortalaması 36.44 (SD = 11.09) olan 1.668 katılımcı oluşturmuştur. Sonuçlar, bekar annelerin, bekar babalara göre yoksulluk oranlarında ve mutlak yoksulluk durumunda olma olasılığının daha yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca yaş, eğitim, ırk, bölge gibi demografik özelliklerin yanı sıra medeni durum ve çocuk sayısındaki farklılıklar da yoksulluk statüsünde belirleyici rol oynamıştır.

Anahtar Kelimeler: Bekar anne ve babalar, Demografi, Yoksulluk

(SB-92) "EŞİTLİK SAVAŞÇISI" FİLMİNİN ENDÜSTRİ VE ÖRGÜT PSİKOLOJİSİ ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ

Şeyma Nur YILMAZ¹, Meryem KARAAZİZ²

¹Yakın Doğu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Klinik Psikoloji Tezli Yüksek Lisans,

20215326@std.neu.edu.tr

² Yakın Doğu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Klinik Psikoloji Bölüm Başkanı

"Eşitlik Savaşçısı" filmi Amerika Birleşik Devletleri Yüksek Mahkemesi'nde yargıç olarak görev alan Ruth Bader Ginsburg isimli bir kadının hayatı üzerinden, kadınların iş yaşamı da dahil olmak üzere yaşamın birçok alanındaki geri plana itilmişliğiyle ilgili olarak kadın haklarını ele almaktadır. Mücadeleden hoşlanan ve kendisinden emin bir kadın olan Ginsburg, dönemin Amerika'sındaki eşitsizlikler üzerinden endüstri ve örgüt psikolojisi kapsamında değerlendirilmiştir. Ginsburg'un Harvard Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne başlamasıyla birlikte tüm hayatı değişmiştir. Kadınların erkek öğrencilerin hukuk fakültesindeki yerini işgal ettiği fikrinin öne sürülmesi ile başlayan cinsel eşitsizlik kavramı, Ginsburg'un iş yaşamında da sıklıkla karşılaştığı bir kavram olarak filmde ön plana çıkmıştır. Cinsel eşitsizlik sebebiyle Anayasa Mahkemesi'ne yönelik olarak mücadele sergileyen Ginsburg'un bu konuda en büyük destekçisi kendisi gibi hukuk mezunu olan kocası Marty olmuştur. Bu bakımdan endüstri ve örgüt psikolojisi, çalışan bireylerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları sorunları bilimsel bir bakış açısı ile ele alarak bireylerin eşitlik, adalet, hak ve özgürlükler gibi birçok alanda yaşamlarını sekteye uğratan faktörleri azaltma ya da yok etme ile ilgilenmektedir. Çalışan bireylerin bu alanlarda yaşadıkları sorunların çözülmesi ve bireylerin verimlilikleri, işe yönelik memnuniyetleri, mobbing, yaşam kalitesi ve bireylerin çalışmasını etkileyen dış faktörler gibi birçok konu endüstri ve örgüt psikolojisinin çalışma konusudur. İnsan hak ve eşitliklerinin açıklanabilmesi ve örgüte yönelik insan ilişkilerinin gözlemlenebilmesi açısından bu filmin önem taşıyabileceği düşünülmüştür. Filmde endüstri ve örgüt psikolojisinin ele aldığı birçok kavramın bireyler üzerindeki önemli etkisi dikkat çekmiştir.

Anahtar Kelimeler: Endüstri ve örgüt psikolojisi, cinsel eşitsizlik, iş-yaşam kalitesi, kadın hakları

(SB-93) ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Abdullah Yavuz AKINCI¹

¹Süleyman Demirel Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, abduallahakinci@sdu.edu.tr

Araştırmanın amacı, ortaöğretimde öğrenim gören öğrencilerin cinsiyeti, okul türü, akademik başarıları ve spor yapma durumları açısından Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının tespit edilmesidir. Araştırmaya 2021-2022 öğretim yılında Isparta İl Merkezinde sınavla öğrenci alan liselerde öğrenim gören 869 öğrenci katılmıştır. Öğrenci tutumlarının tespit edilmesinde veri toplama aracı olarak Güllü ve Güçlü (2009) tarafından geliştirilen "Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır.

Verilerin analizinde çoklu doğrusal regresyon analizi ile, cinsiyet değişkeninin karşılaştırılmasında Mann-Whitney U, okul türü, akademik başarı ve spor yapma değişkenlerinin karşılaştırılmasında Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği, tutum düzeylerinin kadınların ($\bar{X}=510,68$), erkeklere göre ($\bar{X}=378,89$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Akademik başarılarına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği, "85-100" ortalamaya sahip öğrencilerin ($\bar{X}=499,60$), "70-84" ortalamaya sahip öğrencilerin ($\bar{X}=418,30$), "45-69" ortalamaya sahip öğrencilerin ($\bar{X}=360,88$), "0-44" ortalamaya sahip öğrencilere göre ($\bar{X}=353,73$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Okul türüne göre anlamlı bir farklılık gösterdiği, Fen Lisesi öğrencilerinin ($\bar{X}=485,17$), Anadolu Lisesi öğrencilerinin ($\bar{X}=464,75$), Meslek Lisesi öğrencilerinin ($\bar{X}=355,30$) olduğu tespit edilmiştir. Spor yapma durumuna göre ise anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Cinsiyet, akademik başarı, okul türü ve spor yapma durumu ile Beden Eğitimi Ders tutumları arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, yordayıcı değişkenlerin ders tutumları üzerindeki etki sırası Akademik başarı, cinsiyet, okul türü ve spor yapma durumudur. Sonuç olarak Akademik başarının Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum üzerinde önemli bir yordayıcı olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Beden Eğitimi ve Spor, Beden Eğitimi Ders Tutumu, Akademik Başarı, Okul Türü*

**(SB-94) SPORCULARDA ÖFKE VE SALDIRGANLIK ALGISININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

Hülya CİN¹, Berk Hakan YILMAZ², Arkan EKTİRİCİ²

¹Kastamonu Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yöneticiliği Bölümü

²Kastamonu Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü

bhyilmaz@kastamonu.edu.tr

Bu araştırmanın amacı sporcularda öfke ve saldırganlık algısının çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını kartopu örnekleme yöntemiyle belirlenen 373 (187 kadın, 186 erkek) sporcu oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Maxwell ve Moore (2007) tarafından geliştirilen, Gürbüz ve ark. (2019) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Sporda Saldırganlık ve Öfke Ölçeği (SSÖÖ) kullanılmıştır. Cinsiyet ve spor branşına yönelik olarak gerçekleştirilen bağımsız örneklem t-testi sonucuna göre saldırganlık alt boyutunda gruplar arasında anlamlı farklılık saptanmıştır ($p<0,05$). Gerçekleştirilen ANOVA testi sonuçlarına göre anne eğitim düzeyi ve aile aylık gelir düzeyi değişkenlerinde anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Baba eğitim düzeyi, spor yaşı ve sporcunun eğitim düzeyi değişkenlerine yönelik olarak gerçekleştirilen ANOVA testi sonuçlarına göre ise gruplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Yaş değişkeni ile ölçek alt boyutları arasında gerçekleştirilen Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Analizi sonuçlarına göre ise yaş ile öfke arasında düşük düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p<0,05$). Sporcuların öfke ve saldırganlık düzeylerinin yaş, cinsiyet, spor branşı, sporcunun eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi ve spor yaşı değişkenlerine göre farklılaştığı ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Spor, Saldırganlık, Öfke, Futbolda saldırganlık, Öfke algısı

(SB-95) ALGILANAN DEĞER VE e-WOM'UN AKILLI SAAT SATIN ALMA NİYETİNE ETKİSİİbrahim Halil EFENDİOĞLU¹¹*Gaziantep Üniversitesi, Enformatik Bölümü, efendioglu@gantep.edu.tr*

İnternetteki birçok bilgi kaynağının satın alma niyeti üzerinde önemli bir etkisi vardır. Özellikle tüketicilerin algıladıkları değerın yüksek olması satın alma niyetinde olumlu bir psikolojik etki oluşturmaktadır. Ayrıca tüketicilerin internet üzerinden bir ürün, hizmet, marka veya işletme hakkındaki olumlu ya da olumsuz görüşlerini bildirmesi ve birbirlerini etkilemesi olarak bilinen e-WOM (electronic word of mouth) ilgi çekici ve ikna edici olduğunda satın alma niyetini etkilemektedir. Bu çalışmanın amacı e-WOM' un ve algılanan değerin akıllı saat satın alma niyetine etkisinin incelenmesidir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimleyici tarama modeli kullanılmıştır. Literatür taraması çerçevesinde geliştirilen modelde e-WOM ve algılanan değer bağımsız değişken; satın alma niyeti bağımlı değişken olarak belirlenmiştir. Araştırma için 483 kişiden çevrimiçi olarak veri toplanmıştır. Analizlerde AMOS ve SPSS paket programları kullanılmıştır. Öncelikle değişkenlerin ortalamasını, korelasyonunu ve temel bileşenlerini elde etmek için tanımlayıcı istatistiksel analizler yapılmıştır. Daha sonra modelin güvenilirliğini ve geçerliliğini test etmek için açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmış ve ölçeklerin Cronbach' s Alpha değeri iyi düzeyde bulunmuştur. Ayrıca ölçeklerin uyum geçerliğini test etmek için kompozit güvenilirlik ve ortalama açıklanan varyans değerleri de hesaplanmıştır. Son olarak önerilen modeli test etmek için yapısal eşitlik modeli kurulmuştur. Yapılan yol analizinde modelin uyum değerlerini sağladığı görülmüştür. Elde edilen bulgulara göre algılanan değer ve e-WOM, akıllı saat satın alma niyetini olumlu ve anlamlı olarak etkilemiştir. Sonuçlar literatürdeki çalışmalar ile uyumludur. Gelecek araştırmalarda modele aracı ve düzenleyici değişkenler eklenebilir. Bunun yanında işletmelerin tüketicideki fayda algısını artıracak pazarlama faaliyetlerine girmeleri ve e-WOM' ların takip etmesi faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: e-WOM, algılanan değer, satın alma niyeti, akıllı saat

bilim günleri

Poster Bildiri Özetleri

(PB-01) COVID-19' UN ÜÇÜNCÜ DALGA DÖNEMİNDE HAMİLE KADINLARIN KORONAVİRÜSE KARŞI**BİLGİ DÜZEYLERİ VE ALDIKLARI TEDBİRLER**Saima TASNEEM¹, Neşe ORMANCI², Tuğba Büşra ÇALIŞKAN³¹ *Girne Amerikan Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, saimatasneem@gau.edu.tr*² *Girne Amerikan Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, neseormanci@gau.edu.tr*³ *Girne Amerikan Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, tugbabusraozkan@gau.edu.tr*

COVID-19'a sebep olan SARS-COV2 tek sarmallı ribonükleik asit (RNA) virüsüdür. Bu virüsten etkilenen kişilerde ateş, kuru öksürük, akut solunum sıkıntısı, septik şok, metabolik ve hemostatik bozukluklar gibi semptomatik ve asemptomatik ciddi komplikasyonlar görülmekle birlikte, ölümle de sonuçlanabilmektedir. Virüsün, kuluçka süresi maruziyetten sonra 2-14 gündür. COVID-19 virüsü mutasyona uğramaya devam etmekte ve hamilelik üzerindeki etkileri ile potansiyel bulaşma riski konusunda endişeler bulunmaktadır. Araştırmalar, kronik hastalığı olan hamile kadınların anne ölümü riskinin yüksek olduğunu göstermektedir. Türkiye virüsle savaşmak için test, izleme ve tedavi etme, etkilenen şehirlerin kısmi olarak kapatılması, güvenlik önlemlerinin uygulanması ve aşılama gibi çeşitli önlemler almıştır. Türkiye'de alınan bu önlemler kırsal alanlarda yaşayan hamile kadınlardan ziyade daha çok sağlık çalışanlarına ve genel halka odaklanmaktadır. Bu çalışmada, Şanlıurfa' nın Siverek ilçesinde aşı olan veya olmayan hamile kadınların COVID-19'a karşı bilgi düzeyleri ve aldıkları tedbirler değerlendirildi. Çalışma, Nisan-Temmuz 2021' de Şanlıurfa' nın Siverek ilçesindeki bir sağlık kuruluşunda kesitsel olarak gerçekleştirilmiştir. Veri analizi için SPSS 25.0 programından yararlanılmıştır. Çalışmaya toplam 250 hamile kadın katılmıştır. Kadınların, %34,7'si yaşını bilmediği, %37,8'i hiç okula gitmediği, yaklaşık %36'sının eşinin de okula gitmediği ve %35'inin ise ilk hamileliği olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların Covid-19 hakkında bilgi düzeylerine bakıldığında, %57'sinin yetersiz bilgiye sahip olduğu ve %90'ının ise tedbirsiz davranışlar sergilediği görülmüştür. Ayrıca katılımcıların eğitim seviyeleri arttıkça Covid-19' a karşı bilgi ve tedbirlerinin arttığı ($p=0,000$, $p=0,005$), sağlık kuruluşuna gitme sıklığı ile tedbirlerinin arttığı ($p=0,005$) ve bireylerin bilgi düzeyi arttıkça tedbirlerinin de arttığı saptanmıştır ($p=0,006$). Bunlara ek olarak, katılımcıların %55,4'ü de aşı olmak istemediğini belirtmiştir. Bu çalışma da, hamile kadınların COVID-19' u önleyici tedbirlerinin düşük ve aşılamanın yetersiz olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Hamile Kadın, Pandemi, Bilgi Düzeyi, Tedbirler.

(PB-02) ERGENLERDE AKRAN ŞİDDETİNİN GENEL SAĞLIK DURUMUYLA İLİŞKİSİBelkıs BOYDAĞ¹*Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencisi¹*

“Akran şiddeti” kavramı bir veya bir grup çocuğun aynı yaş grubundaki bir veya birden fazla çocuğa, kasıtlı ve sistematik olarak psikolojik, fiziksel ya da cinsel şiddet uygulamasıdır. Bu çalışmanın amacı ise, ergenlere yönelik uygulanan akran şiddetinin ergenlerin genel sağlık durumlarına etkisinin ortaya konması amaçlanmıştır. Bu çalışmanın örneklemini, 14-18 yaş arası İstanbul’ da yaşayan lise öğrencilerinden oluşturmaktadır. Sorular katılımcılara anket formu şeklinde uygulanmıştır. Kullanılan ölçekler sırasıyla Demografik bilgi formu, Ergenlerde Akran Şiddeti formu ve Genel Sağlık anketidir. Çalışmaya toplamda 222 kişi katılım sağlamıştır. Elde edilen bulgular Spss programı aracılığıyla test edilmiştir.

Bulgularda, ergenlerin genellikle akran şiddetine maruz kaldıkları saptanmıştır. Cinsiyete göre incelendiğinde ise, kız öğrencilerin akran şiddetine daha fazla maruz kaldıkları gözlenmiştir. Ayrıca, akran şiddetine maruz kalan gençlerde, genel sağlık anketi sonucunda kendilerini mutlu hissetmedikleri ve günlük işlerinden zevk alamadıkları saptanmıştır. Bu bulgu, akran şiddetine uğrayan gençlerin duygu durumlarının olumsuz etkilendiğini göstermektedir.

Dikkat çeken bir bulgu ise, karar vermekte güçlük çektiklerini, yaptıkları işe dikkatlerini çok iyi veremediklerini belirttikleri gözlenmiştir. Bu bulgu, akran şiddetine uğrayan gençlerin genel sağlık durumlarının da olumsuz etkilendiğini göstermektedir.

Sonuçta, akran şiddetini engellemek için öncelikle aile içi şiddeti önlemeye yönelik etkin politikalar uygulanmalıdır. Ayrıca okullarda lise öğrencilerine yönelik danışmanlık hizmetleri verilmesi gerektiği önerilmektedir. Son olarak, ergenlere verilebilecek değerler ve şiddetsiz iletişim eğitimlerinin akran şiddetini önlemeye ve azaltmaya yardımcı olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ergen, Akran Şiddeti, Lise

(PB-03) KÖK HÜCRE İLE KALP KASI TEDAVİSİNDE BİYOMEDİKAL UYGULAMALARI VE HEMŞİRELİK**YAKLAŞIMLARI**

Muhammed Nasrullah ER¹

¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, 3. Sınıf Öğrencisi,

ernasrullah47@icloud.com

Kök hücreler, kendini yenileme, farklı hücre ve dokulara dönüşebilme yeteneğine sahip farklılaşmamış hücrelerdir. Kök hücreler, kalp ve damar hastalıkları başta olmak üzere birçok hastalığın kullanımında mümkündür. Amaç: Kök hücrenin güncel çalışmalarla hangi boyutta olduğunu saptamak. Kök Hücre alanında 2016 yılından bu yana yapılan yayınlanan makaleler, son güncel yaklaşımları ve bulguları derlemektir. Yöntem: Google Akademik ve Pubmed veri tabanları kullanılarak, 2016’ dan beri olan makaleler seçeneği seçilmiştir. Veri tabanında mümkün oldukça en yakın güncel araştırmalara ulaşılması hedeflenmiştir. Aynı zamanda nitel araştırmalara da başvurulmuş kardiyoloji doktorları ile görüşülmüş, bilgi alınmıştır. Bulgular ve Sonuç: Kardiyak yaşlanma gibi fizyolojik, miyokard infarktüsü gibi patolojik kalp kas dokusunda sekel bırakacak durumlarda hastaların kök hücre tedavisi ile kalp kasları eski haline geri dönebileceği gözlemlendi. Bu yöntemle ilerleyen dönemlerde kök hücrenin iyileştirilerek ilerletilmesi ile kalp transplantasyonu sınırlandırılabilir ve hatta ortadan kaldırılabilir. İskemik kalp hastalıklarında kök hücre tedavisi almış hastaların yaklaşık %80’ inin kardiyovasküler yönden farklı seviyelerde iyileştiği belirlenmiştir. Kök hücre konusunda giderek artan çalışmalarla bulunan sonuçlar sonucunda Kök Hücre ve doku mühendisliği konusunda uzmanlaşmış biyomedikal mühendislerine ve bu alanda kendini geliştirmiş hemşirelerin olması elzemdir. Hemşireler, kök hücre naklinden sonra çalışmaların gösterdiği kaygı ve depresyona yapacakları hemşirelik bakımında bilgi sahibi olması da elzemdir. Bu çalışmadaki ileri hedefimiz biyomedikal mühendisleri, kardiyolog, kalp damar cerrahları ve hemşireler başta olmak üzere sağlık çalışanlarını bu konuda bilinçlendirmek ve konunun tanınırlığını arttırmaktır.

Anahtar Kelimeler: *Biyomedikal, Hemşirelik, Kalp kası, Kardiyoloji, Kök hücre*

(PB-04) THE LINK BETWEEN NUTRITION AND AUTISMNursena ÖZOĞUL¹*¹Faculty of Health Sciences, Nutrition and Dietetics, nursena.ozogul@ogr.yeniyyuzuil.edu.tr*

Autism spectrum disorder (ASD) is a complex, lifelong developmental disability that typically appears during early childhood and can impact a person's social skills, communication, relationships, and self-regulation. In 2021, the CDC reported that approximately 1 in 44 children in the U.S. is diagnosed with an ASD, according to 2018 data. The continuous increase in autism and the reason of it is still unknown has inspired researchers to study autism. The fact that the intestines of individuals with autism are extremely permeable and they are very selective in their diets has revealed the view that nutritional approaches can be beneficial in the treatment of autism. The aim of this review is to examine the effect of these nutritional approaches on autism symptoms. Gluten-free-casein-free (GFCF) diet, ketogenic diet (KD) and probiotic and vitamin supplementations are among the most important of the treatment approaches. Therefore, these specific titles will be examined through the present literature in this review.

Keywords: Autism, Nutrition, Gluten, Casein, Probiotic, Vitamin

(PB-05) NEUROSCIENTIFIC STUDY OF EATING DISORDERSAmine IRMAK¹

¹İstanbul Yeni Yüzyıl University, Faculty of Health Sciences & Faculty of Science and Letters, Nutrition and Dietetics & Psychology, amine.2059@gmail.com

Eating disorders are psychiatric pathologies include distorted eating behaviors such as excess restrictive dieting and fear of gaining weight in Anorexia Nervosa, practicing compensative harmful behaviors after compulsive overeating in Bulimia Nervosa and eating abnormal amount of food in a discrete period with loss of control in Binge Eating Disorder. In this article, cognitive neuropsychological and neurobiological features of eating disorders will be analyzed under the scope of neuroscientific study. The aim of this review is to gain a better understanding of eating disorders pathophysiology with considering; behavioral specialty, cognitive perspective and biological data which were welded by neuroimaging findings from related studies. Furthermore, decision making, habit building and brain activity distinctions of eating disorder patients between healthy individuals will be introduced via this review article. Also, there will be suggestion for more studies to illuminate this issue in conclusion.

Keywords: *Eating disorders, cognitive, neuropsychology, neuroscience*

(PB-06) KÜTAHYA' DAKİ BESİCİLERİN SAĞLIK ALGISI VE ZONOTİK HASTALIKLAR FARKINDALIĞIMuammer YILMAZ¹, İnci ARIKAN²

¹Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı AD., ²Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı AD, muammer.yilmaz@ksbu.edu.tr

Bu çalışmada; Kütahya' da hayvancılıkla uğraşan çiftçilerin; sağlık algıları ve hayvanlardan insanlara bulaşan zoonozlar hakkındaki farkındalıkları değerlendirilmiştir. Zoonotik hastalıkların önlenmesinde, besicilerin sağlık algısı ve farkındalığı üzerine bir çerçeve sunarak literatüre katkıda bulunulması amaçlanmaktadır. Bu kesitsel çalışmanın metodolojisinde; ilk bölümünde katılımcıların sosyodemografik özellikleri, ikinci bölümde zoonotik hastalıkların bulaşma yolu ile ilgili bilgiler ve Sağlık Algısı Ölçeği (SAÖ) sorularının yer aldığı anket formu kullanıldı. Örneklem hacmi; (güven düzeyi:%90, p:%50, hata payı:0,055, desen etkisi:1, küme:13) en az 221 olarak hesaplandı. Veriler normal dağılmadığından grup medyanlarının karşılaştırılmasında Mann Whitney U ve Kruskal Wallis-H testi yapıldı. Katılımcıların %60' dan fazlası besi hayvanlarından insanlara hastalık bulaşabileceğini bildirmiştir. Katılımcıların, %74.1' i hasta hayvanların sütü ve %61.2' si etinin tüketilmesi ile insanlara hastalık bulaşabileceğini bildirmiştir. Besicilerin %57.8' i insanlar arasında bulaş olabileceğini bildirirken, %38.3' ü ahır ortamından ve çevresinden bulaş olabileceğini söylemiştir. Katılımcıların SAÖ'den aldığı puan ortalaması 46,62±4,58 (min:36-max:70) değişmekte idi. Kontrol odağı ve Kesinlik alt boyutları ile yaş arasında negatif korelasyon saptandı. Sağlığın önemi ve Öz farkındalık ile yaş arasında pozitif korelasyon saptandı. Katılımcıların zoonotik hastalıkların hayvanlardan insanlara bulaşma yolları hakkındaki bazı bilgileri ile SAÖ puanlarının kıyaslamasında; küçükbaş-büyükbaş hayvanlardan ve insandan insana bulaşın olabileceğini söyleyen grupta, SAÖ puanının daha yüksek olduğu ve istatistiksel anlamlı olduğu saptandı. Katılımcılarımızın, sağlık algısı orta düzeyde bulundu. Bu çalışma ile çiftçilerin sağlık algıları, zoonotik hastalıklar hakkında bilgi ve farkındalıklarının istenen düzeylerde olmadığı ortaya konmuştur. Zoonotik hastalık bulaşma riskini azaltmak için çiftçilerin, bilgi ve farkındalığının yanında sağlık algılarının artırılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: zoonotik hastalıklar, zoonoz, farkındalık, bilgi düzeyi, sağlık algısı.

(PB-07) ENDÜSTRİ 4.0 İLE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİSami AYDEMİR¹*¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü, Tezli Yüksek Lisans**Öğrencisi, aydemir.sami@gmail.com*

Endüstri 4.0 ya da 4. Endüstri Devrimi son zamanlarda en çok konuşulan konular arasında yer almakla birlikte iş sağlığı ve güvenliği alanında da büyük önem ve merak taşımaktadır. Bu devrim nesnelerin interneti, internet hizmetleri ve siber-fiziksel sistemlerinden oluşan bir değer bütünüdür. Geçmiş dönemlerde emek verilerek planlanan yöntemler, yetersiz ekipman ile çok sayıda maddi ve manevi kayıplara yol açmaktaydı. Endüstri 4.0 ile hayatımıza giren birçok cihaz ve uygulama ile birlikte iş kazası ve meslek hastalıklarının engellenmesi hedeflenmektedir. Tehlikeli görevler için sağlık güvenlik standartlarının iyileştirilmesi, zorlayıcı fiziksel operasyonların bertaraf edilmesi ile ergonomik iyileştirmelerin yapılması bunlardan bir kaçıdır. Çalışmada endüstriyel gelişim süreçleri ve 4.0 da kullanılmakta olan sistemler ve cihazlar hakkında bilgiler aktarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Endüstri 4.0, İş Sağlığı ve Güvenliği, Teknoloji.

(PB-08) GEBELİKTE İLAÇ KULLANIMINDA TERATOJENİTE RİSK DEĞERLENDİRMESİ: KISITLILIKLAR VE YAŞANAN ZORLUKLAR

Ender TEKEŞ¹

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, endertekes@comu.edu.tr

Gebelik sırasında ilaç kullanımı doğum defektlerine neden olabilmektedir. Yapısal defektler yaşamın ilk yılında bebeklerin yaklaşık %2-5'inde görülmektedir ve bebek ölümlerinin en yaygın nedenlerinden biridir. Teratojen bir ilaca maruziyet fetüsün kaybı, büyüme geriliği, fonksiyon bozukluğu veya defekt ile sonuçlanmaktadır. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Teratojenite Birimi olarak, gebelikte ilaç kullanımı durumlarında teratojenite risk değerlendirmesi yapmaktayız. Kullanılan ilaç veya ilaçların dozları, maruz kalma yolu ve süresi, gebelik dönemi ve sigara, alkol kullanımı gibi gebelik sırasında eş zamanlı maruziyetler incelediğimiz önemli kriterlerdir. Bu kriterlere ilave olarak ilacın plasenta geçişinin olup olmadığını; literatür taraması ile insan verilerinin bulunup bulunmadığını; kaynak kitaplardaki önerileri dikkate alarak risk değerlendirmesi yapmaktayız. İnsan verilerinin çok kısıtlı olması nedeniyle risk düzeyini öngörmek çoğunlukla zor olmaktadır. Sıklıkla karşılaştığımız bir durum, gebelik öğrenildikten sonra bile bazı annelerin sigara ve/veya alkol kullanımına devam etmesidir. İlaç dışı sebepler de anomaliye neden olabildiği ve bunun defektle ilişkilendirilmesi zor olduğu için hazırladığımız raporlarda ilave kullanımlar ile ilgili de hastayı mutlaka yönlendiriyoruz.

Değerlendirmeler ile ilgili en önemli kısıtlılık, insan verilerinin bulunmaması veya çok az olmasıdır. Mevcut ilaçların faz çalışmaları sırasında, gebelik bir dışlama kriteri olması nedeniyle çoğu ilaç için sadece hayvan verileri bulunmaktadır. İnsan verileri ise çoğunlukla vaka raporlarından elde edilmektedir. Vaka raporlarına ilave olarak teratojenite bilgi servisleri, doğum defekti kayıt çalışmaları ve pazarlama sonrası ilaç kayıt çalışmaları daha iyi veri sağlamak için umut verici yaklaşımlardır. İster tek vakaya ait vaka raporu olsun, ister büyük ölçekli kayıt çalışması olsun, insan verilerinin artması amacıyla gerçekleştirilen her bilimsel çalışma son derece kıymetlidir.

Anahtar Kelimeler: Gebelik, Teratojen, Fetüs, Malformasyon

(PB-09) GEBELİKTE ORTAYA ÇIKAN METASTATİK MEME KANSERİ: OLGU SUNUMUMehmet Sait ÖZSOY¹*¹İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi Anabilim Dalı, Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın**Şehir Hastanesi, mehmentsait.ozsoy@medeniyet.edu.tr*

Meme kanseri günümüzde kadınlarda en sık teşhis edilen kanser türü ve kanser ile ilişkili ölümlerinin önde gelen nedenidir. Meme kanseri taraması, teşhisi ve tedavisindeki ilerlemelere rağmen, meme kanseri teşhisi konan hastaların yaklaşık %12' sinin başvurusunda metastatik hastalık gelişmiş olduğu gözlenir. Bu çalışmada ilk başvurusunda karaciğere metastaz yapmış, yapılan neoadjuvan tedavi ile karaciğer metastazının gerilediği ancak primer meme tümöründe progresyon saptadığımız gebe hastanın tanı ve tedavi sürecini sunmayı amaçladık.

Otuzaltı yaşında kadın hasta, memede ele gelen kitle ve meme başı retraksiyonu şikayetiyle başvurdu. Muayenesinde sol meme alt iç ve dış kadranda yaklaşık 5*2 cm boyutlu kitle saptandı. Gebeliğinin 6. ayında olan hastanın radyolojik incelemesi ultrasonografi ile yapıldı, lezyon BIRADS 5 olarak tanımlandı. Kitleden tru-cut biyopsi yapıldı, patolojik incelemede invaziv adenokarsinom olarak raporlandı. Tümör T3 olarak değerlendirilip hastaya neoadjuvan tedavi sonrası cerrahi planlandı. Evrelendirme amacıyla yapılan PET-CT görüntülemesinde karaciğerde metastatik lezyon saptandı. Kemoradyoterapi planlandı, ancak gebelik nedeniyle hasta isteği ile neoadjuvan tedavi doğum sonrasına ertelendi. Hastaya doğum sonrası neoadjuvan kemoradyoterapi başlandı. 6 ay süre neoadjuvan tedavi ve akıllı ilaç uygulaması yapıldı. Kontrol görüntülemelerinde karaciğer metastazında tamamen regresyon, meme lezyonunda progresyon gözlemlendi. Hastaya sol mastektomi ve sentinel lenf nodu örnekleme planlandı, hastaya modifiye radikal mastektomi yapıldı. Operasyon sırasında progresyon gösteren meme kitlesinin pektoral kasa invazyonu yapıldığı görüldü, 6*3 cm boyutlu tümör ile invaze pektoral kas eksize edildi. Patolojik inceleme sonucu invaziv adenokarsinom ve kemoterapiye yanıtız olarak raporlandı. Hasta postoperatif birinci yılında sorunsuz olarak yaşıyor.

Anahtar Kelimeler: Meme, Kanser, Metastaz

(PB-10) E-SPOR SPORCULARINDA KOGNİTİF PERFORMANSIN ÖNEMİAmine ATAÇ¹¹*İstanbul Gedik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, amineatac@gmail.com*

"E-spor" olarak adlandırılan rekabetçi organize elektronik video oyunları, uluslararası bir endüstri haline geldi. Uzun süreli e-spor pratiğinin ve rekabetin fizyolojik ve bilişsel sağlık sonuçları yeterince araştırılmamıştır. Bu çalışmanın amacı e-spor oyuncularında kognitif fonksiyonlar üzerine yapılmış çalışmaları literatür taraması ile derlemektir. Bu bağlamda PUBMED veri tabanında ve Google Scholar' da "esport" and "cognitive" and "performance" kelime kombinasyonları ile ilgili aramalar yapıldı. PUBMED veri tabanında "esport" and "cognitive" and "performance" şeklinde arama yapıldığında 2016-2022 yılları arasında 14 sonuç ile karşılaşıldı. Google Scholar veri tabanında "esport" and "cognitive" olarak arama yapıldığında anlık 5,380 sonuç, "esport" and "performance" şeklinde arama yapıldığında anlık 13,400 sonuç bulundu. Bu derlemede e-spor sporcularının, birçok çağdaş meslekte çokca arandığını iddia ettiğimiz benzersiz bir dizi özel beceri ve deneyime sahip olduğu yapılan çalışmalarca belirtildiği gözlemlendi. Bu nitelikler arasında dijital zeka, oturma pozisyonunda gerçekleştirilen uzun süreli insan bilgisayar etkileşiminde deneyim ve uzmanlık, becerikli ve verimli iletişim ve belki de en önemlisi gelişmiş bilişsel yetenekler yer almaktadır. Toplu olarak büyük e-sporların çoğunluğunu oluşturan ve aksiyon video oyunları olarak bilinen "First Person Shooter" "ve "Çok Oyunculu Çevrimiçi Savaş Arenası" oyunları bilişsel olarak zordur. E-sporun sporculara yüklediği talep, oyuncuların, oynamayanlara kıyasla gelişmiş bilişsel yeteneklere sahip olduğunu gösteren literatürde artan sayıda araştırmayla sonuçlanmıştır. Bundan sebeplerle e-spor sporcuları "bilişsel sporcular" olarak anılarak kognitif performansın önemi bu sporcularda vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: E-spor, Kognitif fonksiyon, Oyuncu performansı

(PB-11) COVID-19 DÖNEMİNDE POSTPARTUM DEPRESYON

Büşra BOZ¹, Reyhan AYDIN DOĞAN²

¹Karabük Üniversitesi, Lisans Üstü Eğitim Enstitüsü, Ebelik Anabilim Dalı, busraboz1995@gmail.com

²Karabük Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü

Çin' in Hubei eyaletinde 31 Aralık 2019' da ortaya çıkan virüs, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından pandemi olarak adlandırılmış ve küresel bir sorun haline gelmiştir. Pandeminin hızlı bir şekilde yayılmasıyla korku, endişe ve panik bireylerin ve toplumun ruh sağlığı açısından risk oluşturmuştur. Özellikle bu durum yeni doğum yapan kadınlarda kaygı ve depresyon durumunu artırmıştır. Annenin bebeği hakkında aşırı üzüntü, kaygı, yorgunluk ve aşırı endişe içeren doğum sonrası duygu durumu postpartum depresyon olarak tanımlanmaktadır. Bu dönem, postpartumun ilk gününden başlayarak, 6.-8. haftaya veya 1 yıla kadar devam edebilmektedir. Doğum sonrası dönem, bir bebeğin bakımının ve ihtiyaçlarının karşılanması için zorlu ve sürekli bir süreçtir. Bu ihtiyaçların karşılanmasına COVID-19 sürecinde alınan önlemler, pozitif olma durumu, endişe ve korkunun eklenmesiyle daha zorlu bir hale gelmesi postpartum depresyon oranlarında artışa neden olmaktadır. Işıksalan vd. (2021) pandemi döneminde, doğum sırasında Covid-19 pozitif olan (n=30) ve olmayan (n=30) toplam 60 doğum yapan kadını karşılaştırdıklarında, COVID-19 Enfeksiyonu geçirirken doğum yapan kadınların postpartum depresyon ve anksiyete düzeylerinde artış olduğunu saptamıştır. Sonuç olarak; pandemi, küresel morbidite ve mortalitenin yoğun olduğu, belirsizliğin ön planda olduğu, sosyal, ekonomik ve sağlık açısından yüksek riskli bir durumdur. Bu durum annenin umutsuzluk, çaresizlik, benlik saygısında azalma ve postpartum depresyon yaşamasına, bebeği ile olan bağlanmasına ve bebeğinin bakımı gibi durumlarda olumsuz yönde etkilenmesine yol açmaktadır. Bir kadının ruh sağlığı bebeğinin refahını doğrudan etkilemektedir. Bu bağlamda annenin psikolojik sağlığının, anne bebek ilişkisinin gelişiminde çok önemli bir faktör olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Pandemi, postpartum depresyon, anne-bebek sağlığı, lohusalık

(PB-12) COVID- 19 PANDEMİSİNİN GEBELERİN BAĞIŞIKLANMASI ÜZERİNE ETKİSİMihriban ULUCAN¹¹*Munzur Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, mihribanulucan@munzur.edu.tr,*

Bu çalışmanın amacı pandemi döneminin gebelerin bağışıklanması üzerine etkilerinin belirlenmesidir. Bu amaçla ilgili literatür incelenerek pandeminin gebelerin bağışıklanması üzerine etkileri ortaya çıkarılmıştır. Yapılan literatür incelemesi sonucunda gebelerin gerek enfeksiyon riskinden korkma gerekse COVID- 19 şüphesi nedeniyle sağlık kurumlarına başvurmaktan çekindikleri ve doğum öncesi bakım almadıkları ortaya çıkmıştır. Kadınların doğum öncesi bakım alamamış olmaları; doğum öncesi bakımın önemli bir bileşeni olan gebelerin bağışıklanmasını da olumsuz etkilemiştir. Kadınların aşı olmasının önünde ki engeller şöyle sıralanabilir; kadınların aşı etkinliği konusunda ki endişeleri, aşılarda içeriği nedeniyle toksik olduğu düşüncesi, aşının gerekli olmadığı düşüncesi, aşılarda ve hastalıklar hakkında bilgisizlik, sağlık profesyonellerinin tavsiye eksikliğidir. Aşı önündeki bu engellere pandemi ile birlikte virüsün bulaşma korkusu nedeniyle sağlık kurumlarına başvurmama eklenmiş oldu. Aşılamada gebelerin enfeksiyon hastalıklarına yakalanmasına ve bunlara bağlı komplikasyonlara karşı önemli bir etkidir. Gebelikte canlı virüs aşılarda olan kızamıkçık, suçiçeği, kabakulak gibi aşılarda fetüs için teratojenik etkiye neden olduğundan yapılmaz. Gebelikte inaktif influenza, erişkin tip difteri, tetanoz, dozu azaltılmış asellüler boğmaca (Tdap), hepatit B, meningokok, kuduz aşılarda uygulanabilir. Pandemi döneminde gebelerin aşılanmasında yaşanan aksaklıkların önlenmesi için sağlık personellerinin önerileri önem taşımaktadır. Bu nedenle özellikle birinci basamakta çalışan sağlık profesyonellerinin; aşılamada zamanı geldiğinde gebeler bilgilendirilerek, gebelerin ihtiyaç duyduğu bilgileri vererek, gerekli hijyen önlemlerini alarak gebelerin kendilerini güvende hissetmeleri sağlanarak aşılamada da yaşanan aksaklıkları gidermeleri gerekmektedir. Aynı zamanda gebelerin aşılanmasında da yaşanan aksaklıkların giderilebilmesi için sağlık kurumlarının fiziki koşullarının iyileştirilmesi, gebelerin aşılanmasının farklı aşı odalarında yapılması ve bu aşı odalarının COVID servislerinden uzakta ve COVID aşısı yapılan aşı odalarından farklı odalarda yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bağışıklama, Doğum öncesi bakım, Pandemi

(PB-13) EBELİK HİZMETLERİNİN ETKİN YÜRÜTÜLMESİNDE BLOKZİNCİRİ TEKNOLOJİSİNİN KATKILARI

Yasemin ÖZTÜRK¹

¹Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, İlk ve Acil Yardım Programı, Konya, Türkiye, ozturkyasemi_n@hotmail.com

Dijital teknoloji, verilerin monitör aracılığıyla elektronik olarak görüntülenmesini, iletilmesini ve depolanmasını sağlayan uygulamaların tümüdür. Dijital teknolojiler, inovasyon için gerekli olan bilgiyi zaman ve maliyetten tasarruf ederek işleyebilmeyi ve daha kolay ulaşabilmeyi sağlamaktadır. Dijital teknolojinin alanlarından biri olan blokzinciri teknolojisi; veri odaklı olması, merkezi olmayan bir çatı altında sağlık kayıtlarının depolanması, paylaşılabilmesi, erişim kontrolü, şeffaflık ve yüksek düzeyde birlikte çalışılabilirlik gibi yönleriyle giderek artan bir ilgiyle sağlık hizmetlerindeki yerini almaktadır. Blokzincir teknolojisiyle verilerin depolanması ve paylaşılması güvenli bir şekilde yapılabildiği için hasta takibi, laboratuvar test sonuçları, evde sağlık bakımı gibi verilen sağlık hizmetlerinde aksaklıklar yaşanmadan hızlı bir şekilde tıbbi verilere ulaşılabilir. Sağlık hizmetlerinin gelişen teknolojiye uyum sağlayarak daha etkin ve verimli bir şekilde sunulması kadın, aile ve toplum sağlığının yükseltilmesi ve korunmasında önemli görev ve sorumluluğu bulunan ebeler mesleğinin gelişmesine de olanak sağlayacaktır. Ebelerin; anne ve çocuk sağlığı hizmetlerini etkin yürütme, bireye, aileye ve topluma sağlık eğitimi verme ve danışmanlık yapma rolleri mevcuttur. Ebelerin teknolojik gelişmelere uyum sağlayarak görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi ebeler mesleğinin çağın koşullarına uygun olarak gelişmesinin önünü açacaktır. Ebeler mesleğinin teknolojiyle entegre olarak gelişimi, bir ülkenin gelişmişlik düzeyini gösteren unsurlardan birisi olan anne ve bebek mortalite oranlarının azalmasına önemli bir değer katacaktır. Blokzincir tabanlı sağlık uygulamalarının etkin bir şekilde uygulanması ve kullanılması; ebelerin tedavi edici, sağlığı koruyucu ve geliştirici alanlarda sunduğu sağlık hizmetinin kalitesinin ve veriminin artmasına olanak sağlayarak anne ve bebek sağlığı başta olmak üzere tüm toplumun sağlığının korunması ve yükseltilmesine katkı sağlayacaktır. Bu çalışma ile ebeler hizmetlerinin etkin yürütülmesinde blokzincir teknolojisinin katkıları ortaya konulması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Blokzincir, ebeler, sağlık hizmeti, teknoloji

(PB-14) NANOİNDENTASYON SİMÜLASYONU

Burak Aslancan PAK¹, Sevil ÖZER¹

¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Biyomedikal Müh.

Mikropipet aspirasyonu, mikroakışkan sistemler, mikroplaka germe veya sıkıştırma, optik cımbız, manyetik cımbız ve atomik kuvvet mikroskobu gibi canlı hücrelerin mekanik özelliklerini kesin olarak belirlemek için bir dizi karakterizasyon tekniği geliştirilmiştir. Mikropipet, mikroplaka ve mikroakışkan sistemler, tek hücrenin global mekanik özelliklerini karakterize eder çünkü bu teknikler tüm hücreye kuvvet uygular. Manyetik cımbız, optik cımbız ve AFM gibi teknikler yerel mekanik özellikleri nano ölçekte daha yüksek çözünürlükle ölçer. Bu teknikler arasında AFM tipi taramalı prob mikroskopları, pN ve mN arasındaki en geniş kuvvet aralığına sahiptir. AFM tekniğinin avantajı, yüzey topografisini ve mekanik özellikleri aynı anda elde edebilmesidir. Başka bir fayda ise deneyde farklı amaçlar için farklı tipte ipuçlarının kullanılabilmesidir. AFM bazlı nanoindentasyonun canlı hücrelerin mekanik özelliklerinin karakterizasyonu için yaygın olarak kullanılmasının nedeni budur. AFM bazlı nanoindentasyon ile çok çeşitli farklı hücreler başarıyla araştırılmış olup, Liu ve ark. Fullerenol (C₆₀(OH)₂₄) ile tedavi edilen canlı SMCC 7721 karaciğer kanseri hücrelerinin AFM kullanarak morfolojisinin ve biyomekanik özelliklerinin değiştirilmesini araştırdıkları çalışmada, fullerenolün hücrelerin elastik modülü üzerindeki etkisini göstermişlerdir. AFM deneyi ile elde edilen kuvvet-yer değiştirme eğrilerini oluşturmak için geleneksel Hertz temas modeli kullanılır. Bu ise hücrenin uygulanan kuvvet serbest bırakıldığında orijinal şeklini geri kazanma yeteneğini gösteren elastik modülü elde etmesini sağlar. Deneysel sonuçların analizinde hücrenin saf elastik özellik gösterdiğine dair basit bir varsayım yapılmaktadır. Farklı araştırma grupları tarafından yayınlanan literatürlerde, aynı enstrümanı kullanarak bile bir hücre elastikiyetinin değerlerinin büyük ölçüde değiştiği bildirilmiştir. Bu, hücrenin çekirdek, hücre iskeleti ve sitoplazmada yıkanmış organelleri içeren karmaşık bir iç yapıya sahip olduğu ile açıklanabilir. Tüm bu unsurlar, hücrelerin mekanik davranışına katkıda bulunur. Bu nedenle, non-lineer viskoelastik davranış sergiler.

Nanoindentasyon protokolü, stres gevşeme periyodu ile belirli bir yükleme hızı altında bir girinti rampası içerir. Bu modelin farklı yükleme hızları altında bir dizi malzeme parametresine duyarlılığını araştırmak için parametre analizi yapılır. Optimizasyon algoritmaları hesaplama modeli, deneylerle elde edilemeyen karmaşık hücresel mekanizma ile çoklu mekanik özellikleri elde etmek için bir çerçeve sağlar. Bu yaklaşım kullanılarak elde edilen hücrelerinin mekanik özelliklerinin değerleri üzerindeki yükleme hızı etkisini araştırmak için rampa aşamasında farklı yükleme hızlarıyla nanoindentasyon deneyleri yapılır.

**(PB-15) ELMADA ÇİÇEK TOMURCUĞU OLUŞUMUNDA MEYVE DALLARI ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN
BELİRLENMESİ**

Ali BALTA¹

¹Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü

Bu araştırmanın amacı, normal üretici koşullarında meyve dalları üzerinde oluşan çiçek huzmelerinde belirli düzende seyreltme yapılarak, gelecek yılki çiçek tomurcuğu oluşumuna meyveli dalların meyvesiz dallara etkisi incelenecektir. Yapacağımız uygulamada meyve dalları arasında bir etkileşimin belirlenmesi ile ağaca yapacağımız bir seferlik seyreltme müdahalesi ile üreticinin her yıl düzenli ürün alması ve her yıl seyreltme için yaptığı harcamaları en az düzeye indirmesi hedeflenmektedir.

2020-2021 yılları arasında Karaman Akçavaşir beldesinde yürütülecek olan çalışmada 3 elma (Granny Smith, Scarlet Spur ve Fuji) çeşidi kullanılacaktır. İlk yıl seçilecek ağaçlarda çiçek döneminde belirli dallar işaretlenerek dallar üzerindeki meyve dallarındaki çiçekler 1 dolu 1 boş, 1 dolu 2 boş, 1 dolu 3 boş, 1 dolu 4 boş ve kontrol grubu olarak seyreltmeye tabi tutulacaktır. Üzerinde meyve meyve bırakılacak meyve dallarında 1 meyve kalması sağlanacaktır. Deneme 3 tekerrürlü ve her tekerrürde 3 dal olacak şekilde kurulacak; boş olan meyve dallarının çiçek tomurcuğu oluşturma durumunun yakınındaki meyveli meyve dallarından nasıl etkileneceği tespit edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Tomurcuk, Elma, Granny Smith, Scarlet Spur, Fuji, Seyreltme.

(PB-16) BİYOMEDİKAL MİKROSENSÖR ÇOK FONKSİYONLU KONTAKT LENS TASARIMI VE VERİ İLETİMİDilan ZÜMRA TÜRK¹, Sevgi KARAKUŞ¹, Sevil ÖZER¹¹*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü,**dilanzumra.turk@ogr.yeniyuzyil.edu.tr*¹*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü,**sevgi.karakus@ogr.yeniyuzyil.edu.tr,*

Diyabete bağlı glokom dünya üzerinde körlüğe sebep olan hastalıkların başında gelir. Zamanında tespit edilen hastalarda, körlüğün önüne geçilebilir. Bu yüzden göz içi basıncının değerini sabit tutmak glokomu önlemek adına büyük önem arz etmektedir.

Bu çalışma da diyabetik ve glokom hastalarında göz içi basıncının gerçek zamanlı periyodik ölçümünü ve gözyaşından glikoz takibini yapan çok fonksiyonlu kontakt lens tasarlamak amaçlanmıştır. Bu sayede GİB değerimizin ve şeker seviyemizin sürekli ölçümü sağlanır. Kapasitif sensör sayesinde değerler algılanarak, veri aktarımı ile kaydedilmesi sağlanmaktadır.

Bu çalışmada diyabet, glokom ve gözyaşından kan şekeri ölçümleri üzerinde durulmuştur. Benzer çalışmalar incelenerek ve uygun malzemeler seçilerek alternatif bir tasarım yaklaşımı planlanmıştır. Bu ölçümlerin sağlanacağı elektrik devresi tasarlanmıştır. Bu elektrik devresinde yeni bir implante edilebilir mikro boyutta kablosuz, pasif basınç sensörü sunmaktadır. Yüzeyde mikro-işlenmiş değişken kapasitör ve değişken kapaasitör/indüktör içeren iki sensör tasarımı uygulanmaktadır. Bu projede tüm araştırma ve çalışmalar detaylı olarak anlatılmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Kontakt Lens, Göz İçi Basınç, Diyabet, Glokom, Kapasitif Sensör, Anten

(PB-17) TRABZON HURMASINDAN FARKLI YÖNTEMLERLE ÖZÜT ELDESİ VE KARAKTERİZASYONU

Dilruba AYDIN¹, Sezen CANIM ATEŞ¹

¹ *İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü*

dilruba.aydin@ogr.yeniyuzyil.edu.tr

Tarih boyunca şifalı bitkilerden elde edilen doğal antioksidanlar, çeşitli hastalıkların iyileştirilmesinde oldukça yaygın olarak kullanılmaktadır. Trabzon hurmasının (*Diospyros kaki*) meyvesi, kabukları ve yaprakları ile yapılan çalışmaların da kanser vb. hastalıklarının iyileştirilmesinde kullanılan tedavi yöntemlerinde yol gösterici bir antioksidan olarak kullanılmaktadır. Trabzon hurması çeşitlerinde meyveler irilik ve şekil yönünden oldukça değişiklik gösterir. Meyvelerinin cazip turuncu rengi, kendine özgü tadı ve yapısı, antioksidan ve fenolik bileşikler bakımından zengin olması nedeniyle son yıllarda ilgi odağı haline gelmiştir. Trabzon hurmasının meyvesi, kabukları ve yaprakları ile yapılan çalışmalar karbonhidrat, vitamin, flavonoidler, fenolik asit ve tanen gibi biyomoleküller içerdiğini göstermektedir. Ayrıca *Diospyros kaki* iyi bir kalsiyum, potasyum, fosfor, C vitamini, A vitamini kaynağıdır. Meyveler aşırı olgun iken, meyvenin karakteristik özelliği olan ve yüksek düzeyde bulunan tannik asit (tanen) kaybolmaktadır.

Tanenler, birçok gıdada doğal olarak bulunan, polifenollerdir ve antioksidan, antitümör ve antibakteriyel aktivitelerinin yanı sıra kolesterolü düşürme ve ağır metalin uzaklaştırılması gibi özellikleri de bilinmektedir. Bu çalışmada, öncelikle Trabzon hurmasının yaprak, etli bölge ve kabuk olmak üzere üç kısımdan yaş ve kuru olmak üzere iki farklı durumda distile su yöntemi ile özüt (ekstrat) elde edilmiştir. Elde edilen ekstratın çeşitli yöntemler ile (UV, FT-IR vb.) karakterizasyonu yapılacaktır. Ekstrakt içeriğinde bulunması beklenen rutine göre miktar tayini yapılacak olan özütlerin daha sonrasında ise biyoaktiviteleri farklı çalışmalarla değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: *D.kaki, Ekstrat, Karakterizasyon, Flavonoid, Rutin*

(PB-18) EVALUATION OF RADIATION SHIELDING POTENTIALS OF HASTELLOY XR, CANDIDATES FOR THE STRUCTURAL MATERIALS FOR VERY HIGH TEMPERATURE REACTORS (VHTRS), BY WINXCOM AND

GEANT 4

Hakan US¹

¹Department of Nuclear Engineering, Faculty of Engineering and Architecture, Sinop University, Türkiye,

hakanus@sinop.edu.tr

A very high-temperature reactor (VHTR) is a helium-cooled, graphite-moderated reactor with a ceramic core and tristructural-isotropic (TRISO)-coated fuel particles. An intermediate heat exchanger (IHx)/ Steam generator of the VHTR is being manufactured using Hastelloy XR (a modified version of the conventional Hastelloy X). The main challenge to VHTR is the availability of structural and other materials that can perform well neutron fluxes. Radiation reactions can affect the microstructure of the material properties. The comparative study of the linear attenuation coefficient, mass attenuation coefficient, half value layers, and mean free paths with using WinXCOM and Geant4 at 122–1330 keV. The simulated μ/p values were confirmed with WinXCOM database results. The results of the good agreement with two different theoretical applications. The research opens new grounds for developing very high-temperature reactor (VHTR) radiation-shielding materials by computational techniques. As a result, it is mentioned that Hastelloy XR can be evaluated as shielding materials for high temperature applications especially for nuclear applications.

Keywords: Radiation attenuation parameters, radiation shielding, VHTR, Hastelloy XR

(PB-19) UNİVERSAL SENSÖR DİZAYNIİbrahim KORKMAZ¹*¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Fakültesi Biyomedikal Mühendisliği, İkorkmaz87@gmail.com,*

Günümüzde kullanılmakta olan pek çok endüstriyel, medikal cihazlarda, otomotiv sanayisinde pek çok özel sensörler bulunmakta bilhassa medikal anlamda kullanılan birçok sensör ya özel olarak üretilmekte yada üzerlerinde bulunan ürün kodları üretici firmalar tarafından bilgileri silinmektedir.

Beni bu fikre iten aslından yoğun bakımlarda kullanılan ventilatör cihazlarında kullanılan oksijen sensörlerin sadece oksijen sen sörünün arızalanmasına bağlı olarak cihazların üzerindeki kartın komple değişime gitmesidir buda yeni cihazların yaklaşık %25 ile %40 civarında bir rakama yaklaşmasıdır.

Çünkü bu kartlar üzerinde işlemciler kontrol elemanları opamplar vs de olduğu için bu kartlar genelde main board diye adlandırdığımız ana kartlar oluyor ve bir sensör yüzünden tüm kart değişimine gidilmekte.

Bizler orijinal sensörler üzerinde gerekli çıkış voltajlarının ölçümelerini alıp piyasada bulabileceğimiz uygun dememdeki amaç gaz çeşitlerine görede piyasada sensörler ayrılmaktalar. Gerekli devre dizaynından sonra aynı çıkış voltaj ayarları yapılarak ülkemizde milyonlarca liranın kalmasını sağlayabiliriz.

Tabiki herşey maddiyat değil bunun bilinceyim ancak bizler var olan bir sorunun üzerine giderek bunu en uygun en pratik şekilde çözmek için varız.

Eğer bizler bu tip çözümler bulabilirsek dışa bağımlıktan cihazların yurt dışından parça beklemesinden ülkemizden dövizin dışa çıkmasından bir nebze olsun kurtulmuş olacağı görüşündeyim

Anahtar Kelimeler: Sensör,Cihaz, dışa,

**(PB-20) RUMEN ASİDOZU HASTALIĞI TESPİTİNDE PH VERİLERİNİN KABLOSUZ İLETİŞİM YÖNTEMİYLE
ALINMASI**

Kamil Aykotalp GÜNDÜZ¹

¹Selçuk Üniversitesi, Kadınhanı Faik İçil Meslek Yüksekokulu, Elektronik ve Otomasyon Bölümü,

aykotalp@selcuk.edu.tr

Rumen asidozu, sığırların sindirim sistemi içerisinde görülen ve tespit edilmediğinde süt ve gebelik verimini düşüren, ilerleyen boyutlarda ise hayvanın ölümüne sebep olabilen bir rahatsızlıktır. Halk arasında sara hastalığı olarak da bilinir. Özellikle hayvanların beslenmeleri düzenli olarak takip edilmediğinde ve gebelik döneminde sıkça ortaya çıkar. Teknolojik olarak hayvan takip sistemlerine sahip olmayan çiftliklerde, sadece insan gücüyle bu parametrelerin takibi oldukça zorlaşır. Bu hastalığın teşhisi, sığırların rumen bölgesi içerisindeki pH ve sıcaklık verilerinin izlenmesi ile sağlanabilir. Nesnelerin İnterneti (IoT) kavramı, Endüstri 4.0 kapsamında gelişmiş, izleme ve takip gibi bu tür süreçlerde kullanılan bir teknolojidir. IoT sayesinde veri toplama, analiz ve işleme aşamaları internet üzerinde gerçek zamanlı olarak yapılmaktadır. Bu çalışmada, sığırlarda akut rumen asidoz hastalığının teşhisini hızlandırmak ve kolaylaştırmak amacıyla, rumen içerisindeki pH ve sıcaklık verilerinin kayıt altına alınarak, bu verilerin izlenmesinde etkili olabilecek IoT tabanlı bir sistem geliştirilmiştir. Rumen içi pH ve sıcaklık değerleri IoT destekli bir mikrodenetleyici ile ölçülmüş ve bu değerler kablosuz olarak sunucuya aktarılarak veri tabanına kaydedilmiştir. Cihaz ve yazılım laboratuvar ortamında kanüllü bir sığırın rumen bölgesinden alınan sıvının değerleri ölçülerek test edilmiştir. Rumen içinden alınan sıvının pH ve sıcaklık değerleri belirli aralıklarla (hayvan geviş getirdiğinde, su içtikten sonra, kuru mama yedikten sonra ve dinlenirken) anlık olarak ölçülerek veriler kablosuz olarak kaydedilmiştir. Cihaz, bir hayvanın asidoz hastalığının epilepsiye dönüşmeden önce erken teşhisinde faydalı olabileceği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Nesnelerin interneti (IoT), PH, Rumen asidozu, Sıcaklık, Takip.

(PB-21) NON-INVASIVE GLIKOMETEROmar Ziad KHALİL¹*¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyomedikal Mühendislik Yüksek Lisans*

Günümüzde tıbbi aletler devrimi, hastaların bazı durumlarını non-invaziv yöntemlerle teşhis etmeye doğru gidiyor, bu alanda kalp atış hızı veya kızılötesi kullanılarak sıcaklık gibi bazı örnekler verilebilir. Projemizde glikozu ölçmek için yeni bir yöntem açıkladık.

Bir kan örneği alıp, cihaza yapıştırılacak elektrokimyasal şerit üzerine yerleştirilerek elektriksel davranışı ölçen, glikozun varlığının elektronik bir yük oluşturacağı, cihazın bazı hesaplamalar ve karşılaştırmalar yapmasına bağlı olan yöntemi hepimiz biliyoruz. glikoz yoğunluğunu gösteren sayısal değer. Ölçmede başka bir ilke kullanırız, parmağa bir ışın gönderdikten sonra, ışığın absorpsiyonu, alınan ışının dalga boyu ve glikoz yoğunluğu arasında bir ilişki bulmayı amaçlıyoruz.

Bulunduğunda, eski teknikten daha hızlı olacak, kan oksijeni ve kan şekeri olmak üzere iki belirti veren basitleştirilmiş bir cihaza sahip olacağız.

(PB-22) ARDUİNO NANO İLE EĞLENCELİ ROBOT YAPIMIÖzgür SEVİNÇ ¹, Cebail KAÇAR, Tuncay GÜNEŞ ¹¹*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi,**Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü, ozgur.sevinc@yeniyuzyil.edu.tr*

Bu projede gün geçtikçe daha yaygın bir şekilde günlük yaşamda ve endüstriyel otomasyon uygulamalarında yer almaya başlamış olan robotik sistemler ile neler yapabileceğimizi öğrenme ve keşfetme amacıyla eğlenceli bir başlangıç robotu tasarladık.

Tasarlanan robot arduino nano, ultrasonik mesafe sensörü, servo motorlar, uzaktan kontrol etmeyi sağlayan bluetooth modülü ve buzzer/hoparlör içermektedir, ayrıca tercihe göre ses ve dokunma sensörü eklenebilir bir yapıya sahiptir. Robot üzerindeki elektronik kart, arduino nano ve ihtiyaçlar doğrultusunda farklı sensörleri, robot üzerine kolaylıkla entegre etmek üzere tasarlanmıştır. Bu sayede sensörlerin hangi amaçlarla kullanılabileceği ve çalışma mantıkları proje üzerinde uygulamalı olarak görülmektedir. Aynı zamanda entegre edilen her sensör için ayrı bir kod yazılarak robotik kodlama alanında da bir çok bilgiyi uygulamalı olarak öğretmeyi amaçlamaktadır.

Ardunio nano ile kontrol edilen robotumuzun ana işlevi şöyle açıklanabilir: HC-SR04 ultrasonik algılayıcı ile çevresindeki cisimleri algılayıp hareketini bu cisimlerin konumuna göre yönlendirir ve cep telefonuna yüklenebilen bir uygulama sayesinde HC-06 Bluetooth serial modül kartı ile uzaktan kontrol sağlanmaktadır. Ayrıca buzzer/hoparlör sayesinde uyarı ve müzik eşliğinde çeşitli danslar yapılabilmektedir. Bunların yanında robotumuza ilave sensörler entegre ederek, ses veya dokunma ile kontrol etmek gibi çeşitli özellikler kazandırılabilir.

Bu projemiz de temel amaç olarak robotik kodlama ve robotları sensörler aracılığı ile uzaktan veya direkt (kodlama ile) kontrol etmeyi öğrenme ve bu alanda gelişim sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Robot kodlama - Uzaktan kontrol - Teknoloji - Elektronik sensör

(PB-23) PİEZOELEKTRİK YOLÖzgür SEVİNÇ¹, Omar AYASH¹, Elif FIRAT¹, Yunus YAPICI¹¹*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü**ozgur.sevinc@yeniyyuzyil.edu.tr*

Bu çalışmada piezoelektrik kullanılarak piezoelektrik yol sistemi tasarlanmıştır. Çalışmada yenilenebilir ve temiz enerji için piezoelektrik kullanmanın faydaları araştırılmış, projenin devre şeması çizilmiş ve görsel tasarımı planlanmıştır. Projede piezo malzemeler ile elektrik enerjisinin üretimi, üretilen elektrik enerjisinin depolanması ve depolanan enerjinin en verimli şekilde kullanılması amaçlanmıştır. Gündüzleri yayaların ve araçların, yol sisteminde bulunan piezo malzemelere uyguladığı mekanik basınç etkisi ile yolun gece aydınlatılması için sokak lambasının elektrik enerjisi üretilmiştir. Piezo kristallere mekanik basınç uygulandığında oluşan elektrik akımı, alternatif akım olarak üretilmektedir. Üretilen bu enerjiyi depolamak için alternatif akım uygun devre ile doğru akıma çevrilmiş ve çevrilen enerjinin depolanıp sonradan kullanılabilir hale getirilmesi gerçekleştirilmiştir. Dünyada enerji kaynakları sınırlı olup mevcut rezervler her geçen gün azalmaktadır. Bu azalmadan ötürü yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı daha çok tercih edilmektedir. Yenilenebilir enerji sistemleri arasında bulunan piezoelektrik enerjinin yola uygulanması, yoldan geçen yaya ve taşıtların uyguladığı basınç sayesinde sokağın aydınlatılması için kullanılmıştır. Bu sayede sokak lambasının elektrik enerjisi çevreye zararı olmayacak ve enerji tasarrufu sağlayacak şekilde üretilmiştir.

Anahtar kelimeler: *Piezoelektrik, Yenilenebilir Enerji, Basınç*

(PB-24) TRABZON HURMASI ÖZÜTÜNÜN ANTİKANSEROJEN ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Hüdanur ÖNDÜ¹, Sezen CANIM ATEŞ¹

¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği,

hudanur.ondur@ogr.yeniyuzyil.edu.tr

Diospyros kaki meyvelerin turuncu rengi, kendine özgü tadı ve yapısı, antioksidan ve fenolik bileşikler bakımından zengin olması nedeniyle son yıllarda ilgi odağı haline gelmiştir. Yapılan araştırmalar, meyvenin kolesterolü ve tansiyonu düşürücü özelliğinin olduğunu, bağışıklık sistemini güçlendirdiğini, sindirim sistemi rahatsızlıklarından ve günümüzde yaygın olarak görülen kanser hastalıklarından korunmada önemli bir yer tuttuğunu göstermiştir. D.kaki bileşenlerinin metanolik özütünün insan kanser hücrelerine karşı sitotoksik etkisi bulunduğu ve rahim ağzı kanseri ile kolon kanseri üzerinde etkileri bilinmektedir. Ayrıca MCF7 (meme kanseri hücre hattı) ile yapılan çalışmalar incelendiğinde ve Trabzon Hurmasının antikanserojen etkisinin olduğu görülmüştür. D. Kakinin farklı kanser türlerine karşı etkileri bilindiği halde C6 glioma tümör hattı üzerine yapılmış bir çalışmaya rastlanmamıştır. Glioblastoma multiforme (GBM) neoplastik hücrelerin merkezi sinir sistemine infiltrasyonu sonucu nörolojik fonksiyon kaybına ve sonunda da ölüme yol açan bir kanserdir. Bu nedenle C6 glioma tümör hattı ilaç etkileşimi çalışmaları için yaygın olarak kullanılmaktadır.

Bu çalışmada, öncelikle D.kaki' nin yaprak, etli bölge ve kabuk olmak üzere üç kısmından yaş ve kuru olmak üzere iki farklı durumda distile su yöntemi ile elde edilen ekstratların Glioma C6 Hücre hattı üzerine etkileri MTT yöntemi ile incelenmiş ve IC₅₀ değerleri hesaplanmıştır. Hücre kültür deneyleri İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Yaşam Bilimleri Laboratuvarında gerçekleştirilmiştir. C6 glioblastoma hücreleri flask içinde, ısı ile inaktive edilmiş %10 fetal sıgır serumu (FBS) ve antibiyotikler (penisilin/streptomisin) içeren DMEM-F12 besiyerinde 37 °C'de %5 CO₂ içeren inkübatörde büyütüldü. Hücreler flaslara ekildikten sonra gece boyunca 37°C'lik %5 CO₂'li inkübatörde bekletildikten sonra ekstratların farklı konsantrasyonlarının antikanserojenik etkileri MTT yöntemi ile belirlendi.

Anahtar Kelimeler: D.Kaki, Antikanserojen, Glioma

(PB-25) AKILLI OTOPARK SİSTEMİÖzgür SEVİNÇ¹, Aya SUKKAR¹¹*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü**ozgur.sevinc@yeniyyuzyil.edu.tr*

Bu çalışmada otopark sistemi çalışmalarında kullanılmak üzere üzerinde birçok sensör ve kablosuz veri transferi yapabilecek kartların bulunduğu Araba Sayaç Sistemi tasarlanmıştır .Projenin planı, tasarımı, donanım ve yazılım ilişkisi, diyagramları oluşturulmuştur.Bu proje , en son otopark sistemlerine bakılarak , modern teknolojiler ve sensörler kullanılarak yapılmıştır .IR sensörleri ve Arduino Kullanarak çift yönlü bir araba sayma sistemi yapılmıştır .Arduino ziyaretçi sayacı bu konularda bize yardımcı olacaktır :Otoparka giren ve çıkan kişi sayısını ve içinde maksimum sayıda kişi ayarlayabilme imkanını koruyarak ve böylece mekan içinde sosyal mesafenin korunmasına , kalabalığın azaltılması ve virüsün bulaşmasının azaltılmasında yardımcı olacak .Genel olarak, mekana günlük ya da her hangi bir süre içinde ziyaretçi sayısının istatistiklerine yardımcı olur . Otopark içinde araba sayısı LCD ekranda görünecek. İlerleyen zamanlarda yer belirleme özelliği ile boş ve dolu alan sayısı eklenerek proje geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Otopark Sistemi, IR sensörleri, Sayaç, Arduino

**(PB-26) FARKLI ÇÖZÜCÜLER KULLANILARAK EKSFÖLE EDİLEN MOSE₂ NANOKATMANLARININ
ELEKTROKATALİTİK DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ**

Yasin TANGAL¹, Deniz ÇOBAN², Sadik COGAL³

¹Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Bölümü, yasintangal@gmail.com

²Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Malzeme Teknolojisi Mühendisliği Bölümü

³Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Kimya Bölümü.

Grafenin 2004 yılında keşfedilmesinden sonra araştırmacılar grafene benzer farklı iki-boyutlu (2D) nanomalzemelerin geliştirilmesi üzerine yoğun çalışmalar yürütmüştür. Bu malzemeler içerisinde, geçiş metal dikalkojenitler (TMD) malzemeler sahip oldukları özelliklerden dolayı oldukça ilgi çekmişlerdir. TMD malzemeler ile ilgili yayınlanan çalışmalara bakıldığında TMD malzemelerin önemli bir üyesi olan molibden disülfürün (MoS₂) daha çok çalışıldığı görülmektedir. Molibden diselenür (MoSe₂), MoS₂ ile çok benzer özellikler sergileyen önemli başka bir TMD malzemesi olup yapısındaki selenyum atomunun metalik özelliğinden dolayı MoS₂' ye göre daha iyi elektriksel iletkenlik özelliği göstermektedir. Bu özellik, MoSe₂' yi elektrokimyasal uygulamalar için daha avantajlı kılmaktadır. Ancak, MoSe₂' nin özelliklerini geliştirmek ve uygulama alanlarını arttırmak için tek veya birkaç katmanlı yapılarının elde edilmesi gerekmektedir. 2D-TMD malzemeler grafene benzer şekilde katmanlı yapıya sahiptir ve katmanlar arasında zayıf van der Waals etkileşimleri bulunmaktadır. Bu durum, MoSe₂ katmanlarının çeşitli yöntemlerle birbirlerinden ayrılmasına tek ve/veya birkaç katmanlı formlarda elde edilebilmesine imkân vermektedir. Bu çalışmada, 2D MoSe₂ öncelikle hidrotermal yöntem ile elde edilecek ve farklı çözücüler içerisinde ultrasonik dalgalara maruz bırakılarak eksfolie edilmiştir. Daha sonra, döngüsel voltametri (CV) yöntemi kullanılarak elektrokimyasal davranışları belirlenmiştir. Farklı çözücülerde eksfolie edilen MoSe₂ nanokatmanları aynı zamanda askorbik asit, ürik asit ve dopamine karşı elektrokatalitik davranışları incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Molibden diselenide, eksfoliasyon, elektrokimyasal, elektrokatalitik.

**(PB-27) ISIL İŞLEM SOĞUTMA ORTAMLARININ 316L VE Ti6Al4V SERTLİKLERİ ÜZERİNDE ETKİLERİNİN
İNCELENMESİ**

Sermin ÇAĞLAR¹, Necibe KARADURAN¹, Şakir ALTINSOY²

¹*Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mimarlık-Mühendislik Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü, 4.Sınıf Öğrencisi,*

sermin12091999@hotmail.com

²*Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mimarlık-Mühendislik Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi,*

nkaraduran@gmail.com

Son yıllarda gelişen teknoloji sayesinde insan sağlığı üzerine sonsuz sayıda çalışmalar yapılmaktadır. Tıp ve doğa bilimlerinin paralel çalışmaları ile insan vücudunda kullanılan biyomalzemelerin özellikleri üzerinde de çalışmalar devam etmektedir. Ortopedik implantlar insan vücudu içinde biyomekanik kuvvetlerin ve biyokimyasal etkisi altında kalırlar ve biyolojik şartlar altında belli etkileşimler içinde olurlar.

Ortopedik implant üreticileri kısa bir dönem içinde alaşım sistemleri içinden istenilen özelliklere sahip olan malzemeleri değerlendirmişler ve titanyum alaşımları, paslanmaz çelik ve kobalt bazlı implant malzemesi olarak kabul görmüştür. Bu malzemelerde olması gereken en temel mekanik özellikler, sertlik, çekme ve basma mukavemetleri, işlenilebilirlik, elastik modülü ve uzama miktarı olarak sıralanabilir. Biyomalzeme olarak kullanılan malzeme ve implantların mekanik nedenlerden dolayı hasara uğraması ya da kırılması malzemenin biyomekanik anlamda uygunsuzluğunu ifade eder. Bu uygunsuzluğu ortadan kaldırmak ve malzeme özelliklerini iyileştirmek için birçok işlemler uygulanmaktadır. Isıl işlem prosesi genel olarak çeliklerin ve titanyum alaşımlarının yüzey sertliklerini ve aşınma dayanımlarında artış sağlamak amacı ile uygulanır.

Bu çalışmada 316L östenitik paslanmaz çelik ve Ti6Al4V titanyum alaşımı iş parçalarına 1020°C 'ye kadar özel fırınlar içinde ısıtılarak ısıtılacak şekilde uygulanmıştır. Isıl işlem sonrası soğutma ortamlarının sertlik üzerinde etkileri incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre; 316L malzemelerinde en yüksek sertlik su ortamında elde edilirken Ti6Al4V' de en yüksek sertlik yağ ile soğutma ortamında elde edilmiştir. Bu çalışmaya benzer bir çalışma henüz literatürde bulunmamaktadır. Isıl işlem sayesinde numunenin sertliği önemli derecede artmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Isıl İşlem 316L, Ti6Al4V, Biyomalzemeler.

(PB-28) İÇ MEKANDA SÜRDÜRÜLEBİLİR MOBİLYA TASARIMI KULLANIMININ ÖNEMİYeliz ÖZTÜRK¹*¹Hitit Üniversitesi, İskilip Meslek Yüksekokulu, Tasarım Bölümü, İç Mekan Tasarımı Programı,**yelizozturk@hitit.edu.tr*

İnsanlık tarihi kadar eski olan mobilya günümüzde de yaşamın vazgeçilmez unsurlarından birisi olmaya devam etmektedir. Zamanın değişimi ruhunu mobilyaya da her dönem içerisinde yansıtmıştır. Çağlar değiştikçe mobilya tasarımı da değişmiş birçok tasarım üslupları oluşmuştur. Bugünün izlerinde ise sürdürülebilirlik kavramının mobilyaya yansımalarını görmekteyiz. Bunun en önemli sebebi, insanoğlunun kendi eliyle dünyanın ekolojik dengesini yok etmesi ve hem kendi nesline hem de dünya yaşamına geri dönüşü olmayan ciddi zararlar vermesidir. Doğaya ve çevreye verilen zararı olabildiğince en aza indirmeyi amaçlayan sürdürülebilir tasarım yeniden üretmek ve kullanarak atık, maliyet ve enerji tasarrufu sağlar. Doğal kaynakların azalmaya başlaması ve bireylerin tüketim alışkanlıklarının artması mobilya tasarımlarında sürdürülebilirliğin ön plana çıkmasını neden olmuştur. Hem ekolojik olmayan ürünlerin mobilya tasarımında kullanılarak insan sağlığını tehdit etmesi hem de mobilya üretiminde kullanılan yapıştırıcı, boya, kaplama gibi malzemelerin ortama yaydığı zararlı uçucu bileşik emisyonu sürdürülebilir mobilya tasarımına olan ilginin daha da artmasına neden olmaktadır. Bu çalışma ile iç mekanda sürdürülebilir mobilya tasarımı kullanımının günümüzdeki öneminin vurgulanması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Mobilya, sürdürülebilirlik, tasarım*

(PB-29) AKUT İLTİHABI HASTALIĞININ YAPAY SİNİR AĞLARI İLE TEŞHİSİMücahit Osman KAĞNICI¹¹Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği, mucahitosman.kagnici@yeniyuzyil.edu.tr

İltihap; mekanik, termal, elektriksel, kimyasal veya enfeksiyonun neden olduğu doku hasarıdır. Aylar veya yıllar sürmekte olan doku hasarına kronik iltihap denirken, birkaç gün sürmekte olan doku hasarına akut iltihabı denilmektedir. Akut iltihabı hastalığı, dokulara zarar verdikten sonra saniyeler içinde başlar. Akut iltihabı hastalığının temel belirtileri; hasta sıcaklığı, bulantı oluşumu, bel ağrısı, sürekli idrara çıkma ihtiyacı, idrar yapma sürecinde ağrı ve üretranın yanması şeklindedir. Akut İltihabı hastalığının belirtileri, nedene bağlı olarak saatler içinde ortaya çıkabilir. Akut İltihabı hastalığının belirtileri, iki tür hastalığının teşhisini koymaya yardımcı olmaktadır. Bu iki tür hastalıklar, idrar kesesi iltihabı ve renal pelvis kökenli nefrit (Akut Nefrit) şeklindedir. İdrar kesesi iltihabı hastalığı, karın bölgesinde ani ağrıların ortaya çıkması ile karakterizedir. Vücut ısı yükselir, ancak çoğu zaman 38 C'nin üzerinde değildir. ve Renal pelvis kökenli nefrit (Akut Nefrit) hatallığı ise 40C'ye ulaşan ve bazen aşan ani ateşle başlar. Mide bulantısı, kusma ve tüm karın ağrıları vardır.

Bu iki hastalığın teşhisi için proje verileri "Machine Learning Repository" sitesinden alınmıştır. Buradaki verilere göre iki tür hastalığın teşhisi için 120 hasta bireyin verileri kullanılmıştır. Bu veriler, Akut iltihabı hastalığının belirtilen altı adet hastalıklar sonucunda 120 hasta bireyden alınan verilerle yapılmaktadır. Hastalığın teşhisi, Matlab programında Yapay Sinir Ağları ile yapılmıştır. Yapay Sinir Ağları ile hastalığı %100 oranında başarılı şekilde teşhis edebilmek için hastalardan alınan verilerde normalizasyon işlemi yapılmıştır. Matlab programında nntools komutu ile 120 hastaya ait verilerin 90 hastanın verileri, yapay sinir ağlarının eğitimi için kullanılmıştır. Kalan 30 hastanın verileri ise eğitilen yapay sinir ağına test edilmek için kullanılmıştır.

90 hasta bireyin altı adet semptomları ve teşhis sonuçları ile eğitilen yapay sinir ağları ile 30 hasta bireyin semptomlarına karşılık elde edilen teşhis sonuçları, eğitime girmemiş olan 30 hasta bireyin teşhis sonuçları ile karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda, eğitilen yapay sinir ağları ile teşhisi konulan 30 hasta bireyin sonuçlarının, eğitime girmemiş 30 hasta bireyin teşhis sonuçları ile birebir aynı olduğu gözlemlenmiştir.

Tolere edilemeyecek bir konu olan insan hastalığı teşhisi yapay sinir ağları ile %100 oranında başarılı bir şekilde yapılmış oldu.

**(PB-30) ORTA ANADOLU BÖLGESİ' NDE ARKEOLOJİK MİRAS ALANLARININ KORUNMASI; İSAURİA
BÖLGESİ**

Betül TAĞ¹, Can Şakir BİNAN²

¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü,

betul.tag@yeniyyuzuil.edu.tr,

²Yıldız Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü.

Birçok kaynakta 'Asia Minor (Küçük Asya)' olarak geçen Anadolu, medeniyetlerin doğuşundan itibaren, Asya ve Avrupa kıtalarının bir araya geldiği konumu sebebi ile üzerinden geçenleri hem etkilediği hem de etkilendiği bir köprü görevi üstlenmiştir. Ev sahipliği yaptığı medeniyetlerin izlerini barındırır. Eğitim sistemindeki yetersizlikler sebebi ile aidiyet kavramının yerleşmemesi, plansız kentleşme, kültürel değerlerin korunmasında olduğu gibi birçok farklı alandaki eksiklikler sebebi ile bugün, bu değerlerin birçoğunun kaybolduğu ya da kaybolmak üzere olduğu bilinmektedir. Bu çalışma ile antik dönemde İsauria olarak adlandırılan bölgenin sınırları içinde bulunan antik kentlerin, ulaşım yapılarının, anıt yapılarının ve antik güzergahların korunmasına yönelik potansiyelleri tartışılacaktır. Günümüzde bölgede kullanılan yolların birçoğu antik yolların izinde var olan yollar olsa da varlığını koruyan antik dönem yolları dahilinde önerilmesi planlanan kültürel rota ile var olan yerleşim yerlerinin bütüncül şekilde korunması amaçlanmaktadır. Vandalizm ve yetersiz koruma statüleri sebebi ile yok olmaya yüz tutmuş bu tarihi-kültürel miras değerlerinin korunması adına önerilen kültürel rota önerisi çerçevesinde, bölgedeki değerlerin tanınır hale gelmesi öncelikli olarak elde edilmesi istenen çıktıdır.

Bu bildiri Çalışma kapsamında Roma İmparatorluğu' nun eyaletlerinden biri olan ve siyasi merkezi Orta Anadolu' nun güneyinde yer alan Antik İsauria Bölgesi üzerinde çalışılacaktır. Bölgenin önemli kentleri, taş mezarları, kült alanları ve günümüzde kullanılan yollarının envanteri çıkarılacak ve kültürel rota potansiyeli tartışılacaktır.

Bu bildiri, Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Anabilim Dalı Rölöve-Restorasyon Programı dahilinde yazar tarafından yazılan yüksek lisans tezinden derlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Orta Anadolu, Kültürel Rota, İsauria

(PB-31) ACTIVE MODELS OF FRACTIONAL-ORDER ELEMENTS EMULATOR**Yunus Emre YOKUŞ¹***¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü*

Many natural systems are known to display fractional-order (FO) dynamics and so, their can be accurately modeled with the employment of FO calculus. Probably the first physical system to be widely recognized as demonstrating fractional behavior is the semi-infinite lossy (RC) transmission line. Looking into the line, the current is equal to the half derivative of the applied voltage, that is, the impedance is $V(s) = \frac{1}{\sqrt{s}} I(s)$. The next few decades witness an explosion in the application FO calculus in system modelling.

The initial application of FO calculus in circuit systems is to accurately describe the models of capacitors, because there is no ideal integer-order (IO) capacitor. Since the orders of most capacitors are normally close to 1, they are often treated as 1 with neglecting their FO characteristics. However, some capacitors and inductors are found to have strong FO characteristics, for example, the order of supercapacitors and relay coils are far less than one. These elements with FO characteristics are generally called fractor or fractional-order element (FOE) or fractance device (FD) or constant phase elements (CPEs), mainly including fractionalorder capacitor (FOC) and fractional-order inductor (FOI).

Only approximation of the behavior of these CPEs is obtainable and as a initial (passive) solution this can be performed using appropriately configured fractal structure. These RC networks are constructed by resistors and capacitors of specific values and, as a result, the identity of CPE described by the variables $\{L\alpha/C\alpha, \alpha\}$ is fixed and cannot be altered. A number of approaches for the passive realization (also called as approximants) of FOC can be realized by using RC networks. These passive realizations (and active realizations, which will be mentioned later) are based on an approximation of the fractional integral/differential operator s^α as an IO transfer function. Nakagawa and Sorimachi proposed a tree type circuit using resistors and capacitors. Oldham has proposed a chain type circuit for the realization of FOC. Recently the net-grid type, two-circuits type and H-type circuit was proposed by Pu. This methods is advantageous in terms of easy implementation but when it is desired to change the characteristics of the emulated FOC, this realizations are problematic, because tuning requires a re-calculation of the all values of passive elements of circuit and, therefore, a whole change of the circuitry. From the integration point of view, the internal time-constants, which have the form: $\tau = RC$, cannot be accurately realized on silicon, leading to implementations with significant deviations with regards to the theoretically predicted values. In addition, in the case that a low-frequency band is desired, as in control applications, extremely large values of timeconstants are required, making them non-practical for on-chip implementation. In other words, only a fixed approximation for a specific (C_α, α) valid over a certain pre-specified bandwidth with acceptable magnitude and phase errors is offered. Using generalized impedance converters (GICs) in combination with FOCs, the emulation of FOIs is possible. Consequently, the derived FOI emulators suffer from the same fundamental problem as in the case of FOC. In order to overcome the aforementioned drawbacks another alternative (active) solution is the employment of FO integrator/differentiation stage and, also, an appropriate voltage-to-current converter. Thus, Operational Amplifiers (Op-Amps), second generation Current Conveyors (CCIIs), Current Feedback Operational Amplifiers (CFOAs), Operational Transconductance Amplifiers (OTAs), and Current-Mirrors (CMs) have been utilized for implementing FO differentiation/integration stages. An attractive feature of the proposed methods is that the same circuit could be used for emulating both FOC and FOI and this is achieved through an appropriate selection of the values of passive elements.

(PB-32) GSM-1800 UYGULAMASINA YÖNELİK MİKROŞERİT YAMA ANTEN TASARIMI

Burhanettin AKBAŞ¹, Cihan DÖĞÜŞGEN ERBAŞ¹

¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü,

cihan.dogusgen@yeniyuzyil.edu.tr

Mikroşerit yama antenler küçük boyutlu, düşük profilli, hafif, üretimi kolay ve düşük maliyetli olmaları nedeniyle kapsamlı kullanım alanlarına sahiptirler. Bu antenler kablosuz iletişim sistemleri, askeri sistemler, tıp ve uzaktan algılama gibi uygulamalarda sıklıkla tercih edilirler. Kablosuz İletişim için Küresel Sistem (Global System for Mobile Communications / GSM), kablosuz iletişim araçları tarafından kullanılan ikinci nesil sayısal hücreli ağlara yönelik protokolleri tanımlayan bir standart olup dünyanın birçok ülkesinde halihazırda kullanımdadır. GSM, çoğunlukla 900 MHz (GSM-900) ve 1800 MHz (GSM-1800) merkez frekanslarında işlevseldir. Bu çalışmada, GSM-1800 uygulamasına yönelik olarak bir mikroşerit yama anten tasarımı sunulmuştur. Sözkonusu anten, dikdörtgensel bir yamaya ve dikdörtgensel bir toprak düzlemine sahiptir. Alt taban malzemesi olarak FR-4 kullanılmıştır. Anten beslemesi bir mikroşerit hat ile sağlanmıştır. Tasarımda öncelikle yama boyutları (en ve boy) 1.8 GHz rezonans frekansı için hesaplanmış, daha sonra Ansys HFSS programında benzetimler gerçekleştirilmiştir. Benzetimler sonucunda rezonans frekansı 1.8 GHz olarak doğrulanıp saçılma parametresi S_{11} , kazanç ve yönlendiricilik grafikleri elde edilmiştir. Saçılma parametresi S_{11} ' in minimum değeri -26.92 dB olup 1.8 GHz frekansında bulunmuştur. Maksimum kazanç 3.01 dB değerindedir. Maksimum yönlendiricilik ise 5.28 dB değerindedir. Bahsedilen anten başarımlı değişkenlerine ait sonuçlar birlikte ele alındığında, tasarlanan mikroşerit yama antenin GSM-1800 uygulaması için kullanılabilir olduğu değerlendirilmektedir. Tasarlanan antende yer alan FR-4 alt taban malzemesi maliyeti düşük bir malzemedir. Antendeki metal kısımlar için de bakırın kullanılabileceği göz önüne alındığında antenin üretim maliyetinin düşük olacağı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anten başarımlı değişkeni, Benzetim, GSM-1800, Mikroşerit yama anten

(PB-33) ECZACILIKTA DİJİTALLEŞME**Büşra Sude YANARTAŞ¹, Hilal KUDAY²***¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Lisans Öğrencisi**busrayanartas@gmail.com**² İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Temel Eczacılık Bilimleri Bölüm, Organik Kimya*

Teknolojinin hayatımıza daha fazla girmesinin, randevu, reçeteleme, raporlama ve hastalık takibi gibi sağlık hizmetlerinde önemli katkıları olmuştur. Pandemide sağlığın öneminin daha da artmasıyla, teknolojiye ek olarak dünyada sağlık sistemlerinin hızla dijitalleştiği görülmektedir.

Yeni bir ilaç keşfetmek, uzun, pahalı ve karmaşık bir süreçtir. Birçok adımdan oluşan bu süreçte basamaklardan birini hızlandırabilecek herhangi bir gelişme tüm süreç üzerinde etkisini gösterecektir. Bu sebeple ilaç firmaları, son zamanlarda verimliliklerini artırmak ve süreçten olumlu yönde etkilenmek için yapay zekâya yönelmişlerdir.

Yapay zekâ, insanın doğal zekâsına özgü olan, öğrenme, algılama, düşünme, tepki verme, karar verme ve üretme gibi bilişsel işlevleri taklit eden makineleri tanımlamak için kullanılır. Bu doğrultuda, modern süper bilgisayarlar ve yapay zekâ kullanılarak, moleküllerin etkilerinin tahmin edilmesi planlanmaktadır.

Yapay zekânın ilaç geliştirme konusunda büyük bir potansiyele sahip olmasının temel nedenlerinden biri halk sağlığı sisteminde çok miktarda sağlık verisinin mevcut olmasıdır.

Böylece ilaç sektöründe yapay zekânın kullanımı, kişiselleştirilmiş ilaçların üretimini de mümkün hale getirebilir ve her hastanın fizyolojik ve metabolik özelliklerine uygun dozlarda ilaçlar verilerek, en iyi tedavi uygulanabilir.

Eczacılıkta dijitalleşmede; hasta tasarımı, in siclo deneyler ve ilaç tedarik sürecindeki yeni teknolojiler gibi birçok trend olmakla birlikte bu çalışmada amaç daha çok dijitalleşmenin ana unsurlarından biri olan yapay zekânın eczacılık üzerine etkisi hakkında bilgi vermektir.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Yapay zekâ, Eczacılık

(PB-34) UV IŞINLARLA STERİLİZASYON

Hüdanur ÖNDÜ, Zeynep Sude KANKUR, Sevgi KARAKUŞ , Mert ÇEVİK ve Sevil ÖZER,

İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği,

hudanur.ondur@ogr.yeniyyuzyil.edu.tr

Bu cihazda amacımız; dezenfektasyonda ve sterilizasyonda maliyet düşürmek, kimyasal sterilizasyon ile yaratılan doğa kirliliğinin önüne geçmek, maddi anlamda her bütçeye uygun olmak ve hareketli minimal cihaz ile birçok noktaya daha rahat ulaşarak eşya yüzeyindeki bakteri ve virüs grubunun etkisiz hale getirmektir. Cihazımız hastanelerde tasarlanan genel UV lamba modellerinden farklı olarak daha minyatür boyutlarda tasarlanmıştır. Normal bir UV lambanın ürettiği ışığın giremeyeceği ve mikrop, bakteri birikimi yapan yerlere (yatak altı, dolap altı,vb.) müdahale etmek cihazımızın temel amaçlarındandır. Her yere eşit yoğunlukta değinmek için cihazı hareket edebilecek şekilde tasarladık. Dikdörtgen plaka şeklinde bir alt tabanı bulunmaktadır. Bu alt tabanı 4 teker ile destekledik. 4 teker kullanma sebebimiz cihazın şekline oranla ağırlığını her bir tekere eşit bölmek ve hareketi kolaylaştırmaktır. Bu plakanın üstünde lambaları merkeze sabitleyen silindirik bir gövdemiz bulunmaktadır. 15-20cm boyutlarında 5 adet lambamız silindirik gövdemize biri ortada diğerleri onun etrafında olacak şekilde monte edilecektir. 5 adet lamba monte etmemizin sebebi ise cihazın her açıdan etrafı taramasını sağlamaktır. Lineer manipülatör sistemi ile gövdede bulunan silindir plaka dikey düzlemde yukarı çıkıp inme hareketini sağlayabilecek şekilde tasarlanmıştır. Cihazımız otonom çizgi izleyen robot şeklinde PYTHON ile kodlanarak tasarlanacaktır. Uzaktan cihaza komut verebilmek için mobil uygulama (app) geliştirilecektir. HC-SR04 sensörleri ile etrafı sarılacak cihazımızın engellere çarpması önlenecektir. Lityum iyon pil ile enerjisini sağlayan cihazımız akıllı şarj teknolojisine sahip olacaktır. Hedefin ışık kaynağına uzaklığı önemlidir. Etki uzaklığın karesiyle orantılı olarak azalır. Bu sebeple odadaki her alana teması sağlamak için cihazımıza hareket fonksiyonu ekledik. İhtiyaç duyduğumuz malzemeler tedarik edildiğinde ve cihaz başarılı bir şekilde hayata geçirildiğinde yapacağımız ölçümlerde yüksek oranda başarı beklemekteyiz. Cihaz tasarımı istenildiğine büyütülmeye elverişlidir.

Anahtar Kelimeler: Sterilizasyon, Ultraviyole, Dezenfeksiyon, Otonom, UV

(PB-35) YAPAY ZEKA İLE TÜMÖR TESPİTİTutku KÜÇÜKERBİR¹, Sevil ÖZER²¹*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği,**tutkukucuker1@gmail.com*²*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği,**sevil.ozer@yeniyyuzuil.edu.tr,*

Kanserli doku, önce yakın çevresine ardından memeye yakın lenf bezlerine yayılmaktadır. Zamanında tanı konulup tedavi edilmeyen hastalarda kanser diğer organlara yayılarak tedavisi olanaksız evreye geçmektedir. Meme kanseri, kadınlarda kanserden ölümün ikinci önde gelen nedenidir. Ancak erken teşhis ve tedavi, sonuçları önemli ölçüde iyileştirebilmektedir. Bu duruma bağlı olarak, birçok gelişmiş ülke büyük ölçekli mamografi tarama programları uygulamıştır. Mamografi, günümüz teknolojisi ile uygulanması çok yaygın ve kolay bir görüntüleme tekniği olsa da görüntünün yorumlanması konusunda sıkıntılar yaşanabilmektedir. Bu durum beraberinde teşhisin gecikmesine bu nedenle tedavi sürecinde de gecikme yaşanmasına neden olmaktadır.

Geçmişten günümüze yapay zekanın kullanım alanları gittikçe artmaktadır. Yapay zekanın kullanım alanlarının başında sağlık sektörü gelmektedir. Özellikle tıbbi görüntülerin işlenmesinde oldukça başarılı sonuçlar vermesi ile bir yapay zekâ metodu olan derin öğrenme, bu görüntülerin işlenmesi ve yorumlanması konusunda sıkça tercih edilmektedir. Kanser teşhisinde yapay zeka kullanımı ile kansere ilk evrede müdahale edilmesi mümkün hale getirilebilmektedir. İngiltereli araştırmacılar, yapay zeka sisteminin İngiltere'de kullanılan ikili okuma işlemine katıldığı bir simülasyon geliştirmişlerdir ve yapay zeka sisteminin düşük performans göstermediğini ve ikinci okuyucunun iş yükünü %88 oranında azalttığını gördüler. Yapay zeka tekniğinin bu güçlü değerlendirmesi, meme kanseri taramasının doğruluğunu ve verimliliğini artırmak için klinik çalışmaların yolunu açmaktadır.

İstatistikler, geleneksel teşhis metodlarının yapay zeka ile teşhise göre epey geride kaldığını gözler önüne sermektedir. Son yıllarda yapılan bir çalışmada birçok doktor ve klinisyen mamografi görüntülerini yorumlamaları için çağırılmıştır. Aynı mamografi görüntüleri yapay zeka ile teşhis için de kullanılmıştır. Araştırma sonucunda doktor ve klinisyenlerin yorumlamaları arasında epey farklılık olduğu ve yapay zekanın kanserli doku tespitinde çok daha başarılı olduğu görülmüştür.

Bu çalışmada yapay zeka ile kanser teşhisi yapılması hedeflenmektedir. Phyton programlama dili üzerinde OpenCv (bilgisayar görüşü) ve PyTorch (makina öğrenimi) kütüphanesi kullanılarak yapay zekaya birçok kanserli ve kansersiz mamografi örnekleri gösterilerek tanıtma (train) yapılacaktır. Bu tanıtımlar sonucunda yapay sinir ağı bir algoritma (weights dosyası) oluşturmaktadır. Bu algoritma ışığında yeni bir mamografi görüntüsü ile karşılaşan yapay zekanın, o görüntü üzerinden kanserli doku tayini yapabilmesi hedeflenmektedir. Tayin sonrası yazılabilecek kodlar ile yapay zeka tarafından tespit edilen tümör ile ilgili otomatik ön raporlamanın doktor/hastane sistemine direkt geçişi mümkün kılınabilir.

Anahtar Kelimeler: Kanser, Tümör, Yapay zeka

(PB-36) GENETİK-PSİKOLOJİ: BİR SENTEZ ÇALIŞMASIİbrahim BALCIOĞLU¹, Özlem ESENKAYA²¹*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji, ibrahim.balcioğlu@yeniyyuzyil.edu.tr,*²*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji / Moleküler Biyoloji ve Genetik,**ozlemesenkaya@windowslive.com*

1960'lı yıllardan sonra hız kazanan genetik çalışmalar ve teknolojinin gelişmesiyle beraber, insan psikolojisinin biyoloji ile ilişkisine dair araştırmalar artmıştır. İnsan davranışını ve kişiliğini biyolojik olarak tanımlamak sadece psikologların değil, aynı zamanda tıp doktorlarının ve moleküler biyologların da ilgisini çekmiştir. İnsanların davranışı biyolojik olarak açıklama çabası, psikopatolojiye de yeni bir ışık tutmuştur. Bazı araştırmalar 550 milyon yıl önce omurgalı canlılarda gerçekleşen genetik mutasyonların bizim kompleks bilişsel yapımızı oluştursa da aynı zamanda mental rahatsızlıklara da zemin hazırladığını savunmaktadır. Davranış genetiğinin bize sunacağı en önemli bilgilerden biri çevrenin genleri ne zaman geçersiz kıldığını, ne zaman tetiklediğini ve nedenini, genetik varyasyonlarla çevresel varyasyonların nasıl etkileşime girdiklerini görebilmemiz olacaktır. Çevre ve genetik ilişkisini, bireysel farklılıklara aracılık eden mekanizmaları yeterince anladığımızda bu durum bize, psikopatolojik bir risk grubunda olan bireylere dair öngörü kazanma, kişinin çevresine müdahale ederek bu riski ortadan kaldırma veya azaltma, problemin nedenini anlama, probleme dair kişiye özgü tedavi yöntemleri geliştirme imkânı verebilir. Genetik etkileşimler kusurludur ve birbiriyle etkileşime giren onlarca faktör vardır. Araştırmacıların nihai hedefi davranışı tanımlayacak geni net bir şekilde bulmak olsa da hiçbir davranış tek bir genle açıklanamayacaktır. Genetik faktörlerin bireyden bireye değişmesi bu araştırmaları zorlaştıran bir diğer etmen olsa da, kişilik araştırmacıları için daha olası ve eşit derecede önemli olan, kişilik ölçümlerini doğrulamak için kullandıkları kriterler arasına genetik, nesnel belirteçleri dahil edebilecekleri fikridir.

Anahtar Kelimeler: Genetik, Psikoloji, Davranış, Kalıtım, Biyoloji

(PB-37) KÜÇÜK ÇOCUKLARDA GELECEĞE DOĞRU ZİHİNDE YAPILAN ZAMAN YOLCULUĞU ALT**BOYUTLARININ BİRBİRLERİ İLE OLAN İLİŞKİLERİNİN İNCELENMESİ**Dilan SAKAOĞLU¹, Dilara ALACA², Melike DEMİRTÜRK³¹*İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji*, ²*İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji*, ³*İstanbul**Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji, dilan.sakaoglu@ogr.iu.edu.tr,*

Bu çalışmanın amacı zihinde yapılan zaman yolculuğu kavramının önemli bir kısmını oluşturan geleceğe doğru yapılan zihinde zaman yolculuğunun alt boyutlarından olan hazzı erteleme boyutunun diğer geleceğe doğru yapılan zihinde zaman yolculuğu alt boyutları - öngörü, planlama, prospektif bellek- ile arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışmaya dahil edilecek katılımcıların belirlenmesi için alıcı dil performansını ölçmek adına TİFALDİ Alıcı Dil Testi, hazzı erteleme becerisini değerlendirmek için Marshmallow Görevi, öngörü becerisini değerlendirmek için Gülen Yüz Görevi (Smiley Face Task), planlama becerisini değerlendirmek için Hanoi Kulesi Görevi, prospektif bellek için Kukla Alımı Görevi (Puppet Retrieval Task) kullanılmıştır. Çalışma, İstanbul ilinde bulunan iki anaokuluna devam eden 5 yaşında toplam 17 çocuk ile yürütülmüştür. Çalışmanın bulgularına göre, geleceğe doğru zihinde yapılan zaman yolculuğu alt boyutlarından olan öngörü boyutu ile hazzı erteleme boyutu arasında anlamlı derecede ilişki bulunmuştur [$t(14)=2,220$, $p<0,05$]. Geleceğe doğru zihinde yapılan zaman yolculuğunun diğer alt boyutları olan prospektif bellek, planlama ile hazzı erteleme boyutu arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Geleceğe doğru zihinde yapılan zaman yolculuğu, Hazzı erteleme, Öngörü, Planlama, Prospektif bellek

**(PB-38) GENÇLİK MERKEZLERİNİN GENÇLER ÜZERİNDEKİ OLUMLU ETKİLERİ: SAKARYA GENÇLİK MERKEZİ
ÖRNEĞİ**

Batuhan YETİM¹, Sait Emre YAMAN²

¹*Gazi Üniversitesi, Fen Fakültesi, Kimya Bölümü, batuhnretim@gmail.com*

²*T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı, Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Sakarya Gençlik Merkezi*

Gençlik Merkezleri, gençleri sanatsal, bilimsel, sosyal ve sportif faaliyetlere yönlendirmeyi, gençlerin kişisel gelişimlerine katkı sağlamayı, gençlere çeşitli aktivitelerle sosyal beceri kazandırmayı amaçlayan ve gençlerin serbest zamanlarını geçirebilmesi için T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde kurulmuş merkezlerdir. T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından planlanan çeşitli faaliyet ve projeler yine gençlik merkezleri tarafından icra edilmektedir. Gençlik Merkezlerine 14-29 yaş aralığındaki bütün gençler üye olabilmekte ve bütün faaliyetlerden ücretsiz bir şekilde yararlanabilmektedir. Gençlik Merkezlerinin bünyesinde eğitim faaliyetlerinin yapıldığı akademiler ve sosyal faaliyetlerin gerçekleştirildiği kulüpler mevcuttur.

Yapılan bu çalışmada, Gönüllü Genç olarak Sakarya Gençlik Merkezi' nin faaliyetlerine katılan bir gencin, Sakarya Gençlik Merkezi ve burada görev yapan bir Gençlik Lideri sayesinde psikolojik ve mental olarak nasıl iyileştiği ele alınmıştır. Bu olayın yaşandığı dönemde, 20 yaşında ve üniversite öğrencisi olduğunu söyleyen Gönüllü Genç, teşhisi konulamayan bir hastalık ile karşılaştığını ve bu durumun üzerine, COVID-19 pandemisinin yarattığı etkilerle de psikolojik ve mental olarak bir buhrana girdiğini ifade etmiştir. Bununla birlikte, yaşadığı bu sıkıntılardan dolayı başka hastalıkların da nüksettiğini dile getirmiştir. Yaşadığı sıkıntılardan bir nebze olsun kurtulabilmek adına yıllar önce 'Merkezim Her Yerde' olarak adlandırılan bir etkinlikte tanıştığı Gençlik Lideri' nin ve Sakarya Gençlik Merkezinin kapısını çaldığını söylemiştir. Daha sonrasında Gençlik Merkezinde yapılan etkinliklerde yer almaya başlamıştır. Zaman içerisinde hastalıklarının yavaş yavaş iyileştiğini fark etmiştir. Bu olaydan yola çıkılarak, Gençlik Merkezlerinin gençler üzerinde iyileştirici etkisinin olduğu ve gençlerin burada psikolojik rahatladığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Gönüllü Genç, Sakarya Gençlik Merkezi, Gençlik Merkezleri.

(PB-39) HELİKOPTER CÖMERTLİĞİNDEN DEZENFLASYON SÜRECİNE DOĞRU: PARA POLİTİKALARI VE KÜRESEL ÇIKMAZLAR

Ömer AKÇAYIR¹

¹Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon

Bölümü, Türkiye, omerakcayir@nevsehir.edu.tr

2008 ve 2011 ekonomik krizlerinin etkilerinin dahi tam olarak ortadan kaldırılamadığı 2020 yılının Mart ayında, küresel pandemi ilanıyla panikleyen ekonomik birimleri rahatlatmak ve olası resesyon ve depresyonun önüne geçebilmek amacıyla adını Milton Friedman' nın helikopter para varsayımından alan genişletici para ve maliye politikaları uygulanmaya başlamıştır. Merkez Bankaları ve hükümetlerin işbirliğiyle cömertçe basılan ve kaydi olarak yaratılan paraların maliye ve düşük faiz politikaları ile bütünleşik olarak kamu harcamaları olarak hanehalklarına ve işletmelere sübvansiyon olarak sunulması, astronomik parasal genişlemeler sonucunu doğurmuştur. Covid-19 tedbirleri ile yaşanan arz ve talep şoku genişletici politikalarla absorbe edilmeye çalışılmıştır.

Mevcut konjontürde başarılı sayılabilecek bu politikaların, 2022 yılına gelindiğinde ABD başta olmak üzere gelişmiş ekonomilerin dahi bir çoğunda enflasyon verileri üzerinde önemli artışlara neden olduğu görülmektedir. Genişletici politikalar yerini daraltıcı politikalara bırakmış, helikopter paraların sterilizasyonu sürecine hızlı bir geçiş olması gerektiği beklentiden öteye faiz artırma süreciyle uygulamaya dönüşmüştür. Patlak veren Rusya-Ukrayna savaşı, hızlı ve rijit kararlar alınmasında, olası enerji krizi korkusuyla politikaların yeniden gözden geçirilmesine neden olmuştur. Zira Avrupa' nın her iki ülkeye olan enerji bağımlılığının yüksekliği ve Rusya' ya uygulanan ekonomik yaptırımların finansal ağırlığı sıcak savaş son bulsa bile yıllarca sürececek soğuk savaşa neden olabilecek mahiyettedir.

Savaş, salgın ve uluslararası sorunlar gibi küresel çıkmazlar nedeniyle dezenflasyon sürecinin başarısızlığı halinde, küresel hasıla ve refah düzeyindeki azalmalar ekonomik ve siyasi açıdan sorunların çok daha öteye taşınması muhtemeldir. Çalışmada, gelişmiş ve gelişmekte olan seçilmiş bazı ülkeler özelinde pandemi öncesinden bugüne doğru parasal genişlemeler, enflasyon, faiz ve büyüme verilerindeki değişimler karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Dezenflasyon sürecinde yürütülen daraltıcı politikaların başarısızlık ihtimalleri ve olası senaryolar teorik açıdan değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Helikopter Para, Para Politikaları, Maliye Politikaları, Enflasyon, Faiz*

bilim günleri

Workshop Bildiri Özetleri

TÜTÜN BAĞIMLILIĞINurcan HAMZAOĞLU¹*¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, nurcan.hamzaoglu@yeniyyuzuil.edu.tr*

Dünya sağlık örgütüne göre tütün ürünleri; hammaddesinin tamamını veya bir kısmını tütün yaprağının oluşturduğu, duman olarak solunan, emilen, çiğnenen veya koklanan ürünler olarak tanımlanmaktadır. Nargile, Puro gibi farklı tütün ürünleri bulunmakla birlikte en yaygın kullanım ürünü sigaradır.

Tütün ürünleri, içeriğinde bulunan veya ısının etkisiyle ortaya çıkan çok sayıda zararlı kimyasal maddeler nedeniyle birçok kanser türü, akciğer hastalıkları ve dolaşım sistemi bozukluklarında temel risk faktörüdür. İçeriğindeki nikotin maddesi ise bağımlılığa yol açmaktadır. Nikotine karşı gelişen bu bağımlılık sigara veya diğer tütün ürünlerini bırakmayı zorlaştırır. Sigara içen kişilerin büyük bir kısmı sigara içiyor olmaktan memnun olmadıkları halde nikotin bağımlılığı nedeniyle sigara içme davranışını sürdürmektedir.

Dünya genelinde 1.1 milyar kişi, Türkiye’ de ise yaklaşık 15 milyon kişi tütün ürünü kullanmaktadır. Dünyada her yıl tütün ürünü kullanımına bağlı hastalıklar nedeniyle 8 milyon kişi hayatını kaybetmektedir. Yaklaşık 1.2 milyon kişi ise tütün ürünü dumanına maruz kaldığı için hayatını kaybetmektedir. Ne yazık ki, tütün ürünleri kullanıcılarının büyük çoğunluğunun ilk kullanım deneyimi 20 yaşından öncedir. Tüm bu etkenler, tütün bağımlılığının sadece bireysel bir tercih olmadığını bir halk sağlığı sorunu olduğunu göstermektedir. Tüm dünyayı ilgilendiren bu sorunla mücadele amacıyla Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından oluşturulan Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi (TKÇS) 2005 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu sözleşme kapsamında bir yol haritası oluşturulmuş ve ülkelerin tütün bağımlılığını önlemeye yönelik atması gereken adımlar belirlenmiştir. DSÖ tarafından belirlenen yol haritasındaki adımlardan biri de tütün kullanıcılarının tedaviye yönlendirilmesi ve tedavi sürecinin desteklenmesidir. Bu aşamada, bugün tütün bağımlılığında en etkili tedavi yöntemlerinin sadece nörokimyasal bağımlılığın değil beraberinde gelişen psikolojik bağımlılığın ve alışkanlıkların da ele alındığı yaklaşımlar olduğu belirtilmektedir.

Anahtar Kelime: Tütün, Tütün bağımlılığı, Sigara

(WS-02) ALKOL BAĞIMLILIĞI VE TEDAVİSİOya BOZKURT¹*¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Psikiyatri Anabilim Dalı*

Alkol bağımlılığı, beyinde yapısal ve nörokimyasal değişikliklere bağlı olarak istemli alkol kullanma davranışının zorlantılı alkol kullanımına dönüşmesi biçiminde sonuçlanan bir beyin hastalığıdır. Alkol kullanım bozukluklarının dünyada ve ülkemizde giderek artmakta olduğu dikkati çekmektedir. Genetik yatkınlık, ödül mekanizmasıyla ilgili mezolimbik dopaminerjik yolak ve pozitif pekiştirici etki, tolerans gelişimi ve bireysel ve sosyoekonomik etkenler alkol bağımlılığın gelişmesinde etkili olan nedenler arasında sayılabilir. Alkol bağımlılığı sürecinde intoksikasyon, yoksunluk, deliryum tremens gibi psikiyatrik ve tıbbi destek almayı gerektiren ciddi durumlar görülebilir. Tedavide intoksikasyon tedavisi, detoksifikasyon ve idame tedavisi olarak üç ana süreç vardır. İntoksikasyon tedavisinde alkolün solunum depresyonu gibi yaşamı tehdit edebilecek etkilerine karşı kişiyi korumak ve iyileştirmek amaçlanır. Detoksifikasyon sürecinde alkolün hızlı bir şekilde vücuttan atılması sağlanmaya çalışılarak yoksunluk belirtilerinin kişide yaratacağı olumsuz etkiler giderilmeye çalışılır. Alkol kesilme belirtileri ortalama 1-6 günde görülür. Detoksifikasyon süreci 2- 4 haftayı içerebilir. İdame tedavisinde; bireysel ya da grup psikoterapileri, aile terapileri, kendine yardım grupları ya da Disülfiram, Naltrekson, Akamprosat gibi ilaçlar önerilebilir. Alkol kullanım bozukluklarına başka bir psikiyatrik hastalığın eşlik etme oranının yüksek olduğu bilinmektedir. Nüks ve depresmeye neden olabileceğinden depresyon gibi hastalıkların varlığı tedavide dikkate alınmalıdır. İdame tedavisi süreci bağımlılıkla mücadelede en önemli aşama gibi görünmektedir. Alkol ve madde kullanım bozukluğu olan hastaların %50-60 veya daha fazlasının detoksifikasyondan sonraki birkaç ay içinde tekrar içmeye başladıkları yani hastalıklarının depredettiğini gösteren araştırmalar vardır. Bu yüzden dünyada kabul edilmiş nerdeyse tüm alkol ve madde tedavi programları ilk amaç olarak bağımlıyı olabildiğince uzun süre remisyonunda tutabilmek ve depresmeden korumak üzerine yapılandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bağımlılık, alkol, tedavi

(WS-03) GENÇLERDE SEDATİF VE STİMLAN İLAÇ BAĞIMLILIĞIYarkın ÖZENLİ¹*¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Psikiyatri Anabilim Dalı*

Son yıllarda ülkemizde özellikle gençlerde bağımlılık riskinde artış görülmesi Yüksek Öğretim Kurumumuzun öncülüğünde üniversitelerde bağımlılık alanında çalışmaların artmasına sebep olmuştur. Bu kapsamda gönüllü öğrencilerin eğitimi önem kazanmıştır. Bu sunum; gençlerde bağımlılık riski olan sedatif ve stimulan ilaçlar hakkındadır. 1960' lı yıllarda benzodiazepinler (Bz) keşfedilmiştir. Bu ilaçlar anksiyete bozukluklarında etkili ve güvenli bir tedavi yöntemidir. Ancak amaç dışı ve aşırı kullanıldığında, bağımlılık yapan, ani bırakıldığında yoksunluk belirtilerine ve hatta epileptik nöbete neden olan ilaçlardır. Bu ilaçların gençlerde bağımlılığı nadir olur. Daha çok disforisi olan gençlerde ilaç kötüye kullanımı ya da çoklu madde bağımlılığında alkol, esrar gibi maddelerle birlikte kullanılır. Stimulan ilaçların başında amfetaminler yer alır. Bu gruptan en çok bilinen ve kötüye kullanılan ilaç Metilfenidat tır. Özellikle Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB) tedavisinde ilaç olarak yaygın kullanımları sebebiyle rahatlıkla elde edilebilir. Bu ilaçlar dopamin ve noradrenalin düzeylerini artırır. Bu şekilde beyni etkiler ve kişiyi daha dikkatli, daha zinde ve enerjik kılar. Bir yandan da iştahını ve uyku gereksinimini azaltmaktadır. Ancak güçlü bağımlılık yaratan ilaçlardır. Psikiyatrik bozukluklar hem sedatif hem de stimulan ilaçların bağımlılığında risk faktörüdür. DEHB %52, Davranım boz %43, Major depresyon %40, Anksiyete bozukluğu %12 bu ilaçları hayatların bir döneminde alır. Gençlerde aile ilgili özelliklerin önemli bir risk faktörü olduğu bilinmektedir. Aile içinde düşmanca iletişim, destekten yoksunluk ve iş birliği yapmayan ebeveyn tutumu madde kullanımına genci yaklaştırır. Gençlerde tedavide öncelikle kullanım düzeyi, tedaviye isteği ve değişim için uygun zaman belirlenmelidir. Gençler genelde sorunlu kullanımdadır. Risk faktörlerini tanıma genç ve ailesinin biyopsikososyal açıdan değerlendirilmesi depresyonun azalmasında anahtar role sahiptir.

Anahtar kelimeler: Sedatif ilaçlar, Stimulan ilaçlar, Bağımlılık, Gençler

(WS-04) TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞININ GETİRDİKLERİ VE GÖTÜRDÜKLERİİbrahim BALCIOĞLU¹*¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü*

Teknoloji yaşamın her sahasında şekillendirici role sahiptir. Nitekim sağlığı, ulaşımı, iletişimi, ekonomiyi teknoloji yönlendirmiştir ve büyük ölçüde kolay duruma getirmiştir.

Teknolojinin yararları yanında zararları da söz konusudur.

Teknoloji bağımlılığı, kimyasal olmayan davranışa ait çeşidi olup, teknolojik gelişmelerle birlikte son zamanlarda dikkati çeken yeni bir konu kabul edilme özelliğini kazanmıştır.

Teknoloji Bağımlılığının Özellikleri:

- 1) Teknolojinin, kullanan kişinin fikirlerine ve eylemlerine egemen oluşu,
- 2) Kullanan kişi teknolojiye ulaşamadığında, söz konusu bireyde olumsuz ve hoş olmayan duyguların ortaya çıkması,
- 3) Teknoloji kullanılmasının bireyin diğer işlerine karışması ve olağan çalışmayı etkilemesi,
- 4) Bireyin heyecan için, teknolojiyi daha çok kullanmak istemesi,
- 5) Kişinin teknoloji kullanımını azaltmak istememesi,
- 6) Heyecanın yanı sıra teknoloji kullanımının kişiye rahatlama hissi vermesi gibi belirtilerin olması gerekmektedir.

Teknoloji bağımlılığının çeşitleri arasında televizyon, internet, dijital oyun, akıllı telefon, sosyal medya ve bahis oyunları bağımlılığı sayılabilir.

İnternet Bağımlılığı:

- a) İnternetin aşırı kullanılması isteğinin önüne geçilememesi,
- b) İnternet kullanmadan geçirilen zamanın önemini yitirmesi,
- c) Yoksun kaldığında aşırı sinirlilik halinin ve saldırganlığın olması,
- d) Kişinin iş yaşantısının, sosyal hayatının ve ailevi düzeninin giderek bozulması olarak tanımlanabilir.

Patolojik kumar tanı ölçütleri temel alınarak dijital oyun bağımlılığı altı evrede tanımlanmıştır:

- 1) **Önem Atfetme:** Oyunların kişinin hayatında en önemli etkinlik haline gelmesi,
- 2) **Duygudurum değişikliği,**
- 3) **Tolerans:** Harcanan zaman sürekli artar,
- 4) **Geri çekilme:** Oyun azaldığında kişide hoş olmayan duygular ve/veya fizyolojik etkiler,
- 5) Kişi ev ve iş, okul arkadaşları ile sürekli çatışma yaşar.

Dijital Oyun Bağımlılığı:

Dijital oyun oynama süresinin, bağımlılığın göstergelerinden biri olduğu kabul edilir. Bağımlıların oyun oynama sürelerinin bağımlı olmayanlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Akıllı Telefon Bağımlılığı:

Yaşamın her alanına giren cep telefonu/akıllı telefon ile birçok işlemi yapmak mümkündür. Telefondan ırak kalamama, sık sık telefonu denetleme ve kullanma ve bunlara bağlı uyku sorunları bağımlılığın belirtileridir.

Sosyal Medya Bağımlılığı:

Teknolojinin hayatımıza girmesiyle esir haline geldik. Bu durumda sosyal medyanın önemi ve kullanım oranı artmıştır. Sosyal medya aracılığı ile bahis oyunları, veri desteği, araştırma yapma, iletişim gibi ayrı konular gerçekleştirilebilir. Sosyal medya kullanıcıları her türlü ihtiyaçlarını, haberleşmelerini, gerekli olan bilgileri kolaylıkla sağlayabilmektedir.

Facebook, Instagram, Twitter günümüzde en yaygın kullanılan sosyal medya uygulamalarıdır.

Sosyal medya bağımlılığının tanımı: 'Haberleşme; biliş, duygulara ve davranışlara ait sahalarda meydana gelen problemler kapsamında gelişerek kişilerin özel, iş, toplumsal hayatlarındaki uğraş, mizaç bozukluğu, yalnızlık duygusu, kural dışı davranışları sergileme gibi sorunlara sebebiyet veren ruhsal ve iletişime ait bir kaygı' şeklinde tarif edilebilir.

Bu alanda yapılan çalışmalar geçmişte azdır. İlginin arttığı dikkate alınırsa gelecekte sosyal medya bağımlılığı oranlarının yükseleceğini öngörebiliriz. Bu öngörüler daha sonraki yıllardaki araştırmaların sonuçlarına yansiyabilir.

Sosyal medya bağımlılığı, belli ki, gelecek yıllarda kişilerin ve ailelerin özel ve iş yaşamlarına müdahale edecektir ve onları etkileyecektir. Bunların, kesinlikle sosyal sonuçları olacaktır.

İstenmeyen ve olumsuz sonuçlara çözüm arayıp bulmak sorumluların ve ilgililerin görevidir. Bunun için sebepleri tanıyıp tespit etmek gerekir. Önce değişik nedenleri ortaya koymak lazım gelir.

Sosyal medya bağımlılığında en önemli etken kullanım süresinin uzamasıdır, artmasıdır.

Kaygı bozuklukları ve depresyon kişileri internet bağımlılığına götüren bir etkidir.

Toplumsal ilişkilerinde sorun yaşayan kişiler yalnızlığın pençesine düşerler. Birey yalnızlıktan kurtulmak için sanal yollardan birisi olan internetin bağımlısı olurlar.

Sevgiyi, saygıyı ve sıcaklığı eksik olan ailelerin tutumları çocukları, ergenleri ve kimi yaşlıları göz ardı eder.

Teknoloji Bağımlılığının Fizyolojik ve Psikososyal Etkileri:

- 1) Denetimsiz ve sınırsız internet (teknoloji) kullanımı iletişimi ve etkileşimi bozar. Buradan yola çıkarak çocuğum motivasyonunda, sorumluluk alma becerisinde, duygusal gelişmeleri yönünde aksama söz konusudur.
- 2) Teknolojik araçların sağladığı imkanlar ve yenilikler aile içi iletişimi olumsuz yönde etkiler.
- 3) Teknolojik araçların getirdiği bağımlılık boşanma oranını yükseltir.

Teknoloji Bağımlılığının Çocuklar Üzerindeki Etkileri:

- a) Konuşmada gecikme,
- b) Göz göze temas kuramama,
- c) Toplumsal ilişki kurmada zorluk,
- d) Uyku sorunları,
- e) Ağlama ve çabuk sinirlenme görülür.

Şiddet içerikli her türlü yayınlar, şiddetin bir çözüm diye görülmesine ve olağan karşılanmasına yol açar.

İnternet ve Telefon Bağımlılığında:

- a) El bileği sendromu,
- b) Boyun kaslarında tutulma,
- c) Uyku bozukluğu,
- d) Gözlerde kızarıklık, yanma ve sulanma,
- e) Bireysel bakımsızlık görülür.

Teknoloji bağımlılığında ekran zorbalığına ve siber zorbalığa davetiye vardır.

Siber zorbalığa maruz kalanda öfke, korku, düşük benlik saygısı, okul devamsızlığı, akademik başarıda düşüklük, depresyon, intihar fikirleri gibi olumsuz tesirleri olduğunu söylemek mümkündür.

Güvenli olmayan internet eğilimi doğru ve ehil ellerde kullanılmadığı takdirde tehlike göstermektedir.

Elektronik bağımlılıktan kurtulmak için tedavi ilkeleri şunlardır:

- a) Uzak kalmak,
- b) Yeni sosyal becerilerin kazandırılması,
- c) Bilgisayar kullanım zamanlarının değiştirilmesi,
- d) Zamanın yapılandırılması, gevşeme idmanları,
- e) Sorunun başkaları ile paylaşılması,
- f) Farklı etkinliklere katılım,
- g) İnternet tatillerinin verilmesi.

bilim günleri

9-11 Mayıs 2022